

میرزا محمد امین - مہنگوپی

بہ سہ رہا تھی سیاسی کورد

لہ ۱۹۱۴ وہ ھہ تا ۱۹۵۸

بہ ششی یہ کہ م

چاپی دووہم

سلیمانی / ۲۰۰۰

ئہم کتیبہ بو کہک و ہرگرتنی ہہرچی زیاتر
سکانا کراوہ و بہ P.D.F کراوی پیشکەشی
خوینہران دہکریت. کہریم دانشیار

ناوی کتیب: به سهرهاتی سیاسی کورد له ۱۹۱۴-هوه ههتا ۱۹۵۸-بهشی یهکههه

ناوی نووسهر: میرزا محمد أمين مهنگوری

بهشی یهکههه

چاپی یهکههه: سوید-۱۹۹۹

چاپی دووهه: سلیمانی-۲۰۰۰ / له سهه نهه رکی بهه ریز دارا مه جید خاان

چا پکراوه تهوه

ژماره ی سپاردن: به پنی بهه یاری وهزاره تی روشنبیری حکومه تی شهه رینی

کوردستان، ژماره (۱۰۴) ی سالی ۲۰۰۰ پندراوه.

چا پخانه ی روون-سلیمانی

چاپی یهکههه / سوید / ۱۹۹۹

چاپی دووهه / سلیمانی / ۲۰۰۰

میرزا محمدمهد ئەمینی مەنگویری ونەم بەرھەمەدی

مەحمود مەلاعززەت

ناگوستی ۱۹۹۹ - سوید

کەم کەس ھەبەناشنای بوواری کانی نوسین و بەرھەمی میرزامحەمەد ئەمین مەنگویری بیت. چونکە لای ھەندیک وەک شاعیرناسراوە، لای ھەندیکێ تروەک چیرۆک نوس یان نەکتەری سەرشانۆ، یاتۆمارکاری بێرەویری و گەلێ روداو و دیاردە سەرھەمی کۆماری مەھاباد و رۆژگاری روخاندنەکە و کارەساتەکانی. وەیاخوود وەک مێژوونوس ناسراوە. بەتایبەتی زۆر لە نوسینەکانی ھەروا بەدەستخەت ماونەتەو، ئەوانەشی کەروناکییان بینیوە لەسنورتکی تەسکدا پلایکراونەتەو.

نەزمونەکانی ژبانی کولتوری و کۆمەڵایەتی و سیاسی، ھاوبەشیکردنی لەگەڵەک روداوی گرنگی وەک کۆماری کوردستان و شورشی ئەیلول، تیگەبەشتی ھەندی لایەنی کۆمەڵگە کوردەواری و گرتە کۆمەڵایەتیەکانی. ئەوانە ھەوتی کۆبونەوێ ئەو بەھرانە بون لای میرزا.

سەرھەرای ئەوانە ناوبراو مەزۆتیک کۆمەڵایەتی دنیا دیدە و دل تەر و جوانیی پەرست بو. بەپەرۆش بو بۆ پێشکەوتنی کۆمەڵایەتی و سەرفرازبون و نەھبەشتی دەرد و کێشەکانی گەلەکە. ئەو خواست و جەزائەش بونە دەردەسەری و سەرنێشە و دورخستەو لەمال و مندال و جێگە خۆی یان گرتن و زیندانیکردن و کەوتن بەرھەم ھەرھەمی کوشن.

میرزا "محمد امین احمد - مەنگویری" لەسالی ۱۹۱۰ لەشازی قەلادزە

له دایک بووه. له حوجره ی ملامحه مده دی دتیلوی خویندویه تی. پۆلی شه شه می
سهره تای له خویندنگه ی (نونه السعاده) له سلیمانی ته واوکرد. له ته مه نی حه فده
سالیدا دهستی به نویسی شیعر کردوه.

له سالی ۱۹۳۰ دا کاری نویسن بو مامه ندناغای سه روکی عه شیره تی
ناکو ده کات، هه ریه و بو نه یه شه وه مامه ندناغا نازناوی میرزای لی ده نیت. سالی
۱۹۳۲ به قو لچی نیستی هلاک له گوندی خدران له نارچه ی بیستوین داده نریت. هه ر
له و ساله دا ده چیته سلیمانی و به پۆلیس داده مزرت. له و رنک خراوه سیاسییانه ی
له سییه کاندایه مزرتیران، هاو به شیعی کردوه، به تاییه تی له "برایه تی" دا.

سالی ۱۹۳۷ یه که مین به ره می له ژیرناوی (هه نگاو یک بو سه رکه وتن)
به ناوی (م.م. پشده ری) بلاو کرده وه. (نوسخه یه کی نه وکتیه له کتیبخانه ی گشتیی
له سلیمانی ده سته که ویت) له سه ره نه وکتیه شه ش مانگ زیندانی و یه ک سال
چاوه دیری کراوه له کاری پۆلیسیش ده رده کرت. ئینجا بو به فه رمان بهر له
شاره وانی و دوایتر له ناو و کاره یای چوارتا.

له نه زمونه میژووییه که ی مه هابادا "۱۹۴۶" هاو به شییه کی چاوینی کرد.
نه م جیگه ی متمانه و نوسه ر و هه ندیک جاریش جیگری جه نرال حه مه ره شید خان
بوکه فه رمانده ی هیزی بوکان وهه نتیقه ی بو له سه راو یه کت بو له کار به ده سته
سه ربازییه به هیزه کانی سوپای کوماری کوردستان. هه ر له بهر نه وه ش بوکه زوریه ی
هه ره زوری نامه کانی حه مه ره شید خان وهه رمانده یه تییه که ی به ده ست و خه تی
میرزاهه نگوری نوسراون هه روه ک له هه رسی بهرگه که ی ده وله تی جمه وری
کوردستان که له سالی (۱۹۹۲، ۱۹۹۵، ۱۹۹۷) به چاپم گه یاندوون، ده رده که ویت.

- سالی ۱۹۷۱ کتیبی (گه شتی نه ستیره ی مه ریخ) بلاو ده کاته وه.

له سه رنه وکتیه دو چاری چه ره سه رییه کی زورکرا، له قه لاده ده رکرا و بو ته ویتله

دورخرايه ووده دست به سهرکتتبه که شدا گيرا و ماله که يان به رده باران کرد. به وانمش له گوشتن سهر فرازبو، چونکه هه ندى مه لابه مولحيد تا وانباريان کرد.

- له ۱۹۷۴ داله نو تيونه وهى شهري نيتوان کورد و به عسدا ده چيته چيا و نينجا له نوردوگاي سهر ياس کات به سهر ده بات. دوای هه ره سه کهى شوړشى نه يلول (نازاري ۱۹۷۵) ده گه رپته وه سلیمانی.

- له گه لتيک کۆر و کۆيونه وده داها و به شى کرد و وه، يه کيتک له وکۆرانه که بو سى رۆژ دريژ وهى هه بو، نه و ميه ره ججه شيعريه بو که يه کيتى نوسه ران له هاو ينى سالى ۱۹۷۸ داله سلیمانی سازى کرد، که بو به خويشاندانتيکى نيشتمانى نه و توکه شاعيرانى هاو به ش تيبدا نه ترس و نازايانه و زۆر به ناشکرا و به به رچاوى لپه سى راوانى به عسه وه، که بو ميه ره جان که ده عودت کرابون، به چه کى وشه ي ره سنى کوردى به رهنگارى رېژيم ده بوونه وه وده چوون به گژ کار و کرده وه فاشيستانه که بيدا. من بوخۆم که له هه رسى رۆژه که دا وه ک گوتگر تیک هاو به ش بوم، وام لتيکه ده ايه وه که نه ک هه ر کلر خاوه ن شيعره کان به لکو زۆر که س له گوتگره کانيش توشى گرتن و چه ره سهرى ده بن. له راستيشدا نه و جۆره ميه ره جان و کۆر و کۆيونه وه شيعرى و چيرۆک و شانۆگه ريپانه، که به ره همى قه له مه نه ترسه کان بون، له دوای هه ره سى شوړشى نه يلول، رۆليکى زۆر گه وره يان له هوشيار کردنه وه و به رينکردنى گياني به ره ره کانينى دژ به هيرشى راگواستن و به به عسى و به عه ره بکردن بينى که نه وانه بوخۆيان لايه نى يه که مى شوړشى جه ماوهر و ناو يته ي مه زنيى خه باتى نه و سه رده مه بون.

ناراسته‌کان جیابکرته‌وه و بابه‌تی و زانستیانه بنرخیتندرتین..

چۆن نهم کتیبه به چاپ گه‌یه‌نرا..؟

له‌سه‌ردانی‌کهدا بۆ له‌ندهن (ناگوستی ۱۹۹۶) له‌باس و‌خواسی روداو‌ه‌کانی له‌مه‌رمه‌هاباد له‌گه‌ل کاک نه‌وشیروان مسته‌فا، باسی نه‌وکتیبه‌ی مه‌نگوری هیتایه پیتشه‌وه که نه‌گه‌رسودی لێ و‌ه‌رده‌گرم و‌ا ده‌توانم و‌ه‌ری بگرم. که‌په‌ره‌په‌ره‌م کرد با‌په‌خی نویسنه‌که‌م مه‌زنه‌ کرد و‌ گوتم له‌گه‌ل خۆم ده‌یبه‌م. گوته‌ی نه‌گه‌ر چه‌زده‌که‌یت با‌هه‌رلای خۆشت ب‌ینیتته‌وه، خۆنه‌گه‌رده‌رفه‌تیک ره‌خسا و‌ پیت باش بو و‌ا ده‌توانیت به‌چاپکردنی‌شی بگه‌یه‌نیت. نه‌وه‌ی لام ناخۆش بو باسی فه‌وتانی به‌رگی دووه‌میشی کرد.

به‌لام له‌ سه‌ردانه‌که‌ی هاوینی سالی "۱۹۹۷"م دا بۆ سلیمانی و سه‌ردانی به‌مه‌اله‌که‌ی مه‌نگوری، له‌گه‌ل زۆر به‌ره‌می شیعر و میتروودا، به‌رگی دووه‌می نهم کتیبه‌شیان پیتشان دام که‌کاتی خۆی شترکو و‌ای زانیبو که‌فه‌وتاو، هه‌روه‌ک به نه‌وشیروان ده‌لیت و له‌یه‌کینک له‌نامه‌کانیشیدا هه‌ر به‌و جۆره‌ چاره‌نوسی نه‌و به‌رگی دووه‌مه بۆ منیش باس ده‌کات. هه‌ر به‌و هۆیه‌شه‌وه بووکه له‌به‌رگی ستیبه‌می د.ج.ک داچاره‌نوسی نه‌و به‌رگی دووه‌مه‌م به‌و جۆره‌ خستبووه پیتش چاو. نیترشترکو دلسۆزانه‌ کۆیسه‌کی نه‌و به‌شانه‌ی به‌رگی دووه‌م که‌په‌یوه‌ندیان به‌روداو‌ه‌کانی مه‌هاباد و روخاندنه‌که‌یه‌وه هه‌یه، له‌رتیگه‌ی "له‌ندهن"وه و به‌ هۆی کاک فه‌ره‌یدون عه‌بدولقادره‌وه گه‌یانده ده‌ستم که به‌داخه‌وه بواری نه‌وه نه‌ره‌خساله‌گه‌ل نهم به‌رگی به‌که‌مه‌دا کۆمپیوتەر بکرتیت و بکه‌ویتته ته‌ک نهم به‌رگی به‌که‌مه. "۱"

"۱" له‌م دواییه‌دا بیستم که شترکو نه‌و به‌رگی دووه‌مه‌ی له سلیمانی به چاپ گه‌یاندووه، له راستیشدا ده‌بوو له میترووه نهم به‌رگی به‌که‌مه روناکی بیینایه، به‌لام کتیشه‌ی چاپ و چاپخانه

کاره‌کە‌ی وا دو‌اخست.

میرزا مە‌نگو‌ری‌ی خاوه‌نی بە‌ر‌هە‌می‌کی زۆ‌ری شی‌عر و می‌ژوو‌ه کە‌ زو‌ری‌ه‌یان

بە‌دە‌ست‌خە‌ت ما‌و‌نە‌تە‌و‌ه»

ئە‌وانە‌ی تانیستار و ناکییان بینی‌وه:

۱۹۳۷	۱- هە‌نگاو‌تیک بو‌سەر‌کە‌وتن
۱۹۷۱	۲- چیرۆ‌کی ما‌ه‌را‌کو
۱۹۷۱	۳- چیرۆ‌کی زێ‌رینا نامیدی
۱۹۷۱	۴- گە‌شتی نە‌ستی‌رە‌ی مە‌ریخ
۱۹۷۱	۵- چیرۆ‌کی فەرۆ‌ز‌خانی پشکو
۱۹۷۱	۶- چیرۆ‌کی بو‌کتیکی نا‌کام
۱۹۹۲	۷- بە‌سەر‌هاتی نە‌رمە‌ن
۱۹۹۲	۸- کۆ‌نگ‌رتسی دو‌رو‌ندە‌و نا‌ژە‌ل
	۹- بە‌سەر‌هاتی مە‌نگو‌ری‌ی کە‌ بە‌ دە‌ ئە‌لقە‌ لە‌رۆ‌ژ‌نامە‌ی کوردستانی نو‌ی
	- سلیمانیی - بە‌ئا‌و‌کرا‌و‌ه‌تە‌و‌ه.

لە‌بەر‌هە‌مە‌ چاپ نە‌کرا‌و‌ه‌کانیشی:

۱- جیهانیکی نا‌زاد - شی‌عر

له تورەى (مهسجد الاقصى) درهخشا سوبحى خەندانى

به (سبحان الذى يسرى) له مهعبه دگاھى سهركولمى
دلم روى كرده (قهوسين) برۆى تا تيرى موژگانى

به پەيكانى سهرى په نجه شكاندى جورمه تى موسى
به ليتوانى (نەسخ) كرد نايەت و رهوتى موسلمانى

فيلمى نهخشی سهرسنگى به ههشتى كرد به ويرانه
له ههرسن قىبله رووم لادا كه ديم مه مكي درهخشانى

به شمشيرى برۆى شەق بى سهرى مهنگور نهگەر نهختن
له قانونى عيشق لادا ، نهكا دينى به قوربانى

۵

بو ميدياي زهندي - ۲۵-۷-۱۹۷۴

دله تور او كه م

دلتيكم بوو نه ویش رۆيى له دهستم

فهرى بو باو هشی دلدارى نهستم

به هه رته رزی به سه ریادیم نه تۆرى

h

نەلىق ناھىيمەۋە لەم ژىنە پەستىم
ھەتتا موم لەبالاي سەرۋوي دولبەر
ھىلانەي پر لەلدارى نەپەستىم
بەنالى لىنو و كولم و چاۋى كالى
نەكەم دەرمانى دەردى پر لەھەستىم
لەناو باغى بەھن و سىۋى مەمانا
خودا و مىدىيا و دلدارى پەرسىم
ئىتر بۆ بىتمەۋە مەنگور بۆلای تو
لەكرماشانە قىبلەي گىشت مەپەستىم

بەشتىك لە شىئەرى: ناغا ۋرەنجىەر: سالى ۱۹۴۶:

ناغاگوتىت لى بىن باتىت گەپەنم
زاخاۋى دلەت بۆ ھەل رۇتىم
چىتر بەھىۋا نەبى بىر رۇتىم
نەۋرۇزە رۇبى سوجدەت بۆ بىتىم
ھەر چىركەت لى بىن بەخۋا نەقىرىتىم
من بۆتۇ چىتر خۇم ناپىتىم
پەنجەم بۆ بىتىنى دەستت نەشكىتىم
بۆدەنكە جۆتى چاۋت دەردىتىم
نەۋرۇزە رۇبى بەھۋى زەبرى شان

زهوی هه‌لکۆلم بهه‌تیز و ته‌کان
بیه‌که‌م به‌گه‌نم تۆش کاتی خه‌رمان
کو‌تخا بنه‌تری به‌هه‌له‌داوان
له‌گه‌لم به‌شکا خۆم ده‌سته و وستان
منالم بۆ نان رووبه‌که‌نه‌ ده‌رگات
په‌نجهم بۆ بیه‌نی ده‌ستت نه‌شکینم
بۆ ده‌نکه‌ جو‌تی چاو‌ت ده‌ردینم

٦

نهم به‌ره‌مه‌ی مه‌نگو‌ری و به‌ره‌م و نوسین وه‌له‌به‌سته‌کانی تری،
په‌نگدانه‌وه‌یه‌کی به‌تگه‌ردی بیروبو‌چون و ژبانی میرزا مه‌نگو‌ری و چه‌ندلایه‌نیکی
کو‌مه‌لگه‌ی کو‌رده‌وارین له‌سه‌رده‌مه‌تیکی مه‌ترو‌یی دیاردا. هه‌مه‌تیی نه‌و وه‌یلاکی
نه‌زانین و به‌تسو‌مه‌تیدی له‌به‌چاپه‌که‌یانندی نوسینه‌کانی و نه‌دۆزینه‌وه‌ی
یارمه‌تیده‌رتیک، نه‌وانه‌له‌چالاکی وتوانا و هیوا و نوسینی مه‌نگو‌رییان که‌م
نه‌کرده‌وه‌.. بۆیه‌که‌پیا و چاری به‌و هه‌مو به‌ره‌مه‌ چاپ نه‌کراوانه‌یدا ده‌که‌وتیت،
نه‌واستییانه‌ی بۆده‌رده‌که‌وتیت..

چاپکردنی ده‌قی نهم به‌رگی یه‌که‌مه‌ی به‌ره‌مه‌که‌، کو‌تومت هه‌روه‌ک چۆن
میرزاه‌مه‌نگو‌ری نوسیبویه‌تی وام به‌چاپ گه‌یاند، تانرخ‌ی نه‌رشیفیی جو‌زی نوسین و
به‌کاره‌یتنانی زمانه‌که‌ له‌گه‌رامه‌تیک و رینوس و وشه‌سازی و ناستی نوسینی کو‌ردی
له‌سه‌رده‌می نوسینی کتێبه‌که‌شدا به‌پارێزرتیت. که‌ بۆنه‌وه‌ له‌ پیندا‌چونه‌وه‌ و
به‌راوردکردنی ده‌قی تایپکراوه‌که‌ له‌گه‌ل کتێبه‌که‌دا دوو‌چاری مانه‌دوبون و

j

زهحه تيبه كى زۆر بوم، چونكه ده مويست وشه به وشه و رسته به رسته وهك خويان
كۆمپيوته ريكرتين و به وجۆره كتيبته كه بكه و تته ژير چاپه وه . له بهر نه وه پيم و ايه
نه و كار به هه له نه بيت، بۆ نه وه وهه كه مو كورت تيبه كى تر كه له به چاپه گه ياندى
نهم به ره مه دارويدا وه، هه رخۆم ليسان بهر پرسيارم و داواى ليسان
له هه مولا به كيش ده كه م.

بهروام و ايه نهم به ره وه رى و ياداشت كردنى نه و روداو و دياردانى نه زمونه كى
مه هاباد كه لكتيكى زۆر به لكتيكونه ر و توته ره وه ي بواره كانى نه و ميژوه ده گه يه نيت
و جيه گه ي خوى له كتيبخانه ي كورديدا ده گرت. "١"
دوا وشه شم بۆ سوياى نه و برايانه يه كه يارمه تيسان دام بۆ له چاپدانى نه م
بهرگه، به تا يبه تيبى:

كاك نه حمه د سه عيد قادر سه رپرشتكا ي چاپخانه ي كۆمه له ي گه لى كوردستان
كه به هوى چاپ كردنى بهرگى ستيه مى د.ج.ك-وه به ليني چاپ كردنى نه م كتيبته شى
پندام و كاره كه ي به م جۆره نه نجامدا.
كاك سه سه نى قازى كه نه ركى به شى زۆرى نرخی كۆمپيوته ر كردنى كتيبته كه ي
گرته نه ستۆ.

كاك شيركو مه نگوپى كه گه لى هه له به ست و زۆر له زانياريه كانى له سه ر
ميرزا مه نگوپى باوكى گه يانده ده ستم و بوون به يه كه م سه رچاوه ي نه م
پيشكه شيه ..

"١" ههروهك كاك جه عفر سه سه نپوور بۆ تيزى دوكتورا كه ي له بوارى جۆرى نوسينى كوردى
و جياوازيه كانى شتوه ي نوسين، وهك نمونه ناوى بر دووه، ديسان خانم د. شهزاد نوجاب كه
له گه ل لكتيكونه وه له سه ر ژنانى كورد خهريكه، نه و به سه ي كه په يوه ندى به ژاناره وه هه يه له م
كتيبه دا، كۆببه كه ي بۆ نيرا تا سدى لى و به گرت.

دەرفەتتیک بۆ رېزىلېتەن

شىركۆ مىرزى مەنگورى

لە وتەيەكى پېشىنەنى خۆمانەو كە دەلتى: (نرخى زىر لاي زىرنگەرە) دەمەوى دەرفەتتیک بدۆزمەو بۆ رېزىلېتەن وستايش كوردنى كە لە پىساوانى كورد، كە توانيان بەھەول و كۆشش رۆلى جوامىرەنەيان، نەم بەرھەمەسەنگىنە لە دەھىجورى لائى نەكردنەو، لەمە ترسىي فەوتان بگەيەننە دوا ھەوارگەي بلاو بوونەو. كەنەك ھەر بەتەنھاكتىبىخانەي كوردىمانى پى دەولەمەند دەكات، بەلكو قۇناغىتىكى گرنگ و پرلە رووداوى كارىگەر لەمىژووى خەباتى نەتەو كەمان، مىژووى يەكەمىن كۆمارى كوردستان، لە كوردستانى رۆژھەلات بۆ نەو كەمانى نەمپۆ رۆشن دەكاتەو.

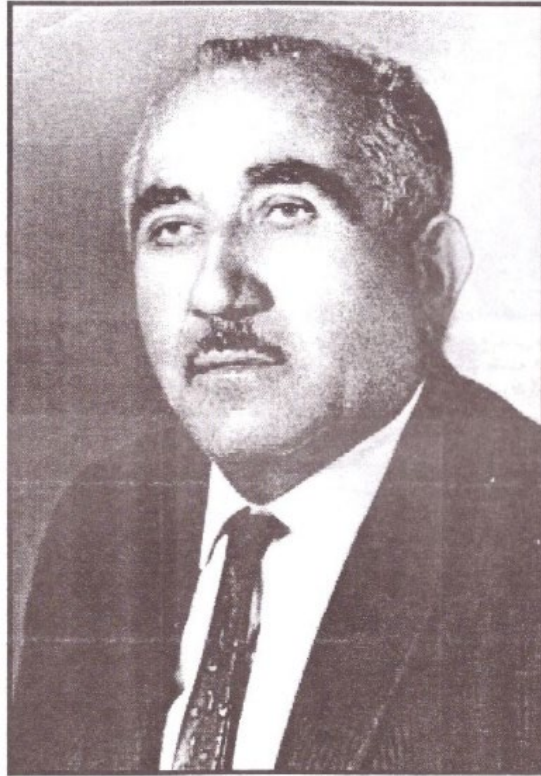
كتىبى بەسەرھاتى سىياسىي كورد، نەگەرچى تۆمارىكى گرنگى مىژووى بەرخۇدانى قۇناغىتىك دەگىرتتەو. كە پىشتىرش ژمارەيەك لە مىژو نووسانى كورد و گەلانى تر بەقەلمە بەرپشتەكەيان رووداوەكانى نەم سەردەمەيان لە دووتونى كىتیبى بەنرخدا ھەلسەنگاندو و بەچاپيان گەياندو، بەلام نەم بەرھەمە، لەبەرنەوھى دانەرەكەي (مەنگورى) بەشدارىيەكى بەرچاوى ھەبوو لەو رووداوى گۆرانكارى يانە بەتايبەتەيش (كۆمارى مەھاباد)، كە (مەنگورى) جگەلە پىشمەرگەيەكى كۆمارەكە، شاھىدىكى ھاوچەرخى سەردەمەكەبوو، تايبەتەندىەتى خۆي ھەيە. بەلام لەگەل نەوھشدا نەم بەرھەمە بەدەرنى يە لەكەم و كۆپى كە راستكردنەوھشيان دەكەوتتە ئۆيالى مىژووناسان و رۆشنبىرانى نەوھى نوتى

گه له که مان، که به چاویتی که ره خنه گرانه ی بنیات نه رانه وه پتیدابچنه وه و، له ناست
بۆ چوون و گتیرانه وه کانی (مهنگوری) دا هه لوهسته بکه ن.
وه لقی نه وه ی که به لای ئیمه وه گرنگه، به چاپ گه یانندی کتیبه که یه، چونکه
له رگی پاراستنی له فه وتانندن له نه ستۆی ئیمه دابوه، چاپکردنیشی ده که ویتنه
له ستۆی رۆله تیکۆشه ره کانی نه ته وه که مان. که له راستی یشدا به رتیز نه وشیروان
مستفا، یه که م به رتیزوو که به دهنگ نه و داخوازیه مانه وه هاتوو، رۆلی به رچاوی
ببینی له به دی هینانی ناواته که ی (مهنگوری) دا. کاتیک که به وه پهری هه ست
به لئیرسینه وه و دلسۆزیه وه به لئینی پتیداین که به هه ر شتیه که بیت نه م کتیبه
له فه وتان رزگاره که کات، نه وه بو که له سالی (۱۹۹۵) به رتیزی گه راپه وه بو ده ره وه ی
ولات، به رگی یه که می کتیبه که ی له گه ل خۆیدا بردوو، تا به نه مانه ته وه گه یانندی یه
ده ست مامۆستای به رتیز مه حمودی مه لاعززه ت که به رتیزیشی قۆل و مه چه کی
مه رده نی لئ هه لمالی و به شه ونخونی وماندوو بونیتی بی هاوتاو و چانیتی
فرۆژ (به سه ره اتی سیاسی کورد) ی به و پتیشه کی یه به نرخه به چاپ گه یاند،
گه به راستی دلسۆزیه کی وای نواند که نه ک هه رگیانی (مهنگوری) شادومان کرد،
به لکو خزمه تیتی که نه ته وه که مانی کرد که هه رگیزا و هه رگیز له یاد نه کریت.
جاریکی تریش به توندی ده ستی به رتیزان نه وشیروان مستفا و مامۆستا مه حمود
مه لاعززه ت ده گوشم بو نه و جوامیریه ی که نواندیان، هه رترین بو کورد و کوردستان.

* * * *

گه له که مان، که به چاوتیکی ره خه گرانه ی بنیات نه رانه وه پتیدابچنه وه و، له ناست
 بوچوون وگتیرانه وه کانی (مهنگوری) دا هه له وهسته بکه ن.
 وه لئی نه وه ی که به لای نیمه وه گرنگه، به چاپ گه یاندنی کتیبه که یه، چونکه
 تهرکی پاراستنی له فه وتاندن له نه ستوی نیمه دابوه، چاپکردنیشی ده که ویته
 نه ستوی رۆله تیکۆشه ره کانی نه ته وه که مان. که له راستی یشدا به رتیز نهوشیروان
 مسته فا، یه که م به رتیزبوو که به دهنگ نه و داخوازه مانه وه هاتوو، رۆلی بهرچاوی
 بهینی له بهدی هینانی ناواته که ی (مهنگوری) دا. کاتیک که به وه پهری ههست
 به لپهرسینه وه و دلسۆزیه وه به لینی پتیداین که به ههر شتیه یه که بیت نه م کتیبه
 له فه وتان رزگارد هکات، نه وه بوکه له سالی (۱۹۹۵) به رتیزی گه راپه وه بو ده ره وه ی
 ولات، بهرگی یه که می کتیبه که ی له گه ل خۆیدا بردوو، تا به نه مانه ته وه گه یاندی یه
 دهست مامۆستای به رتیز مه حمودی مه لاعززه ت که به رتیزیشی قۆل وه چه کی
 مه ردانه ی لئی هه لمالی و به شه ونخونی وماندوو بونتیکی بئ هواتاو و چانیتیکی
 رۆژ (به سه رهاتی سیاسی کورد) ی به و پتیشه کی یه به نرخه به چاپ گه یاند،
 گه به راستی دلسۆزییه کی وای نواند که نه ک هه رگیانی (مهنگوری) شادومان کرد،
 به لکو خزمه تتیکی نه ته وه که مانی کرد که هه رگیزا و هه رگیز له یاد نه کرتیت.
 چارتیکی تریش به توندی دهستی به رتیزان نهوشیروان مسته فاو مامۆستا مه حمود
 مه لاعززه ت ده گوشم بو نه و جوامیرییه ی که نواندیان، هه ریزین بو کورد و کوردستان.

* * * *

میرزا محمد مەھمەد نەمین مەنگوری

۱۹۸۸-۱۹۱۰

وەتەن گەر هات و من مردم ئەتۆ دیت تەرزى ئەم حالە
بە پۆلەى كورد بلە لاشەم دەرىنن بەسمە ئەم چالە
لە سەرچاوەى زەلم دامنین لە ناو خونچە و گۆلى ژالە
دووبارە تەلقینم دادەن بە كوردیكى پەتى پالە
ئیتەر مەم نیتزەنەو مەدام نەماوە شیوەن و نالە

میرزا مەنگوری - ۱۹۴۴

به ناوی خواي گهوره و ميهره باو

به سه رهاتي سياسي كورد له ۹۱۴ وه هه تا ۹۵۸

هاوخويناني به ريز

نيمه گه ليكين كه پي مان نه لښين گه لي كورد. وه به نيشتمان هه كه ش مان نه لښين كوردستان. به مانا [جي نشيني] كورد.

دانيشتواني كوردستان له ۲۰ مليون تي به نه كات. وه گه لي كورد له ره گه زي مادو - ناري - پيگ هاتوه. و علاقه يكي نه ته واپه تي له گه ل - كه ياني - نه شكاني - ساساني - هه يه هوزي كورد. كه وتوته نيواني - روس - توركي - فارس - عراق - سوريه - وه به شيكي كه شي له ناو حكومه تي نه فغان - بلوچستان - لويان - دا هه يه.

پينج هزار سال پيش نه مپرو كورد له م شوينا نه دا ژباوه كه نيستا تيا نه ژيت؟

به هزاران جهنگي خوينيني له سه ره نه و نيشتمان هه له گه ل ملله تاني نه خامنشي - سومري - كلداني - بابلي - ناشوري - كياني - نه شكاني - ساساني - روم - و مه قدوني - بيني نوميه - عباسي - بزنيني - سلاجقه - مغول - تاتار - صفوي - قاجار - په هله ويدا كرده.

چهند دهوله‌تی گه‌وره وه نه‌ماراتی خاوه‌ن ده‌سه‌لات و زور جار ملله‌تانی به‌هیزی بیگانه نه‌و کوردستانه‌یان پی شیل کردوه وه به‌سه‌ر لاشه‌ی کوردانی په‌ریون.

به‌لام به‌هه‌ول هه‌لو رونا‌کایی دا. به‌لاماری دوزمه‌نه زورداره‌که‌کانی خویان داوه‌ته‌وه. وه‌توله‌ی خویان لی‌ساندونه‌ته‌وه.

به‌سه‌ره‌اتی [گه‌زنه‌فونی - یونانی له ۴۰۱ پ م دا. که‌له‌گه‌ل] [کورشا] هاتونه‌ته‌سه‌ر کوردستان و بابل - ده‌می نه‌خا که‌کورد له‌توله‌ساندنه‌وه‌دا ده‌ستیکی بالای میژویی هه‌یه.

له‌پیشی ئسلامیه‌تا هوزی کورد خاوه‌نی نه‌و وینه‌حکومه‌تانه‌بوه. وه‌به‌سه‌ر به‌خویه‌تی خوی ژیاوه -

۱- لولو - ۲۸۰۰ سال پیش میلاد له‌ناوچه‌ی قه‌راخ و سلیمانیدا ده‌وله‌تی

کورد بوه.

۲- گوتی - ۲۶۰۰ سال پ م

۳- کاشینی ۲۲۲۵ " "

۴- میتانی ۱۴۵۰ " "

۸- میسری ۹۲۳ " "

۹- کیانی ۵۴۶ " "

۱۰- ساسانی ۲۴۱ " "

هه‌تا په‌یا بونی اسلام هوزی کورد له‌ناوچه‌کانی ئیستای خویانا زور ده‌وری بالایان دیوه. ده‌ستی سیاست یان خستوته‌ناو ئیشو‌کاری وه‌لاتانی بیگانه.

وه‌له‌په‌یا بونی ئیسلامیه‌تیشا. دیسان کورد به‌ریه‌ره‌کانی له‌گه‌ل ملله‌تی عه‌ره‌با کردوه وه‌له‌گه‌لیا جه‌نگاوه. وه‌به‌بی‌کوشتن مه‌یانی بو‌عه‌ره‌ب‌چول نه‌کردوه. که‌ده‌ست‌کاری ناین و په‌ووشتی بکات. هه‌تا [زیرینا] ای‌کچی شیروخانی - نامیدی له‌سالی ۱۶ هه‌که‌ریکه‌وتی ۵۹۶ م نه‌کات به‌لشکریکی زوره‌وه‌چو‌بو [قادیسیه] به‌هاواری په‌زدوگوردی ئورده‌شیری بابکی ساسانی [کسرا] - وه‌له‌مه‌ل‌به‌ندی قادیسیه‌وه. - هه‌تا نه‌گاته‌ناوچه‌ی - وان -

له گهل عره به کان جهنگاوه. که له کتیبیکی تای به تی باسی نه و کچه کورده -
له هورینه وه.

جا هیچ کاتیک کورد سه ری خدمت کاری بو وه لاتانی بیگانه شور
له کرده وه. وه له همل و ریکه و تا په لاماری نه و که سانه یان داوه ته وه که ده ست
گباری ره وشت و دیانه تو نا زادیان کردنی. وه به زیاده وه حه قی خویان لی
وهر گرتونه ته وه. له کاتی پاشایه تی خلیفه کانی (بنی نومه یه) و عباسیه - کانا
پهلند شورشی گه و ره یان بو رزگار بونیان له ژیر ده سه لات داری عره با ناوه ته وه.
له ناوچه کانی - خوزستان نه هواز - کرماشان - اصفهان - شیراز - خراسان و
نازرباجان - حکاری - نصیبین - شاره زور - دا. دیسان له ده وری حکوماتی
(بیزنطینی) و سلاجقه) و عثمانی) زور جار ناژاوه و شورشیان - بو رزگار
بونیان له ناو تورک و فارسدا - ناوه ته وه.

هندی جار شان به شانی - هوزی نهرمن - ناسوری - له ده وله تی عره ب و
تورک و فارسیان - داوه.

زور جاریش هوزی نهرمن و ناسوریان - خستوته ژیر پی خویانه وه. وه به
سهریانا بازداوه.

بو بی هیز کردنی ده سه لاتی فارس و تورک - که هه ر دو کیان دوژمنی
راسته قینه ی کورد بوون. هندی جار لاین گری په کیک یان له و ده وله تانه
گرده وه.

وه بو په ره ساندنی هیز و ده سه لات نه و دو ده وله ته گه و ره یان داوه به گز
په کا. وه به و ناوه نه ماره تیک یان بو خویان پیک هیناوه.

به لام زروقی سیاسی وه پارچه پارچه یی کوردستان بوته هوی نه وه ی که
گورده کان له هه مو کاتیکا نه یان توانیوه به یه ک ده نگ و بیر په لاماری دوژمنی
نیشتمانی خویان بدهن.

جا له بهر هوی لیک پچرانی - نیشتمانی کورد و تایفه کانی کورد
دوژمنه کانیان توانیویانه زور به ناسانی له هندی وختا نه ماره تو
سه ره خویه ته کانیان لی تیک بدهن.

کورده‌کان له په‌یابونی نیسلا میه تا هه‌تا نهم تاریخه توانیویانه نه
نهماره‌تانه دروست بکهن.

- ۱ - ره‌وادی - له نازربایجان دامه‌زراوه له ۲۳۰ هجری هه‌تا ۶۱۸ هـ
- ۲ - سالاری - له ۳۰۰ هـ هه‌تا ۴۲۰ هـ
- ۳ - حسنه‌وی - هممه‌دان ۳۳۰ - هه‌تا ۴۰۵ هـ
- ۴ - شدادیه - نیره‌وان نه‌خچه‌وان تفلیس - قره‌پاخ - له ۳۴۰ هه‌تا ۴۶۸ هـ
- ۵ - دوسکی - مروانیه - دیاربکر ۳۵۰ هه‌تا ۴۷۶ هـ
- ۶ - عنانی - حلوان - له ۳۸۰ وه هه‌تا ۵۱۰ هـ
- ۷ - شوانکاره - فارس له ۴۱۲ هه‌تا ۶۵۸ هـ
- ۸ - نه‌تابکی لوری گه‌وره - لورستان ۵۵۰ - ۸۲۷ هـ
- ۹ - لوری بچوک له سالی ۵۷۰ وه هه‌تا ۱۲۵۰ هـ
- ۱۰ - ایوبی - له مصر و شام له ۵۶۷ وه هه‌تا ۹۵۰ هـ
- ۱۱ - ناردده‌لانی - مکریان. شاره‌زور ۶۱۷ وه هه‌تا ۱۲۰۲ هـ
- ۱۲ - ملکی - خراسان له ۱۱۶۷ وه هه‌تا ۱۲۰۲ هـ
- ۱۳ - نادرشاه - نادر قولی ایران سالی ۱۶۸۸ هه‌تا ۱۷۴۷ م
- ۱۴ - زهند - موکریان و سنه - ۱۱۶۷ هه‌تا ۱۳۰۰ هـ
- ۱۵ - براخوی - بلوچستان - ۱۱۷۲ هه‌تا ۱۳۰۰ هـ

له‌ناو حکومه‌تی تورکیادا

- ۱ - جزیره‌ی دیرسم ۲ - خزان ۳ - شیروان ۴ - بتلیس ۵ - صاصون
- ۶ - سویدی ۷ - بازوکینی ۸ - مه‌ردیس ۹ - جمشکزک

نهماراتی نیوان جزیره و گه‌لی

- ۱ - حسن کیف ۲ - سلیقان ۳ - زریکی ۴ - گلی

نهماراتی نیوان جزیره و خوی

- ۱ - هکاریه ۲ - حمودی ۳ - بنیامیش ۴ - دنه‌لی ۵ - برادوست ۶ - مگری

۷- استونی

له‌ماره‌ته‌کانی حکاری جنوبی

- ۱- پادینان ۲- داسنی ۳- ره‌واندزی سوران ۴- بابانی فقه‌احمد ۵- بانه
- ۶- گلباخی ۷- کلهر

له‌ماره‌ته‌کانی روژه‌لاتی ایران

- ۱- سپاه منصور ۲- جکنی ۳- زه‌نگنه ۴- فوجان

له‌ماراتی جبل لبنان

- ۱- مشایخ العمادی - دورزی امراء سیف الاکراد.

جا کورده‌کان به ده‌ست ده‌وله‌تانی تورک و ایران و عرب زور به‌سه‌رهاتی
پاله‌باریان دیوه. هه‌تا هه‌رای گشتی له ۱۹۱۴ د زوربه‌ی کورده‌کان بو مه‌به‌ستی
سیاسیانه‌ی تورک و ئیران به‌کار هینراون
به‌لام له هه‌رای گه‌وره‌ی جهانیسه‌وه کورده‌کان چاویان بریوه‌ته‌ نازادی و
سه‌ره‌خویی. وه به‌رامبه‌ر به هیزی دوژمنی راوه‌ستان و زور جه‌نگی قورس
یان له‌گه‌ل نیستعماری عرب و تورک و فارس کردوه.
جا نه‌وا به‌سه‌رهاتی نه‌و قاره‌مانانه‌تان بو نه‌گیرمه‌وه که له چه‌رخ
به‌سته‌ما به‌رامبه‌ر به هیزی دوژمن میدانی کارزاریان گه‌رم داهیناوه. و ده‌وری
پاله‌وانانیدان بو رزگاری کورد و کوردستان گیتراوه.
هیوادارم که سود و عبره‌تیکی هه‌ره ته‌واوی لی وه‌ر بگری. وه نه‌و شتانه‌ی
که بونه‌ته‌ هۆی له‌ناوچونی تی کوشانی قاره‌مانه‌کانی کورد. جاریکی تر له
به‌سه‌رهاتی کوردا رو نه‌داته‌وه. وه نه‌و هه‌له‌یانیدان ببسته نه‌خشه‌یکی
ناموزگاری له‌مه‌ولا. نیتر بژین به خوشی.

میرزا محمدامین مه‌نگوری

بهشی یه کهم

- له بهسرهاتی نیستعمار - له خاکی کوردستانا له مهودای ۴۰۰ سال

چوارسەت ساله دهوله تهکانی روزههلات وه روژناوا بو پهرهپی ساندنی نفوز و دهسهلات داری خزیان وهلاتی کوردیان خستوته بهر چاو. وه بو بردنهوهی مه بهستی نه ساسی خویان جار جار له گهل یه کترا ریک که وتوون وه دهوله ته پاشکه وتوهکانی ناسیایان له گهل خویان خستوه.

بهلام ههتا نیستا هیچ کامیکیان به پی داخواز و مه بهستی خویان نه یان توانی وه ناسیا بگرنه باوهشی خویان وه قوتی بدن.

جا بو نهوهی که نه همیهتی عراق و نیران و ته ماداری وهلاتانی نیستعمار رون بکهینه وه نهوا هندی وه سانقی میرویی دهوله ته ته ماع کارهکانی روزههلاتو روژناواتان له خواره وه پیشکهش نه کهم:

له سالی ۱۶۲۵م دا دهوله تی انگلیس به هوی شرکه تیکی هیندی وه له گهل شای نیرانا ریک کهوت بو دهرکردنی پرته غالیهکان [پینج کهشتی کهورهی ناردی مینای [هورمز]

لهوی له گهل سهربازهکانی دهوله تی پرتغال - کهوتنه جهنگه وه (سر ولیام بافن) نه میرالی انگلیس لهو روداوه دا کوژرا.

شای عجم نیوهی وارداتی بهندهر عباسی - دا به انگلیس له جیاتی خوینی نه میرالی ناوبراو

وه ههر بهم پی یه له سالی ۱۷۶۳ دا دهوله تی انگلیس لقیکی شه ریکه ی له بهندهر [بوشهر] کرده وه. بهره بهره نفوزی سیاسی و تجاری له فارس نزیک کرده وه.

له سالی ۱۷۶۵ دا شوینی که پی نه لین [شیخ شعب] کهوته دهست انگلیس وه له سالی ۱۷۶۶ دا وهلاتی قه نصور - کوتیانی - له نیران زهوت کرد

و له ۱۸۰۳ دا خلیجی فارسی خسته ژیر بالی خوږه وه، وه له ۳ کانونی
دوهه می ۱۸۵۷ دا [جیمس نوترام] هاته سر ایران محمره - نه هواز - حویزه
داگیر کرد.

له سالی ۱۸۹۰ دا شریکه‌ی کهشتی وانی [لنج نه خوان] له محمره
د امیرا و هتا نمدازه یکی زور هیزی سیاست و ثیقتصادیاتی انگلیس له
ایران کهوته کاره وه.

دوم پیمانانی که وه کانی نیستعماری به سودی عراق و ایران
لورد لاسندن - له سالی ۱۹۰۳ دا له کونگره‌ی په‌رله‌مانی ننگریزا
و وتویه‌تی ده‌وله‌تی انگلیس له خلیجی فارسدا نابی چا وپوشی له هیج وینه
دولتیکی سیاسی نه‌ده‌بی کومه‌لایه‌تی - ولاتان بکا بو پاراستنی ریگای نفوذ
و چهاره‌تی خزمان نه‌بی همو وینه نازاریک بچیرین
پالمستون - سروکی وه‌زیرانی انگلیس له ۱۸۹۰ دا له باره‌ی هیتی
ناسنی - عراق و نه‌لمانیه‌کان و وتویه‌تی هر ۵۰ متر هیتی ناسنی بغداد بو
لیسه بهرام‌بهر یک کهشتی که‌وره‌ی زه‌ریا په.

گولونیتل جستن - سرکرده‌ی لیژنه‌ی چون په‌تی عراق له سالی ۱۸۳۴ دا
له راه‌وره‌که‌یا و وتویه‌تی. پی ویسته که‌مه‌ندی نفوزی انگلیس له جه‌ب‌ل
طارقه‌وه رابکشی بو استرالیا - وه بو پاراستنی خه‌ته‌ری هندوستان نه‌بی زور
پاش ناگامان له به‌سه‌ره‌اتی [موصل] هه‌بی. چونکه هندوستان دلی ملله‌تی
په‌طانیایه. وه به نه‌خوشی موصل نازار په‌یدا نه‌کات.

بسمارکی نه‌لمانی - له ده‌وری خویا و وتویه‌تی انگلیس بو پاریزگاری
هندوستان و مصر پی ویستی به عراق هه‌یه.

هر وه‌کوکه مروف به نان نه‌زی انگلیسیش ناوا به هندوستان نه‌زی. وه
ژیانی هندوستانیش به عراق هه‌یه.

نوسه‌ری سیاسی نه‌لمان - باول روه‌ریاخ - و وتویه‌تی سیاستی ده‌وله‌تی
په‌طانیایه نه‌ویه وه‌لاتی عرب و عجم به‌یه‌که‌وه ببستی و بیکا به نالقه‌ی

په نڅه‌ی نه‌مپراتوریه‌تی هیند. بو نه‌وه‌ی که نفوزی انگلیس به سیاستی وه‌لاتانی بیگانه شکستی نه‌هیتی.

لورد کرزن - وزیر دهره‌وه‌ی انگلیس له سالی ۱۹۰۲ دا ووتویه‌تی وه‌لاتی هیند گیانی نه‌مپراتوریه‌تی انگلیسه له‌سهر هؤزی بریطانیا پی وسته که هیند و ریگاگانی له هم‌موتنگ و چله‌مه‌یکی بیگانه دور بخاته‌وه. وه نه‌و هیل و کوسپانه‌ی که که‌تونه‌ته نیوانی روسی و بریطانیا له نیوان هه‌لی بگری بو نه‌وه‌ی که روس ریگای په‌لاماردانی عراق و نیران و نه‌فغانی نه‌می نیته‌وه.

جا به ته‌واوی رون بوته‌وه که سنوری جغرافیای کورد زور خه‌راپ وه ناله‌بار که‌وتوه. هر ده‌وله‌تیک که بیه‌وی په‌لاماری عراق و نیران و تورک بدات. له پیش هم‌وشتیکا نه‌خشه‌ی نوردوکه‌شی به‌ناو خاکی کوردا پر نه‌کاته‌وه. وه په‌نڅه‌ی فیل و سیاست بو خافلاندنی کورد نه‌خاته‌و.

چاو هرکی ده‌وله‌تانی بیگانه له‌گه‌ل عراق و نیرانا

مستر وو. کی. دارکی له ۱۹۰۱ دا نیم‌تیا‌زی شهریکه‌ی نه‌وتی قصری شیرینی له شای عجم وه‌رگرت وه له ۱۹۱۲ دا شهریکه‌ی پالاوتنی نه‌وت چو بو عبادان - وه له ۱۹۲۳ دا په‌یانی له‌گه‌ل رزاشای پاشای نیرانا به‌ست. هر کاتیک شهریکه‌ی انگلیس له نیران که‌وته مه‌ترسیه‌وه. انگلیس بتوانی بو پاریزگاری خوی هیز بریته نیرانه‌وه.

ده‌وله‌ته‌کانی تریش وه‌کو انگلیس بیری کورد خواردن یان بوه. له سالی ۱۵۱۵ ده‌وله‌تی برتغال - به‌چه‌د پاپوریکه‌وه گه‌یسته مینای هورمز - چونکه وای بو ساغ بویووه که عراق نقیمی نه‌نگوستیله - نه‌موستیله‌ی - جیهانه. به هؤی داگیر کردنی عراق نه‌توانی پرکیشی وه‌گه‌وره‌ی به‌سهر جیهانا بکن. له سالی ۱۷۵۲ دا هولندیه‌کان به ته‌ماعی نیستعماری عراق که‌وته په‌له قاره‌ی نفوز بلاوکردنه‌وه.

له سالی ۱۶۷۹ دا فرانسای رئیس کرملین یان به‌ناوی قنصلی گشتی

پالیسوزی - له بغداد دامه‌زران له زهمانی نویسی ۱۴ هه‌ما وه له سالی ۱۷۹۹ دا لیژنه‌یکی سیاسیان نارد بو بغداد له ژیر سه‌رکردایه‌تی (مسیوژان پانستا) ناوا بو وه‌رگیرانی نیتجاهی عراق بو لای خویان.
ناپلیون - زور نه‌همیه‌تی به رازی کردنی شای ئیران داوه بو نه‌وه‌ی که له شاکتی روسه‌وه. وه یا له مه‌رزنی (موصله‌وه له‌شکر که‌شی بکات بو هیندوستان.

شای ئیران بو نه‌و باسه په ته‌واوی له‌گه‌ل ناپلیونا ریک که‌وت به‌لام په‌سه‌رهاتی سیاسی و عسکری نه‌خشه‌کانی ناپلیون تیک دا نه‌ی توانی که به‌م لاماچه بکات.
هر له‌سه‌ر ته‌م ریک که‌وتنه بو که روسه‌کان. له پاش شکانی ناپلیون - لوقازی نازربایجانیان له ئیران پچکری وه به‌م سزایه ته‌نبی یان کرد.

د‌ل‌ه‌واز و ناواتی روس له ئیرانا

له سالی ۱۸۳۹ دا روس به‌پاریکی سیاسیانه‌ی له‌گه‌ل ده‌وله‌تی انگلیسا به‌ست. بو دابه‌ش کردنی وه‌لاتی تورک و باکوری - شمالی ئیران.
به‌لام انگلیسه‌کان که زانیان بلا‌وبونه‌وه‌ی نفوزی روس خه‌ته‌ریکی گه‌وره بو گیبانی نه‌مپراتوریه‌تی به‌ریتانیا دروست نه‌کات له‌و به‌پار و ریک که‌وتنه (د‌شیمان بونه‌وه.

له سالی ۱۸۵۴ دا روسیا به ناوی هه‌ل‌گرتنی ناخوشی نیوانی مه‌زه‌بی گاتولیکی - و آرسودزکی - ویستی به‌چیته ناو بالقانه‌وه. به‌لکو به‌م ناوه تورک به‌خوات وه له‌وتشه‌وه باز بداته عراق و ئیران.
به‌لام انگلیس و فه‌رانسه له‌و بیره د‌لسوزانه و خوا په‌رستانه‌ی مام روس ل‌ا‌گادار بون. وه روس یان گیراوه بو دواوه. لاشه‌ی نه‌خوشی تورکیان له‌م په‌زیشکیو سه‌ره‌رشتی روسیه پاراست.
له سالی ۱۸۷۴ بلغاریا له‌سه‌ر هاندانی روسه‌کان له یه‌کیه‌تی نفوزی تورک جیابونه‌وه. به‌لام انگلیس و فرانس‌ا له ترسی بلا‌وبونه‌وه‌ی نفوزی روس

نهو دهوله ته همزاره یان به زۆر خسته وه باوشی تورکیا. وه روس یان ناچاره
کناره گیری کرد لهم روداوه دا.

غلیوم - ویلهلم - نه مپراطوری نهمانیا - به هیوای داگیر کردنی عراق
نیران وهندوستان - له سالی ۱۸۹۰ دا زیاره تی ده رگای بهندی بابی عالی
نه ستمولی کرده وه به هر فروقیتیک بو سلطان عبدالحمیدی - هینایه ژیر داوی
سیاسانه وه.

انگلیسه کان بهم پیشکوه تتی نهمانیا زۆر تهنگاو بون. هینایان په میانی
سالی ۱۸۳۹ یان له گهل روسیا دا زیندو کرده وه وه بهم ژه میانی (به چکه)
گورگه په تورکیان له باوهشی نهمان دور خسته وه.

وه له سالی ۱۹۰۲ دا ژاپونیش له ترسی راپه پینی روس په میانی په کیتی
له گهل دهوله تی انگلیسا مور کرد.

وه فرانساش له ترسی هیرشی نهمان له ۱۹۰۷ دا خۆی خسته نار
زنجیره ی یکیه تی انگلیس و ژاپون.

وه روسیش - به هیوای خاکی نیران و عیراق و تورک په میانی سازنوفی
له گهل انگلیس به ست وه بریار نامه ی سایکس بیکو و سان ژان - له نیوان
انگلیس و فرانسوا مور کرا. خولیا ی بلاو کرده وه ی نفوز و ده سه لات داری
جیهانی. هه رای گه وه ی له ۱-۱-۱۹۱۴ دامه زرانده وه له ۱۱/۱۱/۱۹۱۸ دا
دوایی پی هینرا. وه نهو به لینییه ی که به روس درابو له نهرازی کوردستان وه
نهرمه نستانا به ناوی [بولشویکی] شورایه وه مبادی کارل مارکس - یان بو
روس کرد به بیانوی نه وه ی که به هیچ جوری روس ری نهو داخواز و په میانه ی
نه بی که داوای بهش و میراتی لاشه ی مردوی تورکو نیرانیان لی بکات.

وه هه له و په میانی بی وه ختی تورکیش له گهل نهمانیا دا بو به هوی نه وه ی
که هه مو وه لاتنی جزیره العرب یان له چنگ بچی. و نفوزی سیاسی و
عسکریشیان له ناسیادا نه مینی.

وه کورده کانیش ده رخواردی ملله تی عره ب بدرین له سه ر نهو په میانه ی که
انگلیس له ۱۹۱۶ له گهل ملک حسینا به ستبوی که هه مو عناصریکی غیره

مردمی بو عرهب بتوی نمرینه وه.

بهر بهره گانی دهسلات له برانه وهی هه رای گه وره دا - ۱۹۱۸
شکائی دهولته تی نه لمان و نازاوهی بولشویکی له روسیادا. نه بۆ به
له ساسیکی ناوا که نهو دهولته تانه چاپۆشی له تی شکائی خۆیان بکه ن.
هه ندی روداوی بلیمه تی سیاسی و عسکری وه به سه رهاتی هیتزداری
آزادگوری ستطور له جیهانا بو به هوی نه وهی که په یمانی - فورسا - فورسایل -
له لمانیا و بهریاری - سیوه - ی تورکیا له گه له هه ندی نه خشه و به ندی -
گرلیسکی - و ترۆتیسکی - نیشتراکی له روسیادا - بی نرخ بی نیته وه.
سه ر له نوئی - سه روکی نهو دهولته تانه بکه ونه وه سه ر بهیر و لیک دانه وهی
نازاوهی جیهان به ته رزیکتی تازه به تازه و له جاری پتیشو به نازارتر.
روسیا - له ژیر کوششی به رزی لنین - کالنین - ستالین نه لمانیا له ژیر
بلیمه تی هتلر - بیطالیا به ته وانای - دوتشی - مؤسۆلینی -
تورکیای نه خوش که وتو - له ژیر خۆین گه رمی مصطفی کمال سه ر له نوئی
نازاوه یان له جیهانا نایه وه. وه بو توله کردنه وهی جهنگی ۱۹۱۴ دو باره جیهان
هراپه وه ژیر نازار و برسیایه تی له ۱ / ایلولی ۱۹۳۹ هتلر له گه له دهولته تی
پولونیا - دا که وته جهنگه وه.
دهولته تی انگلیس فرانسای نه مریکا روس هه تا ۸ / ۵ / ۱۹۴۰ له ناو ناگری
لهو جهنگه دا نه تلانه وه. وه به شکائی نه لمان و ژاپون و نیطالیا - دواپی یان
بهم جهنگه خۆینینه هینا که ۷ سالی خایاند. وه بۆ به هۆی پهیدا کردنی بومی
انانوم | وه چند وینه شتیکی بهد له چهکی په کتر کوژیدا.
بهر بهره گانی بلاو کردنه وهی نفوز له دوا ی هه رای هتلریدا له ۱۹۴۵ پاش
هاوهی نهو جهنگه خۆینینه ۳ دهولته تی هه ره گه وره ی وه کو انگلیس و امریکا و
روس - له جیهانا دروست کرد. وه نهو دهولته تانه هیچ کامیان به پی ناره زوی
نیهستعماریه تی وه زه ره رمه ندیان. تامين گه وره ی و پیشکه وتنی خۆیان نه کردوه.
وه هه ر سیک یان بهرام بهر بهم ره نهجیهی که له م جه ره دا کیشاویانه خۆیان

به مغدور نهزانن
 جا نهو ۳ دهوله تانه نه پانهوی بو بهراووردی نفوز و دهسلات داری جیهان
 گیریه تیان. هر ایکی گهوره تر دایمزرینه وه
 جا بوم هویه وه سه رزه مین کراوه به دو (نوردوگای گهوره یه کیکی یان به ناوی
 نوردوگای شیوعی - دوهم یان نوردوگای نیستعماری نه طلس -
 وه هر دو نوردوگا چاویان به پوهته خاکی کوردستانه وه وه هر وه ختیکا
 که نهو دو لشگایه به یه کا بین کورد به پاریزاوی نا می نیته وه.
 بی گومان به سه رهاتی جیهان کورد ناچار نه کات که خوی بخاته ناو
 کومگی یه کیکی لهم دو هیزه گه دارانه. وه به پرنچکی یه کیکی لهم دو ناگره
 خوی بسوتی نی. *بمیشکی*
 جا بو نه وهی که کورد بهراووردیکی نیشی خوی بکات وه چاویک به
 زهمیر و دلسوزی نهو دهوله تانه - دا بخشینی که تا چه نه اندازه یک بو سودی
 استعماری خویان وه لاتان رانه کیشنه ناو گم و تاوی خویانه وه.
 هزاران گنج و لاو و پیر و منال - نه خنه ژیر پی. بو هندی پیشکه وتنی
 سیاستی خویانه وه. نه بی گهلی کورد له وه ناگادار بی که دهوله تانی استعمار.
 نهو خوتنه ی که نهی پیرن بو سودی وه لاتانی پاشکه وتو نیه. وه بو پرزگاری
 هوزانی ژیر چه پوک نهو خوتنه نارپرن.
 به لکو خوبن رزانی ده ملیون کوردیان - به قه دو گالتون (نهوت) به لاوه
 مه به ست نیه.
 جا بو نه وهی که به راهوردوی کرده وه کانی انگلیس و روس - گهلی کورد
 ناگادار بکه مه وه که له ۹۱۴ لهه هه تا ۱۹۵۸ نهو دهوله ته نیستعماریانه چیان
 به سه کوردی هه ژار هیناوه وه چون به ناوی نازادی وه مافی سه ریه خوتنه یی یان
 توشی چند وینه کوژان و سوتان و تالان و به دبه ختی یان کردون.
 ناچار ماوم که به پی روداو به سه رهاتی روسه کان له نیرانا بو برایه کانی
 کوردم بگتیره وه.
 که من خوم هه تا دواپی تشکیلاتی کوردستان نه ندامیکی - زیندوی نهو

دولهته بووم له مهاپادا. وه له هموروداو و بهسه رها تيكي سياسي و
ايداري سه ربازي - نهو دهوله ته دا هاوړي و نيش كه ريكي دلسوز بووم.
وه ديسان پاسي نهو تشكيلات وه حكم داريه نه كم كه دهوله تي بریطانيا
له برانعه وي هه راي گه وړه له سليمانيه به ناوي شيخ محمود هه بوي
واموزاندین

وه له پاش بيك هاتني نامانجي سياسيانه ي خوځيان چوځن نهو سه ربه خوځه تي
پديان له ناو بردين.

ها نهو دو باسه نه كم به نمونه و نيسباتي نه وي كه كورده كان چيتر خوځيان
له گون به گالاي بيتگانه. وه به هاشه و هوشه و درو و دهله سه ي بيتگانه فريو
له خون. وه له مه ولا روشته ي زانين به هيندي سويند و پاكانه ي سياسيانه
له پسيان.

مادام خاكي كوردستان هه وينكي هه مو وښه هيوايكي وه لاتاني بيتگانه به.
نهو وا نيه كه به بي احترامانه داخلي كومه گي هيچ لايكي استعماري بين.
وه له پيش دابن كردني پاشه روژيكي روناك ناوړ له هيچ كاميتك يان
په پنه وه. سياسي بيتگانه به زه ي به نيمه دا ناهيت نه بي نيمه خوځمان به زه ي
يان به نيشتمان كه مانا بيتت

خوشه ويستني انگليس نه وه بو شيخ محمودي بو دروست كردني دلسوزي
رو پيش نه وه بو قاضي محمدي بو به خنكان داين دل سوزي و بير و باوهرې
سياسيانه ي هه ر دو لايان مان به چاوي خوځمان دي كه هه رگيز له و تشكيلات و
دل نه واز به ياندا هيچ مه به ستيكي كوردستان دروست كردن يان نه به ووه
هنگومه ته كه ي شيخ محمود بو نه وه بو كه انگليس لوای موصلی چنگ بكه وي
وه له و نه كه ي كركوكي بي بيري.

و نازادكراني كوردستاني نيرانيش. بو نه وه بو كه روسه كان به و ناو هيه
پشوانن سه ر به نيران شوپ بكه ن دهوله تي نيران ناچاري نه وه بكه ن كه په ي
مالي نهوت ده رهي ناني له شمالي نيرانا له گه لا ببستي وه له باوشي انگليس
فوري به خاته وه.

جا بونهوهی که برایانی کوردم له بهسه رهاتی روس و تشکیلاتی کوردستانی قاضی محمد له مهابادا - ناگادار بکه مهوه. نهوا به دوور و دریزدی له ریگایکی بی تهرهفانه و لاین گری بهسهراتی کوردستانی قازی محمد له دولته تی روس تان نهخه مه بهرچاو. بونهوهی که کورد له مهولا باوهر به بهلر وه وادهی سیاست نهکا. وه ههر نیشیکی که بیکا له ژیر تبظیم وه باوهر پیکر راسته قینه دا بی. نه وه کوهه روا به ووتهی =لام سه لایی) - کورد بخریته میدانی کارزار و سوتانو تالانو کوچ و ره و بوچی. بو مه بهستی سیاسیانهی استعماری بولشویکی وه یا سویند خۆره کانی پهمانی نه طللس.

نامانجی روس له داگیرکردنی جیهانا

دوله تی روس - له دامه زرانندی وه جاخ زاده بیی وه خانه دانی رومانوف - بیری شاهه ن شایه تی جیهانی که وتوته که لله وه. دهوله ته کانی نه ووپاش له مه بهستی روس ناگادار وه ووریا بونه ته وه خه یاله کانی روس یان به تهرازی سیاست و زانیاری کیشاوه. و هه همیشه تهوازونی روسیان پیوانه کرده وه نه یان هیشتوه روس له زهریای - رهش - سهه بینیه ده ری.

روسیش له وه که یشتوه هه تا گیانی نه لمان انگلیس - نه مریکا. فرانسای له جیهانا بی نی به ناواتی جیهان گیری خوی ناگا جا بو ههل گیرسانندی بازاری ناشویی. وه تیک چونی نیوانی نه و دهوله تانه هه ولتی داوه. و شورش و نینقلابی گه وره گه وره له جیهانا پیک هیناوه. وه هه ندی جار به هاورپی په کییک له و دهوله ته گه ورانه چوته ناو پرسمه ی گورانی نه خسه ی جیهان. وه په نجهی بو شورش و غهوغای ناو نه و چوار دهوله تانه خستوته کاره وه.

به لام له مه ودایکی وا دور دریزدا نه ی توانیوه له غیره ز هه ندی ناوچه ی شهرقی نه رزه روم وه. جزیره ی قرم. و به شیکی که م له وه لاتی نه رمنستان - و قهوقازی نازربایجان - له گهل ناوچه ی بخارادا - شتیکی تری چنگ بکه وی. وه له سهه ر غله ته که ی ئیران له گهل ناپلیونی فه رانسادا له سالی ۱۸۱۳ و

۱۸۷۸ء بہ ناوی پھی مانی - گولستان و نارپہ چای - نازربایجان قہوقازیان
لہ ایران ساند وہ ہمہو جاریک بہ ہیوای نہوہی کہ لہ ماندوبونی دولہتہ
ہہرا ہول گیرسینہکانی جیہان شتیکی چنگ بکہوی۔

ہوی کردوہ بہ ہاوری یہکیک لہ شہزکہرہکانی روژناوا لہ ۱۹۱۴ء بہ ہیوای
ہلاوہ ہی کردنی دہسہلاتو نفوز چوناو پھی مان وہ زنجیرہی ہہرای جہنگی
گلیسی۔

بہلام پیش نہوہی کہ سود لہ ہریار و پھی مانہ نہینہکھی بکات کہ لہ گہل
ہوہند ہورہکانیا بہ سری بہستبوی۔ انگلیس پہنجہی خہیانہت و جاسوسی -
ہیہوری - ہو خستہ نیشہوہ۔

بہ ناگری شیوعی تہ چک و تاجی خیزانی رومانوف و قیصر و قیصرچہی -
ایا ہونا۔ چہ جای نہوہی کہ سود لہ میراتی جہنگ و ہریگرن۔ مستعمرہکانی
ہوشیان لہ دہست دہرچو۔ وکو نستوانیا - لاتفیا - فنلندہ - سوید - لتوانیا -
لہ گہر تورکہکان لہو کاتہدا لہ ڈی انگلیس نہجولابانہوہ نہیان توانی زور بہ
ہاسانی۔ سواستبولہ - قرم - نہرمینیا و روژہہلاتی نہرزہروم - وہریگرنہوہ۔

بہلام روسہکان لہ ترسی نہو ہیرہ پیش دہستیان کرد بہ ہندی کہلویہلی -
ہازادی چہک و خواردن پھی وندیان لہ گہل مصطفی کمالدا - گرت وہ خویمان
لہ ہہترسی دوژمنایہتی تورک ہیدی کردہوہ۔ نہو ریگایہیان بہ چولی
لہ ہیشٹوہ کہ انگلیس بتوانی بہ ہوی مصطفی کمالہوہ قہپالیک لہ گیانی
لہ ہوشی روس دابگری۔

راہہرینی بولشویکی لہ ۱۹۱۷

روسیا لہ اکتوبری ۱۹۱۷ء ہولاوہ کہوتہ سہر ہلاوکردنہوہی پروپاغنڈہی
شیوعی۔ ہو لہ ناوبردنی یاسا و رہووشتی نازی - فاشستی - نہمپریالیزمی -
لارہستوکراتی - کہوتنہ تہلاشہوہ۔

ستالین - و دہستہو دائرہی کرملین - کہوتنہ سہر نہخشہکیشانی نہوہی کہ
نازاوہیک لہ جیہانا بنینہوہ۔ دہوریکی ہرسیایہتی دابین ہو نہوہی کہ بازاری

شیوعی رهواج بستینی.

هتلر و هتلرخواه‌گانیان خسته سهر غروری وهیا هی بوونیکیی وه‌ها که شیرازه‌ی جیهان بو روس پس پس بکهن. وه له پاش ماندوو بونی ده‌وله‌تانی روزناوا بهش و میراتیکی باشی چنگ بکه‌وی وه توله‌ی زهره‌رمندی هه‌رای گه‌شتی له ده‌وله‌ته‌کانی روزناوا بکاته‌وه.

که به نیتیفاتی سایکس بیگوله ۱۵ و ۱۷ مایی ۱۹۱۶ به‌ناوی سیر ماک سایکس - به‌ناوی ده‌وله‌تی بریطانیاوه. مسیو جورج بیگوش - به‌ناوی ده‌وله‌تی فرانساه. که نهرازی شام و حلب و موصل یان له خویان دابه‌ش کردبو به دزی روسه‌وه به‌ناوی ناوچه‌ی [آی] و ناوچه‌ی [بی]

روس وه‌ختی به‌م فیله‌ی زانی که کار له کار ترزاوه. خوا خویابه‌تی نهرازی‌که‌ی روسیاش به‌سهر خویانا دابه‌ش نه‌کهن. جا له‌سهر نه‌و نه‌خشه و پیلاته‌یه روسیا له ۲۳ آبی ۱۹۳۹ په‌یمانی [عه‌می تعدا] - په‌لاماری یکتتر نه‌دانی له‌گه‌ل نه‌لمانیا‌دا به‌ست.

ههر چه‌نده که ره‌ووشت و یاسای نازی و شیوعیه‌ت له‌وکاته‌دا وه‌کو ناگرو و باروت و ابو. به‌لام ناچاری سیاست نه‌و ناگرو باروته‌ی به‌یکه‌وه لکاند. له هه‌مان کاتا. ههر دو تهره‌ف بو له‌ناو بردنی یکتتر خویان ناماده کردبو. وه بو رابوردنی وه‌خت یه‌کتریان به‌ناوی نه‌و په‌یمانه نه‌خافلاند.

چه‌ند نیه‌ترافیکی سیاسیا‌نه‌ی هتلر به‌رام به‌ر به‌م یکیه‌تیه هتلر - له ریخشتاخ - له ۲ مانگی سبتمبر ۱۹۳۹ ووتاریکی بلاوکرده‌وه. که دوپاته‌ی نه‌که‌مه‌وه که روس هیچ نیازیکی خه‌راپی نیه له‌گه‌ل ده‌وله‌تی نه‌لمانیا‌دا هیچ هیوایک نیه که جاریکی تر روس و نه‌لمان له دژی یکتتر راه‌ستن له ۱۹ سبتمبر ۱۹۳۹ دیسان هتلر له دانزیفا - بلاوی کرده‌وه که نیمه و روس له‌مه‌ولا هیچ کاتیک له‌بیر و باوه‌ری یه‌کتتر ده‌رناچین. له ۱۶ اکتوبری ۱۹۳۹ ده‌له‌ر له ریخشتاخ دیسان بلاوی کرده‌وه که یه‌کیه‌تی نیمه و روس ته‌نھا بو ناشتی و سلامه‌تی جیهانه. هیچ بیریکی

په لامله د روس په کورمان نیه.

په ۱۴ اکتوبری ۱۹۳۹ ووتی دوستی
په روس هه نا هه تایی ی.

۲۴ سپتمبری ۱۹۳۹ ووتی نیمه به ره ووشتی نیشترکی وه
روسیه کانیس په پاسای شیوعی نغزین. ریک که ووتنی نیمه هیچ سستیک به
نیه باوهری په کتر ناگه پنی. نیمه له و ریک که ووتنه دا هیچ مه به سستیک مان نیه
ننیا له ناویردنی انگلیس نه بی.

که پی به پین چه وانهی نه و هه مو واده و به لینه نه له کاتی ۸ نه فرنجی روژی
۲۲/۲۳ ژیرانی ۱۹۴۱ نه لمانیا په لاماری روسیای دا.

له و جهنگه سامداره خویناویه له گهل نه و دوسته خوشه ویسته یا کرد که
له و به ر له نیزگه کانی نه لمانیا دا به ناز و خو هه ل کیشیه وه خه لکی پی
روسیا له کرده وه. جا راستی نه و به سه ره اتهی نیوانی روس و نه لمانه کان مان
هه نا لیه ستا به نه و اووی بو روون نه بو ته وه که تاوانی نه و پیمان شکان و بلین
په وانه گام لایان بوون د - تنیا و ثائقی تای به تی نه و باسه مان، مذاکراته که ی
هتره، که له لایان میکایل اوفی روسه وه له مستشاریه تی نه لمانیا وه چنگ
که واره. وه له چاپخانه ی نیعمادی بغدا له لاین دکتور تقی الدین هلالی وه
له سالی ۱۹۴۸ دا چاپ کراوه.

په هتره افه کانی هتلر به رام بهر به تاوانی جهنگی روسیا

په به ست له پی مانی بهرلین - روما - توکیو - بی هیزکردنی بلشویکی بو.
له لمانیا نه په ویست که انگلیس و فرانسا بچنه ناو نه و یکیه تیه وه بو
له و پی روس له ناو هه لگیری.

په لام. دلادیه - سهروکی جمهوریه تی فرانسا نه ترسا باوهری بهم پیش
پهاده بهم نه کرد

له و هل که سی که له گهل منا په لاماری بهرگری شیوعی کرد موسولینی -
سهروکی وه زیرانی نیطالیا - بو

چونکه له سه‌ر روداوی حبشه - نيطاليا له لاین فرانسای و انگلیسه ترسینه‌رابو. له‌و ترسانه له‌گه‌ل نه‌لمانیا دا بوبو به دوستیکي باوه‌ر پی کراو. هه‌تا مسیو لاقال - رئیس الوزرای فرانسای و سیر حمویل هور - وه‌زیر دهره‌وه‌ی انگلیس داوایان کرد که پارچه‌یک له نه‌رازی حبشه - بدری به نيطال بلکوبه‌م ناوه نيطاليا - له باوشی منا دهری نن. وه بیکن به هاوده‌م خویان

به‌لام بیر وباوه‌ری په‌له‌مانی بریطانیا له دژی نه‌و بریاره بو. و هه‌ر له‌سا نه‌و نظریه سیر حمویل هور - له وه‌زاره‌ت دهرکرا، و میستر ئیدن له جیگای ن کرا به وه‌زیری دهره‌وه.

من هه‌میشه به لاهوه و ابو که دوستایه‌تی له‌گه‌ل انگلیس زور به که‌لک چونکه انگلیس خاوه‌نی وه‌لاتیکي زور فراوانه. وه له هیزی زه‌ریابو پاره‌شا زو ده‌سه‌لات داره.

و نه‌لمانیاش زور خاوه‌ن کارخانه و ته‌وانایه. نه‌گه‌ر نه‌و دو گه‌له به‌راسته دوستایه‌تی یکنتر بکن. گه‌له‌کانی تر ناتوانن که نارام و خوشی سه‌رزه‌مه‌م بشیونن.

هه‌تا له مونیخ - به چمبرلاین سه‌روکی وه‌زیرانی انگلیسم ووتوه نه‌گ ده‌وله‌تی بریطانیا له‌گه‌ل نه‌لمانیا دا په‌ی مان بیستی. نه‌لمانیا نامده‌یه به‌شی که‌شی خۆی له‌گه‌ل ۱۲ فرقه سه‌ریازی خۆی بخاته به‌رده‌ستی انگلیس بو پاریزگاری نه‌مپراطوریه‌تی بریطانیا و پاریزگاری کنداش | نه‌گرینه نه‌ستوی خومان - ح چمبرلاین نه‌و پیش نه‌اده‌ی منه‌ی خسته لیژنه‌ی په‌رله‌مان به‌لا، حزه‌که‌ی چه‌رچل له‌گه‌ل چه‌رچلا - مخالفی نه‌م داخوازه‌م وه‌ستا بون.

۱۹۳۹

له کاتیکا که له دوستایه‌تی انگلیس نا‌هومید بوم. له‌گه‌ل روسیا که‌وه‌مه

باس و خواستی ریک که‌وتنی زه‌ره‌ر به یکنتر نه‌گه‌یاند - ئیتفاقی عده‌می تعدی - له هه‌مان کاتا انگلیسیش مستر ایدنی لگل ده‌سته‌یکي له پی‌اوه

سیاسیه‌کانی خوی ناردبو بو موسکو - بو رپک که وتن له گهل روسیادا بهلام -
روپنتروب - وهزیری خاربیجهی نهلمانییا له گهل مولوتوف وهزیری - دهره‌وهی
روسیا زوتر پهی مانی شه‌رنه‌کردن له نیوانی روس و نهلمانیان به ته‌واوکردن
گه‌پاندبو من و ستالین به‌لین مان به‌یه‌کتر دا هه‌تا هه‌ردوکمان بی نین هیج
هه‌راپه‌مان بو یه‌کتر نه‌بی

له‌و به‌ریاره به‌ولاوه هیج باسی توسعی نفوز و ته‌رازی به‌ش دانم به ستالین
له‌داوه که لی هه‌ل گه‌راب مه‌وه وه درۆم له‌گه‌لا کردنی. نه‌وه‌ش رونوسی
له‌تفاقه‌که‌مانه.

ده‌وله‌تی رایخ نهلمانی و یه‌کیه‌تی روس به‌په‌ری داخوازه‌وه تی نه‌کوشن بو
په‌ریزگاری ناشتی له نیوانی نهلمانییا و روسیادا له‌سه‌ر نه‌نظمی نه‌ساسی
له‌سانی ۱۹۲۶

۱- ده‌سته‌به‌ر نه‌بین بو قه‌ده‌غه‌کردنی به‌کاره‌ینان هیزی هیزداری و هیج
فه‌رمانیکی دوژمنایه‌تی و هیج وینه په‌لاماردانیک چه به‌ته‌نها وه چه به‌هوی
گه‌مه‌لی ده‌وله‌تانی تره‌وه.

۲- هه‌ردو لاما‌ن ده‌سته‌به‌ر نه‌بین که ده‌وله‌تیکی ۳هه‌م ناماده بو که جه‌نگ
له‌گهل په‌کیک له‌م دو ته‌ره‌فانه بکات. هیج کامیک مان حقی نه‌وه‌مان نه‌بی
له‌سه‌ر په‌ک هه‌ل به‌دینی.

۳- نه‌و دو ده‌وله‌ته - بی لاین گر نه‌می نه‌وه. به‌لی کولینه‌وه و
مشاوه‌ره‌ت یه‌کتر ئیقناع نه‌که‌ن بو‌چونه ناو فه‌رمانیک که سودی هه‌ر دو لای
لیا بی ته‌رو.

۴- هیج کامیک له‌م دو ده‌وله‌ته په‌لاماری هیج فه‌رمانیکی تاک تیکی
ناوه‌ن له‌ دژی یه‌کتر به‌هیج جوریک.

۵- له‌ رودانی ناخوشی طرفین - نه‌و دو لایه نه‌و روداوه پوخته هه‌ل ناکه‌ن.
به‌بی گوران‌ه‌وه‌ی بیر و باوه‌ری هه‌ر دو لا نه‌بی. وه نه‌مه‌ش لیژنه‌ی حکمی بی
گی نه‌هینی نه‌گه‌ر به‌ بی ویست به‌زانی.

۶- نه‌و پهی مانی عده‌م ته‌عدیه - ده‌ سال مه‌ودای هه‌یه نه‌گه‌ر له‌ پیش

تەواپونى ئەو مەودايە بە سالىك ناگادارى يەكتر نەكراپو تازە كۆردنەوھى ئەو پەيمانە وە يا ھەل وەشاندى ئەو پەيمانە پىنج سالى تر لەسەر شكلى نوتوماتىكى دەوام نەكاتەوھ.

۷- ئەو پەيمانە لە نىزىك تىرىنى كاتا لە برلین بە موركرارى تەواو ئەبى وە لە پاش موركردن نىشى پى نەكرى.

۱۹۳۹
مولوتوف ۲۳ / آبی ۱۹۳۹ وەزىرى دەرەوھى روسىا
رونبتروب وەزىرى دەرەوھى المانىا

مور - نىمضا

بو پەلاماردانى بولونىا يىستىشارەم بە ستالین كۆرد. ستالین بىرارى لەسەر ئەو نەخشە يەم دا. بە مەرجى ھەندى نەرازی لە خاكى بولونىا - بىررىتى كە كەر پى وىستى پى ھەبو نىش بەلنىم دابى كە بەشى بدم.
روژى ۱ / ایلولى ۱۹۳۹ ئىعلامى جەنگم لەگەل بولونىادا كۆرد. و انگلیس و فرانساش لە ۳ / ایلولى ۱۹۳۹ لەسەر بولونىا ھاتنە جواب و ئىعلانی شەرىان لەگەلا كۆردم دەولەتى بولونىام - بە ۷ روژ لەناو ھەلگرت روسىا بە بى شەر و ھىچ زىانىك بەسەر لاشەى پەك كەوتوى پوتونىاي - روژھەلات نىشتەوھ.

مەبەستى روس بەرام بەر بە نەلمان بە پى ئىعتراڤەكانى ھتلر بۆگرتنى فرانسىا و برىطانىا نىشارەى عسكرىم لە ستادى لشكرى گشتى داوا كۆرد. و تىم گەياندن نەگەر نىمە وەخت نەوھندە دور بەخەينەوھ.
لەوانەيە - ھولندە - سويسرە - لوکسنبرغ - بېن بە دوستى دەولەتانى روژناوا.

لە ناكامىا ڤەرماندەكان رەزامەندى خويان نىشاندا كە پەلامارى ئەو دەولەتە بىلاين گريانە بدم وە مەرزىان تىك بشكىنم. تەنھا [براوخىچ] نەبى بەم پىش نىيارەم رازى نەبو و وتى جارى بام لەو فكرە بەرى پىن ھەتا حسابتىك بو روس نەكەين. ھىچ گومان نىبە لە روس كە گەلمانا نەكەويتە شەر. لە كاتىكا بلاوھمان بە ھىزەكاغان كۆرد.

روس بیری په لاماردان وه تی پیری نی هیه بو نه وروپا. خه یالیکی
خلیجی فارس وه بالطیک وه بالقانی - هیه وه نه و شوینانهش نامانجی تای
به تی نیمه ن.

نه و کاته ی که نه رازی فهرانسام ته او کرد نه م توانی بچم بو گرتنی -
زورگه - جزیره ی بهریتانیا. به لام له م ناوهدا حسابیکی قول و وورد هه بو که نه م
کرد. نه وهش مه ترسی په لاماردانی روس بو.

چونکه له کاتیکا که من له گهل انگلیس و فهرانسا له جهنگا بوم. روس
وورپای کردم هوه که غرفه یک عسکر بو کومه گی نه لمانیا نه نیری که له گهل
فرانسا و انگلیسا شهر بکات به لام من وه لاسی ستالینم - دایه وه که پی
ویست بهم زه حمه ته ناکات. لشکری نه لمان بو له ناو بردنی هیزی فرانسا و
انگلیس ته وانای ته اوای هیه.

به لام به پی ویستی نه زانین که روس جبهه یکی شهر بکاته وه له ناسیادا.
په لاماری نیران تورک خلیج فارس نه فغان چین هندوستان بدات هه تا نه گاته
مه رزی ژاپون.

وه مه به ستیشم نه وه بو که روس هیزه کانی بهم وه لاتانه وه سرگرمی شهر
بکات. بو نه وه ی نه توانی به هیزه که ی نه وروپا و نیمه تهدید بکات. هه تا
حسابیکی بو نه کم.

به لام ستالین - وه لاسی دامه وه که نیمه نیش مان به روژه لاتی ناوه نجی
ایه. چونکه پی ویست مان به [نهوت] نیه و که لویله ی وازادیش مان نیه که
به م وه لاته همزارانه ی بفروشین له ناکاما له گهل ستالین پیک که وتین که له
روژه لاتی روژناو ادا هندی نه رازی بهش بدهم.

به لام ستالین - هر گره گری نه وه ی بو که لشکره که ی بخاته ناو نه وروپا وه و
شهری پی بکات.

هر تی کوشانی که بو راگرتنی نه و بیره ی ستالینم به کار هینا بی سود بو.
وه له ژیریشه وه انگلیس و روسیا که وتبونه مذاکره ی پیک که وتن. چونکه
روسه گان و ا تی که یشتون هر له فرانسا بومه وه په لاماری روسیا نه دهم

بهم هویه وه له مهرزی فنلنده - و پولونیا - لشکریکی زور قورس یان
له سان دا بو.

بو بهراوردی هیتز و معنویاتی روس چند فرمانده یکم نارد بو روسیا. و
راپوزری نامادهی وه خۆ کوکردنه وهی روسیا یان دامی.
نهمجا هیشتیکی عسکریم بۆ ریک که وتن نارد بو روسیا بو دابهش کردنی
نهو نهرازیانهی که داگیرمان کردبون.

روسیا وهلامی نهو لیژنه یه دابووه که بۆلونیایا و فنلنده چیکوسلوفاکیا
هنگاریا بلغاریا یوغوسلافا ترکیا نیران رومانیای به تهواوی نهوی.
منیش وهلامی هیستی او براوم دابه وه که دهولته تی [رومانیای لی ده رچی
نهو بریاره یان لی قبول بکن و نهم داخوزه بکن به نه خشی دابهش کردن.
روسیا مان ۳ مانگ بهم فیله خاواند. بهلام که [دانکارک] فرانسای گیرا.
ستالین که وته پهله پهله لای وابو جهنگ کوتاهی هاتوه.

به پهله داوای تصدیقی دابهش کردنه که لی کردم. له دژی نه وهی که ههتا
نهو حهله به بی شهر له بالتیک و بسارابیا و بیکوفینای رومانیایا. فنلنده
بولونیا - چند پارچه یکی باشم پی دابو.

نهمجا ناچار بوم - هیرهسم - نارد بو انگلتراله ۱۰ / آزاری ۱۹۴۱ لگ
انگلیسه کان که وته ووتوویرژ. بهلام وهلامی انگلیسه کان نه وه بو. که نه لمانیا
له گهل روسه کان نیعلانی جهنگ بکات. جا نهو کاته انگلیس له گهل
نه لمانیا دا ریک نه که وی

له بهر نه وهی که مهوقفی نه لمانیا زور گرنگ وه جی مه ترسان بو مولوتوفی
- وه زیری دهره وهی روسم بانگ کرده بهرلین - مولوتوف - پی ووتم نه بی باقی
ماندهی دهولته تی - فنلنده مان - بخریته دهست. وه پاشایه تی - رومانیایا - ش
له ناو بچی. و بخریته ژیر چنگی نیمه. و نه خشی نهرازی دابهش کردنه کهش
به پهله نه بی مور بکری.

له سه ر نهم داخوزه پر مه ترسیه له روزی ۲۲ حزیرانی ۱۹۴۱ په لاماری
روسیا مان دا.

جا هتلر بهم داخواز و داووت له بانه - روسيا تاوان بار نه کات بو نه و
خوبه می که له نیوانی هردو کیانا له مهودای ۷ ساله رزا.

به لام ستالین له ۳ تموزی ۱۹۴۱ هواریکی به گهلی روسیادا راگه یاند. هیچ
باسی نه و تاوانانه می تیا نه کرد که هتلر ستالینی پی تاوان بار کرده. و هیچ
هتلری به درو نه خسته وه له و تاوانانه می که دابونی به سرشانی ستالینا.

ستالین تنها نه ونده می بلا و کرده وه. که له وانه یه پی مان بلین بچی
ستالین - نیتفاقی له گه ل هتلر و روبنتروبی - دورنده کرده.

به لی روسیا ناچاره بو ناشتی و سودی ها و جه ماوهری له گه ل همو دراوسی
پکی خوی بهندی ناشتی و دوستایه تی بیستی هر چند که دراوسیه که مانیش
دورنده و خوین مژی بی.

هتلر به رامبه ر به و به لین و تامیناته می که به نیمه می دابو ناپاکی نیشاندا له
ناکار به ۱۷۰ فرقه سربازی ناماده می جهنگی په لاماری نیمه می دا. وه په میانی
هدوم نهدی - شکاند. به بی حرمت و پزه وه نا و نه رازی نیمه که وت.

به لام مادامیکی - نیحترام و ریزی یاسای دهوله تی نه گرتوه به سه رهاتی
له ویش وه کو به سه رهاتی ناپلیون - نه بی له روسیا.

|| تی بی نین

له آلمانیا که دارای گیانیکی ناوا خه یانته کارانه بو به رامبه ر به روسیا
له له بو به می یه په لاماری دهوله تیکی ناوا جه ساوه می سرکیش بدات. حقوقو بو
به هر نه ماع و فیتلیک که گونجا بایه ناوچه می جهنگی بو روسیا دروست
بگره ایه. و نوردوه که می بلا و کرد بایه وه به نا و جیهانا. و لشکره که می به شهری
وه لانان ماندو بگره ایه.

له مجا له ساتی ماندویه تیدا په لاماری بدایه. نه و وهختی هرهیسی ناردبو
انگلنرا. که پیلانه کانی همو ناشکرا بو یون. فیله کانی آلمان و روس له لاین
انگلیسه گانه وه رون بو یونه وه.

به لام له بهر نه وه می که هردولایان به گیانیکی ناپاکانه له گه ل یکترا

نمیزان. هیچ یان پروایان به یکنه نه کرد که به پیمانی یکنه برون به رید
هموو و توویریکی یکنه تریان به درو نه زانی بویه هه تا ناخر پلهی دوستایه تر
هیچ هنگاو یکی حسابیان بویه یکنه دانه نا.

تعماع و خیانه تی هه دو لایان بویه هوی تیاچونی نه لمان وه نه خوش
کهوتنی روس بویه و دایکی دور. وه له ناوچونی زور دهوله ته کانی لاین گری
هه دو لا - وه خوش بهختی نه مریکا له جیهانیکی برسی و سرگه ردانیدا.
له پیش جهنگی هتله ریدا خه لک وای نه زانی که روسیا هیزی عسکری وه
جنگاوه ری زور بی هیزه.

وایان نه زانی که به هوی شیوعیه ته وه نازاوه وه ناپزایه تیکی زور له
روسیادا هه یه. روسیا ناتوانی له هیچ جهنگیکا سر بکه وی. چونکه روسیا
هندی فروفیلی عسکری له ناو دهوله تی نه سپانیا - له ۱۹۳۶ و له ناو
فنلنده - له سالی ۱۹۴۰ به کار هینابو. به ته وای بیروباوه ری خه لکی برده بو
سر نه و باره که روسیا له هیچ جهنگیکا سر ناکه وی

تومزه نه و شکان و هه لاتن و تسلیم بونه ی له ناو نه و دو دهوله ته دا فیلکی
تاک تیکی عسکری - بو که ههندی دهوله تی زوردار به هه له به ری بو گوزانی
حساب وه ته وازونی سهربازی.

به لام له جهنگی هتله ریدا ده ری خست که نظامی بولشویکی شتیکی هه ره
به پیز وه خاوه نی ته وانا و به رگری یه. وه سهربازه کانیشی بلیمه ت ترین
سهربازن له کوتا و روی جنگاوه ری وه قاره مانیه تی لشکرکه شیدا.

به کوژرانی ۱۰ ملیون سهرباز وه ویران کردنی ۷۵ شاری گه وره وه ۷۰
هه زار دی و له ناوچونی ۳۰ ملیون نازال - روسیا مقده ره تی عسکری خوی
نیشانی جیهاندا.

به لام به رام به به گه وره ی وه گیانی پته وی سهربازیه یان له ۱۲ لاوه
ده لاقه یان - خسته لاشه ی روسیا وه که هه تا مه و دایکی زور نه و نیشانانیه یان
هه ری وه بی نی ته وه وه هه مو که س بتوانی حسابی سیاست و مقده ره ت
یان له گه لا بکات.

۱- سرکه وتنی نه وروپایان نابسته به لگه ی نه وهی که روسیا هم همیشه سرکه وتو نه بی. چونکه روس ۲۵ سال بو خه ریکی نه و کوکردنه وهیه که له م جهنگه دا به کاریان هینا.

۲- گاتی روس نیعلامی جهنگی له گهل نه لمانیا دا کرد. نه لمان ۳ سه سال بو له گرمه ی جهنگا بو. سه ربازه وه رزش کراوه کانی به زوری یا کوژراو یا بریندار کرا بون.

۳- نه لمانیا به هوی په میانی عدم تعدی - له هندی پیلانی په لاماردان و فیلانی جهنگی به رامبه ری و ناگاداری محلی ناو خویی - بی ناگا مابووه. و له کانه پیدای نهی توانی نه و هویانه پر بکاته وه.

۴- به هوی قه ده غه ی زه رباکان نه لمانیا له زور شتی پی ویست ناهومید

۵- روس جهنگی له گهل ده وله تیکا نه کرد که نه و ده وله ته له معلوماتی ناپه و مه لبه ندی نه و ده وله ته بی ناگا بو. وه روسیش به هم مو که لو فوژیا نیکی ناو خویا شاره زا بو. نهی زانی هوی سرکه وتنی له له باریکه وه بو پیناگه ی.

۶- روس به رگر بو نه ک په لاماردر - مدافع بو نه ک مهاجم

۷- به فر کومه گیکی گه وره ی روس بو.

۸- روس جهنگی به ناوی پارزگاری مبادی وه نه کرد نه ک به ناوی نه تکی ریز و ره ووشتی وه لاتان.

۹- به هوی نیستفاقی عدم تعدی - ژاپان - روس له مه لبه ندی ژاپان و کراوه ی هیلیکی دوه می جهنگ پشت نه ستور بو

۱۰- روس - جهنگی له شوینیکا نه کرد که له راست و چه پو پاشه وه ی خوی له ووهی بو. له ۳ سه قولوه بالوقه نه درا بو.

۱۱- هاوری وه کو انگلیس و نه مریکای هه بو بو هندی کومه گی

« یارمہ تی امریکا بو روسیا »

قرارات المملکہ

له لاین جنرالہ کان امریکا

کہ نقیب رشید ماع ترجمہ می کردوہ

یارمہ تی امریکایہ کان بو روسیا له ہدای جهان دوہم نہوہ بوہ.
۱۷,۰۰۰ طائرہ ۵۱,۰۰۰ سیارہ جیب ۴۰۰,۰۰۰ شاخہ ۱۲,۰۰۰ عجلہ
قتال مدرعہ ۸,۰۰۰ توبی زہوی طایرہ ۱,۵۰۰,۰۰۰ میلیون لابیچین عسکر
۳,۷۰۰,۰۰۰ تاییہی اوتوموبیل ۲,۸۰۰,۰۰۰ طن پولہ ۸۰۰,۰۰۰ طن
موادی کیمیایوی ۳۴۰,۰۰۰ طن قنابلہ ۲,۶۰۰,۰۰۰ طن متوجاتی نفطی
۴,۷۰۰,۰۰۰ طن ۸۱,۰۰۰ طن لاستیک

(بقلم سیف فرید ویستفال) له صحیفہ (۱۴۰)

۱۲- برسیایہ تی نہورویا ہوبو بہ ہوی خوشہ ویستنی مبادی شیوعیہت.
چونکہ نہورویا دو شہری زور گہورہی تیا کرابویہ کییک یان. ہاتنہ پیشہوہی
نہلمان دوہم جنگی شکان و کشانہوہیان.

جا بہ ہوی نہو ۱۲ بہندانہی سہرہوہ روسیا لم جننگہدا سہرکہوت.
راسانی ہیز و توانای سہریازیہ تی خوی نشان سہرزہمین دا.

بہلام نہو سہرکہوتنہی نابیتہ ہوی نہوہی کہ خہلک بخاتہ سہر نہو باوہرہ
کہ روس تہوانای سہریازی خوی نشانای جیہان داوہ. وہ له ہہمو جنگیکا
ناوا سہرکہوتو نہبی.

ہر وہکو روس لم جننگہدا سہرکہوتوہ. نم نوختانہشی دؤراندوہ.

۱- روس بہ مہودایکی دور نہتوانی جی نہو سہریازہ کوؤراوانہ پہر
ہکاتہوہ

۲- ناوہدان کردنہوہی وہلاتہ ویران بوہکانی نہرکو نازاریکی زوری ہی
نہوی.

۳- له پیش جنگی ہتلریدا. روس نہی توانی له ہہمو ناوچہیک خہلک
ہکات بہ دوستی خوی. بہلام نہمرو بہ ہیز و فشار نہبی ہیچ دولہ تیک لی

لژیگ نابیتتهوه. چونکه هندی دهست کاری عقیده رهووشت و توانهوهی یاسای
نایله و طبقه‌ی بوته هوی نهوهی که خه‌لک له دوستایه‌تی و خزمایه‌تیه‌که‌یدا
سای بکات.

۴- روسیا به پیتی شیوعی هموده‌وله‌مهند و عقیده وهرست و خاوه‌ن
له‌وزیگی ترساندوه. له پیش جه‌نگی هتله‌یدا بهم نه‌ندازه‌یه نامانجی روس
وه‌دهست کاری رهووشت و عاده‌ت یان بلاو نه‌بووه. هموده‌سته و به‌ره‌یک
له‌هینه روس یان خوش نه‌ویست.

به‌لام فشاری نم جه‌نگه‌یان رونی کرده‌وه که تنیا هه‌ر دوسته‌ی کریکار و
رونج به‌ر له‌گه‌ل نم ژیانده‌ا نه‌ژین. ده‌سته‌کانی تر به همو‌چینه‌یکیانوه دژن
بهم ژیانو خیر و به‌ره‌که‌ته. وه ده‌سته‌ی ره‌نج به‌ر و کریکاریش دیسان همویان
له‌گه‌ل نم ژیانده‌ا نین. چونکه روسیا به روداوی نم جه‌نگه خه‌لکی له
دوستایه‌تی ته‌کانده‌وه. وه بو‌زوربه‌ی خه‌لک رون بووه که روسیش به گیانیکی
ایستهماری سیاسیانه نه‌ژی.

به‌سه‌ره‌هاته‌کانی آذربایجان و مه‌اباد و یونان و مستعمره‌کانی
پانگوسلوفاکیا و بلغاریا و فنلنده وه بولونیا و میجر ده‌ری خست که نزیک
بوله‌وه‌ی روس له ملله‌تان نه‌بیتته هژی تیا‌چونی هموسه‌ر به‌ستی و
نازایه‌نیک.

به‌تی لینگار ناکری که روس له هیزی ووشکانی و به‌ریدا ده‌ستیکی بالای
هه‌یه وه له‌توانی زور به ناسانی له به‌ره‌وه به هه‌وه‌ل هه‌نگاو نیران تورک عراق
بگری.

به‌لام لهو گرتنه نابیتته هوی نهوهی که روس به هاتنه ناوی نه‌وه‌ولاتانه
بهر له‌پانه‌وه.

له‌گه‌ر حسابه‌ی زهره و هیزی ده‌ریایی روس زال نه‌بی به‌سه‌ر هیزی زهره و
هه‌رجه‌ن و هندی شتی نه‌ینی ده‌وله‌ته‌کانی سویند خوری نه‌طلسی. مانای
له‌ویه که روس له جه‌نگه‌ی داها‌تو‌شا به معرامی نه‌و جنگ دوا‌یی نایی.
روسیا له‌سرو نه‌په‌وی به‌ناوی مافی خوراوی وه‌لاتان په‌رده‌ی مغدوری

لهسەر وه لاتان لابهري. ياساي بچوكو گهوره له نابهري به ره ووشت و ويلو
مساوات وه چهن يهكي. سه رزه مين بگه شينيته وه.

جا بو پهره پي گرتن بهم خو نيشان دانیه له وانیه احضاراتی جهنگه کی تر
بکات. بو کوشتنی انگلیس و ئەمهريکا و پشتيندی وجدان و دلسوزی به
ههزاران نه بهستی. شمشیری عدالت و دادستینی بو سه ر بهرینی دهوله مند
زورداران تير نه کات وه انگلیسه کانیش نه پانهوی له سه ر شیرازه ی ياسايکی
په پوتی چهن سه له سه ر په رشتی جيهان بگهن.

نفوزی استعماری خویان به سه ر جيهانا بلاو بگه نه وه. و هاوری نه
بيروباوهره چه وته به خویان بدوزنه وه.

جا له راستی دا به هه ر دو لایان نه وو تری استعمار خوين مرڅ خاوه
پروگرامی فیل و سیاست بازی وه ههزار کوژ.

مبادی نینسانی - نه وه نیه که به ملاین خونی ناده می زاد له جيهانا بهرینی
بو په ره گرتنی ههندی مبادی سوسیالیستی.

وه به ملیونها لاو بکوژی. خه لک بسوتی نی وه لاتان له برسان بکوژی شا
و دیهات ویران بکات بوچی بو بلاو کردنه وه ی تووی شیوعی چون یه کی ژيانی
دهوله مند و ههزار وه له ناو بردنی ياساي نقطاعی و ده ره بگه یه تی. به
ژيانیکی دیلی کریکاری.

وه نه و ژيانهی که انگلیس و ئەمهريکاش نه پانهوی به پاریزه ری. زور کونه
نه وه نده نه رک و خوين رشتن ناهینی. ژيانیکی زور بی عداله تانه یه.

هیچ معقول نیه که سیکي بریطانیایی که وه کو چه رچل - دارای حقوق
بریطانیا بی له کارخانه یکا به ژيانیکی کریکار و بچوکی ژيان به ریته سه ر.

له هه مان کاتیشا چه رچل - له ۴۰ شه ریکه دا خاوه نی بهش بی. حامد بک
وه یا داود بهگ و حسن بهگی جاف له [هه له بهجه] هه ر یه که یان خاوه نی

[۴۰] پارچه ملک بن. کابرایکی هه له بهجه یش که له هه مان ره گه ز و ناوایی
بی. کریکاریشی چنگ نه که وی. جا به راستی نه ياسايه که ی [بولشویکی]

نه وه دینی که نینسان له نیستاره لاو و گه نجانو پیر و جوانانی وه لاته که ی به

بھانہ زیندانہ وہ مہوف خوی بو بکا بہ جارچی و دلالتی ہاتنی۔ وہ نہ
ظاہر مہگی - چہرچلیش - نہوہ ہل نگری کہ مروف پشتی پی لہ رہوشت و
مادہنی ستالین - بکات۔

جا مہہست مان لہم [تی ہی نیہ] - نہوہ بو کہ روی انگلیس امریکا
میرانسا ژاہان نہلیمان - نیطالیا - وہ نہوانی تریش ہہ سویان دولہتی
استعمارین۔

ہہسو بہلین و ہریاریک یان بو پیشکہوتن وہ پەرہساندنی نفوز و
گورہیہتی خوبانہ۔ نہ وہکو مللہتانی پاشکہوتو۔ وہ رزگار کردنی ولاتانی
بہشی خوارو۔

جا لہمہوی کہ کورد نہو ہنگاوانہ زور بہ ہاشی بہراوورد نکات وہ خوی
بھانہ نہلہی دولہتانی فیلاوی۔

لہواہو ہہمان ہیر و باوہر غلطہکانی [قاضی محمد - تان لہ خوارہوہ
ہیادگاہی لہکم بو نہوہی کہ کورد ووریایک لہ بہسہرہاتی سیاسی وہریگری۔
پی لہ لہختی چروک نہنی۔

ہیوام واپہ غلطی نہو روزہ فیری راستی نہمرومان بکات۔ کردہوہکانی
لہوان بو نیمہ ہیہتہ نہخیشہی پوختہکراوی تای بہتی۔ بو دروست کردن وہ پیک
ہیوانی گوردستانیک لہ داہاتودا۔

بهشی دوهم

له بهسرهاتی ئیران له دهوری نیحتلالی روس ۱۹۴۱د

دهولهتی ئیران - دهولهتیکه که رهگهزی ناری هاتوته ناوهوه وه پیتی ئیر - له ناریان - وهگریرهوه.

خاکی ئیران ههتا نیستا چند دهوری گرنگی وهکو [هاخامنشی کیانی نهشکانی - ساسانی - مهسنی - هلهمینی - صفوی قاجاری پهلوی - بهس بردوه.

پینج ههزار سال پیش نه مرو خاوهنی سهربه خویهتی خۆی بوه. له ههند کاتا حکمرانی وهلاتی روما نه فریقا هندوچین - و یونان و تورک یان کردوه. بههوی پیر بونی لاشهی کیانی دهولهتی ئیران. دهولهتانی روزههلات و روزئاوا لاشهی ئیرانیان بهش بهش کردوه. ههتا نه خشهتی ئیرانیان هیناوهتا سهروینهی [پشیله] یکی پیر؟

له بهر نهوهی که خاکی ئیران خاوهنی ترخیکی هه ره به پسته. وه هه مو وین کشتوکال و کانگایکی لی به ره هم نه هینری. وه بهتای بهتی ریگای هندوستان و روزههلاتی ناوهنجیه له مهودایکی زور کۆنه وه یه دهولهته هیزدارهکانی نیستعماری چاویان برپوهته بهر و بوی ئیران؟ تورکهکان - خلیج فارسیان لی ساند وه رهبطی عراقیان کردوه ناویان لی گوری به ناوی خلیج عره بیهوه.

بحرین و محمره و نهواز و بلوچستانیش بو انگلیس بوه به نیوچه ملکیکی تاپو کراو. و عبادانی کرد به پارچه یک له وهلاتی بهریطانیا. وه روسیش شمالی ئیرانی لی ساند که بریهتی بو له نازه ریا بجانی قهوقاز له گهل هندی نه رازی سمرقند و مهروی [و بخارا] له تورکستانی بوخاردا - جا ئیرانیش بو نهوهی که مستعمرهکانی خوی وهر بگریته وه. پهنجهی

سیاست و پیلانی نهینی خستبو ناو دهوله تانی هیز داره وه.
په لام هدئا نیستا له زهره رمندی زیاتر هیج وینه بهره یکی له پیلانه کانی
اوش نه هاتوه.

نیران له دوره ی هتلریدا

نیران به هیوای نهوهی که نیعاده ی هیز و تهوانا و ملکه دؤراوه کانی
بکا نه وه.

و نهلمانیش به هیوای نهوهی که به نانو پی خوری نیران خوی بگه ینسته
خلیج فارس و نیران بکا به ریگای لشکر بهزی سوق الجیش بو هندوستان و
دوژهلانی ناوه نجی.

په زاشا و هتلر- بو نم باسه ریکه وتی نهینی یان به مور گه یاند. هتلر بو
دوژینه وهی کانگا گرنه کانی نیران. وه بو بلا و کردنه وهی به ربه ره کانی تجارته
له دوژلنا وادا. وه بو وه رگرتنی نه خشی نورد و که شی. وه پیک هینانی ناواتی
په لامار دانو هه لمته. وه بو هه لگیرانه وهی کومه له کانی ژیر په نجبه ی
ایستهماری انگلیس.

له لمانیا به ناوی ریک خستنی ریگا و بانی نیران. وه دوژینه وهی کانگای
به نرخ و تربیه ی سهربازی و دانشکهی. وه نهخش و بنا دامه زانندن ۲۰۰۰
دوژریگی له اره تلی پینجه م - نارد نیران. وه له سه حسابی کپین و فروشتن
په کیکی زوری له مارکه ی [شکودا] نارد بو نیران. وه ماشینیکی به چوکی
په گه سازی برنه ویشی دایی.

وه راهه پینیکی زور کورج و گول به نیران کرا. به م هیوایه که له کاتی پی
وینستا هه ره له نیرانه وه په لاماری عراق و جزیره العرب و خلیج فارس و
هندوستان هدات. وه به م ناوه وه چه کیکی زوری له نیران دانا.

وا ده رگه وت نه که ره له وکاته نیوانی روس و نهلمان تیک نه چوایه. نهلمانیا
له نیرانه وه کومه گ و یارمه تی به رشید عالی - سه ره ک وه زیری عراق
په لگه یاند له ۹۴۱ دا که له کاتی خویا باسی نم روداوه نه که ین.

جەنکە ھتلەر لە مەزکەرەکە ی خویا ئەلی. بە ھەرھیسەم - ووت بە دەولەتی
بریتانیا بەتێ ھەر وەلاتی کە گرتومە پەتی ئەکەمەو. بەو بەلینە ی کە
انگلیسیش واز لە عێراق بی نی چونکە بەلینم بە زەعیمەکانی عێراق داوہ کە
عێراق نازاد و سەرپەخۆ بەکەم.

جا قسەکانی ھتلەر و ئەگەینی کە ئەلمانیا بە هیوا بوہ کە لە ئیرانەوہ
پەلاماردانیکی عێراق بەکات. وە چونی رشید عالیش بو ئیران لە کاتی ھەلاتن
و عێراق بە جی ھیشتی. تاییدی ئەو فکەر ئەکاتەوہ کە پەزاشا و ھتلەر نیازیکی
پەلاماردانی عێراق یان بوہ.

بەلام بەختی چەرچل و ھوزی بریتانیا لە بەختی رشید عالی و ھتلەر
بەھیزتر بو.

رومیل - لە مەزکەرەکە ی خویا ئەلی من بوہ لە [علمین] مصر - نوردو
بەزیم نەکرد و ھیزەکە ی خومم راگرت بە چاوەروانی [بالوس] و لە قەوقاز تی
پەپینی.

جا دیسان رومیلیش - ھەر بە هیوای ئەوہ. ھیزەکە ی خوی لە علمین -
قەتیس کردبو. کە بالوس - ئەلمانیا لە قەوقازەوہ خوی بەگەپنیتە ئیرانەوہ.
نەمجا زەریای سپی و سور و خلیج فارس بەخەنە ژیر ھەلمەت بو ھندوستان. و
تیک دانی جەسری - نیوانی ئاسیا و ئەروپا -

ئەحتلال - داگیرکردنی ئیران لە لاین روس و انگلیس و ئەمریکاوہ
دەولەتانی روس و انگلیس و ئەمریکا. مەترسیکی ھەرە تەواویان لە
ئەلمانیا پیدا کردبو کە لە قەوقازەوہ پەلاماری ئیران بەناوی پارێزگاری
ئیران لە ھەندی رودای سیاسی جیھانی. وە بو پی راگەیانندی کۆمەگی
روژئاوایەکان بە سویندخۆر روسیای سوفیاتی. و بو پاک کردنەوہ ی پەتلی
پینجەم لە ئیران. لە ۳ / ئیلولی ۱۹۴۱دا لە دەوری وەزارتی [منصورالملک]
دەولەتی انگلیس و ئەمریکا لە جنوبی ئیرانەوہ. وە دەولەتی روسییش لە
شمالی ئیرانەوہ پەلاماری ئیرانیاندا.

رهزاشا - یان گرت و ناردیان بو کندا - و محمد رضاشای - وه لیعهد کرا به
بی لشینی تخت و تاجی نیران.
وه دهسته و دایره کانی نهلمانیا هیندیکیان زیندانی وه هه ندیک یان خویان
شاره وه

په هانی سه قولی روس و نهمریکا و انگلیس له گهل نیرانا
روس دهه میک بو به هیوای هه لیکي ناوا بو که به بی نویک بچته ناو
ایران وه. وه لی نه چیته ده ره وه. وه یا هیچ نه بی شتیکی وا دروست بکات که
ایران هکاتی نازربایجان به قهوقازی روسی بیستی.
په لام له بهر نه وهی که انگلیس و نهمریکا له نهادی روس نه که یشتن هه
زه به پرواری ۲۹ نوامبر ۱۹۴۱ په میانی ۳ قولیان له گهل نیرانا به ست. به وه
دهر چهی که ۶ مانگ پاش برانه وهی جهنگی هلتری به بی هیچ ده ست کاری و
گهوه گوریک نیران به جی بیلنه وه نه مجا روسه کان بو نه وهی که فیتلیک
پانوان له نیرانا بی ننه وه که وتنه سه ر باری به ند و باو و فیتل پتیک هینان
بو نازاره نانه وه یک له خاکی نیرانه وه که وتنه ته لاش وه کو بونه وه و
هاندانی نه بی.

به هیوا به که هیچ نه بی نیران ناچار بی بو ده ست لی هه لگرتنی هه ندی
ایران یازی نهاره ت و کار کردن له نیرانا.
وه گو انگلیسه کان نه وانیش بتوانن چهند سه میک یان بکه ویته ناو خیر و
بی بی نیرانه وه.

نلسگیلاتی توده له نازربایجان وه کومه له له سا بلاغا له ناو چهی
نازربایجان وه کو ته وریز [وه رزانیه] میانداو [و ناو چه کانی ژوروی
نازربایجان. به هوی نه و په ناهیدانهی که به ناوی تابوری - پینج سیخورخانهی
روس - له ناو چهی قهوقازی روسیا چهند سالیک پیش هاتنی روس بو نیران.
له روسیا ده رگرا بون. وه نه وانیش به هوی خوینی قزلباشیه تی - وه یهک ره گهزی
په نایان بو نیران هینا بو وه تبه عه تی نیرانیان قبول کردبو.

ئەو نازربايجانيانە خویندن و فەنيکی باشیان لە روس وەرگرتبوو و لە کاروباری ئیرانا پیشکەوتۆ بون.
و لە ژیر پروگرام وە دەرسی [جعفر پیشەوهری] ناویک کە یەکیک بو کومەلە دەرکراوانە کە یەکی بو لە باوەر پی کراوەکانی روس.
دەست کرا بە دامەزراندنی حزبی تودە - لە هەمو ناوچەي نازربايجانا.
کەوتنە پیلانو هاندانی خەلک لە دژی حکومەتی مەرکەزی ئیران.
حزبی تودە پیتی جیابونەو و سەر بە خۆی - خۆیان لە هەمو لایک ناشکرا کرد.

حزبی تودە لە ژیر پروگرامیکی شیوعیدا وە لە ژیر فەرمانی چە ئەندامیکی بەرجستەي ئەو حزبه کەوتنە تی کوشانیکی سەر بەستانە.
جعفر پیشەوهری - شبستری - دکتەر جاوید - کبیری نارام - کاویان - عظیم - ئەندامانی حزبی تودە. حزبه کەیان بەرەو شورش و غەوغایکی زۆر بەر خستە خۆ ناشکرا کردن.

وە دیسان لە لایکی تریشەو بە ناوی حزبی دیمکراتی کوردستان - سابلاغەو وە لە لاین - آغایان - ملا داودی - و عبدالرحمن زیحی و حیدر فرور - عزیز زەندی - ووهایی بلوری - منافی کریمی - صدیق حیدری - جعفر کریمی - احمدی اللھی - ناوان حزبی ژ. ک - دروست کرا کە لە پاش کۆنۆنەو نومایندەي کوردی عراق و ئیران و تورک لە جیگایک کویونەو وە بە کویونەو هیان ئەووت کویونەو ی سە قولی. وە لەم کویونەو دا بپاریاندا ک ناوی حزبی هیوا و ژ. ک - بگورەری بە حزبی دیمکراتی کوردستان وە لە کویونەو دا نومایندەي حزبی عراق شیخ عبیدالله و نومایندەي کوردستان تورک. قازی ملا وهاب و نومایندەي کوردستانی ئیران سید قاسمی قادری ناوان بون.

و لە سابلاغیش لە مالی بەریوەبەری [ثقافی روس - بو ئەم یەکیەتیا کۆنۆنەو یەک کرا لە مانگی نو فەبرێ ۱۹۴۵ وە لە هەمان مانگا قازی محمد لە مالی احمدی اللھی بو عضو یەتی ئەم حزبی دیمکراتی کوردستانە سویند درا

و شهره‌های نندامیه‌تی بی به‌خشرا. نه‌مجا پارتی دیمکراتی کوردستان له نیرانا
که‌ونه تی کوشانیکی زور گهرم وه‌به‌هوی پروژنامه وه گو‌فاره‌کانی کاویان - شفق
له نازربایجان گو‌فاری آزادی له عراق مجله‌ی نیشتمان - له نیران ده‌نگی
گورده‌یان به وه‌لاتان را نه‌گه‌یاند.

ناسایشی ناوخوی نیران له ناوچه‌کانی نازربایجان و کوردستان که‌وته ژیر
بی حزبی توده و پارتی دیمکراتی کوردستان.

ده‌نگی نازادی کورد و نازربایجان له هم‌مو ناوچه‌یکی نیرانا ده‌نگی
دایه‌وه.

هیزی پارێزگاری ده‌وله‌تی نیران له هم‌مولایکه‌وه که‌وته ژیر هه‌ره‌شه و
سۆکی بی کرانی نه‌و دو حزبه. له به‌ر بی ناسایش و نیست‌قراری نیران
ه‌گه‌یه‌تی نیران زور زو نه‌گه‌یا

له مه‌وده‌ایکی زور نزیکا وزاره‌تی - منصورالملک - فروغی محمودی جه‌م -
ه‌گه‌یه‌تی - ک‌شاه‌رزی - هاتنه‌ سه‌ر حکم و خۆیان بۆ راگیر نه‌کرا. ناماده و
دوریا‌بونه‌ی حزبی توده که‌یشته نه‌ندازه‌یک که له هم‌مولایکی نازربایجان‌ه‌وه
په‌لاماری هیزه‌کانی ده‌وله‌تی درا

په‌لاماردانی چه‌ک له درمی هیزی ده‌وله‌تی له لاین توده‌وه.

له ۱۸ مانگی تشرین‌الثانی ۹۴۵ هه‌تا ۲۳ کانون‌الثانی ۹۴۵ له
شارانی نه‌وریز - رزانیه - زه‌نگان - میان‌دواو - نارده‌بیل - خوی - ماکو - میانه
- رشق - گیلان - له هیزی ده‌وله‌تی پاک کرایه‌وه
به گوشتاریکی زور ناشیرین تالانی ده‌وله‌تی نیران کرا. هه‌تا له رزانیه‌دا
سه‌ریازی روسه‌کان. جلی شورش گیره‌کانی توده‌یان له‌به‌ر نه‌کرد. نه‌چونه ناو
گوری چه‌نگ و په‌لاماردان.

وه له عینی وه‌ختیشا له سابلاغ په‌لاماری سه‌رای ده‌وله‌تی درا ۷ نه‌فر
پولیس ناو شار کوژرا.

شارانی نه‌ده‌ سندوس - بوکان - به بی خوتن رشتن خۆیان دا به ده‌سته‌وه.

کوردستانی ئیران ههتا ئهوپه پری کرماشان به ناوی یارمهتی نازادی خواه
و پرگار بۆن یان له دواي خدمت کاری سهریان بو فرمانی قازی محمد - ش
کرد.

بهلام نهو کوشتاری که له ناوچهی نازربایجان و تورکهکانی قزلباش روید
له ناوچهی کوردهکان نهو خوین پیژیه نههاته بو. تقریبا له سهه شیوهیکی سا
نم شوریشه پهره ی پی سهندرا.

شورشی توده و پارتهی دیمکراتی کوردستان له ئیرانا
له بهر نهوهی که نهینی گشتی روسهکان له باره ی دهست کاری و هاندان
کورد و نازربایجان له دژی حکومتی مه رکهزی تاران هه ر وا به پوشرار
ماوه تهوه

چاوه دیری به شدهتی نه مریکا و انگلیس روسی له پاشه روژیکی خه رار
ترساندبو. جا له بهر نهوه له سهه روسین و وه ئانق هیچ وینه فرمانیک یان نا
نه کرد. هه مو فرمانیک یان له سهه راسپارده وه فرمانی ده م کاری به نه نجا
نه گه یندرا. جا له بهر نهوه ناتوانین به وه ئانقی رسمی تداخلی روسهکان نیشبار
بکه یین. که تا چه نه ندازه یک روسهکان بو نهو نازاوه یه لاین گیر بوون. به لا
کرده وه و هه ستانو جولانه وه یان بومان رون نه کاته وه که هه مو به سه رهاتیکر
ئیران به قسه ی روس پتیک هاتی.

بهلام له بهر نهوهی که به سه رهاتی ئیران شکلیکی جیهانی وه رگرتبو له
پتر موافقی سیاسه تی روسهکان نه بو که درژیه به و شورشه بدهن وه خو یان له
هاندانه دا ناشکرا بکه ن.

کورد و باتکویهی روسیا

روسهکان له ۹۴۱ دا هیشتیک یان له گه ورهکانی کوردی ئیران که بریه تی
بون له و ناوانه ی خواره وه بردیانن بو [باتکویه]
۱- قازی محمد ۲- حاج بابیه شیخ ۳- احمدخانی فاروقی فیض

الفهرستی ۴ - علی آغای نه میراسعدی دیبگری ۵ - عمرخانی شکاک ۶ -
 قره‌ای آغای ماموش - له گهل چند ناغایکی ناوداری کوردا -
 له بانکویه چند نومایشیکی میهریان نامیز و خوشه ویستنانه یان بق
 گره بون و همره گه یان به وینه خه لاتیک نیشان کردبون له و تاریخه بهم لاهه .
 بانکویه گراهو به دانیشگا و یا کنیسه و مهزگه وتی کورد و نهرمه ن و
 نازربایجانی .
 روسه گان چین چین خه لکی نه و ناوچانه یان نه برده نه و شوینه به پی پی
 ویست دهرزی فروفیتل و سیاسه تی خویان له نهدان وه ره وانه ی شوینه گانی
 خویان له گردنوه .
 بدلین یان له ۷۰۰ پیای گه وری کورد و نازربایجان و هرگرتبو که ناماده ی
 له و پیش هانه بن که له لاین روسه وه بیان نه سپیره ری و بی جگه له وه ش
 ۸ لاری کورد و آذربایجانی یان ناردبو بو باتکویه بو خویندنی زانیاری
 روسی .
 و له وه ش پتر چند دانیشگه یکیان له دانیشگه گانی جهنگی میکانیکی .
 زان زانی و نهدان یاری - له ته ورزا کردبووه و ماموستایانی روس دهرسیان
 و نهدان .
 هوسو لیداره و راهبراندنی فرمان درابو دهست نه و مهاجرانه ی که بو بون
 به پناهینده ی لیران له نازربایجانا .
 نواوی به سره هاتی کورد و نازربایجان له و پیایه بویاغ کراوانه مسئول
 روسی .
 نوریز - بو بو به هیلانه ی سیاسه ت و دانیشگه یکی جهنگی و پروپاغنده ی
 نازربی خواهه تی کورد و نازربایجان .
 روسه گان له مهاپادیش له و پیایه بویاغ کراوانه یان بلاو کردبووه .
 لیشی حزبی یان به - جعفر باگروف ای روسی نه کرد .
 اسلاج الدین کاظم نوف - ناویکی روسی یان ناو نابو کاک آغا - و

کردبویان به مشاورى جولانموى سهربازى لهشكرى كوردستانا
ملاخطى هندهسەى لاسلكى - نسكایا - ناویك یان ناو نابو به [مریمه
خان. دهسى ژیری و راپه پینی به ژنان نهووت. وارشینوف - عبدالله نوف
نوماز علی نوف - سه مه ند سیامه ندوف - نیسماعیل ثوفا - نه میر نه صلا
نوف ناوان یان به گورانی سیتیال. و هندیک یان به ناوی نازال کرین نه نارده
سایلاغ بو ههل سوراندنی فرمانی قازی محمد له سه ر نه خشی پی ویستر
خویان.

ههلبژارتن - نینتخابات له تهوریزا

له کاتیکا که هیزی دهوله تی نیران له ناوچه کانی نازربایجان دور خرایه وه
ناوی توده کۆمه له - یان گوری به ناوی دیمکرات - بو نه وهی که ناحه زانی روس
نه و روداوه به روداویکی شیوعی نه دهنه قه لهم.

له روزی ۲۶ آبان ۱۳۲۴ آزه ری که ریکه وتی ۹۴۵/۱۱/۱۷ نه کات
کۆنگره یکی ملی به ناوی ههلبژارتنی نه ندای لیژنه ی گشتی که بریه تی بو له
۱۵۰ ههزار کهس پتیک هینرا. وه له هه مو وینه ایرانی نژادیک تیکل به
کونگره و ههل بژارته یه بو.

له ناکاما ۷۰۰ نه فهران ههل بژارته ی دوهم منتخبین ثانهوی پیک هینا
وه ناویان له و کومه له نا (لیژنه ی موسسان) مسئول کران له ته وای
سه ره رشتی نیداره ی ناو خۆیه تی. وه نه و لیژنه یه ش باوه ری خۆی خسته سه
هینتیک که پی یان نه ووتن [هینتی ملی نازربایجان] که بریه تی بون له
[۲۹] نه ندایم. وه هه مو به سه ره هاتیک وه روداویکی نه و ملله ته خرایه ژیر
فرمانی نه و هینه ته.

هه تا ۳۰ نابانی ۳۲۴ - ۹۴۵/۱۱/۲۱ نه و لیژنه یه چوار کونگره ی
گرت. له کوبونه وه ی چواره ما به نوسراوی خواره وه. تلگرافیک یاندا به شای
نیران. وه رونوسیکی به سه روکی شورای ملی نیران محمد صادقی
طباطبائی. وینه یکی بو سه روکی وزیرانی نیران ناغای حکیمی. که هه مان

ایران و وینای تلگراف که بخاته بهرچاوی دهولتهانی نازادی خواهی انگلیس -
آمریکا - اتحادی جماهیری شوروی سوسیالیستی . فرانسای چین -

دهولی وینای تلگراف

۱ - گهلی نازربایجان لهسهر بهسهرهاتیکی زور ناشیرینی دهولتهی نیران
که یایی گردنی ناگولچی . خاوهنی زمان و کومه لایه تی و ناداب و خاوهنی همو
دایه لایه تی سه ره خویه تی خویه تی . وه کوه لاتانی نازاد هه ل نه گری که خاوهنی
تقریبی معیری خوی بی .

به بی په مان و به پارنامهی نه پلان تیک - همو ملله تی نیران هه ل نه گری
له سه ره و شتی خوی سه ره خوی بی .

۲ - له بهر علاقه و تی که لی خوینده واری و نابوری و سیاسی که گه لی
نازربایجان له گه ل همو چینه دانیش توانیکی نیرانا هه یه تی . وه به بونه ی
دراکاری آذربایجان له دامه زرانندی دهولتهی نیران له کونه وه . که آذربایجان
به کاری هه ناوه . نازربایجان نایه وی به هیچ جوریک نیران پارچه پارچه بگری
وه زیان به سنور و معری نیران بگات .

۳ - گه لی آذربایجان به همو هیزیکی دیمکراتیه تیه وه نه یه وی له نیران به
تقریبی لیشتراکی مشرو تیه ت حکومتی ملی بی .

۴ - ملله تی نازربایجان وه کو دانیش توانی همو نیران له نیداره ی نوموری
گروه لایه تی بو ناردنی نوماینده ی خوی بو مجلسی شورای ملی وه دانی خرج
و به بهمانی دای گه رانه ناماده یه که نیشتراک بگات .

۵ - ملله تی نازربایجان به ناشکرای بی هاوار نه کات وه کو دهوله ته کانی
زاده ی به مان . مافی هه یه که بو راهراندنی داره ی قهرمانی ملی و داخلی
لیشتراکی حکومتی محلی خوی بگات . به پی یاسای دیمکراتی
سه ره خویه تی خوی له شارانی نازربایجانا نیداره ی ناوخوی به پیوه به ری .

۶ - ملله تی نازربایجان له پیگای دیمکراتیه تا زور نازاری دیوه وه فیداکاری
و تقریبی زوری داوه . چا بو نه وه ی که حکومتی خودمختاری خوی له سه ر

بناغه يکي ديمکراتي د اېمپزريني به پي نه و نظام نامه ي که دراود به کونگر
ملي آذربايجان مجلس ملي و داخلي خوي هه ل نه بژيري که له گه ل پر له م
نيرانا مسئولی فرمان وه به سه رهاتي خوی بي.

۷- کومه لي نازربايجان علاقه يان به زماني ماده رزاديه وه هه يه . و ه
نيستا که زماني نازربايجاني له کارواني شارسانيه تي تمدن - به جي ما
کونگره ي ملي ده ستوري دا به هيئتي ملي که به زوترين کات زماني تور
آذربايجان له کار و فرماني رسميدا و تدريسي فره هنگي دا به کار بهينه ر
۸- کونگره ي ملي به مور و کويونه وه ي ۱۵۰ هه زار کهس وه به نو مايند
۷۰۰ نه فەر که له هه مو چينه يکي نيراني نژاد پيتک هاتوه .

له سه ر داخوازي ملله تي نازربايجان ناوي له خوی ناوه [مجلس م
سسان - بو نيداره ي سه ريه رشتي ناوخويي آذربايجان ليژنه يک که بره يه تي بر
له ۳۹ نه فەر . له لاین کونگره ي موء سسانه وه هه ل بژيره راون . وه ته وانا
هه مو وينه فرمانيک يان پي دراوه که بو سو دي گه لي آذربايجان به کاری بر
نن .

له ته و او بوني کونگره که مانا نظري دقه تي - هه مو ده وله تاني آزاديخواه
رانه کيشين بو لای خو مان که نيمه چاومان له براکوژی نيه - ته نيا پرگار يو
مان له ژير چه پوکي ژير که وتن و ماف خوران مان نه بي .
به لام نه گه ر ده وله تي مه رکه زي نيران بيه وي نه و مافه مان به زوري چه ک
لي وه ر بگريته وه .

ناچارين به هه ر نرخيتک بي به رگري له مافي خو مان بکه ين . و هه تا دو
کهس مان له ريگاي نيجادي خودمختاري ملي خو مان ميدان داري نه که ين .
مجلس موء سسان به ليژنه ي ملي - نيختياره تي ته و او ي داوه . که بو په ر
پي گرنتي سه ريه خويه تي نازربايجان له گه ل شويناني خاوه ن نفوز و ده سلات دار
بچته ناو ووتو ويژه وه .

وه نه م داخوازه مان له ريگاي ناشتي به رسته سه ر . به لام له هيچ کاتيک

ک... ملی له ساندنی مافی خۆی چاوپوشی و تهنازل ناکات
جا تگا نه کهین که همو ملله تیکی نازادی خواهی جیهان بزانی که له
ملله تیک ههیه که نامادهیه بو ساندنی مافی خۆی. وه له گوشه ییکی
نازادی دیمکراتی خۆی هه ل کردوو.
لهو گه له نه په وی به هیزی ملی خۆی دابی نی نازادی و شهرافهت مهندی
خۆی بگا.

هه یواسان وایه جیگایانی دهسه لات داری ئیران وه دهوله ته گه وره کانی
دیمکراتی جیهان کومه لایه تی وه داخوازی نیمه له به یان منشوری - نه تلانتیک
دوره هاوی وه بی بهش مان نه کهن له جیهانیکه روناکی خودمختاری.
نیمضاء - مۆر

هه یه تی رئیس کونگره ی ملی . مجلس موء سسان ملی نازربایجان
په شه وه ری رفیعی دکتراوید قیامی شبستری جودت مکرم ترابی
بی ریا هسبانی حاج مصطفی راجوی سید موسی حاجی عظیم خادمی
داری شیخ موسی کیوانی وثوقی دیلمقانی

یاده داشتی دهوله تی ئیران به دهوله تی شوره وی
دهوله تی ئیران نه مجا به ته وای له شورش وه روداوه کانی نازربایجان
هه راسان بو له ۲۶ آبان ماه ۱۳۲۴ که یکه وتی ۱۷/۱۱/۹۴۵م نه کات
یاده داشتی که به وینه ی خواره وه دا به بالیوزخانه ی روسیا له تاران.
وزاره تی کار و فرمانی دهره وه ی دهوله تی شاهنشاهی ناسیاوته ی خوی به
بالیوزخانه ی گه وره ی اتحادی جماهیری شوره وی سوسیالیستی پیشکesh
له کانی.

بی چگا له چه ند یاده داشتی که روبه رویی له باره ی کرده وه کانی لشکری
ئیران له ئاستانه کانی شمالی نازربایجان. که هیزه کان و مقاماتی جماهیری
شوره وی بۆنه هزی نه وه ی که نه توانین هیچ تامین ناسایش و نیستقرار نظام. و
دهوله گیری له هندی عنصری فساد و بهد بکهین.

- نیشانه به و راپورانهای که له وزارتتیی جهنگ و وزارتتیی دادگوسترتیی عدلیه - وه پی مان گهیشتوه. موقف بریه تییه له و چند روداوانهیی خواره وه.
- ۱- چند دهسته یک له کوردی دانیشتوانی ناوچهیی آستانی چواره می بهشی مهاباد. به هاندانی چند کهسیکی بیگانه فکری تیک دانی نیران یا ههیه. دست یان کردوه به هندی فرمانی بیجی وه چهک پهیدا کردن.
- ۲- چند کهسیک له و کوردانه که خهریکی تیک دانی بیروباوه پی وه لاری به چاپ کرانی کتیب وه دانهری. قاقهزیکی زوریان له خاکی شوره وی وه هاتوه.
- ۳- چند کهسیک له رو عسای بهشی روزآوای نیران به بی ناگاداری نامچهیی گهشت - جوازی سه فهر - چون بو باتکویه
- ۴- ملا مصطفی بارزانی - که له گهل عشیره ته که ی خویا له عراق فراریه هاتوته نیران. له ناوچهیی کوردنشینی نیران دامه زراوه له وانه یه له ناستانی چواره له بهشی مهاباد زهره به نه من و ناسایش بگهینی
- ۵- هاتوچوی خهلکی نیران بو شارانی ناوچهیی شمالی نیران بوته هوز هاندان وه نازاریکی زور له لاین نه فسران وه قشونی روسه وه.
- ۶- هاتو چو وه گوازتنه وه خواده مهنی وه کالای پی ویستی له شماله وه به باشور - جنوبی نیران دوچاری نه رکیکی زور بوه.
- ۷- پاریزگاری ناسایشی دانیشوانی خهلکی ناستانه کانی شمال به هوز میدان نه دانی هاتوچوی لشکری ده ولته تی دوچاری به سه رهاتیکی ناخوش بوه.
- ۸- ههل سوراندنی کار و فرمان له ناوچهیی شمالی له بهر نه بونی ناستاندار و فرمانداره کان - توشی مشکله یکی هه ره گوره بوه.
- ۹- له مهرزی تورکه و نیرانا. پی ویسته پاسگایک دایمزی مهرزه وانه کانی سنور خهریکی دامه زرانندی فرمانی داخوازی ده ولته تی بن له بهر نه بونی نازادی و ناسایش ناوچه نه و فرمانه به کورتی ماوه ته وه.
- ۱۰- له بهر نه وهی که مقاماتی شوره وی. دست کاری نیش و کاری قضانی نه کات. له نیدارهیی پیای خراپا زهره و زیانیکی زور به ره

هزاره

ایرانی وزارت ملی نوموری خارجه . له پاش نیشارهت دان به پهلاماردانی
دوسته یی دیکرات له میانه . و مراغه - وه چهک کردنی ژاندارمیری - وه
اؤکرده یی چهک داری دیکراتیه کان بو ههلمه تی سهر مراغه . و تسلیم کردنی
چهک له سراب - ودهست کاری مامورینی شورهوی له تهوریز وه له شارانی خو
- ساگو - بزاییه - به ههمان وینه ناخوشی و پهلاماردانی غیره پی ویست له
دوایا به .

جا بهم هه یانه وه وزارت ملی نوموری دهره وه یی شاهنشاهی دهری نه پیری که
دولته یی شورهوی به په پمانی ۳ قولی که دهسته بهر بووه نیحتراماتی خاکی
ایران بگری وه هیچ گونه نازاریکی بو اداره و هیزی نه منیهت و زنده گانی
ایران نه یی .

که پی به پیچمه وانمی نه و به لینه یان له شمالی ایران به نه ندازه یک
شورهوی پیدا بوه نه گهر دولته یی ایران له چاک کردنی په له نکات له وانیه
دهدی شانی وه ای تیا رو بدات که ببسته هوی ناره زایه تی دولته تیکی تر .
دولته یی شورهوی همیشه ناگاداری جوانی تی کلاوی دراوسی یه تی بوه . وه
ایرانیشی بهرام بهر بهم ریزی هاوسایه تی هه همیشه ناماده یی راستی و
دوستایه تی بوه . جا بهم هوی وه له بالیوز خانمی گه وره یی جما هیری شورهوی
دوا له گه یین . که به په له دهستور بدات به هیزی نیظامی شورهوی که له گهل
ایرانی ایرانا ناماده یی کومه گ وه یارمه تی بی . بو دابین کردنی ناسایشی مهرز
و ایادری ناو هوی شمال . نه و دو گوردان - پیاده له گهل یهک دهسته تانک وه
یادری گرو هان ژاندارمیری - پولیس - به ههمو که رهسته یی پی ویسته وه له
ایران وه به ره و قه زوین وه زهنگان وه میانه و تهوریز - له حه ره که ت دایه . که
له گهل هیزی ناسایشی ناستانی ۳ - ۴ - پیک بکه وی

جا نگاهی هه نا زوتر ناگاداری مقاماتی شورهوی بکنن باشتره نیکه ریزی
گورده یی تانه .

۲۹/آبان ۱۳۲۴ - ۹۴۵/۱۱/۱۷ وه زیری نوموری دهره وه یی ایران

وهلامی بالتیوزخانہی شورہوی بہرامبہر بہ یادداشتہکمی نیران
سبینہی روژی دو شنبہ ۵ مانگی نازہر ۱۳۲۴ آژہری ۱۱/۲۶/۹۴۵
وهلامی بالتیوزی شورہوی بہ شہرحی خوارہوہ درایہ نیدارہی دوہہمی سیاسی
وزارہتی نوموری خاریجہی نیران.
بہ پی نویسی وزیری نوموری خاریجہی نیران گوایا شورہوی دەست کاری
نیران نہکات. نہو قصہیہ شتیکی بی جی یہ وہ نرخیکی عملی نیہ. یارمہتی
شورہوی بو کوردہکان شتیکی بی نہساسہ.
وہ لہ بارہی مصطفی بارزانپہوہ کہ لہ عراقہوہ ہاتوہ بو نیران شورہوی
ھیچ دەخلیکی بہسہرہوہ نیہ.
نومایندہی شورہوی لہ بارہی بند و آزاری خہلکی نیران بی لاین مامورین
شورہوی لہ بارہی ہاتو چو کردن خہلکی نیران بو شمالی نیران علاقہیک یان
نیہ.
دہست کاری مامورینی شورہوی لہ بارہی ژیان وہ راباردن و نیقتصادیاتی
نیرانہوہ شتیکی درویہ.
دہولہتی شورہوی لہبہر خاتری دوستایہتی لہ مانگی [مہ ۱۹۴۳] لہ
کاتیکی زور قاتوقریدا ۲۵ ہزار تہن گنمی ناردوتہ پای تہختی نیران.
وہ لہ بارہی ہندی شتی تجاری روس ناوہدانی خستوتہ نیرانہوہ.
مامورینی شورہوی ہمیشہ یارمہتی مامورینی نیرانیان داوہ بز
راپہراندنی وہسیلہی پی ویستی یان. ہتا لہو روزانہدا سفارہتی شورہوی بز
نقلی ناستانداری تہوریز آغای بیاتی فروکیکی تہرخان کردبو.
وزارہتی خاریجہی نیران بہ بی تی فکرین و بہراوورد باسی مہرزی تورکہ
نہخاتہ باسہوہ. ہتا مقاماتی علاقہدار چہند جار باسیان کردوہ کہ پاسگای
نیوانی تورک و نیران نرکیکی زوری ہہیہ. نیمہ لہ ہیچ لایکہوہ دەست کاری
دہسلات و فہرمانی نیران مان نہکردوہ.
لہ یادداشتہکہ تانا باسی محکمہی ہندی تاوانباران تان کردوہ مامورین
شورہوی ناتوانن چاوپوشی لہو گوناہبارانہ بکہن کہ لہ دژی مامورینی روس

تاوان بان لی رون بوی تهوه.

لهو پاسه ناهی پهی وهندی به دستهکاری نوموری شیرانهوه بیستری له
باری راهرین دستهجاتی شیرانهوه که له ناستانهکانی شمالی شیران لهباره
په اووی بهسرهاتی سیاسی. میانه - مهراغه - نهوه چاکه و خهراپهی په
ویدی لهگهله حزبی نازربایجانا هیه چونکه شتیکی ناخویی داخلیه علاقه
به اینسهوه نیه لهپهه نهوهی که مامورینی شورهوی وه ماقاماتی نظامی له
زیادهگانی سیاسی و داخلی شیران علاقه دار نیه وه هه رگیز نابی.

به هه سو مانا پکه وه نظریه ی وزاره تی نوموری خارجه ی شیران لهباره
تاوان پاری مامورینی شورهوی به درو دی نینه وه.

لهباری هاتی هیزی شیران بو زیادکردنی قواتی ناستانهکانی شمال. نیه
لهو داغوازه به پاش نازانین. چونکه نهگه ره وه هیزه ی که نیستا هیه هیزی
بی این لاشویی و شیواوی نهکوهیته ناوه وه.

لهو جمله شورهوی بو پاریزگاری ناسایشی خوی ناچار نه بی هیزی خوی له
شیران زیاد بگا لهگهله نهوشا شورهوی نایهوی لهوه پتر هیزی خوی بینیه
شیران.

وهزیری خارجه ی اتحادی جماهیر شورهوی سوسیالیستی

په اووه گانی شمالی شیران وه گیرانی هیزهکانی

دشکین شهر - که هیلنی نیرتبات بو له نیوانی تهوریز و آردهبیل گیر
نیوانی پهگهله آردهبیل خدوقی لهگهله ۱۱ نفری سهرباز له لاین هیزی
دهگراتیهوه نیرهباران کران.

له گاتیگا که آغای بیاتی - له تهوریز سهرگه رمی مذاکرات بو لهگهله
دهسته ی دهگرات به پرواری ۷ آزماه ۲۸ تشرین الثانی ۹۴۵ نه میر مالک
دهری شفری شهرانی که له ماله وه دیته دهری له لاین دهسته ی دیمکراتیهکانی
تهوریز لهگهله.

شهووی ۱۳ آزرماه ۳۲۴ - ۹۴۵/۱۲/۴ زیندانی نارده بیل گیرا
زیندانیه کان به یارمه تی هیزی چهک داری شوره وی رزگار کران.
روژی ۲۵ آزرماه ۳۲۴ هیزی دهوله تی له اردبیل - تسلیم به هیزی
دیکراتی بون.

له ۲۷ آزرماه ۲۳۴ لشکری رزانیه تسلیم به دهسته ی شورش گیره کان
دیکرات بو که بریه تی بون له ۲۳۰۰ سهریاز. وه به کوژرانی ۲۵۰ نفره
دوایی به شهری رزانیه هات که روسه کان به ناشکرایی یارمه تی یان دابون.
له ۲۵ آزرماه ۱۳۲۴ میانداو که وته دهست هیزی دیکرات له ۲۹ آزرما
۱۳۲۴ - ۹۴۵/۱۲/۲۰ مەرغه که وته دهست دیکراتی آزر بایجان
سهرهنگ معینی آزاد کوژرا؟

به م پی یه شیرازه ی ناسایش و ناشتی له ناوچه ی نازربایجان هل گیرا له
همو لایک دهست درایه چهک کردنی سهریازه کانی میری.

بیاناتی رئیس الوزرای نیران له مجلس پەرله مانی نیران.
روژی ۲۲ آزر ۱۳۲۴ که ریکه وتی ۹۴۵/۱۲/۱۳ م نکات آغاز
حکیمی سهروکی وه زیرانی نیران له پەرله مانی نیران به ووتو ویژی خواره وه
نم بیاناته ی به مجلس راگه یاند.
به دبه ختانه عهرزی لیژنه ی پەرله مان نه کم. له وه ختیکا من بوم به
سهروکی وه زیران. وه زعی نیران تیک چۆبو من بۆیه چومه ژیر مسئولیه تی
وه زاری به لکو نیصلاحتیک له نیران پیک بینم.
به لام زور به پروسه وه نه لیم که من دهستم به نیش کردن نه کردبو که به سهر
به سهرهاتی نازربایجانا که وتم. له لاین هندی موچه خوری خهراپه وه ناسایش و
له باری شمال تیک دراوه.

ناغای به یاتی که جیگای باوه ری دهوله تی نیران بو. وه بو ریکو بیکی
نازربایجان له جیاتی خوم نارده مه ته ته وریز له وی زور کوششی کرده. به لام

ادبیر لهووی که لهوویز بوته جینگایکی سه‌ریازی هیتی شوره‌وی ناغای بیاتی -
له‌ی توانیوره بو همسو شوینیک بچی. وه منیش به هوی بالیوزی گه‌وره‌ی
شاهنشاهی‌ه‌وه (موسکوا) به نیتحادی جماهیری شوره‌ویم راگه‌یاندوه که له‌گه‌ل
وزیری له‌وه‌ی نیران بچم بو (موسکوا) بو نه‌وه‌ی له‌گه‌ل مقاماتی شوره‌وی
بندوه نار گفانوگری پی ویسته‌وه. هیوام وایه له بیره‌که‌ی خوما سه‌رکه‌وتو بم.

حکیمی

سه‌روکی وه‌زیرانی ایران.

لیستگلی وزارت‌ی نازریایجان

له ۲۱ مائگی آره‌ر ۱۳۲۴ تاریخ نیران که ریکه‌وتی ۱۲/۱۲/۹۴۵م
اقامت مجلس گشتی ملی نازریایجان کو کرایه‌وه. به نارای ۸۰ نه‌ندام آغایان
خواره‌وه به له‌ندامی وزاری نازریایجان په‌سند کران.

۱ - سه‌روکی وه‌زیران - آغای شبستری.

۲ - په‌شاه‌وه‌ری به ره‌به‌ری فرقه‌ی دیمکرات - وه سه‌روکی جمه‌وریه‌تی

آزریایجان

۳ - دکتور جاوید به وه‌زیری کشور

۴ - جعفر گاویانی به وزیری جه‌نگ

۵ - دکتور له‌ناش به وه‌زیری زراعه

۶ - محمدی بی ریا وزیری فره‌ه‌نگ

۷ - دکتور له‌وره‌نگی وزیری به‌داری

۸ - غلام رضا الهامی وزیری مالیه

۹ - یوسف عظیمی وزیری عدلیه

۱۰ - گبیری وزیری په‌ست و تلگراف و اشغال

۱۱ - رضا ره‌سولی وزیری اقتضاد و تجاره‌ت

۱۲ - زین العابدین قیامی به سه‌روکی گشتی دیوانی تیز

۱۳- ابراهیم دادستانی وزیرى دعایه پروپاغانده دامه‌زران. به‌لام وزاره‌تى دهره‌وه‌یان هه‌ر بو وه‌زیری دهره‌وه‌ی ئیران هیشته‌وه‌ی چونکه نازربایجانیه‌کان له‌و وه‌خته‌دا نه‌یان نه‌ویست داواى جیابونه‌وه‌ی ئیران بکه‌ن. ته‌نها داواى خودمختاری یان نه‌کرد نه‌ک جیابونه‌وه‌.

سه‌رتیب درخشانی فه‌رمانده‌ی لشکری ئیران چۆن تسلیم بو‌ روژی ۲۲ آزر ۱۳۲۴ - ۱۳/۱۲/۹۴۵ م به‌ بریاری فه‌وق العاده سه‌رتیب درخشان فه‌رمانده‌ی لشکری ئیران له‌گه‌ل هیسته‌تى ده‌وله‌تى نازربایجان ده‌ستوری خواره‌وه له‌گه‌ل هیزی دیمکرات په‌ی مان یان به‌ مور کراوی هه‌ر ده‌وه‌ گه‌یانده‌.

۱- له‌ لاین پادگانى دانیشتوی ته‌وریز ئاغای سه‌رتیب دره‌خشانی وه‌ لاین هیسته‌تى ده‌وله‌تى داخلى ناوخوی نازربایجان جعفر په‌یشه‌وه‌ری ئه‌ به‌ندانه به‌ مور نه‌گه‌یندری.

۲- هیچ نه‌فه‌ریک له‌ هیزی پادگانى ته‌وریز هه‌تا ده‌ستوری ثانی اشعار ناخر - نابى له‌ سه‌ریازخانه به‌چیته دهره‌وه‌. ده‌وله‌تى ناوخوی نازربایجان تامه‌ خوراک وه‌ ژیانیان نه‌کات.

۳- هه‌مۆ وینه چه‌کیتک نه‌بى به‌خریته ناو نه‌مبار وه له‌ لاین ماموری تا به‌تى نازربایجانى سه‌ریه‌رشتی و ناگاداری نه‌کرین.

۴- هه‌ر که‌سیک له‌ نه‌فسران بیانه‌وی بو وه‌لاتی خویان بگه‌رینه‌وه ده‌وله‌تى نازربایجان به‌ پی ته‌وانا یارمه‌تى بارگه و کوچی رویشتن یان نه‌دا.

۵- نه‌و نه‌فسه‌رانه‌ی که نه‌یانه‌وی به‌چنه ناو خذمه‌تى سه‌ریاز ده‌وله‌تى نازربایجان. له‌ پاش سویند خواردن یان وه‌ر نه‌گیرین به‌ مه‌نسه‌ب و موچه‌ باش.

۶- نائب ظابط و عرفاة - وه‌کیل وه‌ گروبان - له‌گه‌ل سه‌ریازی بی ده‌رجه له‌ داواى سویند خواردن چه‌کی خویان نه‌دریته‌وه ده‌ست

۷- نه‌و په‌یمانۆ ریک که‌وتنه له‌ سه‌ر دو نوسخه نه‌نوسریته‌وه له‌ پاش موژۆ

سرهانیپ درخشانی فرماندهی لشکری ۳ نازربایجان و لایکی تریشی به
دوری پیشه‌واری رئیس هیئتی ده‌لته‌تی ملی نازربایجان نالوگوپ نه‌کری.
سرهانیپ درخشانی جعفر پیشه‌واری
فرماندهی لشکری ۳ نازربایجان سه‌روکی هیئتی ملی نازربایجان

بیاناتی حکیمی رئیس الوزرای تیرانا له مجلس په‌رله‌مانی تیرانا
له پاره‌ی آذربایجانوه

په‌زی ۲۷ آرمه‌ه ۱۳۲۴ - ۹۴۵/۱۲/۱۸ آغای حکیمی سه‌ره‌ک وه‌زیری
تیرانا له مجلسی په‌رله‌مانی تیرانا ووتی. رودای نازربایجان مه‌ترسیکی زور
گوری پیدا کرده.

نازربایجان‌ه‌کان نه‌پانه‌وی به‌تو‌اوی له‌تیرانا جیا بینه‌وه.
وه‌له‌په‌گای راستا ناموزگاری وه‌به‌سه‌ریا هاتن یان بی سوده.
به‌بی په‌وانه‌ی قانونی نه‌سای مجلس ملی یان دامه‌زاندوه وه‌په‌نجه‌ی
په‌گایه‌له‌کار دایه له‌هم‌موز ناوچه‌کانی نازربایجانا هه‌تا نه‌وه‌تیه‌ی که‌بو
گورده‌ی گه‌مارودراوه‌کانی ته‌وریز نیره‌رابو.

په‌ه‌کان له - قه‌زوبن - و شریف آباد - گیراویانه‌ته‌وه بو‌دواوه.
دکتور - مصدق - نائب له‌مجلسا ووتی. من نالیم ممله‌که‌تی نیمه‌وه‌کو
و‌لاتانی - سوئیس و نه‌میریکا - نه‌ژی به‌لام نه‌لیم قانونی تیرانا مانعی نه‌وه
راپه‌په‌ن و جیا بونه‌وه‌یه.

آغای دکتور داد منشی - له‌به‌رامبه‌ر رئیس الوزرا دا ووتی. نه‌وه‌ناژاوه و
شوریه‌به‌لینقلایی فرانس و نیستقلالی نه‌میریکا نه‌شین.

ایمه‌مادامیکی دراوسی ۲۰۰ میلیون سوسیالیستی روسین نه‌بی زور به
دوری ناگاداری نه‌وه‌به‌سه‌ره‌ه‌ته‌به‌کین. انگلیس به‌گه‌وره‌یه‌وه ناچار بوه‌که
هزار له‌کات وه‌له‌تی له‌سه‌ر په‌ووشتی دیمکراتی نه‌ژیم.
جا که‌واپو هیشتی سه‌رکردایه‌تی نیمه‌نابی به‌ره‌ره‌کانی له‌گه‌ل مبدنی

دیمراتیبه تا بکات.

چونکه [۱۵] ملیون نفوسی ئیران ناتوانی جه بهه یکی مخالف بهرام به
به دیمراتی همو سه رزه مین دروست بکات.

نه گهر به شیوه یکی عادلانه و دیمراتیانه ناگاداری ژبانی دانیشستوان
ئیران نه کری. له و باوهره دام جنوبی ئیران له شمالی ئیران باشر قبولی مبدن
دیمراتیبه تی نه کن.

جا من وای به باش نه زانم که به سهرهاتی نازربایجان بخهینه قالبیکر
ناوخویه تی داخلی. وه بو پیک هیئانی نه و مه به سته یان تعدیلی قانون
نه ساسی بکه یین.

ونیللا زور نزدیکه له کونفرانسی - موسکودا - قضیه ی ئیران بخریت
لیژنه یکی تره وه.

پی ویسته نیمه پاره بنیرین بو نازادی خواهه کانی نازربایجان. نه وه که
ناویان به جیاکراوه ی بکه ویت به رچاوی ده وله تانی بیگانه. وه نیشه که مان له
زل تر بکن.

سه روکی وه زیران ووتی - مجلس وزرای خاریجه - له موسکو - تنیا ده روز
مانه وه. وه هیچ یاد داشته که ی ئیرانیان نه خستوتنه ناو باسه وه.

به لأم انگلیس و نه مریکا - به راسپاردن وه لامیان بو ناردووم که له موسکو
- به ۳ قولی قصه یان له به سهرهاتی ئیران کرده نه گهر ئیران نه یه وی. هه تا
هیشتک له نوماینده ی روس و نه مریکا و انگلیس تعیین بکه یین. بو لای
کولینه وه ی روداوه کانی نازربایجان منیش وه لأمم داونه ته وه. به و مه رجه نیمه
ده سته بهری هاتنی نه و لیژنه یه نه یین. که نه و لیژنه یه به لاین گری ئیران نیش
بکات وه وه ختیکیش نه و هیشته نه بی بی بو ئیران که ئیران له شگری هه ر
قول تان چول بوی.

نه مجا ناچار بوم. که ناگاداری آغای تقی زاده - بکه م بو نه وه ی
به سهرهاتی ئیران بکه یینته مجلس - سازمانی یه ک گرتوی جیهانی -

سکالای نیران - له مجلس نومهمی متحدهدا
له ۲۹ مانگی دی ماه ۳۲۴ که ریکهوتی ۹۴۶/۱/۱۹ م نهکات
نومایندی نیران شکایهتی نیرانی به گویرهی نوسراوی خوارهوه گه یانده سازمان
وهلاتانی یهک گرتو.

به سایهی نیروی جماهیر شورهوی وه. له نیران شوشیک بهریا بوه.
لهوانهیه نمو شورشه بیته هوی گورانی ناسایشی دهولهتان.
به پی بهندی ۳۴ له نهساس نامهی سازمانی وهلاتانی یهک گرتو نیران
زور هموتی داوه که روسیا نیران به جی بیتلی، داخی گرانم ههتا نیستا هیچ
لاکامیکی دهر نهکوتوه. نیران نامادهیه که به پی بهندهکانی ۳ قولی خدمهتی
وهلسوانهی خوی شورای نهمنیهت - بکات.
جا له بهر فشاری زوری شورهوی وه بهسهرهاتی گرنگی نیران آغای حکیمی
به ناچاری له وهزارهتهکمی تورا و دانیشته.

وزارهتی قوام السلطنه

له روزی ۳ مانگی بهمن ۱۳۲۴ ۹۴۶/۱/۲۳ به تصویبی مجلسی
شورای ملی بهرامبهر به [۵۳] دهنگ رنی - آغای اشرف قوام السلطنه - له
هیئگی سهروک وهزیری سابقی نیران آغای حکیمی بهسهرهک وهزیری نیران
ههل بزاردرا.

وه له ۷ مانگی ناوبراوا. کابینهی وهزیری دامهزراندهوه. له ههمان کاتا
قوام السلطنه دستوری به رئیس هیئتی نمایندهی نیراندا له - لهندهن - که له
سازمانی نومهمی متحدهدا لهگهل نومایندهی دهولهتی شورهوی ووتوویر
بکات.

به نهوی که دهرگای گفتوگهیهک سهر لهگهل نیرانا بکریتهوه له ههمان کاتا
دلگراهییکشی بو رئیس دهولهتی شورهوی و سهرهک وزیر انگلیس - ناتلی
وه وهزیری دهروهی نهمریکا نوسی. به پونوسی خوارهوه.
لهم وهختهدا که نهرکی مهملهکهتی نیران هاتوته سهرشانی من. به پی

ویستم زانی که نیحساساتی راسته‌قینه‌ی خوم وه ملله‌تی نیران به ده‌وله‌تی
جماهیری شوروی سوسیالیستی رابگه‌ینم وه من خۆم به‌لین تان نه‌ده‌می بو
یارمه‌تی هاوکاری نیوانی ملله‌تی نیران و شوروی به‌وپه‌ری دوستایه‌تی
دلسوزانه گیانی یه‌ک روحی به‌کار بینم.

هر وه‌کو نیران له هه‌وله‌تی جهنگا گیانی یه‌ک نامانجی به‌کار هیناوه و
نیستاش باوه‌ری من به‌رامبه‌ر به جماهیری شوروی سوسیالیستی له په‌ری
دوستی و هاوکاریدا هر وه‌هایه.

هیوام وایه که جنابی ژنرال ناستالین - له مساعده و یارمه‌تی گران به‌های
خۆی بو کۆمه‌گی ملله‌تی نیران له مافی نه‌ته‌واپه‌تی مشروعه‌ی خۆی دریغ
نه‌فرموویت. له پایندا احتراماتی خوم نسبه‌ت به جنابی عالی پیشکesh
نه‌که‌م؟

احمد قوام

بیاناتی تقی زاده نو‌ماینده‌ی نیران له سازمانی وه‌لاتانی یه‌ک گرتودا
آغای تقی زاده نو‌ماینده‌ی نیران له کوبونه‌وه‌ی شورای ناسایش جهانی به
تاریخ ۱۰ بهمن ۱۳۲۴ که ریکه‌وتی ۹۴۶/۱/۳۰ نه‌کات که له له‌نده‌ن
کونگره‌یان گرتبو. ده‌ری خست نه‌گه‌ر شورای ناسایشی جیهانی ده‌ستور بدات
که له نیوانی نیران و شوروی ده‌ست به ووتووژی تای به‌تی بکری.
نیمه یه‌ک سه‌ر له‌گه‌ل ده‌وله‌تی شورویدا داخلی ناو ووتووژی نه‌بین. به
مه‌رجی که سکالای نیمه له لاین شورای ناسایشی گشتی وه به بی ده‌نگ
ته‌ماشا نه‌کری وه نه‌خریته پشت گوی.

دوباره به‌لین تازه نه‌که‌مه‌وه. نیمه به هیچ باریک ناماده نین که نه
داخوازه‌مان له پروگرامی شورای ناسایش ده‌ریهاوین بهو مه‌رجه ناماده‌ین که
شورای نه‌منیه‌ت فه‌رمان ده‌ریکات که نیمه یه‌ک سه‌ر له سه‌ر بساطی ووتووژی
دو قولی دا‌بنیشین. به‌لام موضوع هر له‌ناو پروگرامی مجلسا بی نیته‌وه.
مجلسی شورای ناسایشی گشتی به تیکراییی پریاریاندا که ناخۆشی نیوانی

ایران و شوروی له قضیه‌ی نازربایجان له نیوانی روس و نیرانی به شکلیکی
دو قولی جی به جی بکری.

په و مه‌رجه که شورای نه‌منیهت هه‌تا دوا پیت ناگاداری هه‌مو وینه
نالوگوریککی ووتووژ و بریار بی.

په نه‌وه‌ی که له‌کاتی پی ویستا شورای نه‌منیهت بتوانی تداخلی نه‌و باسه
پکات.

هه‌ر په‌یمان و بریاریک که له لاین هه‌ر دو لا په‌سند بکری نه‌بی شورای
ناساپش و ناشتی به تصویبی بگه‌ینی.

له ۱۵ مانگی بهمن - ۴ شباطی ۱۹۴۶ نوماینده‌ی شوروی و نیران له
لندن وه واشنتون - له سفاره‌تی نیرانا یه‌ک سه‌ر داخلی مذاکراتی دو قولی

بون.

بیان نامی - قوام السلطنه بو نیعلامی دیموکراتیه‌تی

له ۳۱ مانگی بهمن ۲۰ شباط ۹۴۶ بیان نامی خواره‌وه له لاین قوام
السلطنه بلاو کرایه‌وه.

له‌م کاته‌دا به پی نه‌مری نه‌علیحضرت همایونی شاهنشاهی نیران نیداره‌ی
وه‌لات به من سپیره‌راوه.

له‌په‌ر نه‌وه‌ی که ژبانی من تی که‌لی له‌گه‌ل سیاست و نیجتماعیاته وه
هه‌په‌، به‌رام به‌ر به زروفی نه‌مروی جیهان. وه چاوه‌دیری ملله‌تانی یکدی گیر

که نه‌سویبی مجلس گه‌یشته‌وه. به پی ویستی نه‌زانم که نصول و یاسای
دیموکراتی و آزادی خواهی له سنوری قانونا له خاکی نیرانا پیک بینری. بو

له‌وه‌ی که خدک له تامی نازادی دیمکرات بهره‌وه‌ر بی.

له‌وا بلاوی نه‌که‌مه‌وه که له‌م ساته‌وه به‌پیاره‌کانی حکومتی نظامی دیوان
عربی - له باره‌ی دامه‌زراندنی نه‌حزاب و کتوبونه‌وه کردن له به‌رواری ۲۲ بهمن

۲۲۴ - ۱۱ شباط ۹۴۶ دا نیلغاه وه راگیراوه به‌لام به‌شیک له قانونی
حکومه‌تی نظامی - سه‌ریازی که پی وه‌ندی له‌گه‌ل چاپخانه و پاریزگاری

ناسایش ههیه ههتا دهستوری دوهم لهسه رپه ووشت و نیش پی کردنی خۆی
نهی نیهوه.

وا به هیواین. که خه لک به تای بهتی نوسه رانی روژنامه چیه کان له گهل
نیمه دابن بو به کارهینانی فه رمانی باش وه یارمه تی مان بدهن چونکه له م
روژهدا یهک دهنگی له باری به سه رهاتی مللی وه زور به پی ویستی نه زانم.
هه مو لایک نه بی ناگاداری نظام و نارامی بکنن. میدان نه دهن که کس بو
تیک دانی یاسای نارام و ناشتی هه ستیه سه ری.

احمد قوام

تشکیلاتی وزاره تی نیران

قوام السلطنه به دهستوری خواره وه له روژی ۲۸ بهمن ۳۲۴ کابینه ی
وو زاری له و ذاتانه ی خواره وه دامه زرانده.

۱- قوام السلطنه . به رئیس الوزرا وه وکیلی وزاره تی به رقوبرید و
کشوه ری و خارجه .

۲- مرتضای مللی بیاتی وزیر مالیه

۳- دکتور متین دفتری وه زیری مشاور

۴- سپاه بود نه میر احمدی وزیر جهنگ

۵- مورخ سپهر وه زیری موصلات تجاره ت و صنایع

۶- ملک الشعرا بهار وزیر معارف

۷- شمس الدین امیرعلاء وزیر زراعت.

و احمد قوام له مجلسی په رله مانا بلاوی کرده وه. له بهر نه وه ی که نیمه
علاقه یکی زورمان له گهل مسائلی دهره وه هه یه. له بهرام بهری ۳ تلگراف که
له دوستانی متفق وه بوم هاتوه نیشی نیمه له باری دوستایه تی دهره وه زور
به هیزه.

بهلام له هه موان خوشتر تلگرافی پر محبه تی ژنرال ناستالینه که بوی
ناردوم. به باوه ر و نومیده وار یکی ته واوه وه له پاش ۲۰ ساعه تی تر نه چم بو

اوسکو) به پشتیبانی خدا و میهنی نیران به سرکه وتویی نه گهریمه وه.

سفری قوام السلطنه بو روسیا

روزی دوشه مبه ۲۹ بهمن ۳۲۴ - ۱۸ شباطی ۹۴۶ دا سرهک وزیری نیران قوام السلطنه له گهل هیئته تی نو مایندهی نیران - آغای حمیدی سیاحی - عامری - شفقی - دهری پیرنظر - نیکپور - سلمانسی اسعدی - عمید نوری مدیری روزنامهی [داد] و جهانگیری تفضلی - مدیری روزنامهی نیرانی ما - عباسی مسعودی نو مایندهی روزنامهی نیطلاعات - حمیدی رضوی - نو مایندهی رادیو تاران - له فروکه خانهی مهرباد - سواری فروکی تای به تی روسیا بون وه چون بو موسکو.

له روزی ۲۲ شباطی ۹۴۶ دا نهو هیئته گه یشته موسکو - مولوتوف - کومیسری اموری خاریجهی شوروی له گهل هندی روتبه دارانی گه وره ی روسا پیلانویکی زور به پیزیان له هیئتی نیرانیان کرد. له دوی مانگی نه سفند ۳۲۴ دا قوام السلطنه ملاقاتی ژنرال ناستالینی کرد و گفتوگوی پی ویسته ی له گهل گاربه دهستانی روسیادا به نه انجام گه یاند.

تلگرافی قوام السلطنه

له روزی ۱۵ اسفندی ۱۳۲۵ که ریکه وتی ۶ مانگی مارتی ۱۹۴۶ اکات آغای بیات و کیلی رئیس الوزرای نیران له مجلسی شورادا تلگرافیتیکی به رازوهی خواره وه له قوام السلطنه وه رگرت. عرضی باره گای شاهنشاهی بکه. به هوی میوانداری ژنرال ناستالین گه رانه وهم بو نیران پاش کتوت.

له وانه به روزی پینج شمه به گه مه وه تاران. له باره ی چول کردنی نیران به پانانی پی ویستی خوم به کمیتری نوموری خاریجهی شوروی را گه یاند. له به نای میوانداریشا. به ده مه ته قی وه - گلهی وه ناره زایه تی خوم بو ستالین دهری گه شتیک پیچه وانه ی سودی نیران بی پی رازی نابین.

احمد قوام

وزاره‌تی نیشوکاری دهره‌وه‌ی نیران به ره‌سمی سیاسی له بالیۆزی انگلیس کرد به مناسبه‌تی نیران چول کران له لشکری انگلیسه‌وه له نیوه شه‌وی ۱ مارتی ۹۴۶ دا به گویره‌ی په‌یانی ۳ قولی.

به هوی میوانداری [قه‌وام] له شه‌وی ۱۵ نه‌سفندا عرضی ستالینی کرا که من به هیوایکی زور گه‌وره هاتووم بو خاکی شوره‌وی. و هه‌مان ئومید هیوام هه‌ر وا ماوه.

قوام السلطنه - له ۱۹ فبروری وه هه‌تا ۶ مارتی ۹۴۶ چه‌ند که‌ره‌ت ملاقاتی ستالین - و رئیس شورای کمیسری مللی اتحادی جماهیری شوره‌وی وه چاوپتکه‌وتنی مولوتوف کمیسری ئوموری خاریجه‌ی روسی کرد.

له نیوانی هه‌ر دولا وا به‌یار درا. که به دامه‌زران بالیوز سفیری تازه‌ی نیران له تاران هه‌مو ناره‌زویکی نیران پیک دی.

به‌م هیوایه قوام له ۱۹ اسفندا ۹۴۶/۳/۱۰ گه‌یشته‌وه تاران. و هه‌رچیکی که دی بوی عرض شای کرد.

له ۲۹ اسفند [سادچیکوف] سفیری ده‌وله‌تی شوره‌وی گه‌یشته تاران له‌لاین - ده‌رباری - شاهنشاهی‌وه په‌زیرایکی زور باشی لی کرا.

تی کوشانی داخلی قوام السلطنه

بو نه‌وه‌ی که قوام السلطنه پزیرکی روسی په‌رستی خۆی بنی ده‌ستی کرد به گیرانی انگلیس خواهه‌کان له نیرانا.

به گویره‌ی ماده [۵] حکومه‌تی نظامی آغای طباطبانی گرت که پی یان نه‌ووت سید ضیاء‌الدین - که له ده‌وری پزاشادا رئیس الوزرای نیران بو.

له وه‌ختیکا که ویستی له نیران نینقلاب بکات په‌زاشا پی زانی وه فرارا چو بو لنده‌ن - هه‌تا نینقلابی شهری وه‌ری نیران ۹۴۱ دا نه‌هاته‌وه بو نیران. که ریکه‌وتی ایلولی ۹۴۱ نه‌کات

نه‌ویش له دژی حزبی توده حزییکی کرده‌وه که ناوی حزبی [عدالت] بو. وه زور له دژی روسه‌کان فعالیتی به‌کار نه‌هینا.

گیرانی اسید ضیاء له لاین روزنامه‌گانی بیگانه له قه‌وام پرسپار کرا
ووتی گیرانی سید ضیا شتیکی ناو‌خویی یه کاریکی به دهره‌وه نیه. له ههمان
دو‌ها سهرلشکر - نهرفعیش - گیرا که یه‌کیک بو له دوسته‌گانی انگلیس

گورج کردنی روس له نیران مناقه‌شهی سازمانی وه‌لاتانی یه‌ک گرتو
له‌سه‌ر نه‌و ریک که‌وتنه‌ی که له نیوانی نه‌محمد قوام و ده‌وله‌تی روسی
په‌یک هاتبو له ۶ مانگی فهروردین که ریکه‌وتی ۲۶ مارتی ۹۴۶ اکات
ده‌وله‌تی شوره‌وی له ناوچه‌گانی - کرج - قه‌زوین - شاهرود لشکری خوی
گورنه‌وه.

له‌سه‌ر فهروردین کورمیکو - نو‌ماینده‌ی شوره‌وی له سازمانی نومهمی
په‌گانی گرتودا ووتی. هیچ هتیک نیه که قضیه‌ی نیران له به‌نامه‌ی شورای
له‌منیعت دهر نه‌هاویژی.

چونکه نه‌وه به‌سه‌رهاته خلاقی ناسایشی نیرانه. به پی تصمیمی شورای
له‌منیعت که له ده‌وره‌ی رابوردودا له [لندن] گیرابو ووتوویژی دوبه‌دویی له
نیوانی نیران و شوره‌ویدا ده‌ستی پی کردبو که ده‌له‌تی شوره‌وی نیران به جی
په‌لی.

فعلاً له ۲۶ مارتی ۹۴۶ چول کرانی نیران له لاین قشونی روسه‌وه ده‌ست
پی آگری وه له مه‌ودای ۶ هفته‌دا کوتاهی به چول کردنی ایران نه‌هینین. به
ده‌ره‌ی نه‌گهر به‌سه‌رهاتیکی ناگه‌هانی گرنگ رونه‌دات که نه‌و به‌سه‌رهاته
په‌ینه هوی مانه‌وه‌ی لشکری روس له نیرانا.

لیشر مادامیکی له نیوانی ههر دو لامان ریکه‌وتن پتیک هاتوه پی ویسته
پاسی نیران له به‌نامه‌ی شورای ناسایش قید نه‌گری

فیسشر پرنس - وه‌زیری خاریجه‌ی نه‌مریکا هه‌لی دای ووتی فهرموده‌که‌ی
ای‌جای گورمیکو - موافق نیه. نه‌و ته‌رزی ریکه‌وتنی نیوانی روس و نیران
له‌پی شورای نه‌منیعت لی ناگادار بی. چونکه زهروریه که شیوه و وینه‌ی
په‌گاه و نه‌گه‌پان له ده‌فتری شورای نه‌منیتا بنوسریته‌وه.

نومایندهی انگلیس تاییدی نومایندهی نهمریکای کرد و ووتی - نه
چون یه تی ریک که و تن وه برپاری نیران و شوروی به شورای ناسایر
رابگه یندری.

انگلیس له سه ر برپاری ۹۴۲ له شگری خوی گویتوته وه. به لام روس به بر
بی نوی - هیچ رونه دان نه یه وی نیران چول بکات
له گهل نه و هشا برپاری ریک که و تن یان هر چونتیک بوی نه بی له مجلس
شورای ناسایر قید بگری.

نومایندهی - مصر و نوسترالیا هه لیان دایی و وتیان - شورای ناسایر
بیروباره ری روسی بو ناشکرابوه که چیه. نه بی نیرانیش پیش نیار
داهوشراوی خوی دهر بیری. بو نه وهی که له بیری نیرانیش بگه یین.

کرومیکو - هه لی دایی و ووتی نه بی شورای نه منیه ت به ته واری باوم
بکا. ناخوا نیرانیه کان هه ز به وه نه که ن که روس نیران به جی بی لی یا نه نا.
شورای نه منیه ت به شورای نه منیه ت به نه کشیه تی ۹ رنی له به رامبه ر ۲
رنی مخالف موافقی نه وه بون که روس له نیران بی نیته وه.

نه منجا کرومیکو - به هایوهویکی زوره وه - معارض نه وه بو که نیران
داخلی منهج بگری وه به سه ره اته که ی نیرانو شوروی له ده فتری شورای
نه منیه تا تومار بگری.

وه به توره یکه وه مجلسی به جی هیشتو چو دهر وه.

نومایندهی نهمریکا ووتی نه گه ر نیران موقفی خوی بو نیسه رون
نه کاته وه. مانای نه وه یه که سازمانی نومهمی متحده منالیکه نه مری.

محمود فخری پاشا - نومایندهی مصر ووتی ده وله تانی بچوک ناره زوی
نه وه نه که ن که له لاین ده وله ته گه وره کانه وه بینه جیگای باوه ر و خوشه ویستن.

له هه مان کاتا آغای حسین علاءالدین - نومایندهی نیران گه یشته نا
کونگریس. راپوری خوی له باره ی نیران خوینده وه. که ده وله تی نیران هیچ

په یمانیکی نهینی له گهل شوره ویدا نه به ستوه.

نه گه ر باسی نیران له شورای نه منیه ت دهر به او یژری مانای نه وه یه که

ناشتی دانیشتونانی سەر زەمین نەگەوێتە مەترسیەوه. چونکە دەولەتی شۆرەوی
پیش نهادیکی بە نیران داوه که لەگەڵ یاسا و حاکمیەتی نیران هەرگیز پیک
ناکەوی.

ناغای علاء الدین - ووتی قەوام السلطنە لە موسکو - چەند جار داوای
لە ستالین - کردووە که نیران بە بی دەست کاری بە جی بیلێ. بەلام ئەو داخواز
و دەمەتەقی یەدی بە هیچ نەگەیشتووە.

لە بەرام بەر پارانەوه و داخوازی نیمە ستالین ئەو مادانەیی لە قەوام داوا
کردووە.

۱- مانەوهی لشکری سوڤیت - لە هەندی شوینانی نیرانا بە تەرزیک
دای.

۲- خودمختاریەتی نازربایجان بە رسمی بناسری.

نەمجا بەیانانەکەیی حسین علاء - لە کونگریسا تەرجمە کرا. نومایندەیی -
پولونیا - لەسەر ماقی روس هەلی دایی ووتی - نایا هیچ دەستوراتیک بە
سەفیری نیران گەیشتووە که هەتا ۱۵ ناوریل ۹۴۶ بەر بەرەکانی وە خودگیری
بکات.

سید علاء - لەوه راما ووتی هەر ئەو دەستوراتە بە من گەیشتووە که من
خۆمەتی مللەتی خۆم بکەم و سودی نیران بپرستم.

نومایندەیی - پولونیا - لەستان - ووتی دوبارە مەبەست بەچونی قەوام بو
موسکو - تەنیا خواردنەوهی [شەرابی ووتکا بوە. نەگەر هیچ شتیک پیک
نەهانی.

سید علاء - ووتی آغای قەوام لەو سەفەرەدا تەنیا نامانجی ئەوه بوە که
ببگانهکان دەست کاری قەرمان مان نەکەن.

لەر استیدا باشترین خدمەت وە پیزی میوانداری لە موسکو - بو قەوام
پیک هاتووە. بەلام ناغای قەوام لەو پیاوانە نیە بەم وینە فیلانە ئیخفال ببی
وە چاوپوشی لە چاکەیی گەلەکەیی بکات. بەلام لەگەڵ ئەوهشا بە بی نەتی جە
گەر او ئەوه بو نیران.

به‌لام هر هیوادارین به سودی نیران.

۳- ده‌ولتی شوروی - ناماده‌یه له داواکردنی نیمتیازی نه‌وتی شمالی نیران چاوپوشی بکات. به مهرچی که شهریکه‌یکی نه‌وت له نیوانی نیران و شوروی به شکلیکی مشترک پیک بهینه‌ری.
که ۵۱ سهمی له سه‌تا - بو شوروی بی وه [۴۹] سه‌همیشی بو نیران بی.

به‌لام ده‌ولتی نیران به ته‌واوی نه‌و پیش نیاره‌ی شوروی رت کردوته‌وه چونکه نه‌و داخوازه‌یان به بی چه‌وانه‌ی منشوری نه‌تلاطیکه.

بیانی دو قولی قه‌وام السلطنه - و سادچیکوفی - سفیری روس له ۱۵ مانگی فهورردین ۱۳۲۵ آزهری که ریکه‌وتی ۴ نیسان ۱۹۴۶ نه‌کات له نیوه‌شوی پینج شه‌مه مذاکرات له نیوان نیرانو شوروی له - تاران له کوشکی وزاره‌تی دهره‌وه‌ی نیران به نه‌نجام گ‌یشت.
و به‌یان نامه‌یکی دو رویی به موری قوام السلطنه و بالیوزی شوروی له تاران - سادچیکوف - ناو به شیوه‌ی خواره‌وه بلاو کرایه‌وه.
نه‌و به لینه‌ی که له موسکو - به قوام درا بو که به هاتنی سفیری تازه‌ی شوروی بو تاران - نیش کوتاهی دی. به پرواری ۱۵ فهورردین ۱۳۲۵ و ۱۹۴۶ دا که ریکه‌وتی چواری نیسان نه‌کات به‌م مادانه‌ی خواره‌وه دوایی هات.

۱- لشکری شوروی به پرواری ۲۴ مارتی ۱۹۴۶ که ریکه‌وتی چواری فهورردین نه‌کات. له مه‌ودای ۴۵ روزا به ته‌واوی نیران چول بکات.
۲- بریار داده‌ی شرکه‌تی نه‌وت له شمالی نیرانا له ۲۴ مارت ۱۹۴۶ وه دست پی نه‌کات که له مه‌ودای ۷ مانگی تر به تصویبی مجلسی پرله‌مانی ۱۵ هم نیران به‌گ‌یندري.

۳- له‌باره‌ی به‌سه‌رهاتی نازربایجان. له‌به‌ر نه‌وه‌ی که شتیکی ناوخزیه‌تیه. شوروی حقی به‌سه‌ره‌وه نیه. به‌لام به‌ناوی خیرخواهت وه وجدان په‌روه‌ری وه.

همز به که بین روحیکی ناشتی. به پی یاسا و قانونی نیستا له گه لیانا به کار
بی. وه پزیککی بر ایانه یان بکه ویتنه نیوانه وه.

احمد قوام

سادچیکوف

سفیری گه وهی جماهیر شوره وی نهخت وه زیری نیران دانیشتیوی تاران

بهرار نامه ی شرکتی نهوتی نیران و روس

قرارداده ی دامه زرانندی شرکتی نهوتی نیران وه شوره وی به پرواری ۱۵

فروردین ۴ ناوریل ۹۴۶

جنابی ناغای - سادچیکوف - سفیری گه وهی نیتحادی جماهیری شوره وی
دوسبالیستی - لسه ر نهو نالو گوو و ووتوویری شفه وی که له نیوانی من و
نودا به نه نجام هاتوه که شرکتیکی تیکلی نهوت له شمالی نیران به شروتی
خواره وه در بهینین. به نیحترامه وه دوپاته ی نه که مه وه که ده ولته تی
له علیحضرتی شاهنشاهی نیران موافقه ت نکات به هه مان دامه زرانندی
شرکت

۱- مه ودای شرکت له ۲۵ سالی هه وه لیدا - له ۴۹٪ سهم نیران به
خاوه نی بهش دانه نری. وه له سها ۵۱ سهم بو ده ولته تی شوره وی نه بی.
به لام له موده ی ۲۵ سالی دواییدا ده ولته تی نیران له سها ۵۰ سهمی
له بی. وه ده ولته تی شوره ویش هه روا.

۲- قازانج وه ده ست که وتی که له نهوت وهر نه گیری به پی سهم وه
نسبه ت بهش نه کری بو هه ر دو لا.

۳- مه رز و سنوری که بو ناوچه ی نهوت دیاری کراوه هه ر نهو شوینانه یه که
له نه خشی جنابی عالیدا له ۲۴ مارت ۹۴۶ دا ووتوویری لسه ر کراوه. به
لیستسنا ی هندی خاکی نازربایجانی روژناوا که له نقطه ی نیرانه وه مه ربوتی
مه رزی تورک و شوره وی وه ده ست پی نه کری.

له دوایی دا له قه راغی روژه لاتی ده ریباچه ی رضانیه وه هدا شاری
هیاندواو - به ناوچه ی نهوت دانه نری به پی نهو نه خشیه ی که له ۴ نه وریل

پیک هاتوه.

۴- سه‌رمایه‌ی طرفه‌ی نیران بریه‌تی نه‌بی له‌و زه‌وی نه‌وت دارانه‌ی که له‌ به‌ندی ۳ دا ووتراوه. له‌ پاش نیش لی کردنی چاله‌کان سه‌رمایه‌که‌ی به‌کار نه‌هینری.

سه‌رمایه‌ی شوره‌ویش بریه‌تی نه‌بی له‌ مصروفاتی پارچه و ماشین وه‌ موچه‌ی ماموه‌ستا و شاره‌زاکان وه‌ رنج به‌ر و کارگرانی نه‌وت ده‌رهینه‌ر.
۵- مه‌ودای نیش کردنی نه‌و شریکه‌یه ۵۰ ساله.

۶- له‌ پاش ته‌واو بونی نه‌و مه‌ودایه. ده‌وله‌تی نیران حه‌قی هه‌یه که سه‌مه‌کانی شرکه‌تی شوره‌وی بکریته‌وه. وه‌ یا مه‌ودای نیش کردنی شرکه‌ت تازه بکاته‌وه.

۷- پاریزگاری نه‌رازی وه‌ کانگای نه‌وت وه‌ چاله‌کانی له‌گه‌ل ته‌واوی مو‌سساتی شریکه‌دا له‌ لاین هیزی نه‌منیه‌ت و ناسایش نیران سه‌ریه‌رشت نه‌کری.

برپارنامه‌ی شرکه‌تی نه‌وتی نیران و شوره‌وی وه‌ کومه‌تنی نه‌م نامچه‌یه‌یه. وه‌ له‌ نه‌وه‌ل کردنه‌وه‌ی مجلس پرله‌مانی ۱۵ هه‌م نیران نه‌بی نه‌و په‌یمانو قه‌راداده‌یه تصدیق وه‌ تنفیذ بکری. به‌ هه‌لم زانی که ئی‌حتراماتی به‌رزی خوم پیشکەش بکه‌م.

نه‌حمد قوام

رئیس الوزرای نیران

تلگرافی قوام السلطنه - بوستالین - له‌مزگینی برتاری نه‌وته‌وه
به‌ پرواری ۱۸ فه‌روردین ۷ نیسان ۱۹۴۶ دا تلگرافی خواره‌وه له‌ لاین قوام السلطنه‌وه بو ژنرال ستالین - نوسرا

له‌سه‌ر نه‌و مذاکراته‌ی که له‌ نیوانی من و تو به‌ نماینده‌ی نیران و ده‌وله‌تی شوره‌وی رویشتم. هه‌تا گه‌یشتینه‌ نا‌قاریکی ریکه‌وتن. به‌ حسنی تفاهم له‌ نیوانی دو دراوسیدا.

به‌ پی ویستم زانی که یارمه‌تی گران بهای جنابه‌عالی بگیری‌مه‌وه که ده‌وله‌ت و ملله‌تی نیران سپاسی نه‌م زاته نه‌که‌ن. وه‌ داوای ژبان و خوش به‌ختی نه‌م و

به‌رزی ده‌ولتی ئی‌تحدادی جماهیری شوروی له یه‌زدان داوا نه‌کهن.

نه‌حمده قوام

تلگرافی ناستالین بو‌قه‌وام

سه‌رکی وه‌زیرانی ده‌ولته‌تی شوروی به‌رواری ۱۹ فه‌روردین ۱۳۲۵ ته‌ران -

۹۴۶/۴/۸

جنابی ناغای قوام السلطنه وه‌زیری یه‌که‌می ئیران به‌ هوی گه‌یشتنی تلگرافی دوستانه‌ی جنابه‌الی له‌ باره‌ی تی کوشانی مذاکراتی نیوانی ده‌ولته‌تی شوروی و ئیران که به‌ شیوه‌یکی زۆر به‌ نرخ هه‌ولتان داوه. رابیته‌ی سیاسی گوزاری خۆم پیتشکه‌ش نه‌که‌م. ای. ناستالین

نخست وه‌زیری جماهیری اتحدادی شوروی

قضیه‌ی ئیران له‌ سازمانی ئومه‌می متحده‌دا

له ۲۶ فه‌روه‌ردین ۱۵ نیسان ۱۹۴۶ دا له‌ لاین ده‌ولته‌تی ئیرانه‌وه‌ نومیانده‌ی ئیران ناگادار کرا. که له‌ به‌ر نه‌وه‌ی تامیناتی ته‌واو له‌ نیوانی ئیران وه‌ شورویدا په‌یدا بوه.

پی ویسته به‌ په‌له داخوازه‌که‌ی ئیران له‌ شورای نه‌منیه‌ت وه‌بگریته‌وه.

سه‌روکی شورای نه‌منیه‌ت له‌ کۆبونه‌وه‌ی ۱۳۶ ده‌ری به‌ری که هه‌تا راپه‌وری کۆمیته‌ی کارشناسان - به‌ مه‌که‌ته‌به‌ی گشتی سازمانی وه‌لاتانی یه‌ک گرتو نه‌گات. شورای نه‌منیه‌ت به‌ریار نادات بو ده‌رهاویشتنی باسی ئیران له‌ مجلسی شورای نه‌منیه‌ت.

گرومیکو - ووتی به‌ په‌روشه‌ نه‌لیم که لیژنه‌ی کارناسی نه‌منیه‌ت گه‌روگرفت و نازاوه نه‌خه‌نه ناو نیشه‌وه. وه‌ نه‌م نیختلاقه‌ش پی چه‌وانه‌ی ده‌ستوری سازمانی ناشتیه که ده‌وله‌تیکی نازاد له‌ مافی نازادی خوی بی به‌ش بگری.

شورای نه‌منیه‌ت هه‌رگیز ناتوانی باسی ئیران به‌ جزئیکی ده‌ستوراتی

شورای نه‌من ناو بی نی.

مه‌به‌ستی هه‌ندی له‌ نومیاندانی مجلس نه‌وه‌یه که درپژه به‌ قضیه‌ی ئیران

بدن. له مه و لا هر که سیک له به سه رهاتی نیرانه وه بدوی مانای نه وه یه. ک
پاره یکی قلبی به ره ورو نه بیته وه.

کرومیکو - له دژی نو مایندهی انگلیس و نه مریکا ووتی. له مه و لا
شوره وی له بابه تی نیرانه وه ناچسته ناو باس و خواسی مجلسی نوم مریکا
متحده وه. شوره وی چوار شه مه نه وه لی خرداد ۱۳۲۵ / ۸ / ۹۴۶ دو بار
مسئله ی نیران له سازمانی وه لاتانی یه ک گرتو هاته وه ناو باس.

نه و راپوره ی که له لاین قوام السلطنه له باره ی چپل کردنی نیران له هیزی
شوره وی درابو. سید علاء نو ماینده ی نیران له شورای نه منیه تا خویندیه وه.

نوسرا بو که هیستی بازرسی - تفتیش - شاری ته وریز شه شاری تری له
نازربایجانا پشکنیه وه. هیچ مهمات وه نوردوی روسیان تیا نه دوزیوه ته وه.

نو ماینده ی نه مریکا هلی دایی ووتی راپوری که به نیران گه یشته ته و
نیه. نه و شارانه ی که باس کراون. به شیکی نازربایجانه. نازربایجان هر نه
شارانه نین. زور شاری تر له نازربایجانا هیه که نه پشکینراون.

پی ویسته شکایه تی نیران هر له سازمان نوم می یکدی گیرا بی نیسته وه
هتا روداوی نیران به ته و او ی رون نه بیته وه.

نو ماینده ی انگلیس تاییدی نو ماینده ی نه مریکای کرد. به لام نو ماینده ی
بولونیا - مخالف وه ستاو ووتی مادام شکایه ت له نه صلا عانندی نیرانه. و
نیرانیش داوا نه کات که کاری نیران ته و او بوه هیچ حقه ی راگرتنی نه
سکالایه مان نیه.

نو ماینده ی بولونیا - به سید علای ووت له و باوه رده دا نیم راپوری قوام
راست بی. شوره وی نیرانیان چول کرده وه. به لام هیزیک یان له چه ته و
سه رکیشه کان پیک هیناوه. که له ژیر چاوه دیری شوره ویدا نیش یان پی نه کری.
وه نه و هیزی ریگر و چه تانه له چونی هیزی نیران بو نازربایجان سه ری پی
نه کن.

روژی ۴ خرداد ۱۳۲۵ - ۹۴۶/۵/۲۵ دا به یان نامه یک له لاین نخست
وه زیری نیران بلاو کرایه وه که له ناکامی لی کولینه وه دا که له لاین هیستی

پارزوسی نازربایجان که چۆن بو تهوریز وه شارانی تابعی تهوریز - تاییدی لهوه نهکن که هیزی شورهوی شارهکانی ازربایجانیان به تهواری چۆن کردوه. وه رولوسی ههمان بهیان نامه به تلگراف درا به نوهایندی نیران که [واشنگتون] که دریزی نهو باسه بهخاته بهرچاوی شورای نهمنیهت پین رابگهینی. وه بو باوه ر پی کرانیش نامه ی تاکیدی سفارهتی شورهوی له خوارهوه پیشکمش نهکری.

جنابی ناغای قوام السلطنه سهرهک وزیر نیران

لهسر بریاری ووتوویری دههتهقی پی مان به پی دهستوراتی شورهوی له ۲۲ مه سال ۹۴۶ به کهمال نیحترامهوه تاکید دوباره ی نهکه مهوه. که لهسر دههشمی تخلیه له ستادی ناوچه ی نظامی قهوقاز له ناخر و نوخری مانگی ماریس که باسمان له کردبو. نهوا لهم ساتهوه به تهواری به نهنجام گه یاندرا و نیران له قشونی شورهوی چۆن کرا. تکایه نیحترامات مان قبول بفرمون.

سادیچکوف

سفیری جماهیر اتحادی شورهوی دانیشتی تاران

|| تی پی نی

وئانق و بهلگهی لهمه ویش. خوینده وارانی نهو نوسراوه ناگادار نهکاتهوه. که به سه رهاتی کوردستان و نازربایجان له کونگره مجلسه گه ورهکانی گشتیدا چه هه رایکی لهسر کراوه. روسهکانیش چۆن لهسر پیگایکی فیلاویدا بۆی چۆن.

چونکه به ناشکرایی روسهکان نهیان توانیوه هیچ باسی سه ره خویهت وه جیابونهوهی نازربایجان وه کوردستان له شورای نهمنیهت بکن.

نهوه وئانق و بهلگانه تی مان نهگهین نهو هه مو ههرا و نازاوه و بهزمهی که روس له نازربایجان وه کوردستانی مهاباد پیکی هینابو. هه موی هه ر به هاندانی ژیر لیوان و ژیر په رده بوه. هیچی به ره سمی دانی پیا نهراوه.

چونکه زانیویهتی کوردستان دروست کردن به بی خوین پزانیکی زور گه وره

ناهیته وجوده وه. نهوده وله تهی که بیهوی کوردستان دروست بکات. دو چاری
هه لمه تیکی گه وری جیهانی نه بیت.

کوردستان دروست کردن. نه بی به په نجهی انگلیس نه مریکا وه یا نه روس
- پیک بی.

هیچ کامیک له و دو نوردو گیاهی روز هه لاتو روز ناوایه به بی سود و
قازانجیکی گشتی خویان بۆ کورد ناهینه ناو جهنگه وه وه ته نیا له سهر سودی
کورد خویان ناخه نه مشکلاتی جهانیه وه. نه گهر روس - توانی بای
کوردستانی کورد بکات هه له ناژاوهی که له مهاباد و نازربایجان
نابویه وه. دهستی له کورد نه نه کیشایه وه. کوردستانی که له نیرانا پیک نه هینا
وه یا هیچ نه بویه جاریک له سازمانی نومه می متحده دا له سهر کورد نه هاته
جواب. که کورد گه لیک بهش خورا و پاشکه وتوه پی ویستی به کومه گی وه
به رز کرده وه هه یه.

به سه رهاتی نه وته که ی نیران - ده ری نه خا که روس له ناژاوه و هه ل
گه رانه وه و هان دانه دا. مه بهستیکی نیستعماری به کار هینا وه. نهک مه بهستی
عداله تو وجدان په روه ری.

به هه مو زانایک رون بووه که به ریک که وتنی شه ریکه یکی نه وت له
نیرانا - نازربایجان و کوردستانی خسته وه چنگ نیران.

ته نیا به برپاریکی فیلاوی قوام السلطنه نه وه هه مو نازار و جه فایه ی به
سهر نازربایجان و کوردستان هینا. به هه زاران خانه واده ی کورد و نازربایجانی
له ناودا.

بوچی بو نه وتی شمالی نیران - بوچی بو هندی مه ره که بی - سه ر قاقه زی
نیستفاقی شرکه تی نه وتی محتلی نیران و برپاره - تصدیق نه کراوه که ی نه وت.
جا من له و باوه ره دام که کوردستان دروست کردن زور به نه رک وه نازاره. هیچ
گه لیک نه وه نده خاوه ن هونه ر و ضمیر نیه به بی سودی خوی له سهر کورد
هه لداتی.

چونکه کوردستان مه ره که زیکی حساسی روز هه لاتو روز ناوایه هه ر دو

لوردوگا چاویان برپوهته نو هیلهی که پی نه لاین کوردستان و پردی نیوانی
 روزهللاتو روزناوا و کلیلی قفلی هیندوستان و روزهللاتی ناوهنجیه.
 نو دولتهی که بیهوی کوردستان دروست بکات نه بی حاکمیهتی بهسر
 تورک نیران و عیراق و سوریه دا هه بی. دوله تیک نه توانی کوردستان دروست
 بکات که هه مو ناسیای لی مسئول بی.
 چونکه دوزمنانی کورد نه سرو له و په ری ووریایی و چالاکی دان. هه
 دوله تیک که بیهوی له گهل کوردا تشریکی هاوری یه تی بکات. وه دهستی
 ولسوزی بو کورد رابکیشی دوله ته ناحهزه کانی کورد له گهل نو دوله ته دا
 ریگای چهوتی و دوزمنایه تی نه گرنه پیش. وه نه بن به دوستی نو دوله ته ی
 که بهم قضیه - دلتنگ وه ناپیکه.
 کورد له نیرانا تمشلی ۳ په کی نیران وه له تورکیا چواریه کی تورک و له
 عراق چواریه کی عراق وه له سوریا شه شیک سوریا نه کات.
 هه دوله تیکی روزناوا روزهللات که بیهوی کوردستان دروست بکات.
 له بی له گهل ۱۳۰ ملیون عره بی خاوه ن نیستقلال و باوه ری کراو و خاوه ن
 لشکر و پاره و ۳۰ ملیون تورکی جهنگ ناوه ر و ۳۰ ملیون فارس بکه و یته
 باری ناخوشی و پچکرانی علاقه ی دوستایه تی بو چی وه له سه رچی.
 له سه ر دروست کردنی کوردستانیک که ناگاته ۱۵ ملیون وه به مه و دایکی
 زور دور وه به نه رکو نازاریکی زور درهنگ نه مجا نه م دوله ته نه توانی سود له
 کوردستانه دروست کراوه که ی وه ر بگری. که ریگای هندوستان و ناسیای له سه ر
 خو داخست له بهر کوردستان دروست کردن.
 هیچ دوله تیکی نیستعماری نه وه ناکات چونکه هه دوله تیک که نه وه
 بکات مانای نه وه په غله تیکی گه وه ری له سیاسه تی نیستعماریدا کرده.
 له کاتیکا نه وه دوله ته نیستعماریانه یارمه تی کورد نه دن وه کوردستان
 دروست نه کن. یا دوله ته نیستعماریه کان خو به خو بیانه وی په لاماری په کتر
 به دن وه به کوردستان دروست کردن تهدیدی سودی په کتر کن وه به کورد.
 لازموده ی هندی قابلیه تی سیاسیانه ی په کتر به کار بی نن - وه یا دوزمنه کانی

کورد دوچاری غلته - بوین وه که وتبنه جه بهه یکی دژ بهرام بهر بهم ده وله تهی که له گهل دوسته کانی عرب و تورک ئیران - ناحه زیه تی پهیدا کرده. له کاتیکی ناوادا بو ره دوفعلی سیاستی وه ته وازونی قوا - بهرگری هیز و ته کان - دهست له پشتی کورد نه دن وه نهی خه نه بهرچاو.

وه کو انگلیس له ۱۹۱۹د بو وه رگرتنه وهی لوای موصل هینای شیخ محمودی بو دروست کردین - له زدی تورکه کان وه روسیش له به سه رهاتی ۱۹۴۱د قازی محمدی - بو پیک هیناین بو چنگ که وتنی نهوت وه هندی مصالحی له ئیرانا.

هر کوردستانی که به دهست کاری وه سیاست نیستعماری پیک بی هر نه و مصره ی نه بی که له گهل شیخ محمود و قازی محمدی پیک یان هینا.

جا بو نه وهی که برایانی کورد له سیاستی نیستعماری عالمی ناگادار بکه مه وه. نه و باسی به سه رهاتی کوردستانی قازی محمدتان به ووردی بو نه و سه مه وه به نه وهی که کورد. سو له غله ته کانی خۆی وه ریگری. وه به قابلیه تی خویه وه بی ته مهیدان داوای مافی نه ته وایه تی خۆی بکات. نه وه کر ملله تانی نیستعمار بکات به جیگای هیتوا و رونا کایی داهاتوی.

هر هوزیک که به ته وانای یه کیه تی خوی نه هیته مهیدانه وه. له دوا روزا له به دناویو توران سو دیککی تر وه رناگری.

وه نه و ملله تانه ی که به قابلیه تی خوشیان هاتونه ته مهیدانه وه به هیزیکی که می خویانه وه بهرام بهر به هیزه گه وره کانی دوژمن راوه ستاون وه له هه مر لایکه وه. ملک و وه لات یان به و دوژمنه گه ورانه چۆل کرده. وه نه خشه ی سیاست و نیستراتی جی جیهان یان گوپوه.

قابلیهت ده وله تانی نیستعمار نه کا به هاوالتی راسته قینه وه به ده وره ی مه بهستی خویا نه ی سو پرنیته وه.

بی قابلیه تی کومه ل نه کا به نه و چیری نیستعمار. وه به پی مه بهستی نیستعمار نه بی بخلقی وه له ناو بچی!

تشکیلاتی کوردستانی مه‌باد وه تیک چونی

له ۳ ایلولی ۱۹۴۱ که ریکه‌وتی مانگی شهری وه‌ری تاریخ ۱۲ شهریه‌ور ۱۳۲۰ نیرانی نه‌کات. نوردوی انگلیس و روس وه نه‌مه‌ریکا بو‌پاک گه‌ره‌نه‌وه‌ی هیزی نه‌لمان له ناوچه‌ی نیران وه قایم کردنی سه‌ر پیگای په‌لاماردانی نه‌لمانیا له‌ناو روسیا بو‌نیران - نه‌و سه‌ ۳ دوله‌تانه داخلی نیران بو‌ن - نه‌مه‌ریکا له ناوچه‌ی قم و شیراز وه انگلیس له ناوچه‌ی کرماشان و سه‌ وه روس له ناوچه‌ی آذربایجان هه‌تا سه‌رده‌شت. بلاوه‌یان به‌هیزه‌کانیان کرد. و عشا‌ئزه‌کان له هه‌مو لایکه‌وه له حکومه‌تی نیران راپه‌رین.

په‌کیک له‌وانه که حمه رشید خانی قادر خان زاده - له خانه‌واده‌ی بانه‌ی بو - له داروخانی عراقه‌وه. به‌هیز و ده‌سته‌یکی که‌مه‌وه چو سه‌ر هیزی ده‌وله‌تی نیران له شاری بانه‌دا.

به‌مه‌ودایکی زور که‌م توانی شارانی - بانه - سه‌رده‌شت سه‌قز - بگری وه هه‌تا ده‌وانده‌ره بچی وه له سه‌نه - نزیک بیته‌وه.

په‌لام له‌به‌ر منافه‌سه‌ی نفوزی نیسه‌تعماری روس و انگلیس و مه‌ترسی پیگای نه‌وتی کرماشان - له سالی ۱۹۴۴ دا تشکیلاتی سه‌قز و سه‌رده‌شت و بانه - گراه‌وه. که له کاتی خویان به‌دور و دریزی باسی نه‌و سیاسه‌ت و تشکیلاته‌ له‌گه‌هین که له‌به‌ر چی وه بو‌چی له‌و ناوچانه به‌م زوانه‌ ژیزی ده‌وله‌تی نیرانیا‌ن گه‌راندوه.

په‌لام له‌به‌ر نه‌وه‌ی که - ناوچه‌ی سا‌بلاغ - نغده - سندوس - ساینقلا - بو‌کان - به‌ر نفوزی روس که‌وتبو. روسه‌کان نه‌یان نه‌ویست که هیزی نیران له‌و ناوچانه‌دا بکه‌ویتسه‌وه نیش. سه‌ریه‌رشتی نه‌و شوینانه‌یان - دابو ده‌ست قازی

محمد - و هندی سردار عشیره له نه مسالی علی آغای دیبکری -
عبدالله آغای مهنگور و قره‌نی آغای مامه‌ش -

دهمانچه‌ی نازاوه له سا بلاغ - دا

له آخری مانگی نازهری ۳۲۴ دا چند نه فهریکی - پولیس - دژبانی -
نیران که له سا بلاغ مابونه‌وه. له لاین سرکرده‌ی نازاوه‌ی نه‌پورژه [عزیز خان
یاسی کندی فیض الله به‌گی - و هندی له لاوان و گه‌نجانی سا بلاغی نه
پولیسانه‌یان دهر کرد. وه پینج نه‌فهری پاسه‌وانیش یان لی کوشتن.
هیز و نفوزی ده‌وله‌تی نیران به‌تو‌اوی له سا بلاغ دور خرایه‌وه. نه‌مجا
حزبی دیمکراتی کوردستان به‌سهریستی خوی ناشکرا کرد. وه پهرده‌ی نه‌پینی له
روی خوی لادا.

وه‌کو بانگه‌که‌ی بیلالی جه‌به‌شی - به‌ناشکرای بانگی کوردستان درا وه
له ۲۶ مانگی نازهر که ریکه‌وتی ۱۷ کانونی یه‌که‌می ۹۴۵ نه‌کات آلی
حکومه‌تی یان داگرت و آلی کوردستانیان له جیگادا گه‌ل کرد.

تشکیلاتی کوردستانی نازاد له سا بلاغا

له ۲۶ کانونی یه‌که‌می ۹۴۵ دا که ریکه‌وتی ۵ ده‌ی ۱۳۲۴ نازهری
نه‌کات. قازی محمد کونگره‌یکی زور گه‌وره‌ی گرت ناغوات و سردارانی
عشتری کوردی رضائیه و سنه و کوردی تورکیا و کرماشان و عراق و ههل
بژاردراوانی شاره‌کانی نیران. له‌و متینگه‌دا کۆیونه‌وه. به‌ناوی پیشه‌وا و
رهبری کوردستان و رئیس مجلسی موسسان و هیستی مللی - قاضی محمد
ههل بژیدرا. وه به‌دروشمی پیشه‌وای کوردستان مفتخهر کرا.

نه‌مجا همه‌ حسین خانی سیف به‌جلی جنرالیه‌وه - بلاوی کرده‌وه که جنابی
قازی محمد به‌پیشه‌وا و سه‌روک کوماری کوردستان ههل ههل بژیره‌راوه و به
ناوی هه‌مو دانیشتوانی کوردی نیران و وه‌لاتان پیروزبایی لی کرد.

و قازی محمدیش - دوباره به سیپالی ره‌سی او نیفورم سوپاسی له هه‌مو
ملله‌تی کورد کرد که بو‌ئو فرمان و مه‌نسه‌به - به‌خاوه‌ن ریزیان زانیوه.
وه له‌و پروژه‌دا له‌لاین نه‌نجمه‌نی مللی و حزبی دیمکراتی کوردستان هه‌مو
وینه‌ده‌سه‌لاتیک درا به‌قازی محمد.

وه له ۱۴ کانونی دوهم ۹۴۶ دا قازی محمد کوپونه‌وه‌یکی گشتی له
سابلاغ پیتک هینا وه به‌م بی یه سویندی خوارد.

سویند نه‌خوم به‌قورناتی پیروز به‌نیشتمانی شه‌رافت مه‌ندی هۆزی کورد
به‌م نالا پر افتخاره‌ی که له‌سهرمان نه‌لاژیته‌وه هه‌تا ناخر تنوکی خوینم له
ریگای نازادی وه به‌ختیاری کوردا تی بکوشم وه دوانه‌که‌وم. به‌سروکایه‌تی
جمهوریه‌تی کوردستان و به‌یه‌ک گرتنی کورد و نازربایجان نه‌نازم. وه تی
له‌کۆشم بو‌مانه‌وه‌ی نه‌و نامانجه له‌داهاتودا.

وه له ۲۲ کانونی الثانی ۹۴۶ و کونگره‌یکی زور گه‌وره له‌شاری سابلاغ
له‌میدانی - چوارچرا - گیرا. و نه‌و ناوچه‌یه له‌گه‌ل هه‌مو شاری سابلاغ. به
لالای ره‌نگاو‌ره‌نگی کوردستان وه جوان کرانی شار به‌شیوه‌یه‌کی جه‌ژنی مللی
گه‌وره‌ی کورد - رازایه‌وه.

قاضی محمد - چو‌سه‌ر به‌رزایک که بوی ریک خرابو وه له‌وی خطبه‌یکی
دا ووتی تاین ته‌که‌م که کورد له‌مه‌ولا له‌خاکی خویا نه‌ژی وه‌کو ملله‌تانی
سه‌ر زه‌وی.

کوردستان دوستیکی زور گه‌وره‌ی هه‌یه بو‌دامه‌زراندن و تشبیت کردنی
نفریری مصیری. وه له‌نیستاهه‌ جمهوریه‌تی کوردستانی زاتی دامه‌زرا - وه له‌م
گانه‌وه کورد خاوه‌نی کوردستان و حکمیکه‌ی زاتی خویه‌تی -
وه له ۱۱ شباطی ۱۹۴۶ له‌و زاتانه‌ی خواره‌وه تشکیلی وزاره‌تی کوردی
کرا.

- ۱- سه‌روکی کومار و سه‌روکی پارتی دیمکراتی کوردستان - قازی محمد
- ۲- حاجی بابه‌ شیخ - سه‌روکی وه‌زیران
- ۳- محمد حسین خانی سیف قاضی - نانبی رئیس الوزراء وه وزیر

برگري

- ۴- منافی کریمی - نایبی رئیس الوزرا وه وزیري معارف
- ۵- سید محمدی ایوبیان - وزیري تندرستی
- ۶- عبدالرحمن ایلخانی زاده - وزیري دهره وه.
- ۷- اسماعیل آغای ایلخانی زاده - وه وزیري مواصلات
- ۸- احمدی اللهی - وزیري اقتصاد
- ۹- خلیل خسروی - وه زیر ایشوکار
- ۱۰- کریم احمدیان - وه وزیري پهست و تلگراف
- ۱۱- محمد امین معینی - وزیري کشوهری
- ۱۲- ملا حسین مجدی - وه وزیري دادگستری
- ۱۳- محمودی وهلی زاده - وه وزیري کشتوکال
- ۱۴- صدیقی حیده ری - وه وزیري پروپاگنده
- ۱۵- حاجی مصطفی داودی - وزیري تجارهت
- ۱۶- وهابی بلوری
- ۱۷- حسین فروهر

بهلام له بهر نه وهی که قضیه ی کورد له گهل به سهرهاتی نازربایجان له ریگای سیاسی وه نه خشه ی لشکری و مواصلات نیوانیکی زوری هه بو. نه وه همیه تهی که به پیشکوهتنی نازربایجان نه درا به کورده کان نه درابو. به لکو له وکاته دا روسه کان نه یانه ویست کورده کان له نازربایجان بیستن. وه له لاین نازربایجان وه هندی فرمانو پیش هاتی یان ته ماشا بگری. هه تا نه و کاته ی که خویان مه بهست یانه.

قضیه ی کورد وه کو نازربایجان له گهل حکومتی مه رکه زی ئیران له بهاره ی جیابونه وه نه خرابو سهر قاقه ز. ههر له سهر نه خشه ی پیشوی ئیران کوردستانی ناوچه ی رزائیه - به مربوطی نازربایجان ناو نه هینرا. چونکه نه خشه ی ئیران ناستانی ۳ و ۴ یعنی ته وریز و ره زائیه به هه مو ناوچه یک یه وه به نازربایجان دانه نی سقر بانه سهر دشت بوکان سابلاغ نغده

سندوس ماکو میانداو - به ناستانی ۴ رزائیه له قهلم نهدرا بهلام روسهکان له ژیرهوه به واداریکی گهوره وه کوردستانیکی ۲۰ میلیونی قازی محمد - یان دل خوش کردبو. بهلام بو نهوهی که انگلیس و نهمهریکا به قضیهی کوردستانهوه تهدید نهکرین وه نهکونه تهلاشی تیکدانهوه. جاری ههر به لشکیلاتی نازربایجان اکتفا کرابو.

مثلا له مهودای ۲۰ روزه ۴۰ شاریان تسلیم به نازربایجانیهکان کرد. له نازربایجانا.

بهلام له مهودای چوار سالا روسهکان سقز و بانه و سردهشت یان دهست کوردهکان نهخت.

دوههه ههرچهنده که شاری سقز و بانه و سردهشت مهربوتی ناستانی ۴ رزائیه بو. بهلام به هیتیکی رئیسی سنه و نهوتی کرماشان - نهدرایه قهلم. لهههر نهوه روسهکان بهسهرهستی نه نهویران نهو شارانه به تهواری بخنه ژیر نیشغالاتی خویانهوه.

ههر چهنده لهو ناخرهدا ناوچهی سقز و بانه و سردهشت بو بو به جیگی نازاوه و شورشی قازی محمد - بهلام روسهکان نهیان نهویست نهم شوینانه بگهونه دهست کوردهکان.

بهلکو مهتعلیک بو له انگلیس یان داهینابو. بو نهوهی که به هوی نهم نازاوهیه. له هندی بهریههکانی منافهسهی سیاسی و عسکری له میراتی لهلمان و ژاپان و ایطالیا روس شتیکی پی بییری. وه نهویش لهبارمتهی نهو میرانو بهشیهی دا واز له بهسرهاتی کورد و نهو شارانه بهینی.

وه له ریزی دوهههیشا. به هوی نهو شورش و نازاوهیهوه بتوانی که هندی فصلهت له نیرانیهکان وهریگری. وه نیرانیهکان بگریته لای خوی.

بهلام نیرانیهکان لهوه حالی بیون. که روسیا له قضیهی کوردهکان ههر لهوهنده تداخل نهکات. ههتا ئیتفاقی نهوتهکهی بو مؤر نهکری.

بوزه به هیچ جوریک نیرانیهکان ناماده نهبون که نیعتراف به هیچ برپاریک بگهون بو تسلیم کردنی شارانی سقز و بانه و سردهشت. چونکه نهیان زانی نهم

تشکیلات سهریرهشتیه شتیکی وهختیه روسهکان به هندی تهماع و چنگ
گهوتن نهو تشکیلاتو جیابونهوهی کوردهکان تیک نهدهنهوه.

پهی مانی نازربایجان و کوردستانی قازی محمد
لهبهه نهوهی که روسهکان نهیان زانی به ناشکراییی دهست کاری قضیهی
کورد کردن پرشنگی ناگری شهری ۳سههه می لی نهگهشیهوه.
وه لهو کاتهشا روسیا نامادهی جهنگ نهبو. چونکه له شیوهی نهخوشیکی
بریندار بو.

وه بو نهوهی که کوردهکان پشتیوانیکی وهایان بیی نهگه لی یان قهوما
دفاع یان لهسهر بگری. وه بهم ناوهشوهه چهک و خواردن و پوشاک یان لهسهر
حسابی نازربایجان بو تامین بگری. چونکه روسیا به ناشکراییی نهوهویرا.
چهک و خواردن و کهلوپهلی پی ویستی شورش به کوردهکان راپهگهینی بهلام
بهسهریهستانه یارمهتی نازربایجان نهدا.

آزربایجانیهکان له نهوهلی پهلاماردانی دهولهتیدا ههمو وینه چهک و
خوارباریک یان چنگ کهوتبو. ههمو یارمهتیک ی روس له ناو نهو تالانو گیرو
دارهدا شیرهرا بووه.

بهلام کوردهکانی مهاباد هیچ گونه چهک و خوار و باریک یان چنگ
نهکهوتبو. وه لشکری روسیش له ناوچهی کوردهکانا نهبو که بهم ناوه شتبان
چنگ بکهوی. روسهکان بهناوی چهکی تالانی نازربایجان نزیکه ۲۰ هزار
تفنگی برنهوی کورتو دریز و نهلمانی بچوک که پی یان نهووتن تفنگ زد
الیهود - و صلیب وه [۵۰۰۰] دهمانچهی مارکه گولت و برنهوی په ره بهلوم -
وه دهمانچهی نوتوماتیک ۲۰ فیشکی و ۳۱ تیری نه امریکایی وه [۱۸]
نوتومیلی باری و جهنگی له مارکهی شکودا - وه چند ملیون فیشک و چند
صندوق بومبای زدی تانک - وه رهشاشی دژی فروکه وه روشاشی خندهک وه
زور شتی تریان بهناوی نازربایجانوهه دابو به قاضی محمد.
که نهو چهکانه له کاتی خوبا - سرهنگ نهرفعی - له نهلمانیا کری بوی

له بهرامبهر به گهنم و جۆ. وه ههندي چهكي تر - كه له لاین نهمه ريكاهه به
ليهاره و يارمه تي درابو به روس وه روسه كانيش دابويان به نازربايجان.
چا بۆ راپهراندني نهو فرمانه عسكريه فيتلاويه. روسه كان له ۲۳ نيساني
۱۹۴۶ دا نيتفاقيك يان به نازربايجان و كورده كان كرد كه ماده ۴ نيتفاقي
عسكري بو له نيواني ههر دو دهوله تي كورد و آذربايجانا وه له ماده ۱۳ دا
پينگ هيناني ليژنه يكي ههر دو قوتلي بو بۆ باره ي نابوري و نيتتصادياتي
وه لات.

وه ماده (۵) نهوه بو كه ههر ريكه وتنيك له گهل نيرانا بكه ن به نيتفاق و
ئاگاهاري ههر دو لايان نه بي بكري.

ماده ۲ و ۶ بريه تي بو له وه ي كه كورده كانني ناوچه ي مياندواو وه ته ورزي وه
اره زانيه | كه به نسبت توركه كانني نازربايجان نه قلياتن حقوقي نيداري و
لغافي يان هه بي.

ماده ۷ نهوه بو كه ههر دهسته و به ره يكي بيه وي نيواني يه كيه تي كورد و
نازربايجان تيك بدات معاقبه و سزا بدري.

نوماينده ي كورد بو نهو ريك كه وتنه ي كه روس بۆ ههر دولاي پينگ هينابو
بريه تي بون له ۱- قازي محمد ۲- حمه حسين خاني سيف ۳- سيد عبدالله
گيلاني ۴- عمر خاني شكاك ۵- رشيد به گي همركي ۶- زيرو به گي همركي
۷- قازي محمد قازي شو -

وه نوماينده ي نازربايجان نيش بريه تي بون له . جعفره پيشه وه ري و حاج
ميرزا علي شيبستري - ۳- صادق پادگان ۴- سلام جاويد ۵- محمد پيرنيا.
به لام به راستي نهو نيتفاق نامه ي نازربايجان و كوردستان زۆر جيتگاي
به رسورا مان بو.

نه له لاین دهوله ته كانني بيگانه وه نه له لاین دهوله تي مه ركزي نيران
ليه تراف به خودمختاري نازربايجان و كوردستان نه كرابو. كه مافي نازادي وه
يا جيبابونه وه يان هه يه. كه به لاین وه په يمانيان له ده ره وه و ژوره وه ترخيكي
قانوني هه بي. ههر دو لايان به چاويكي چه ته و ري گر له نه وساتي بيگانه و

ئیرانا ناو ئه بران.

بهرامبهر به پاشه روزیکی تاریک و لیل نه بی نه و ئیتفاق و پهیمانیه نازربایجان و مها باده چه سودیکی هه بویی. که روسه کان له زور مناسه بانا باسی نه و ریکه وتو پهیمانیه یان نه کرد. نه و ئیتفاقه عینا له پهیمان و ریکه وتنی دو عشیره تی نه کرد له میدانی قانون و ئیعتراقاتی دوه لیدا.

مادام نه و دو هۆزه تامینی ره صیدی وه لاتان و مجلسی شورای نه منیهت وه ئیعتراقاتی حکومه تی مه رکزی ئیران یان نه کردبو. نه و ئیتفاق و ریکه که وتنه یان جیگای هیوا و نرخیک نه بو له پاشه روزی ههر دو لایاندا.

به لام روسه کان نه یان زانی که کورد و تورکی قزلباشی نازربایجان له کۆنه وه چنگ یان له خوینی یه کتردا بوه. به فیلکی ناوا نه بویه نه یان نه توانی یارمه تی بیر و باوه ری یه کتری بدهن و توله ی خوین نه ستینی کۆنه یان له بیر به رنه وه. وه له وهش نه ترسان که یه کییک له و دو هۆزه صلحی ته نیایی منفرد له گه ل ئیرانا بکه نه وه.

به لام نه و هه مو ریسو گورس و هاتو چویه شتیک بو بو ئیحضاراتی نه وت - پتیک هینرا. ته نها له چنگ که وتنی به لینی نه وت روسه کان خودمختاری کوردستانی هینایه سهر چول کردنی - شاری سقز و بانه و سه رده شت. وه مرپوتی ناستانی رضانیه بن وه له ژیر نییاده ی خودمختاری نازربایجان - کوردستان به لقیکی مرپوتی نازربایجان ته ماشا و ئیداره بکرین.

له روزی ۱۶/۴/۱۹۴۶ د پینچ ضابطی روس به ده رجه ی زعییم و عقید و رئیس او هل وه ملازم ثانی هاتنه دی [سه را] ی ناوچه ی بوکان - به سواری ماشینی جیبی ژماره ۴۰۷ - به حمه رشید خان - فه رانده ی هیزی سقز و پانه یان ووت نیمه ئیران به جی نه هیلین، نیوه نه لین شی.

حمه رشید خان - له وه لاما ووتی. نیمه و ئیران له مه ودایکی زور کونه وه به دوژمنی خوین ریژی یه کتر بووین. به لام له و دوایه دا تا نه ندازه یک نه و خوین ریژیه مان له بیر چوبووه.

نیوه هاتن بو ئیران نه و دوژمنایه تی یه تان تازه کرده وه. وه ئیستاش به جی

مان نه هیلتن به بی چک وه هیج وینه یارمه تیک. که هیج نه بوایه چهک تان
دایانی نیمه نه مان توانی پاریزگاری خومانی پی بکهین. بهلام ناوبانگی
دهولته تی شوره وی به پی چه وانه ی نه وه یه که نیمه بیستبومان.
پاریزگاری ملله تانی همژار و بی دهست هر بهم پی یه نه کهن وه کو له گهل
نیمه دا کردوتانه.

زه عیمه که له وه لاما ووتی. دهولته تی شوره وی چه کیکی زوری به نیوه
به هشیوه. (۹۰) تانکی دوقات له گهل ۸۰ فروکه مان داونه تی. نه گهر نه م
به گانه کافی نه بون بو به ره ره کانی نیران. نیمه ناماده یین که یارمه تی تریشان
به یین. و شتی له خو زیادمان چی بی بوتان به جی دیتلین له ته وریزا.
هرگاه که له گهل نازربایجانا نه تان توانی بهرگری له خوتان بکهن نیمه به
گرمه گی تانه وه دی یین.

من خوم یه کیتیک بوم له وه که سانه ی که له وه کو بونه وه یه دا حاضر بوم وه
به سارم له روسه کان نه کرد بو پاشه روژی کارمان.
روسه کان له پاش بلاو کردنه وه ی نه وه قسانه سواری ماشینه که یان بون و
بوی دهرچون وه جاریکی تر چاومان به روسه کان نه که وه ته وه بو هیج وینه دل
دانه وه و نارایشتیکی سیاسیانه.

بو چی نیعتراف به خودمختاری نازربایجان و کوردستان نه کرا
روسه کان نه یانه ویست که نیرانیه کان تا نه اندازه یک له گهل نازربایجانو
گورده کان ریک بکهون. بو نه م باره دهرگای مذاکرات یان له نیوانی هر ۳ قولاً
گسته سه ریشت.

داوای چۆل کردنی شارانی سقز و بانه و سه رده شت - یان نه کرد بو
گورده کان. له سه ره به یکی ناشتی و خیشوایانه. بهلام له بهر نه وه ی که
نیرانیه کان له [فیتی] خویان گه یشتون وه نه یان زانی که بو تصدیقی لایحه ی
دهولته. روس و نیران پی ویستی یان به نینتخابات هه لبرارتنیکی گشتی هه یه
بو ده وری ۱۵هه م. وه نه م نینتخاباته ش پیک ناھی هه تا هه مو ناوچه ی نیران

تشکیلاتی حکومتی به ته‌واوی تیا نه‌کریته‌وه. وه ئیرانیه‌کان نه‌یان زانی
روسه‌کان ناچاری نه‌وه نه‌بن که نه‌و نازاوه‌یه له ئیران بی ده‌نگ و بکوژینه‌وه بو
نه‌وه‌ی هیزی ده‌وله‌تی به نازادانه تشکیلاتی ئیداری نازربایجان و کوردستان
بکاته‌وه. بو نه‌وه‌ی مجلسی نازادانه پیک بی نن. لایحه‌ی نه‌وت بو روس
تصدیق بکه‌ن -

شیردا بو داپیردا. دایه پیر کلکه قولی وه مام پیوی دا -
جا ئیرانیه‌کان. به‌م هیوایه دریره‌یان به ئیعترافی خودمختاری نازربایجاندا
و هر روزه بی نوبت یان به لیژنه‌ی پیک که‌وتن نه‌گرت. بو نه‌وه‌ی که قه‌رار
داده‌که‌ی ۷- مانگانه‌ی روس تی پهر بکات که به‌پار درابو له دوای ۷ مانگ
ئیران ئینتخاباتیکی نازادانه له هه‌مو ناوچه‌ی ئیران بکاته‌وه. و مجلسی ۱۵
په‌رله‌مانی نازاد پیک بی نی. له ویدا لایحه‌ی نه‌وت بو روس تصدیق بکری
چونکه ئیرانیه‌کان نه‌گه‌ر له پیش تشکیلات و ئینتخاباتی ده‌وره‌ی ۱۵
هه‌ما ئیعترافیان به خودمختاری نازربایجان بکردایه جاریکی تر نه‌یان نه‌توانی
داوای ئیعهاده‌ی تشکیلات نازربایجان له روسه‌کان بکه‌نه‌وه. به‌لام پیشه‌وه‌ری و
قازی محمد - به لای نه‌و فیله‌دا نه‌نه‌چون وه روسه‌کانیش باوه‌ریه‌ن وا نه‌بو که
ئیران بتوانی لایحه‌ی نه‌وتی روس رده‌ت بکاته‌وه.

له ناکاما ئیرانیه‌کان به‌سه‌ر ئامانجی فیلاوی خو‌یانا سه‌رکه‌وتن
خودمختاری نازربایجان و کوردستان وه شه‌ریکه‌ی نه‌وتی روسیش یان خسته
ژیری. خیالاتی سه‌رکیشانه‌ی روس یان به هه‌ندی ته‌ماعی نه‌وتی ئیران تار و
مار کرد.

صوره‌تی مذاکراتی نیوانی ئیران و خودمختاری نازربایجان و کوردستان
به هوی نه‌وه‌ی که ئیرانیه‌کان له ماده ۳ ئیتفاق نامه‌ی ۴ ئاو‌ریل ۱۹۴۶دا
شرکه‌تی نه‌وت و چۆل کردنی ئیران. به‌گیره‌ی ده‌سه‌لاتی قانونی ئیران اشاره‌ن
یان به پیک که‌وتن و ناشتی له نیوان نازربایجان و حکومتی مرکزی تار و
کردبو. بو ئیعترامی نه‌و په‌یمانه. ئیرانیه‌کان له‌گه‌ل نازربایجانیه‌کان که‌وتنه

گفتوگو.

روزی یک شمه نه‌وه‌لی مانگی اردی بهشت ۹۴۶/۴/۲۱ بیان نامه‌یک له لاین ده‌وله‌تی نیرانه‌وه بلاو کرایه‌وه

نیختیاراتیکی که له مانگی ربیع الثانی ۱۳۲۵دا به پی به‌ندی ۲۹ و ۹۰ و ۹۱ و ۹۳ قانونی نه‌ساسی نیران. بو نه‌نجومه‌نه‌کانی نه‌یاله‌تی وه ولایه‌تی نازربایجان به ته‌رتیبی خواره‌وه پیک نه‌هینری.

۱- سه‌روه‌که‌کانی دایره‌ی کشتوکال. بازارگانی. پیشه‌سازی. بار گوازتنه‌وه. فله‌ه‌نگ به‌هداری. پولیس دادگوسته‌ری مالیه. به هوی نه‌نجومه‌نه‌کانی نه‌یاله‌تی و ولایه‌تی همل نه‌بژی‌ره‌رین وه له لاین نه‌حکامی ره‌سمی ده‌وله‌تیه‌وه له تاران وه نه‌گیرین.

۲- دامه‌زاندنی - ناستاندار - متصرف. به ره‌زامه‌ندی - نه‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی له ژیر په‌سند کردنی حکومتی قبول نه‌کرین. به‌لام دامه‌زاندنی فله‌رماندانی نظامی و مدیرانی پولیس له لاین ده‌وله‌ته‌وه پیک دی. زمانی روسمی نازربایجان ساتری ناوچه‌کانی نیران فارسی نه‌بی. و فله‌رمانی نوسین و اداره له ناوچه‌کانی محلیدا به زمانی محلی ناوختی نه‌بی.

نیش و کاری دادگوسته‌ری محکمه به زمانی تورکی و کوردی نه‌بی به‌لام وه نه‌گیره‌ریته سه‌ر فارسی

خویندن هه‌تا که‌لاسی (۵) سه‌ره‌تایی به زمانی نازربایجانی نه‌بی وه له‌هه‌ولا به فارسی نه‌خوینده‌ری چ له ده‌روه وه چ له ناوچه‌ی محلیدا.

۴- له کاتی پر کرده‌وه‌ی میزانیه گشتی بو‌ئاوه‌دانی پیگا و بان ناوشار پیگ خستن. و دانشگاه و به‌هداری. به جیاوازی وه‌تای به‌تی [بودجه‌ی] بو دروست نه‌کری.

۵- تی کوشانی سازمانی دیکراتی له هه‌مو ناوچه‌ی نازربایجان وه هاوری به‌گانی نازاده

۶- نسبت به دانیشتون و کاسب کاران و نیش که‌رانی حزبی دیکرات

نازربایجان هیچ وینه تذیقاتیک پیک ناهینری.

۷- به پی نفوس هه لبرارتهی ئەندامی نازربایجان ئەچیتە ناو دەورە ی ۱۵
هەمی پەرلەمانی ئێرانەو

هیئەتی نوایندهی کورد و نازربایجان له تاران

به تاریخ ۸ مانگی نوردی به هشت ۱۳۲۵ که ریکهوتی ۱۹۴۶/۴/۲۸
نهکا نهوانه ی که چوبون بو تاران و نیشترای مذاکراتی نیوانی دهولهتی ئیران
یان کردبو بو خودمختاری نازربایجان و کوردستان بریهتی بون له و ناغایانه ی
خوارهوه.

۱- صادقی پادهگان ۲- دوکتور جیهان شاهلو ۳- آغای ابراهیمی ۴-
ناغای دیلمقانی ۵- حمه حسین خانی سیف - وهزیری جهنگی کوردستان وه
نائب پیشه‌وای کوردستان له ژیر سه‌روکایه‌تی پیشه‌وه‌ری پیشه‌وای نازربایجان
له ساعات ۱۱ و ۲۰ دقیقه گۆشتنه فروکه‌خانه‌ی [مه‌راباد - له تاران] آغای
مظفر فیروزی - معاونی سیاسی سه‌ره‌ک وه‌زیری ئیران وه سه‌رتیپ - حفاری
سه‌روکی سازمانی شاره‌بانی به پیل - به پیر - نهو هیئته‌وه هاتنه فروکه‌خانه‌ی
مه‌راباد وه به ریزیکی زور شایسته بردیان نه ناو کوشکی [جوادیه] که ۱۲
کیلومتر له تاران‌وه دوره.

روژی ۹ مانگی ناوبراو له حضوری نواینده‌کانی ئیران که بریهتی بون له
- آغا مستشارالدوله محمد ولی میرزا فرمان فرمایان - لنکرانی -
ایچکچیان - مورخ الدوله سپهر وزیر پیشه‌سازی - مظفر فیروزی معاونی
سیاسی رئیس الوزرا - ده‌ست به مذاکرة‌ی تاران و نازربایجانو کورد کرا.
هه‌تا روژی ۲۳ مانگی نوردی به هشت ۱۳ / ۵ / ۹۴۶ نهو مناقشه و
مشتومرپه لیک کیشرایه‌وه.

بو نه‌وه‌ی که بهانه‌یک بو ئیرانیه‌کان هه‌ل بکه‌وی وه ببیته هوی نه‌وه‌ی که
نهو مذاکرة‌یه بو کاتیکی تر هه‌ل بگرن.
له ۲۹ نیسانی ۹۴۶ که ریکهوتی نه‌وه‌ل روژی مذاکرة‌که نه‌کات له ژیر

دهستوراتی نهینی - فرمان درا به فرماندهی هیزی سقز - که پهلاماری هیزی قازی محمد بدا له ناوچهکانی سهر و سهرچاوهی - ناوچهی بوکان - لهسهر ههمان دهستوراتی نهینی سهریازی. له ساعات ۱۱ و ۱۵ دقیقهی پیش نیوهرو هیزی ئیرانیهکان سهر و سهرچاوهیان دایه بهر توپ بهلام نهو لشکره به شکانیکی زور شهپزهی گهرانهوه بو سقز که له کاتی خویا له دریزی باسی نهم پهلاماردانه نهکین.

نهمجا ئیرانیهکان نهو روداوهیان کرد به هوی نهوهی که نهو ووتو ویژه راهگری. لی کوتلینهوهیکی تهواو نهکهن بو دوزینهوهی پیساو خهرایی نهم پهلاماردانه. و تاران باری نهم فرمانه رونهکاته کام لا. چونکه نهم روداوه به بی چهوانهی مهبهستی ههر دو لا بووه.

جا له روی نهم پهلاماردانه هیشتی ناوبراو له روزی ۲۴ نوردی بههشت به بی هیچ وینه سهرکهوتتیک گهرانهوه نازربایجان

به بیان نامهی قوام السلطنه

لهم کاتهدا که ههمو بیروباوهریکی گهلی ئیران روی کردوته من وه ناوم به ناوان بار نههینن. له سهر نهوهی که من نهمهوی بهسهرهاتی آذربایجان بهگهینمه ناقاریک که قانونی ئیران بهم ریکهوتنه زهرههمند نهبی.

لهو ری یهوه به زور بهتگی گهوره بهد ناو کراوم که گویا نهمهوی قانونی ئیران له اریسمه - بهرم و تجاوهزاتی سنوری قانونم کردبی. بهلام لهبهر نهوهی که من ناشتی خوازم هیچ باکم لهو تهمهتانه نیه. لهسهر بیان نامهی روزی ۱ / ۳۲۵ / ۲ - ۹۴۶ / ۴ / ۲۱ که بریهتی بووه له ۷ ماده بو ئیدارهی نهلجومهنی لهپالتهی نازربایجان کراوم به پهندی تانهو پل.

زور به پهروشم که نهم توانی داخواری نومایندهکانی نازربایجان پتیک بینم. چونکه داواکانیان له صلاحیتی قانونی ئیران به دهره. جا بو نهوهی که بشوانین ریگایکی ناونجی و باش بدوزینهوه بو حل کردنی قضیهی نازربایجان و دهولتهی. ووتوویرهکانیانم ههل گرتوه بو کاتیکی لهبارتر.

داخوازی نهو هیئته نهو چند مادانهی خوارهوه بون

۱- به پی ماده ۲- بیان نامه‌ی روزی ۳۲۵/۲/۱. وابریار درا بو که
تعینی ناستانداری نازربایجان له ژیر چاوه‌دیری نه‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی له لاین
دهوله‌ته‌وه پتیک دی.

به‌لام هیئتی نازربایجان داوای نه‌وه‌یان نه‌کرد. که تعینی ناستاندار له سر
تامیناتی نه‌یاله‌تی بی وه دهوله‌ت به بی نیعتراض نهو هه‌لبژارته‌یه‌ی
نازربایجان په‌سند بکات.

۲- له ماده ۲- بیان نامه‌که‌مانا نیمه و تبومان که دامه‌زرانی
فرمانده‌کانی هیزی نظامی وه ژاندارم‌ری له لاین دهوله‌ته‌وه بی.

که چی نوماینده‌ی نازربایجان نه‌لین نه‌بی نهو فرماندانه له لاین نیمه‌وه
ترشیح بکرین و حکومت به بی نیعتراضی قبولیان بکات

۳- دابه‌ش کردنی نه‌راضی دهوله‌تی به‌سر فلاحا. نیمه نه‌لین هه‌ر نهو
نه‌رازیه‌یه که لهو شورش‌ده‌دا به‌رچاو که‌وتوه. بلام نهو هیئته نه‌لین نه‌بی هه‌مو
ملکیک نه‌بی هی فلاح بی. نه‌وکو ملکی مالک و خاوه‌نی پیشوی وه‌یا
حکومه‌تی.

جا نهو شتانه له صلاحیه‌تی قانونی نیستای نیران به دهره نه‌بی له لاین
مجلسی شورای ملیه‌وه بو نهو باره موافقه‌ت وه‌ر بگیری. جا له‌به‌ر نه‌بونی
مجلسی په‌رله‌مان چه بو نهو باسه وه چه بو باسه‌کانی تر نه‌مان توانی هیچ
وینه برپاریک بده‌ین.

به‌لام له‌به‌ر نه‌وه‌ی که من دوستایه‌تی دهوله‌تی شوره‌ویم زور مه‌به‌سته. چ
بو تصدیقی لایحه‌ی نه‌وت. وه چ بو سه‌ری گرتنی داواکانی خودمختاری
نازربایجان. کو‌کردنه‌وه‌ی ده‌وره‌ی ۱۵هه‌م مان زور پی ویسته.

وه له کوبونه‌وه‌ی مجلس حمل کردنی نهو مشکلاته زور به ناسانی پتیک
دی.

تقریری - نوماینده حمه حسین خانی سیف

حمه حسین خانی نومایندهی کورد که له تاران گه رایه وه به دور و دریزی راپوریکی له به سه رهاتی سه فهره که ی دا به لیژنه دیکراتی مه رکزی وه مقامی همیشه وایه تی. که نیران یه کان له هم مو باوریکیانان نه یانه وی دریژه به لیشوکاری خودمختاری کورد بدهن. هر چی که نهی لین وه نه یکن درویه. و رونس راپور و یادداشتی که ی له روزنامه ی کوردستان ژماره (۵۰) دا چاپ کرا

وه قازی محمدیش - له زدی نیرانیه کان خطبه یکی دور و دریزی خوینده وه. وه له زور بابه ته وه له گهل بیر و باوه ری حمه حسین خان سیف - یهک بو. وه خطبه که ی قازی محمدیش - هر به چاپ گه یاندره. کورده کان ووریا بونه وه که هافلاتدن و خاوه خاوه پی کردنی ده وله تی نیران فیتله و بو فیتل وانه کن.

نامانجی قازی محمد - له فشاری ده وله تی نیرانا

له مجا بونه وه ی که نیرانیه کان بو پیک که وتن ناچار بین قازی محمد فشاریکی زوری بو هیزی ده وله تی هینا له شارانی سقز و بانه و سه رده شتا. لاپلوقه ی نه و ۳ سه شاره ی دا. له هم مو لایکه وه پیگای هاتو چوو تامین هواره مهنی له قه ده غه کردن.

له مجا نیرانیه کان به هوی نه و فشاره روژی ۲۱ خرداد ۳۲۵ که ریکه وتی ۹۴۶/۶/۱۱ نه کات

هینتیکی سیاسی و نظامی ده وله تی نیران گه یشتنه ته وریز بو مور کردنی اینفاق نامه ی باسکراو.

وه نه و هینته ش بریه تی بون له آغای مظفر فیروزی - ابو الحسن صادقی - موسوی زاده - سه رتیپ هدایه ت معاونی وزاره تی جهنگ - سه رههنگ علوی لاجوردان - له وه وزاره تی جهنگا. له ساعات ۲۳ واردی ته وریز بون وه به شهرحی هواره وه پیک که وتن پیک هات وه ئیتفاق نامه که یان به ئیمضای هر دو لا گه یاند.

- ۱- حکومت موافقهت نکات رئیس مالیه به دیاری کراوی نه‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی بی. وه به بریاری ده‌وله‌تی تعین بکری. وه نم دیره بخریته سهر ماده‌ی ۲ نیبلاغیه‌ی ۲۵ مانگی نوردی بهشت.
- ۲- له ماده‌ی ۲ بیان نامه‌دا و ا بریار درابو که تعین ناستاندار له لاین نه‌نجومه‌نی نه‌یالتیه‌وه هل بیژیره‌ری وه به پی مصلحت وه پی ویستی حکومتی تعین بکری.
- به‌لام نیستا وزاره‌تی داخلیه بریاری له‌سهر نه‌وه داوه که تعین ناستاندار له نیو چند که‌ستیک هل بیژیره‌ریت که نه‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی په‌سندیان نکات.
- ۳- له‌سهر نه‌و گوران وه روداوه‌ی نازربایجان ده‌وله‌ت نی‌عتراف به‌و سازمانه نکات که پی نه‌لین مجلسی ملی نازربایجان نه‌و مجلسه به لیژنه‌ی نه‌یاله‌تی نه‌ناسری.
- له پاش پیک هیئانی ده‌وره‌ی ۱۵ه‌می مجلسی شورای ملی و دانانی قانونی تازه‌ی نه‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی وه ولایه‌تی. به گورجی نه‌و قانونه تصدیق و نیشی پی نه‌کری.
- ۴- بو تعینی هیزه‌کانی محلی. زابطه‌کانی هیزی نازربایجان که له ناکامی تی کوشانو نیشتمان په‌رستیه‌وه. چه به شیوه‌یکی زورداری وه چه نیختیاری کز کراونه‌ته‌وه. به پی نه‌و بریارنامه‌یه به هیزی لشکری نیران محسوب نه‌کرین.
- موافقه‌ت پیک هات که کمیسیونیک له نو‌ماینده‌ی ناغای قوام السلطنه وه نه‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی نازربایجان کو بکریته‌وه. که تقدیری چه‌ندیه‌تی وه چونیه‌تی ده‌ره‌جه و موجودی نه‌فسه‌ره‌کان بکات. وه بو تصویب بدری به مجلسی پرله‌مان له داهاتودا.
- ۵- نسبت به خزینه‌ی نازربایجان موافقه‌ت مان کرد که ۷۵ له سه‌تا وارداتی نازربایجان له لاین نه‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی نازربایجان‌ه‌وه په‌خش بکری. وه له سه‌تا ۲۵ واریدات بدری به تاران

|| تی بی نی ملحوظات

۱- مصرف و وارداتی تلگراف گمرک شمندو فخر - پاپوری دهریاچهی دورمه له ماده - ۵ - بریارنامهی باسکراو مستثنایه واردات و مصرفی نهو شاننه بی وندی له گهل حکومتا ههیه. تنیا پوسته و تلگرافی نهنجومهنی له یاله تی به بی [پول] وهر نهگیری.

۲- تعمیراتی پیگا و بانهکانی رهئرسی له نهستوی دهوله تیدایه به لام اوچه و گوزهر و پیگا و بانی تازهی لکهکان له عودهی نهنجومهنی نه یاله تی نازربایجان.

۳- دهوله تی نیران له بهرام بهر نهو خدمه توفداکاریه ی که له باره ی ویکراتیه تی نیران په رستی به کار هاتوه. له بهرام بهری نه م دلسۆزی به بیان حکومتی نیران له سه تا [۲۵] وارداتی گمرگ نه داته مکتبهکانی نازربایجان.

۶- دهوله تی نیران رازیه که هیلتی ناسن بپرسته [تهوریز] به ههر وینه په له و گورچیک که پیک بیت. وه بوراگیر وه سه ره رشتی کردنی فه رمانی نهو هیلتی ناسنه دانیشتوانی ناوچه ی تهوریز پیتش خه لکی جینگایانی تری نیران له هرن.

۷- هیزی فیدایی نازربایجان به - ژاندارم - پولیس ناو نه بری. وه بو بهاری کردنی ده رجه یان کمیسونیک له لاین ههر دو لاهه پیک دی.

ناگاداری

له بهر نهوه ی که له سالانی رابوردوه دا له بهر کرده وه ناشیرینهکانی هیزی (له منیه - شیوه و ناو و دروشمی [نه منیه] زور به ناشیرینی و بی پیزی دیته بهرپاوی خه لک. وه خه لک بهم ناوه زور دل گیر و گله مندن. وامان به یاردا که به په له نهو ناوه سوکه بگوپی به ناویکی خۆشه ویست.

۸- نهو زهوی و زارانه ی که له ناکامی شورشی نازربایجانا به سه ر دانیشتوان وه وهرزیره کان دابهش کراوه.

دولت په زامندی خوی بو نو دابهش کردنه دهر نه بری.
بهلام نو ملک و نهرزانهی که هی ملهت بووه و له لاین هیزی دیکرانا
بهسر خه لکا دابهش کراوه. دولت نامادهیه که هیشتیک پتیک بی نی تامر
خساراتیان بکات. وه خه لیک بۆ حقوقی مالکهکان بدوزیته وه.

۹- دولت پین خۆشه که له نهوه لی کردنه وهی دوره ی مجلسی ۱۵ هه
لایحه ی هه ل بژارتن له روی نه صلی دیکراتی و نازادخواهی وه پیک بی.

۱۰- نه یاله تی نازربایجان بریه تی له ناستانی ۳ - ۴ ته وریز و رهزانیه.

۱۱- دولت موافقه ت نه کات بۆ تامینی راپه پینی نیشی نیداره
لیژنه ی نیداره ی لوا - پتیک بی نی. وه له ژیر چاوه دیری نه نجومه نی نه یاله تی
دا ده ست به فهرمانی پی ویستی خۆی بکات.

و نه ندای لیژنه ی نیداره ش بریه تی نه بن له - آستاندار - و سه ره که کار
نیداره جات. و هیشتی نه نجومه نی نه یاله تی.

۱۲- له بیان نامه ی روژی ۲ نوردی بهشت ۳۲۵ ماده ۳ دا ووتراوه که
مکتبه کانی ناوه ندی و دانیشگه کان. به فارسی بخوینن. وه له سه ره نه مه ریک
که و تن پیک نه هات. بهلام نیستا بریارماندا که نو چه ند و وشه یه بخریته سه
نو ماده یه که له مدرسه کان متوسطه و ئانه ویدا دهرس خوندن به زمانی
فارسی و نازربایجانی نه بی مطابق به برنامه ی وزاری.

۱۳ دولت موافقه ت نه کات که کورده کانی ش مشمولی نو تیتفاق نامه یه بن
وه سود له چاکه ی نو ریک که و تنه وه ر بگرن به پی بیان نامه ی ماده ۳
دولت تا پولی ۵ - سه ره تایی کورده کان مه و دایان هه یه که به زمانی خویران
بخوینن.

۱۴- له بهر نه وه ی که دولت له بیسریا هه یه که قانونی هه ل بژارتن
سه رو که کانی شاره وانی له ته و او ی ئیرانا دروست بکات له سه ره ته رزیک
دیکراتی راسته قینه. جا هه تا نو ساته نه نجومه نه کانی نیستای نازربایجان
له سه ره وظیفه کانیان مه و ام نه که ن هه تا نو کاته پیک دی.

۱۵- نو موافقه ت نامه یه له سه ره دو نوسخه نه بی و نالوگوری پی نه کری

له نیوان ههر دو لادا.

مظفر فیروزی جعفر پیشه‌وهری

رئیس هیئتی نو‌ماینده‌ی ده‌وله‌تی ایران رئیس نه‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی نازربایجان
له‌سه‌ر داوای نه‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی نازربایجان وه‌زیری ک‌شوه‌ری ئیران به
بره‌پاری وه‌زیری مالیه ۸ ملیون ریال یان بو‌چاک و ریک خستنی شارانی ۳ و
۴ به هوی بانکی مللی وه‌خسته ژیر چاوه‌دیری نه‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی
آزربایجان. ناغای دوکتور سلام جاوید - له‌سه‌ر ترشیخ نه‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی
به ناستانداری ته‌وریز دامه‌زرا.

هیئتی وه‌زیران له ۲۷ خرداد ۳۲۵ بریاندا که ناستانی ۳ و ۴ بکه‌ن به
پک ناستان. وه‌ ناوی ژاندارمه‌ریش - بکری به ناوی نگهبان ک‌شوه‌ر-
شای ئیرانیش به ناوی جوانی ریک که‌وتنی نازربایجان وه‌ دلسوزی
لیشتمان په‌رستی ئیران یه‌تیه‌وه. له‌ که‌نجینه‌ی تای به‌تی شاهنشاهی. یه‌ک
ملیون تومانی به‌ که‌نجینه‌ی شاره‌وانی ته‌وریز به‌خشی بو‌چاک کردنی ناوی
هوارده‌وه

تغنی ئیران له‌گه‌ل ده‌وله‌تی قازی محمدا

ده‌وله‌تی ئیران له‌ غانله‌ی نازربایجان تا نه‌ندازه‌یک نارام بو. نه‌مجا
و‌پستی باداته‌وه سه‌ر ناوچه‌ی کوردنشینه‌کان وه‌ به‌ فیل و ته‌له‌که‌ بازی
له‌وانیش بخاقلینی.

جا بو‌ه‌لگرتنی نه‌و فشاره‌ی که‌به‌سه‌ر سقز و بانه و سه‌رده‌شته‌وه هه‌بو به
ناوی به‌تی پاسگای [ره‌به‌ت و بریسوی] له‌ناوچه‌ی سه‌رده‌شت و پایگای
سه‌رده‌ی له‌ ناوچه‌ی سه‌قز که‌ زور ده‌میک بو‌له‌لاین هیزه‌کانی کوردستانه‌وه
که‌مارو درابون.

بو‌رزگار کردنی نه‌و هیزه‌ فشار دراوانه قازی محمعیان - برد بو‌تاران - له
روژی ۳۲۵/۴/۵ دا که‌ ریکه‌وتی ۲۶ حزیرانی ۹۴۶ نه‌کا قازی محمد لگل
ناستانداری ته‌وریز دوکتور جاوید - به‌ سواری فه‌روه‌که‌ چون بو‌تاران. روژی ۷

مانگی ناوبراو ۹۴۶/۶/۲۸ چاویان به قوام السلطنه کهوت. وه به حضوری [رهزم نارا بازرسی ناوچهی ۲- نظامی و مظفر فیروز معاونی سیاسی رئیس الوزرا و دکتور جاوید ناستانداری تهوریز - دست کرا به ووتوویر له بارهی چول کردنی شارانی سقز و بانه و سهردهشت له هیزی دهولتهتی.

قازی محمد - داوای کرد که بیان نامه‌ی ۲۱ خرداد ۳۲۵ (۹۴۶/۶/۱۲) نه‌بی له هه‌مو باریکه‌وه کورد بگریته‌وه. نه‌بی آستانی ره‌زانیه به نه‌یاله‌تی نه‌نجومه‌نی مللی کوردستان بناسری. نابی بخریته سهر ناستانی ۳ - تهوریز. ئیرانیه‌کان نه‌و شروتو به‌ندانه‌ی خواره‌وه‌یان بو قازی محمد وه دکتور خاوید - خسته ناو ووتوویرته‌وه.

۱- نیمه به مهرجی ده‌سته‌به‌ری بریارنامه‌ی ۲۱ خردادی ۳۲۵ نه‌بین. که نه‌و هیزانه‌ی که‌ماروی سقز و بانه و سهردهشت یانداوه بلاوه‌یان پی بگری. ته‌نیا به‌ناوی - نگهبانی - وه ده‌سته‌یکی که‌م بو پاریزگاری ناسایش ریگا و بانه‌کان بی نی ته‌وه.

ههر کاتیک که نه‌و هیزانه بلاوه‌یان پی کرا. دهولته‌تی ئیرانیش - پاسگای [ره‌به‌ت بریسوا] وه میره‌دی [هه‌ل نه‌گری. نه‌ی با‌ته‌وه ناو شاره‌کان.

۲- هه‌رگاه که دهولته‌تی نه‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی نازربایجان زه‌نگانی - بو دهولته‌تی مرکزی ئیران ره‌ت کرده‌وه حکومه‌تی مهرکه‌زیش ناماده‌یه که شارانی - سه‌قز و بانه و - سهردهشت - به بی جه‌نگ چول بکات چه‌نکه [زه‌نگان] له‌سهر نه‌خشه‌ی نازربایجان نیه. مسئله‌ی چول کردنی سقز و بانه و سهردهشت نه‌خریته پاش گوی هه‌تا چول کردنی [زه‌نگان]

۳- دهولته‌تی مهرکه‌زی تاران هیچ کاتیک ناماده نابی بو چول کردنی شارانی سه‌قز و بانه و سهردهشت له ژیر هه‌ره‌شه‌ی چه‌کداریدا.

به‌لام به ته‌رزیکی بی چه‌کی. نیمه دوایی به‌م چول کردنه ته‌هیتین جا بو نه‌وه‌ی که قازی محمد - فریوی ئیرانیه‌کان بخوات و بکه‌ویتته ناو [ته‌له‌ی] درویه‌کان یانه‌وه. ئیرانیه‌کان داوایان کرد که نیمه ناماده‌ین هیزه‌کانی خۆمان له‌و ناوچانه‌دا به‌رینه‌وه سهر شکلی پیش ئینقلابی شهری وه‌ری ۳۲۰. قازی

محمدیش - به دلیکی ساده و بی فیتل باوه‌ری بهم هه‌نگاوه‌یان کرد. نه‌و
هرپاره‌ی په‌سند کرد. لای وا بو که نه‌م ماده‌یه پیشکه‌وتنیککی به نرخه بو
گورده‌کان.

قازی محمد به هه‌ناسه برکی گه‌رایه‌وه بو سا‌بلاغ وه له روژی ۴/۲۷/
۳۲۵ گه‌یشته‌وه سا‌بلاغ وه به په‌له فرمانده‌کانی لشکری کوردستانی بانگ
کردن بو سا‌بلاغ بو ده‌ستوراتی تازه‌ی تاران که به دیاری بوی هیناونه‌ته‌وه.

هلاوه‌ی له‌شکری قازی محمد

له روژی ۲۰ تموز ۹۴۶ که ریکه‌وتی ۱۳۲۵/۴/۲۹ نازه‌ری نه‌کات
فهرمانده‌ی لشکری سقز و بانه و بوکان نا‌غای جه‌نه‌رال مایور حمه رشیدخانی
قادر خان زاده - برایه سا‌بلاغ. له لاین قازی محمد‌وه پی را‌گه‌یاندره‌له که
لشکره‌کی اذن بداته‌وه وه جبهه چۆن بکات.

حمه رشید خان بو به نه‌نجام گه‌یاندنی فرمان گه‌رایه‌وه بو جه‌بهه.
لشکری عشیره‌تی منگور، مامه‌ش، پیران، شکاک. بانه. زه‌رزه، گه‌ورک،
فیض الله بگی. دییکری - که له جه‌به‌هی سه‌قز و بانه‌دا بون هه‌مویان اذن
دراوه‌ه.

ته‌نیا ۱۲۰۰ نه‌فهری بارزانی نه‌بی. به‌سه‌ر جیگای چۆن کرای لشکره‌کانا
دایه‌ش کران. وه له بارزانی زیاتر هیچ هیزیککی عشایری له هیتلی شرا
نه‌مایه‌وه.

وه له‌سه‌ر برپاری ۲۱ خرداد ۳۲۵ - ۱۱/ ۶/ ۹۴۶ قازی محمد له‌سه‌ر
ناوی پیشه‌وایی وه ره‌به‌ری کوردستانه‌وه ناوی له خو‌ی نا - [رئیس
له‌نجومه‌نی نه‌یاله‌تی] وه ناوی حمه حسین خانی سه‌یف - وه‌زیری جه‌نگیش
گورا به سه‌ره‌ستی نگهبانی - مجلسی وه‌زیرانیش گورا به نه‌نجومه‌نی
له‌یاله‌تی وه ریگا به‌ستراوه‌کانیش بو هیزی ده‌وله‌تی کرانه‌وه.

له‌نجما له هه‌مو لایکه‌وه ئیرانیه‌کان زه‌خیره و خواردن وه‌کو په‌لی پی ویست
پان به هیزه گه‌مار دراوه برسیه‌کانیان را‌گه‌یاند سه‌ریازه برسی و مرده‌لوخه

معنویات شکاوه‌کانی نیرانی زندو بونه‌وه.

ده‌وله‌تی نیرانیش له‌سه‌ر نه‌و دلسوزیو په‌ی مان په‌ره‌ستییه پاسگای
[په‌به‌ت] و بریسوی] ناوچه‌ی سه‌رده‌شت که چند مانگ بو له ژیر فشار و
گه‌مارودا بون. بو کورده‌کانی چو له کرد و هیزی نه‌و پاسگایانه‌یان برده‌وه
شاره‌کان بو ئیستحکامات

هه‌له‌ی قازی محمد - له لشکر چو له کردنه‌که‌یا

به‌راستی قازی محمد غلط هه‌له‌یکی گه‌وره‌ی به‌سه‌ر خوی هینا له‌م
باوه‌په‌دام که هه‌ر نه‌و هه‌له‌یه - بو بو به‌ هوی له‌ناو چونی ته‌خت و به‌خته‌که‌ی.
به‌لام به‌رامبه‌ر به‌ هندی روداری ناهه‌موار و ظروفی تایبه‌تی بی ده‌سه‌لاتی
دا چی نه‌کری.

که زه‌روره‌ت وه باری ناچاری له هندی کاتا مروث ناچار نه‌کات بو
غه‌لطیکی فه‌ردی وه‌یا گشتی.

هیچ گومان نیه که قازی محمد له کاتی خویا هه‌ستی به‌و غلظه کرده که
نه‌و به‌په‌ریاره‌یان شتیکی خه‌راپه.

به‌لام ناومیدی پشتیوانی روس و هندی پیش هاتی ناهه‌موار ناچاری
کردبی. به‌سه‌ردانه‌واندن بو په‌زامه‌ندی نیرانیه‌کان. جا نه‌و چند پیش هاته‌ی
خواره‌وه له هه‌له‌ی نه‌و قراداده‌یه وه هاتوته رو

۱- له پیش چو له کردنی جبهه. ده‌وره‌ی پاسگای صاحب، سنه - میرزا
میرناشه - په‌یگای روزه‌هلای سقز و هیلای سنه - به‌ لشکری ظاهرخانی کوری
اسمعیل خانی شکاک - وه سه‌ره‌نگ نوری به‌گ رئیس عشیره‌تی به‌گزاده‌ی
هه‌رکی وه لشکری همه‌ امین آغای پیران و عباس آغای مامه‌ش و قویکاس
خان - و قیطول خانی شکاک ری به‌ندان وه گه‌مارو درابو.

۲- ناوچه‌ی [خو‌رخوره و سه‌رشو - هه‌تا نه‌گاته]مله و پوسته‌مان - و
جنوبی شه‌رقی سقز - به‌ هیزی عمرخانی شکاک و سید فهیم - و همه‌ صدیقی
سلیمان خانی جاف - به‌ توندی محاصره‌ کرابو

۳- وه روژناوای سهقز - له ناوچهی میره‌دی وه - هه‌تا کیتیو بهنام دوژ - به هیزی بانه‌ی و فیض الله به‌گی وه‌گه‌ورکی ده‌سته‌ی علی جوانمردی و محمودی رسولی - سپیره‌را بو.

۴- شمالی سقز - له کیوانی - مامه‌شه - صالح ناوا - مه‌لقره‌نی نالتون - گه‌لی که‌رویشکه - قاره‌وا - مه‌رخوز - که‌لی سه‌را - به لشکری بارزانی توند و له‌نرابو.

۵- پاسگای میره‌دی - که ۴۰۰ نه‌فه‌ری سه‌ربازی ده‌وله‌تی ئیرانی تیا‌بو ۴ روژ بو خرابوژتیر فشار و گه‌ماروو. به فروکه خواردن یان بو‌تامین نه‌کرا. له‌گه‌ل شاری [بانه‌]دا.

نه‌و دو جیگایه به لشکری بانه‌ی - ده‌وره درابون.

۶- سه‌رده‌شتیش - له لایهن لشکری زیروی هه‌رکی و لشکری کاک الله آغا‌ی محمد آغا‌ی - پاراستان - و بکر آغا‌ی حویزی - نه‌فسه‌ری فراری عراقی - وه به‌شیک له پیشمه‌رگه‌ی سا‌بلاغی - و ابراهیم آغا‌ی سویسنی - و ده‌سته‌ی علی آغا‌ی زیوه - وه ده‌سته‌ی نا‌غولیل با‌پیر آغا‌یی - و عشیره‌تی ده‌شته تال - وه ده‌سته‌ی برایم آغا‌ی به‌راجی - و احمدی قاسم آغا - زور به توندی فشار وه گه‌ماره درابو. تسلیم بونی هیزه‌کانی ئیرانی له‌و ناوچه‌یه‌دا که‌وتبو نیوانی لیستا و ساتیکی تر.

نزیکه‌ی دو مانگ بو‌نه‌و هیز وشارانه - که‌وتبونه ژیر فشار و ده‌وره دان. به‌طیاره نه‌بوایه خواردنو فیشک یان پی رانه‌نه‌گه‌یشت نه‌گه‌ر تا چه‌ند روژیک‌ی تر نه‌و محاصره‌یه هه‌ل نه‌گیرابا. هه‌مو لایک یان نا‌چاری خو به‌ده‌سته‌وه‌دان نه‌بون.

به‌لام به‌ نازاد کرانی ریگا‌کان گیانی سه‌ریازه‌کان بوژایه‌وه وه هیوای دوراویان هاته‌وه به‌ر نه‌ندام.

۲- بلاو کردنه‌وه لشکره‌کان بو به هوی نه‌وه‌ی که ئیرانیه‌کان [بی نیان له به‌وه‌پا‌غنده خوشی بکه‌ن. و نازادی خواهه‌کان به پاشه‌روژیکی ره‌ش بترسین. وه

زور کهس معنویاتی بی هیز بسی وه له ژیره وه پهی وهندی له گهل هیزی
دهوله تیدا پهیدا بکاته وه.

۳- نهو لشکر به تال کردنه وهیه بو به هوی تورانی حمه رشید خان و
عمرخانی شکاک و هندی عشیره ته کانی نیرانی

ایران چه سودیکی له پاسگا گه مارو دراوه کانی کرد.

۱- چول کردنی پاسگای - میره دی و ره بهت. پسوی - زهره ریکی زوری له
هیزی دیمکراتدا.

چونکه ۵۵۰ نفره ری سهریازی نیرانی له و ۳ پاسگایه دا هه بو. له بهر
گه مارو دراوی هیچ سودیک یان له و ۳ پاسگایه نه نه کرد. چونکه هیچ وینه پهی
وهندیک یان به مرکزی رنسیسه وه نه ما بو. وه له سهرویهندی خو به دهسته وه
دانا بون. وه تسلیم بونیش یان بو روحیه ی سهریازی نه بو به شتیکی زور
نه گهت و ریز شکانی سهریازی

به هوی چول کردنی پاسگاگان. هیزی شاره کانی تین کرد.

۲- هیزی حکومه تی نیران له پیش شهری وه ری ۳۲۰ له شارانی سقر و
بانه و سهردهشت بریه تی بو له ۶۰۰۰ نفره.

به لام له دهوری دیمکراتا هیزی نه و ۳ شاره هاتبوه سهر ۴۰۰۰ سهریاز.
به لام قازی محمد له تاران وا حالی بو بو که هیزی شهری وه له هیزی
نیستایان که پتر بووه.

نیرانیه کان به و فیتله ۲۰۰۰ سهریازیان خسته سهر هیزی شاره کان وه بهم
هیزه تازهیه نه خوش و لاتو له واریان پی نالوگور کردن.

وه ههر بهم ناوه شه وه چه کو خوارده منیکی زوریان برده ناو شاره گه مارو
دراوه کانه وه.

چونه وهی حوسین خانی سه یف بو تاران

نه مجا حمه حسین خانی سیف - سهر په رستی نگهبانی هیزی دیمکراتی

کوردستان بو سەر پی گرتنی واده‌کانی ناو بپارنامه تمضا کراوه‌که‌ی قازی محمد - له‌گه‌ل هیشتیکی نازربایجانیدا چو بو تاران.

به‌لام له‌بەر نه‌وه‌ی که وه‌ختی هیچ شتیک نه‌مابو هم‌مو نیشو فه‌رمانیک قابلیه‌تی خۆی دوراندبو. ئیرانیه‌کان له زور لاوه نیش یان پیشکه‌وتو بو. نرخیکی عملی بو قازی محمد و لشکره‌که‌ی نه‌مابووه.

حمه‌ حسین خان - به هیچ‌گونه سودیک گه‌رایه‌وه بو سابلاغ له روژی ۵ آزه‌ری ۳۲۵ که ریکه‌وتی ۱۱/۲۶/۹۴۶م نه‌کات به دلیکی سارد و هه‌ل دوراو.

صدری قازی - که برای قازی محمد بو - و نانبی ده‌وره‌ی ۱۴ هه‌م بو له تاران. له‌گه‌ل هیشتیکی ئیرانی له تاران‌ه‌وه هات بو سقز. به‌ناوی ووتووێژ و باری ناشتی له نیوانی هه‌ر دو لادا.

به‌لام هیچ‌گیر نه‌بو هاته‌وه سابلاغ وه‌ خوی له چنگ ئیرانیه‌کان رزگار کرد. وه‌ صدری قازی له ناو کورده‌کانا ده‌ستی کرد به پرویاغنده له دژی ئیرانیه‌کان. و قازی محمدی خسته سەر بیری لشکره‌کشی تازه‌به‌تازه و په‌لامار دانی شاره‌کان.

به‌لام داخی گرانم قضیه نرخی خۆی توان بووه. روداوه‌کانی ده‌ره‌وه و ناوه‌وه له دژی نه‌و لشکره‌کشی وه په‌لامار دا نه‌بو. نه‌و روژه به ناخر روژی پیشکه‌وتنی حکومه‌تی قازی محمد - نه‌زمیره‌را.

چونه‌ک به‌سه‌رهاتی سیاسی بالی به‌سه‌ر هه‌مو نه‌خشه و پیلانیکی پیشکه‌وتنا کیشابو. ده‌وری نینتخاباتی ۱۵هه‌م نزیک بو بووه.

روسه‌کان بو تصدیقی لایحه‌ی نه‌وتی ئیران و کو کردنه‌وه‌ی مجلسی پرله‌مان و دامه‌زراندنه‌وه‌ی ده‌وله‌تی ئیران زور به‌په‌له‌بون.

وه له ئەلمانیا و نه‌وروپادا هه‌ندی داخوازی روسه‌کان پتیک هاتبو نیش یان به‌م مه‌سه‌رح و فیلمی - قازی محمد و جعفر پیشه‌وریه نه‌مابو. جا نه‌یانه‌ویست به زوترین کات نه‌و باسه له‌سه‌ر نه‌خشه‌ی دروست بونا نه‌هین.

ناوه روکی - له قه‌بې قوام السلطنه

به برورۍ ۲ مانگې مرداد ۳۲۵ که رېکه وتی ۹۴۶/۷/۲۴ نه کات
فهرمانی خواره‌وه له لاین شاهنشاهی نیرانه‌وه تبلیغ به قوام السلطنه کرا.

جنابې ناغای سهرهک و وزیرانی نیران

بوده‌رپینی نرخي زانایت و بهرچاو که وتنی تای به تی لطفی شاهانه به
گوی رهی نه‌وه دست نویسه. له نیست‌اوه نیوه به‌ناو بانگی - نه‌شرف - ناو
نه‌برین. وه نم ناوه‌روکه تنیا به شخصی نیوه پهی وهندی هه‌یه.

محمد رضا پهلوی

له ۱۰ مرداد ۱۰ آب ۹۴۶ تعدیلات و الگوری وزیران کرا وه نه‌وه هیئته
به شاهنشا ناسران.

۱- رئیس الوزرا احمد قوام - وه کیلی وزیرانی دهره‌وه و کشوه‌ری

۲- تیمسار سپهبد احمدی - وه زیری جهنگ

۳- عبدالحسین هژیر - مالیه

۴- عبد‌الهیاری صالح - عدلیه

۵- سهر لشکر فیروزی - اشغال و مواصلات

۶- مظفر فیروزی - عمل و دعایه

۷- نوشیره‌وان سپهبدی - وزیري مشاور

۸- دکتور اقبال - برق و برید

۹- شمس‌الدین امیر علاء - زراعی

۱۰- دکتور مرتضی یزدی - حجه

۱۱- ایرج اسکندهر - صنعت و بازرگان

۱۲- دکتور فریدون - وزیري معارف

چول کردنی زه‌نگان

به هوی نه‌وهی که سه‌رما تشددی پیا کردبو و نیران یه‌کان نه‌یان زانی. که
نگهبانه‌کانی دیمکرات له‌وه پتر ناتوانن شاخ و چول په‌رستی بکن. وه هه‌لی

به لامار دان نزیك بوتوهه.

دوله تی نیران جعفر پیشه وهریان هه‌ل پی چابو تسلیم کردنی شاری زهنگان
بو له‌وهی که نه‌وانیش وه‌فا به قرارداده‌که‌یان بکه‌ن که له ۲۱ خرداد ۳۲۵
به‌ستویانه سقز و بانه و سردشت بو کورده‌کان چو‌ل بکه‌ن.
روژی ۳ آرمه‌ماه که ریکه‌وتی ۹۴۶/۱۱/۲۴ نه‌کات زهنگان له هیزی
ده‌گرانی نازربایجان چول کرا.

وه نه‌و هیزه‌ی که له [قه‌زوین - له لاین روسه‌کانه‌وه قه‌ده‌غه کرابو که بیته
زهنگان - هه‌ر نه‌و هیزه‌ گه‌یشته زهنگان. له قفلان کوی - زهنگان لشکری
ده‌گرات شه‌ریکی خوینینی له‌گه‌ل لشکری نیرانا کرد. به کوشتاریکی زور
لشکری نیران خوی گه‌یانه‌ه زهنگان. نه‌مجا ده‌وله‌تی نیران بلاوی کرده‌وه که
ایمه‌ به‌ خوین و شه‌ر زهنگان مان گرتوته‌وه نه‌ وه‌کو به ناشتی و خوشی وه‌کو به
بهراری ۲۱ خرداد ۳۲۵ (۹۴۶/۳/۱۱) به‌لینی مان له سردابو. آذربایجانی
به‌کان نه‌و بریاره‌یان نه‌به‌رده‌هه‌ر. و نیمه‌ش ناتوانین سقز و بانه و سردشت
چول بکه‌ن. چونکه نیمه‌ه زهنگان مان به هیزی سلاح وه‌گرتوته‌وه نه‌ وه‌کو به
بای ناشتی.

دوریا بونه‌وه‌ی جعفر پیشه‌وه‌ری و قازی محمد

له‌مجا نه‌نجومه‌نه‌کانی آذربایجان و کوردستان ده‌رکیان به‌و هه‌له و غلظانه
که‌ه که سه‌روکه‌کانیان پتیک یان هیتاوه. له هه‌مو لایکه‌وه پیشه‌وه‌ری و قازی
محمد گران به جتگی تانه و پل و محاسه‌به له لاین نه‌نجومه‌ن و دانیش‌توانو
بیره‌کانه‌وه.

له‌مجا قازی محمد - وه‌لامی نارد بو عشانره‌کان که لشکر به‌زی بکه‌نه‌وه
بو له‌وه‌ی که له قبایل زهنگان - سه‌رده‌شت و بانه و سقز به هیزی چه‌کداری
بهرینه‌وه. به‌لام له‌به‌ر هه‌ندی رودای ناشیانه که له کاتی خویا باسی نه‌کرین
بهرینه‌ی عشانره‌کان نه‌هاتنه‌وه جبهه. وه باری لاین گیریان هه‌ل بزارت.
له‌لیا ۳۰۰ نه‌قه‌ری [زه‌رزه] و ۱۲۰۰ نفری بارزانی و ۴۰۰ نفری

سابلاغی و ۳۰۰ کهسیکی غهواره‌ی سویسنی و فیض الله بگی وه گهورک، نه‌بی که‌سی که به قسه‌ی قازی محمد نه‌هاته جبهه. به‌لام له‌سه‌ر نه‌و نیتفاز نامه‌یه‌ی که له کاتی خویا روسه‌کان به نازربایجان و کورده‌کانیان مور کرده له‌سه‌ر نه‌و نیتفاقه ۱۵۰۰ نفره‌ی پیش مه‌رگه‌ی تورکه‌کانی نازربایجان لگل ۱ ده‌بایه و ۳ تویی شاخی و چهک و خواردنیکی ته‌واو. به کومه‌کی قاز محمدوه هاتن. وه گه‌یشتنه ناوچه‌ی شهر له جبهه‌ی سقزوه.

له ههمو لایکه‌وه ده‌ست کرایه‌وه به ههل پی چانی نه‌ور ۳ شارانه بو تسلیه بون. وه له ههمو لایکه‌وه گه‌مارو درانه‌وه له کاتی په‌لامار دانو هه‌لمه‌تی چه‌ر ناو شاره‌کان دابون که به‌یان نامه‌ی قوام السلطنه به رادیوی تاران په‌لامار کرایه‌وه. باری جه‌نگو مه‌به‌سته‌کانی کوردی گوری.

بیان نامه‌ی قوام السلطنه بو تشکیلاتی ههمو ایران له‌بهر نه‌وه‌ی که نیمه نه‌مانه‌وی نینتخاباتیکی گشتی پتیک بی نین. وه بو پتیک هینانی نه‌و هه‌لبژارته‌یه‌ش نه‌بی. سه‌رانسه‌ری نیران به بی هه‌ج نیستثنایک به هیزی ده‌ولته‌تی پاریزگاری بگری.

وه به پی ماده ۲۸ قانونی نینتخابات نه‌بی به موده‌ی پینج روژ وه له جیگایانه‌ی که هیزی ده‌ولته‌تی تیا نیه به گویره‌ی ماده ۱۶ یاسای نینتخابات لیژنه‌کانی نینتخاباتی مرکزی نه‌توانن لیژنه‌ی لقی پتیک بی نن.

جا له‌و وه‌خته‌یه‌وه که من جه‌له‌وی فه‌رمانی ده‌ولته‌تی نیرانم که‌وتوله‌ ده‌ست. تا نیستا هه‌ولم داوه که ههمۆ وینه به‌سه‌ره‌اتیکی ناخوشی نازربایجان له ناو به‌رم.

هه‌تا نه‌و ناقاره‌ی که قانون ریگای دایم دریغم نه‌کردوه به پی نه‌و قراداده‌یه‌ی که نوماینده‌کانی نازربایجان به‌ریاریان له‌سه‌ردابو که ناوچه‌ی [خمس، زه‌نگان] له هیزی فیدایی چه‌کدار چول بکه‌ن.

بو نه‌وه‌ی که باشتر بتوانین هیزی تفاهمی ناله‌بار له نیوانا هه‌یه هه‌ل بگرین.

بهرارمان و ابو ۶ مانگ پیش نه مپرو نهو ناوچه یه چول بکری. که چی هه تا لیستا چولیان نه کرده. هه ساته به فروفیتلیک بی نوبک نه دوزنه وه هه تا لهو دو ایده له گهل هیشتی لشکری نازربایجان له تاران ووتو ویرمان کرد. وه وامان به یاردا که روزی ۳۲۵/۸/۲۳ (۱۴/۱۱/۹۴۶) روزی ناخر چول گردنی زهنگان بی.

به بی نهو به لینه لیژنه یکم له نه فرانی شاره زا که جیگای باوه به بن نارد بو زهنگان. که به بیریکی تیژ ریگایکی ناشتی و ریک که وتن بو نهو باره بدوزنه وه.

له ۲۷ نابان ۳۲۵ یه کییک له نه فرانی نازربایجان تفنگیکی به سه رهنگ نیسحاقی - رئیس هیشتی ده وله تی وه نابو. له هه مان کاتا تاوان بار دهر دست کرا. که چی له بهر چاوی نهو هیشته تاوان باریان به ره لا کرد.

له هه مان پروژا ده ستیک له فدائیانی نازربایجان له ناکاو په لاماری پولیس خانه یاندا. چهند پولیسیک که له گهل هیشتی ناوبراوا چویون بو زهنگان زار سزا و سوکیان به سه ره هتنان وه شاره دهر یان کردبون.

بوه نهو هیشته به شاره دهر کراوی گه رانه وه بو تاران. دیمکراتیه کانی نازربایجان چ له زهنگان وه چ له زیرین آوا لهو موده ته یه دا هیچ دریغ یان نه کرده له کاری بی شهرمانه.

پنج ژن یان له ژنانی (زه رین ناباد - به زور له نه فرانی دیمکرات ماره کرده. وه له کاتی چول کردن زه رین ناباد - دو ژن یان به ناوی - صفیه - حدهف به زور راکیشا وه ته زهنگان

وه ژنی آله ویردی - ناویک یان چوار پروژ له میرده که ی دزیوه وه نیشتی نا بهر اهان له گه لا کرده. وه آله ویردیش - یان لهو موده یه دا زیندانی کرده. و له اساسی ناومالیشی که بای (۵) هه زار تومان بووه لی یان ساندوه. وه بهیچکه له وهش زور راپوری پیس ترمان بو هاتوه له باره ی کرده وه کانی بهیچمرگی دیمکرات که تا چه نه ندازه یک تعداد ناموسی دانیشتونانی خه لکی زهنگانیان کرده. جا بو نه وه ی که نهو ژیانو به دره ووشتیه رابگیری. دوی شهو

دهستورم دا که ستونی - ۱ - نظامی له ژیر فرماندهی سهرهنگ هاشمی دا -
بچیته زهنگان. وه لهوی حکومتی عسکری دایمزرینی.
نیستا ناسایشی زهنگان زور له باشی دایه. چونکه روزی ۳/۹/۳۲۵ که
ریکه وتی ۲۴/۱۱/۹۴۶ نهکات له ساعات ۷ هیزی نیمه گه یشتوته زهنگان.
من لیبه دا هیج نادر وستیکم نه کرده. چونکه له گه ل آستاندار دکتور جاوید
- بریارماندا بو. نه گهر هه تا ۱۰ روزی تر زهنگان چول نه کری. به هیزی
دوله تی زهنگان چول نه کم. روزی ۲۳ آبان ۳۲۵ وادهی به نه نجام هینانی
بریاره که مان بو.
جا به پی چه وانهی هیوام. ناچار کرام که به ربه ره کانی شتی خراب و ناله بار
بکه م. احمد قوام

سهره کی وزیرانی ایران

له هه مان روزا. بو شکاندنی ناویانگی دیمکراتیه کانی نازریایجان
هیشتیک یان له روزنامه نوسه کان له سهر حسابی لشکر نارد بو زهنگان و
خمسه - وه چند مضبطه و سکالایک یان له دژی سهر کرده کان دیمکرات - و کو
ابوالفضلی رتوفی اوحدی - رضانی - حیده ری -

به موری ابوطالبی ره به ری و نعمت الله ابودی - و ابوالفتح امجدی و
دکتور ره به ری - دروست کرد. هیشتی ناوبراو نه و شکایهت و هه ل به ستانهی
له سهر شیوه یکی ناشیرینی له ره و وشت به ده رانهی دیمکراتیهت له
روژنامه کانیانا بلاوو کرده وه نه مجا له روژه مانگی نازر ۳۲۵ تلگرافی
خواره وه له لاین قوام السلطنه وه درا به ناستانداری آزریایجان دکتور جاوید

تلگرافی انذاری قوام السلطنه بو دکتور جاوید استانداری ته وریز

آغای دوکتور جاوید ناستانداری ته وریز

هه ره که له مه و پیش ووترا. نه بی نوردومان بچی بو نه و پهری مهرز
له باره ی نینتخاباتی نازادانه وه. چونکه نازریایجانیش وه کو وه لاته کانی تری

نیرونی پی ویستی به نینتخابات ههیه. بهلام ههه نازار و کهموکوریک بهو
لشکره بگات مانای نهویه انتخاباته که له که دار نهکریت.
و هندی پروپاغندهش که له رادیوی تهوریز بلاو نهکریته وه زور خطرته بو
معنویاتی نینتخابات و نامانجی تای بهتی دهولتهتی نهبی به گورجی قهدهغه
نهو شتانه بکهن

احمد قوام

روژی ۳۲۵/۹/۸ وهزیری مالیه هژیر و موسهوی زاده وهزیری عدلیه و
دکتور شایگان وزیر معارف له گهل وهزیری بهداری وه وهزیری دعايه و مدیری
گشتی ریگای ناسن. بو دل نهوایی دانیشتونانی زهنگان چونه زهنگان. له
مزگهوتی شا له حضور چند ههزار کهسیک خوشه ویستنی شایان به گوئی
لهلکا راگه یاند.

وهلامی تلگرافی قوام له لاین دوکتور جاویدهوه

جنابی ناغای نهشرف قوام السلطنه سههک وهزیری نیرونی نیران له بهر نهوهی
لهنجومهنی نهیالهتی به هاتنی نیرونی نیران موافقهت ناکات. هیزی دیمکراتی
نازربایجان له بهرام بهر ههه گونه پهلامار و کوشتاریک خوی به تاوان بار
نازانی.

چونکه دهولتهتی نازربایجان له تهوانایا ههیه. که له مهرز و قهلم رهوی
لهویدا له ژیر سههیرهشتی پیشمرگهکانی خویا پی ویستی نینتخاباتی عادلانه
پیک بی نی له حدودی قانونا. وه قرار دادهی ۲۱ خردادی ۳۲۵ (۶/۱۱)
۹۴۶ پی چهوانهی هاتنی نیرونی دهولتهتی شاهنشاهی به نازربایجان.
دوکتور جاوید ناستانداری نازربایجان

تلگرافی دوبارهی قهوام السلطنه

جنابی ناغای دوکتور جاوید ناستانداری نازربایجان
بیان نامهی نهنجومهنی نهیالهتی تان به پی چهوانهی یکیهتی کشوره و

واجبی قانونیه.

چونکه نازربایجان له باره یه کیه تی وه لات هه هیچ جیوازیک و
تیمتیاژیکی تای به تی نیه له گهل نه یاله ته کانی ترا.
نه وه ی که نیوه باستان کرده گوایا نازربایجان خوی نه توانی له بابه ت
هاتنی نیرودا. نه وه زور غه له ته

نیستاش نه وا بریار درا که لشکری ده وله تی بو نه و ناوه ی بی جا پی
ویسته زور باش نیستقبالی لشکر بکن.

چونکه له بهر مسئله ی هه ل بژارتن هاتنی لشکر بو نه و ناوه زور پی
ویسته.

نه حمد قوام

۹۴۶/۱۲/۱۰ ۳۲۵/۹/۱۰

وه لایمی تلگرافی قهوام له لاین ناستانداری ته وریز

جنابی اشرف آغای نخست وه زیری نیران

نه نجومه نی نه یاله تی نازربایجان به هیچ باری ناتوانی قبولی هاتنی
لشکری حکومه تی نیران بکات. هیزی نازربایجان هه تا دوا هه ناسه ی له سر
نازادی خواهیه تی خوی ناماده یه بۆ به ره ره کانی له گهل لشکری نیرانا.

به رامبه ر به بریاری ۲۱ خرداد نه یاله تی نازربایجان ناماده یه بو یه کیه تی و
خدمه تی بریانه.

دکتور جاوید

ناستاندار

له ۱۹ مانگی نازه ری که ریکه وتی ۹۴۶/۱۲/۱۰ نه کات نوردوی
ده وله تی له زهنگانه وه بو قولی - میانه - قافلان گو - ته وریز - خرایه بزوتن.
قوام السلطنه بو جاری ۳ سه هه م داوای به پیره وه چونی نوردوی له ناستاندار
دوکتور جاوید کرده وه. وه له لاین آستانداری ته وریزه وه به وینه ی خواره وه به
برواری ۳۲۵/۹/۲۰ تلگرافی ره زامه ندی و تسلیم بونی بۆ قوام السلطنه
نوسی

جنابی نه شرف سهرهک وزیرانی نیران

تلگرافی ژماره ۲۰۴۸ تان به پهروشهوه نه مرو به من گه یشت که ریکه وتی
۳۲۵/۹/۲۰ که ۹۴۶/۱۲/۱۱ نهکات هر چه نده که مه به سستی
تلگرافه که تان ۲۴ ساعت دوا که وتوه به لام حضرتی اشرف بز خوی نه زانی که
من همیشه تن کوشاوم که به حسن نیه تی جنابی اشرف دوایی به کاری
نازربایجان بی نین.

وه نهو باسه شم عرض آغای سیفی قاضی کرده. بو نه وهی که نه ویش وا
له بیر و باوه ری برادهر کوژی بی نی. و هر نیستا فرمانم دا به گه رانه وهی
نهو لشکره ی که به کومه کی قازی محمد چون بو ناوچه ی سه قز. نیوش
دهستورات به لشکری (۱) بدهن که واز له کوشتن و په لاماردان بی نی. به بی
چهنگو نازاوه تشریف بهینیته ته وریز.

و موافقه تیش بفرمو که خو شم به پیر نیروی شاهنشاهی وه بچم بو میانه -

دوکتور جاوید

ناستانداری ته وریز

داگیرکرانی ته وریز له لاین سهرتیب هاشمییه وه

روژی ۳۲۵/۹/۲۲ که ریکه وتی ۱۳ کانونی په که می ۹۴۶ اکات له ژیر
فرماندهی سهرتیب هاشمی لشکری یک (۱) گه یشته ته وریز و هندی که س
که دلشکاوای دهستی دیمکرات بون. به هلیان نازانی له گهل لشکری دهوله تیدا
په لاماری پیشمرگه ی نازربایجانیا ندا ۲۴ ساعت له نیوانی نازادی خواهانی
دیمکرات وه دهولت خواهه کان بو به شهر له و جهنگی براگوژیدا ۹۵۰ که س له
بی لاین وه لاین دار کوژران نه مجا له دوا ی دابین بونی وضعیه ت.

سهرتیب هاشمی فرماندهی ستونی اعزامی به رامبه ر به خه لکی ته وریز به
لوسراوی خواره وه بیان نامه یکی بلا و کرده وه.

دانیشتوانی به پیزی ته وریز.

له مه ودای دو روزا که دانیشتوان کوموگ به لشکر وه ستابون به ناوی

حکومه تهوه زۆر سپاستان نه کهم

نیستا که لشکر له ناو شارایه وه له هه مو باریکه وه دابینی آسایش کراوه
پی ویسته هه مو لایک تان لاین گیری نارام و ناسوده ی بن بچنه وه بو مالی
خوتان. لیره بهم لاره هه که سیک تهقه بکات سزایکی گه وره نه دری.
هه له رادیوی ته وریزا سه رتیپ هاشمی نه و راهوره ی دا به ستادی نارته شی
نیران.

له بهر نه وه ی که مهاجره کانی ته وریز سیمی تلگرافه کانیان برپوه بو به
رادیو نه و راهوره پیشکesh نه کهم.
بو پیتک هینانی فرمانی اعلیحضرت شاهنشا. نه مرو خوم له گهل چند
ماشینیکی جهنگی وه چند تانکوزره پوشیکا له کاتی (5) دوی نیوه
گه یستمه ناو شاری ته وریز. خوزگام روزنامه نویسیک لیره موجود بوایه بو
نه وه ی که احساساتی ملله تی ته وریزیان وه ربگرتایه.

بهلام کۆچهریه کان له ده روی شاره وه چند خانویک یان نه شغال کردوه. تهقه
له سه ریز و دانیشتوانی ته وریز نه کهن. تهوا فرمانم دا که نه و خانوانه له
لاین سه ریزه وه نیشغال بکرین نه کهر مهاجره کان خویان به دهسته وه نه دا بریارم
داوه به کوشتی یان. بژی نه علیحضرتی شاهنشاهی پهلوی. پاینده بی نیران
هاشمی

فرماندهی لشکری (۱) آذربایجان

چند نفر له سه رکرده کانی نه یاله تی نازربایجان وه کو جعفر پیشه وه ری. و
مهندس نازه ری و و گاویان. پاده گان - ژنرال په ناهیان - غلام یحی به ۱۰۰
نوتوموبیلی باری وه له جلفای حدودی نیران په رینه وه وه خویان هاویته باوه شی
روسیا.

له ژیر فرماندهی سرهنگ مقیاسی له هه مان کاتا له شاری ناستارا - خویان
رژیکتی ته واو کرا.

له روژی ۲۵ / ۹ / ۱۳۲۵ دوکتور جاویدی ناستانداری ته وریز و شیبستری
رئیس گشتی شهرداری که تلگرافی تسلیم بونیان بو قوام السلطنه نویسی بو

وه له میانه پیش وازی لشکری ئیرانیان کردبو. له جیاتی ئهو احساسات و
خدمت گوزاریه همدوکیان زیندانی کردن و به که له بچه کراوی رهوانه‌ی تاران
کران.

سویاسی شاه - بو قوام السلطنه

جنابی نه شرف آغای نخست وه زیر

لهو شوینه دا که به یارمه تی خوی گه وره. غائله‌ی نازربایجان مان له سر
هه لگیرا. وه سرکه و تئیکی زور به زمان دهست گیر بو ئهوا شادمانی خوم به
تو رانه گه ینم که کوششی به رزی تو تاثیریکی زوری کردوته سر هه لگرتنی
مشاکل و نازاوه‌ی وه لات.

روحیه و احساساتی تو بیر و دالغهی نازربایجانی نه هیشت. هیوام وایه
بهم قابلیه ته وه ئیصلاحتی ئیران ته و او بکه یت.

محمد پهلوی

له روزی ۲۶ / آزی ۳۲۵ (۹۴۶/۱۲/۱۷) به بی ته قه دو هه نگی
سواره‌ی لشکری ئیران له ژیر فرمانده‌ی سه رتیب همایونی گیشته سابلاغ له
لاین قاضی محمد و نه هالی سابلاغه وه به ریز و ویلیکی زور گه وره پیش
وازی لهو لشکره کرا. که له وه ختی خویا به دریزی ئهو باسه تان پیشکesh
له که ین.

|| تی بی نی - ملاحظه زاتیکی شخصی

به سه رهاتی نازربایجان و حکومتی کوردستان قازی محمد - بهو پی یه
که باس مان کرد دامه زرا وه بهم پی یهش له ناوچه. چاکه و هونه رمه ندی وه
پشتیوانی روسه کانیش هه ر ئه وه بو که به عرضتان گیاندره.
جا ده ولته تی جماهیری یکیه تی شوره وی که به ناوی پاریزه ری ملله تان ناویان
پلاو بو بووه. به رامبه ر به قضیه‌ی کورد هه ر ئه وه دوره یان بری. که انگلیس به
ناوی ئیستعماریه ته وه بری بوی.

روسه‌کان نه و هه‌مو گوپ و لافه‌ی نازاد په‌رسته‌یه‌ی که ملله‌تانی هه‌زار به
 هیوای بون. به پی چه‌وانه‌ی چاوه‌روان و هیوا خویان نیشاندا.
 وه بو ملله‌تانی بی ده‌سه‌لاتیان رون کرده‌وه. که نه‌وانیش له به‌سه‌رهاتی
 نیستعماریه‌ت و نفوزی سیاسی و طماع په‌رستیدا. طبقی نه و [که‌ته‌لوکه] یه‌ن
 که ده‌وله‌تانی نیستعماری انگلیس و امریکای لی دروست کراوه
 ته‌نیا بو هه‌ندی سودی سیاسی وه نه‌ختی نه‌وتی دروی ئیران. روسه‌کان نه و
 هه‌مو جه‌فایه‌یان به‌سه‌ر ملله‌تی نازربایجانو کوردا هینا.
 له پیش هاتنی روس بو ئیران. تا نه‌ندازه‌یک ئیرانو کورد ناشنایه‌تیک و
 خۆشه‌ویستنتیک یان به‌یه‌که‌وه گرتبوه. به‌لام به‌نه‌وه‌ل هاتنی روس بو ئیران
 نه و برایه‌تیه لیک هه‌له‌وشایه‌وه.
 کورد و نازربایجانی بو هه‌ندی نه‌وتی ئیران توشی نه و به‌دبه‌ختیه کرد. وه
 خسته‌یه‌وه باره‌شی هه‌ژده‌هایکی ئیران که به‌بی خوین و کوشتن دابینی نه‌هات
 له‌و باره‌وه دام که انگیسه‌کان له روسه‌کان بو قضیه‌ی کورد به‌په‌روشترو
 خاوه‌ن زه‌میرتر بوین
 له‌سه‌ر قضیه‌ی کوردستان جنوبی که انگلیس بو شیخ محمودی دروست
 کردبو هیچ خوین و خنکاندی تیا نه‌هاته رو.
 هه‌ر وه‌کو کوردستانه‌که‌شی تیک دایه‌وه. نه‌شی هیشت هیچ که‌س بکوژری.
 وه تا نه‌ندازه‌یکیش سه‌ریه‌ستی دا به‌کورده‌کانی عراق وه تا حه‌دیکیش
 پشتیرانی لی نه‌کردن.
 له‌باره‌ی خویندن و نوسین وه‌چونه ناو وزارت و دامه‌زراندن یان به
 چاویکی چون یه‌کی. وه سه‌ریه‌ستی نوسین و روژنامه و گوڤار و چاپ خانه. وه
 داخل بون یان به‌نه‌ندامی په‌رله‌مان به‌لام کوردی ئیران که خویان به‌ده‌ست نیژی
 جماهیری شوره‌وی سوسیالیستی نه‌زانی. له پاش نه و هه‌مو فیداکاریه‌ی که به
 روسیا به‌خه‌رج دا.
 له پاداشتا ته‌نھا خنکانو کوشتن و تالانو نه‌تکو سوکیان پتی برا. که
 به‌سه‌رهاتی روس و انگلیس بو کورده‌کان بو به‌ده‌رس و تجربه‌یکه‌ی زور گه‌وره.

کوردەکان ئەبی ئەو دو بە سەرھاتە ی روس و انگلیسە لە ھەمو کاتیکیا بی ئەو بەرچا و . لە ھەر کاتیکیا کە ویست یان شورش بکەن . ئەبی بەراوردی ھیزی خۆیان بکەن ئایا ئەتوانن بە بی پشتیوانی مللەتان برگری مافی خویان بکەن . چونکە کورد بە بی قابلیەتی خوی ناتوانی ھیچ ھەنگاویکی شورش و سەر بە خویەتی خوی بپری .

یارمەتی وەلاتان ھەر ئەو بەروایە ی پی ئەگری کە انگلیس و روی بەرامبەر بە یارمەتی کوردەکان بە خەرج یانداوہ .

چونکە مللەتانی استعمار . بو ئەو یارمەتی مللەتیکی دوھەم ئەدەن کە بە ھۆی ئەو مللەتەوہ مصالح یان پیش بکەوی . وە بویان بیستە پردیک کە بەسەریا پەر ئەو بو ئەو وەلاتە ی کە ئەو مللەتە لە دژی ئەو ھەستاوہتە پی وە داوای مافی خوی لی ئەکات . ھەرگاہ . ئەو مەبەستە یان تا ئەندازەیک پیک ھات . وە یا شتیکی لەوہ چەورتریان لە جیگایکی تر نیشان درا . ئەو پیلاتو بارە ئەگورن بانەدەنەوہ سەر نەزمو ھەوایکی تر .

ھیچ سلی وە مەترسی لە تاوان وە زمیر ناکەن کە بە ھوی دەست لە پشت دانی ئەو دەولتە پاریزەرە ئەو مللەتە بچکولە یە توشی ھەزاران مشاکل وە شیرازە پسان بووہ . وە بە ھەزاران خوین و ئەرک نیشەکە ی وەکو خۆی بۆلی ناکریتەوہ وە لەوہش پی ویست تر ئەوہ یە کە کورد ئەبی موازەنە ی ئەوہ بکات کی بە کەلکی ئەو دی لە ناکامی دوستایە تیدا کە ھیچ ئەبی خۆی بکات بە دۆستی دەولتە تیک . کە لە خۆی تیر و پرتربی . وە ھەمو کاتیکیا بتوانی یارمەتی ناشکرایبی بدات . وە دەولتە تیکی دەولتە مەند و جھان گیر بی . نە وەکو دەولتە تیکی برسی و سەرشیواو بی . لەسەر حسابی وەلاتان خۆی بژینی جا ھیوادارم کە مللەتی کورد سودیکی تەواو لەو روداوہ ی نازربایجان و مھاباد وەریگرن . وە بە غەلەت و ھەلە ی لەمەو بەریان . ریگای داھاتیوان رۆن بکەنەوہ .

به‌شی چوارهم (۴)

تشکیلاتی حکومتی قازی محمد له مهاباد!

گه‌نجینه‌ی کوردستانی نازاد

له هه‌وه‌لی شورش‌ی شهری وه‌ری ۳۲۰ - ۱۹۴۱ مانگی ایلول له کاتیکا که نیرانیه‌کان سابلان یان چول کرد. خوارده‌منیکی باشی یان به جی هیشته. له‌گه‌ل توتنیکی زوردا.

کاتی که نازاوه‌ی نازربایجان ده‌ست پی کرا. قازی محمد توتنه‌کانی به روس فروشت به ۶ ملیون تومان. وه له مقابلی نه‌و پاره‌یه چه‌کی له روس وه‌رگرت به پی نیعترافی قازی محمد. به‌لام نه‌و پاره‌یه به‌شی نه‌و هه‌مو خه‌رج و چه‌کوشته‌ی نه‌نه‌کرد نه‌گه‌ر روسه‌کان به هوی نازربایجانیه‌کانوه ده‌ستی یارمه‌تی یان بو کورده‌کان دریز نه‌کردایه. بو نمونه‌ی مسال.

حمه‌ حسین خانی سیف وه‌زیری جه‌نگی مهاباد - له روژی ۱۰ / تموزی ۱۹۴۶ دا هاته [سه‌را] به جنرال مایور حمه رشیدخانی ووت پی ویسته خوت له‌مه‌ولا سه‌ریه‌رشتی خوارده‌مه‌نی لشکر بکه‌یت چونکه باری اقتصادیاته‌مان زور خه‌راپه. هه‌تا له‌و روزانه چووم بو ته‌وریز هیچ دایره و جیگایکی مه‌به‌ست نه‌ماوه که سه‌ری پیا نه‌که‌م هه‌تا ۷۰ هزار تومانم چنگ که‌وتوه. نازربایجانیه‌کان فکریان وایه که له‌مه‌ولا چیتر کومه‌گی پاره‌مان نه‌کن.

واریداتی کوردستانی قازی محمد

۱- له ۹۴۰ دا ده‌وله‌تی ایران قانونی مالیات به‌ر ده‌رامدی - ضریبه‌العقار و ضریبه‌الدخل - دانا. به‌لام به‌سه‌ر تطبیق وه نه‌نجام هیئانه دی رانه‌گه‌یشت. قازی محمد - نه‌و په‌سمیاته‌ی وه‌نه‌گرت وه تا نه‌ندازه‌یک نه‌و رسوماتانه

یارمه تی گه نجینه ی قازی محمدی نه دا.

۲- له نه وه لی دامه زرانندی بناغهی شورش تعصب دل گهرمی وه خو شه ویستی زۆر بو. له ترسی نه وه ی که دوباره دهوری زورداری دهوله تی ئیران نه گه ریته وه. کورده کان ناماده بون به هه مو وینه یارمه تیک. ناغای وا هه بو دهستی له دیهاته کانی خوی هه ل نه گرت بو خه زینه. زۆر که سی وا هه بو پیلی ژنو مناله کانی خوی هه ل نه گرت وه هه رچی دارایکی هه ی بو به قازی محمد و گه نجینه ی مه ابادی نه به خشی. هه ندی که سی وا هه بو. کوره که ی له ژیر پی قازی محمدا درێژ نه کرد نه ی ویست بیکا به قوربانی کوردستان. به لام داخی گرانم هه تا حاصلات و نوخشی تازه پی گه یشت نه و تعصب و خوین گهرمییه سارد بووه.

به لکو نی شه که وای لی هات به زوری پولیسیش - ره سوماتی به پیرا له سه دراو یان نه نه دا به گه نجینه.

چونکه هه ندی معامله ی ناشیانه ی پیشمرگه وه نه فسه ره تازه پی یا گه وتوو ه کان. بو بو به هوی نه وه ی که هه زاران جار پشیمان بوینه وه بو دهوری [نه منیه خوین خوره کانی] زه مان ی ره زا شا.

کرده وه ی هه ندی موچه خوری یه ک شه وه ی مه اباد - بو بو به هوی نه وه ی که ناغا و کرمانج و به رده ست له یه ک تر راست ببنه وه وه په لاماری یه کتر بده ن. ناژاوه و بلاوه یکی زور خرابو نیوانی فلاح و مالک. نه و دلسوز و مخلصانه ی که گیانی خو بو مناله کان یان به گه نجینه نه به خشی نه گه ر بو یان به کرایه هه ر گه نجینه که ی قازی محمدیان نه دا به کولا و نه یان فراند.

۳- گه نجینه سودی له هه ندی دیاتی ناغوات کردبو. حما آغای عباسی له ناوچه ی بوکان ۷ دی هه بو بو دهوله تی قازی محمد به جی ما بو خو ی بو بو به لاینگری دهوله تی وه چۆ بو بو تاران. وه غیر ی نه وه ش نزیکه ی ۱۰ هه زار پوت گه لمی بو شورش به جی ما بو.

۴- حسامی داشکستان - که دانیشتیوی منطقه ی هه وشار بو له ترسی ده کراتی ساینقلا - فرارا چو بو ناو نه شکه وتیک که ناسراوه به [ته ختی

سلیمان - قازی محمد به دیلی هینایه سابلاغ نزیکه‌ی ۲۰۰ تن گه‌غی گه‌را
له‌گه‌ل هه‌مو که‌لوپه‌لیکی ناو ماتی که‌ تقدیر اکرا به‌ میلیونیک تومان.
ژنه‌که‌ی له‌و هه‌مو ناو ماله‌ نه‌نگوسیه‌لیکی التماسی بو‌ده‌رچو. نه‌وه‌ی تری
هه‌موی بو‌ به‌ ماتی گه‌نجینه.

۵- امین لشکر - که‌ سیک‌ی زره‌ کورد بو‌ له‌ ناوچه‌ی هه‌وشار دانه‌نیش
جنسیه‌تی نازریایجانی بو‌ خوی وه‌رگرتبو. وه‌ زور کابرایکی ده‌ولت په‌رست و
په‌زیل بو‌ [۱۵۰] دی هه‌بو‌ له‌ ناوچه‌ی سنه‌ و تیکان ته‌په‌ و میانداوا [مه‌پانه‌
- وه‌ زور دوله‌مند بو‌ له‌ شیوه‌ی راجه‌کانی هندوستان وه‌ یا لورته‌کانی
انگلترده‌دا بو‌. وه‌ یا له‌ شیوه‌ی سه‌روکی تایفه‌ی اسماعیلی - هندوستان ناو
خان - ناو بو‌

فه‌رمانده‌ی هیزی ساینقلا [نارامی] رهنی - ماله‌که‌ی تالان کرد ۸۰۰
سینی نان خو‌په‌دنیا‌ن له‌ ماله‌که‌یا به‌ تالان برد.

نه‌و شخصه‌ خو‌بو‌ ژنه‌که‌ی به‌ په‌له‌ په‌روزه‌ رزگاریان بو‌. به‌ روتی چون‌ بو‌
تاران. له‌و دیهاتانه‌ ۷ دی به‌ر ناوچه‌ی مه‌اباد که‌وتبو. وه‌ له‌ لاین احمد خانی
خلیل خانه‌وه - سه‌ره‌رشته‌ی نه‌و ۷ دی یه‌ نه‌کرا بو‌ گه‌نجینه.

۶- له‌ رسومات وه‌رگرتن ده‌ستیکی بالایان هه‌بو. هه‌تا میرزا رحمت الله
شافعی - که‌ یه‌کیک بو‌ له‌ بازرگانه‌ ناوداره‌کانی سابلاغ. به‌ناوی مالیه‌دان
به‌ردرامه‌د - وه‌ له‌ ژیریشه‌وه به‌ کینه‌ی ئیران په‌رستی ۱۵۰ هه‌زار تومانیان له‌
ساند بو‌ گه‌نجینه.

۷- نه‌و که‌سانه‌ی که‌ به‌ دوستی ده‌ولته‌تی ئیران نه‌زانران. له‌ ناوچه‌ی
کوردستان دور نه‌خرانه‌وه ملک و نه‌ساسیه‌ی که‌ هه‌یان بو‌ بو‌ گه‌نجینه‌ نه‌مایه‌وه
عزیز خانی زهن‌دی - سید محمد نغده‌ی - لطیفی قاچاغ چی - له‌ سابلاغ
مام بایزی قره‌نی آغای مامه‌ش. عبدالله خانی بایز پاشای مه‌نگور - نه‌مانه
له‌و وینه‌ فراریو دورخراوانه‌ بون که‌ ملکه‌کانیان بو‌ گه‌نجینه‌ مابووه.

۸- پاره‌ی کارت - واریداتیکی باش بو‌. نه‌بو‌ هه‌ر که‌سی که‌ داخلی حزیره‌
دیمرات ببوایه‌ حه‌قی دخولیه‌ وه‌ مانگانه‌ وه‌ پاره‌ی کارت‌ی بدایه‌ به‌ مستولان

جا واریداتی دهولته قازی محمد لهو شتانه پیک هات. هدر شتی که له دهوری حکومتی وهریگیرایه. له دهوری قازی محمدیشا وهرنهگیرا بهلام مصروفات زور له واریدات بهرهژورتر بو. نهگه یارمهتی دهولتهتی نازربایجان وه پا جهتیکی تر نهبوایه. واریداتهکیان بهشی هیچ مصروفاتیکی نه نهکرد.

لهگهله نهوشا له واریدات کو کردنهوه و دهفتهری صفیاتا دهستی دزین زور بو. دهستی پیسی چهپهلی دزهکانی دهولتهتی نیران لهناو نهو حکومته تازه بهمکولانهیسا کهوتبو نیش.

هیستی بازرسی و لی کوتلینهوهشیان ههر وهکو نهو کهسانه وابون که به پیشکنینی دزی ناوزه د کرابون.

هونونهی مسکال - ماموری گمرگی بوکان ناغای نیسحاقی ناو له واریداتی سالیکی بوکان [۵] هزار تومان واریدات نیشاندا بو. که چی له دهون کاتا واریداتی تنهای بهشی گومرک سالیکی ۷۰ هزار تومان بو له سالی پیشودا. لهسهر نه م ناشیرینه ماموری ناو براو برایه سابلانغ له دوای پنج روز بهندی بهره لا کرا. وه کردیان به ماموری دابهش کردنی زه خیره ی بهمهکانی لشکر له سابلانغا که تم و طیفه تازهی زور له نیشه کونهکی بهورتر و بی قهرتر بو. دزی ناو لشکریشا به نندازهیکی تهواو پی گه یشتبو و سگالایی پیشمرگه بو نهو باره زور بو. بهلام له بهر تشویش نکردنی ناوبانگی لشکر لهو کاته دا چاوپوشی لهو وینه پرسینهوهیه کرابو.

خواردنی نهفهریک پیشمرگه بو ده روز بریهتی بو لهو زه خیرانهی خوارهوه که له لاین ماموری تخشانی وه تسلیم به فرماندهکانی جبهه نهکرا.

گرام

۹۵۰ برنج

۲۵۰ رون

۱۵۰ چار

۵۰۰ شکر

گوشت ۱۵۰۰

۱۰ کیلو گه‌نم

۲ ده‌سته پوره سی‌فگار

۲ دانه ش‌فارته

۱ قالب سابون

۳۵۰ گرام توتن

روژی یه‌ک قران به نقدی نه‌درایه ده‌ست فەرمانده‌کان بو هیلکه و ماست و شیر.

جا نه‌گر یارمه‌تی نازربایجان نه‌بوایه قازی محمد نه‌ی نه‌توانی به واریداتی داخلی ناوخوی هیچ مه‌به‌ستیکی پیک بی نی. وه نازربایجانیه‌کانیش که چوبونه ژیر نه‌و نه‌رک و مخارجیه بو دو نامانج بو.

یا به هیوای نه‌وه بون که مه‌باد جزئی نازربایجان بی وه له سه‌ر نه‌خشه‌ی ناستانیک له‌ناو قالبی نازربایجانا قال بکریته‌وه. وه یا روسیا به‌ده‌ستوراتی نه‌ینی نازربایجانی ناچار کردبو بو تامین نه‌و داخوازانه‌ی قازی محمد. به پی نه‌و اتفاق نامه‌یه‌ی که له وه‌ختی خویا پی گرتبون.

خه‌یاله‌کانی قازی محمد بو پرکردنی گه‌نجینه

قازی محمد بو پرکردنی گه‌نجینه‌ی حکومته‌ته‌که‌ی زور ده‌وری خه‌یالاتی تانی نه‌کرده‌وه. به‌لام هه‌تا دواپی حکومته‌ته‌که‌ی به‌سه‌ر هیچ کامیکیان زال نه‌بو. له هه‌وه‌لی شوریشه‌که‌یا چاوی له راه‌پرسی نه‌لانیه‌کان نه‌کرد که له سالی ۱۸۰۷ دا خوشکه‌کانی نه‌مپراتور [فه‌ردریک] خشلی خویان خسته ناو گه‌نجینه‌ی نه‌لمانیا بو پرکردنه‌وه‌ی گه‌نجینه‌که‌یان وه رزگار بونیان له چنگ ناپلیونی فه‌رانسا.

وه کچه‌کانی په‌روسیا و - نه‌لمانیا قره‌کانی خویان به ژنه فرانسایه‌کان

لهفروشت وه پاره‌کانیان نه‌خسته ناو گه‌نجینه‌ی نه‌لمانیا. تنها بو‌نه‌وه‌ی که
بتوانی بهم یارمه‌تیه خویان له چنگ ناپلیون رزار بکه‌ن.

قازی محمدیش هه‌ر بهم وه‌رزشو‌خه‌یاله بلاوی کرده‌وه. هه‌ر که‌ستیک
خشلی ژنان و چه‌ک و ساعات و شتی نایابی هه‌بی له مسه‌ن وه یا مجوه‌ه‌رات
ه‌ی خاته بهره‌دستی گه‌نجینه‌ی کوردستان. به‌رامبر به‌ مور و سند. بو‌نه‌وه‌ی
ه‌کومت بتوانی نه‌و مجوه‌راتانه بخاته ره‌نی بانقه‌کانی عالمیه‌وه. وه له
مقابلیا پاره‌ی قاقه‌ز ده‌ربی نی له ناکاما خزینه به [سگرتوکراوی] نه‌و شتانه
بو‌خواوه‌نه‌کانیان ره‌ت نه‌کاته‌وه.

به‌لام له‌بهر نه‌وه‌ی که قابلیه‌تی کورد و قابلیه‌تی نه‌مسا و نه‌لمانیا
له‌پوانیکی زوری هه‌بو. به‌داخه‌وه [به‌نکه ته‌سبی‌حیکیش - یان نه‌خسته ناو
گه‌نجینه‌ی مه‌بابده‌وه. گه‌نجینه هه‌روا به‌ روتی و لاتی مایه‌وه

۲- نه‌مجا قازی محمد هاته سه‌ر نه‌و بیره که تحدیدی دارایی خه‌لک
ه‌کات وه زیاده‌که‌ی له خه‌لک وه‌ریگری بی‌کات به‌ ده‌ست مایه‌ی بانق ه‌وه سه‌که
له‌پدان. له‌ دوایشا نه‌و پاره‌یه به‌ فائضی نظامیه‌وه بو‌خواوه‌نه‌کانی ره‌ت
ه‌کاته‌وه. وه له‌مه‌شا سه‌ر نه‌که‌وت.

۳- نه‌مجا قازی محمد هاته سه‌ر نه‌و بیره که شه‌ریکه‌یک له‌ سابلاغ
ه‌کاته‌وه. هه‌مو وینه حاصلاتی‌ک وه‌ریگری وه هه‌مو شتیکی ده‌ره‌وه‌ش بکری
له‌و شه‌ریکه شت دابه‌ش بکا به‌سه‌ر فروشیاره‌کانی ناو خو‌یی دا.

هه‌مو پاره‌داریک به‌ پی ته‌وانا سه‌می له‌و شه‌ریکه‌یه‌دا هه‌بی نیسه‌ی
واریداتی نه‌و شه‌ریکه‌یه دابه‌ش بکری به‌سه‌ر هه‌مو به‌شداریک به‌ پی نسبت
و مالیات. وه نیسه‌که‌ی تریشی بو‌ده‌وله‌تی قازی محمد بی. دیسان له‌م
له‌که‌ر‌شا سه‌ر نه‌که‌وت وه که‌س به‌ ده‌نگیه‌وه نه‌هات.

۴- نه‌مجا هاته سه‌ر نه‌و بیره که شرکه‌تیکی محدود له‌ خه‌لکی سابلاغ
ه‌روست بکات و نیمتیازی شت که‌پن یان بو له‌ ده‌وله‌تی روس وه‌ر بگری. وه
به‌ ناوی نه‌و شه‌ریکه‌یه‌وه چه‌پی ویستیکی دیمکراتی یان بو به‌ هوی نه‌و
شه‌ریکه‌یه‌وه وه‌ری بگرن بعظا به‌ قه‌رز و هه‌ندیکی‌شی به‌ نه‌خت کاری.

له ناکاما نهو شهریکه یه دامه زرا سه رمایه ی گه یشته [۴] ملیون تومان
لقی نهو شهریکه یه له ته وریز و باقی شاره کان کرایه وه به لام به په وشه وه به مه
رانه گه یشتن که شت له روسیا وه بگه یینه سابلاغ که بومبای تیک چونی
نازربایجان ته قی. وه نهو شهریکه ی کوردستانه ی له ناو برد.

فهرق له نیوانی خزینه ی نازربایجان و مهاباد

گه نجینه ی آذربایجان له گه ل گه نجینه ی مهابادا فهرقیکی زوری هه بو
گه نجینه ی نازربایجان زور پر بو. چونکه ده ست که وتیکی زوریان له چه ک و
نوتوموبیل که رسته ی جهنگی و جلویه رگی سه ربازی وه خوارده مه نیک زوریان
له ده وله تی نیرانه وه بو به جی مابو. شاره کان ی ناوچه ی ته وریز ره زانیه له چل
شار به ره ژورتر بون. شاره کان ی ناوچه ی سابلاغ له ۶ شار به ره ژورتر نه بون
۲- بی جگه له وه ش ۶ ملیون تومانیان له پاره ی [چه ونده ر] له گه نجینه ی
میاندواوا چنگ که وت. که نه م پاره یه به هی کورده کان بو چه ونه دریان دابو به
کارخانه ی قه ندی میاندواو وه ده فریای پاره وه ره گرتنه که ی نه که وتن بو
نازربایجانیه کان مایه وه.

وه بی جگه له و پاره یه ش شگری سالیکی کارخانه ی میاندواویان بو
مایه وه که تقدیر نه کرا به ۲۵ هزار تن شکر.
حق و ابو نیوه ی نهو شکره بدرایه به ده وله تی کوردستان چونکه له دابه ش
کردنی نه رازی و دامه زرانندی سنور نیوه ی ناوچه ی میاندواو بهر کوردستان
که وتبو چونکه زورترین نهو به شه کوردی زمان بون.
ديسان حق و ابو نهو ۶ ملیون ته ومانه ش هه ر بدرایه به قازی محمد چونکه
پاره ی چه ونه دری کورده کان بو.

که چی له به رامبه ر ۶ ملیون تومان و نیوه ی شگری کارخانه ی میاندواو که
۲۵ هزار تن بو ۳۰ تن شه کریاندا بو به قازی محمد. وه پاره ی خه لکه که ش
سه ری تیا چو.

۳- بانکی شاهنشاهی نیران له ته وریزا هه بو. پاره ی نهو بانقه که وت

دهست شورش گیره‌کان.

چند کارخانه‌یکی فاصون - شوشه - فهرش سازی - چه‌رم - قونده‌ره و پی
لاو - شخارته - دارتاشی - له شاره‌کانی نازربایجانا هه‌بو دهست دیمکراتیه‌کانی
آذربایجان که‌وت. نزیکه‌ی ۵۰۰ ده‌وله‌مندی قورس له ترسی توده‌ی شیوعی
هه‌لاتبون چوبون بو تاران. مالو ده‌وله‌ته‌که‌یان بو شورش گیره‌کانی توده‌ی مابووه.
دیسان ملکی میری له نازربایجانا زور بو. به پاره و پولیکی باش
دابه‌شیان نه‌کرد به‌سهر فلاح و کاسب کارانا. نه‌و پارانه‌ش هه‌ر نه‌چووه ناو
گه‌نجینه‌ی نازربایجان.

له‌وه‌ش سه‌یرتر زه‌ریبه‌یان نه‌خسته سه‌ر دارایه‌تی ده‌وله‌مندی‌کان. به‌و ناووه
ده‌وله‌مندی‌کان یان روتان بووه بو گه‌نجینه.

۴- له‌سه‌ر راپوری به‌دکاران (علی خان وه علی اشرف خان - ناوان - که
گوردی تابع نازربایجان بون گیران وه له ته‌وریز اعدام کران [۳۰] پارچه
ملکیان به گه‌نجینه‌ی نازربایجان برا.

وه له میراتی امین لشکر ناو - [۷۰] دی یان چنگ که‌وتبو. بی جگه
له‌وه‌ش تنظیمی نیداره و سه‌رپرستی. نیش یان له هه‌ی کورده‌کان باشتربو
چونکه‌ی خوینده‌وار پیاوی مه‌دنی یان له کورده‌کان زورتر بو. به تای به‌تی نه‌و
مه‌اجرانه‌ی که له روسیاوه بو هه‌نگاوی جاسوسی هاتبونه نازربایجان ته‌ریبه و
هونده‌واری روسیان هه‌بو زور شاره‌زای اموری سیاسی و اداری و عسکری بون.
زورترین سه‌روکی اداره‌کانی نازربایجان له‌و پیاوانه پیتک هاتبو. له هه‌مو
پاریکه‌وه نه‌وان له کورده‌کان وورباتر و زیندوتر بون له کار و فه‌رمانی ناو
هویه‌تیدا.

نالای سه‌ریه‌خوی کوردستانی نازادی مه‌اباد

له‌گه‌ل دامه‌زراندنی کوردستانی نازاد نالایک هه‌ل کرا له ۳ ره‌نگ به‌ره‌م
هه‌نرابو سور. سه‌وز. سه‌ی. وه له ناوه‌راستی نالاکه نیشانه‌ی دو گوله‌گه‌نم وه
قه‌له‌میکی - پی وه هه‌بو

هو نالایه نه ووترا نالای نازادی - وه لهسه دهستوری نالای ئیرانیه کانا تنیا
روژانی جمعه و روژانی جهژن ههه نه کرا وه دروشمیکه وها بهم نالایه وه نه بو
که شاهی نه وه بی که نهو نالایه تمشیلی هه مو کوردستان نه کا.
دیسان سروشتی رهنگ و نه ندازه که بی به قاعده یکه وه به ند نه کرا بو که
مروث بتوانی مانا بو دروشم و رهنگه کانی دروست بکا. ناخوا مه به ست له
سور و سهوز و سپی دا - چیه.

دروشمه کانی بنی اومیه و خلفای راشدین و محمد - چه پهی وه ندیکه به
سه دروشمی نازادی کورده وه هه یه. که له وینهی نالای نهوانی نه کرد تنیا بو
اثباتی وینهی نالاکه ههه به سستیکی بوژی مهاباد [ههژار] نا وه بو که به
زهوقی شاعرانهی خوی باسی شه ره فی نالای کرد بو.
له وه پتر هه یچ یاسا و قاننیک نه که وتبو نا وه وه که بزانی نهو نالایه چیه
وه لهسه چه روداوو [که ته لوکیک] نهو رهنگانهی پی وه به ستراوه.

شهعه که ی ههژار

داری نالاکه م وه کو چه قلیکه بو چاوی عدو

هه ر دلی خوشی نهوی ره بی وه بهر خه نجهر کهوی

داری نلامان برا سیداره یه بو دوژمنان

هه ر له ناسو سه رکهوی پی ویسته کهس ژینی نهوی

پارچه که ی ۳ سی رهنگی خوی نه نوینی رهنگی سور نهلی

تا تنوکی خوینی کورد مابی قه دی من نانهوی

یا نهلی تا لشکری سور بهر قه رار و زیندوه

قهومی کورد رزگاره هرگیز بهختی کوردان ناخهوی

دو گولگی گه می نهلی ناگا و له رزقی خۆ و هه بی

خۆت که برسی بو چی دوژمنی پی بژین لیتره و لهوی

پیو دهلی نوکی قه له م گه ر ژینی خوشی و پی نهوی

غیری من دهست ناکهوی بو روی ترهقی و پیشرهوی

رهنگی سهوزن یعنی دایکی نیشتمان له م روکه وه

جوانو سەر سهوزه وه گیری که وتوه عمری نهوی
سپه که ی موژده ی بیانی بهختی کوردی کرد به بیان
روژی بهختی کورد پیدا بو نه ما په رده ی شهوی
پا نه لئی لیم سوره دیمکرات له عالم سهرکهوت
مستبد و مرتجع که وتونه گیزی گیزهوی

ههتا ۳۲۵/۹/۲۵ که ریکهوتی ۹۴۶/۱۲/۱۶ نهکات نهو آلایه له هه مو
ناوچه ی کوردستان نه لاژایه وه
له گهل نه وه شا نه م نالایه نرخیکی زور به رزی هه بو. هه رگا نالا بو پاسگا وه
پا ناوچه یکی حزبی و جیگایکی بنکه و سه ربازی ببرا به له سا بلاغه وه
له ماینده ی قشون به تا قمی موزیقه وه له گهل نالا که دا نه رویشتن. هه تا
له گه پشته نهو شوینه ی که بوی نه چون له لاین عشایر وه دیهاته کانی سهر
په گگا گا و گه ردو نیا ن بو نالا که نه کرد.
ناغوات وه گه وره گه وره کانی نهو ناوچه یه لهو شوینه کو نه بونه وه که نالا ی
بو له چو.

دهست نه کرا به ته قمی تفنگ و خطبه و ووتار و شیعر خونده وه وه شایو
پهش به لک و زورناو دهو ل. نهو وینه شادمانیه گیانیکی تازه به تازه ی پر
ههستو شعوری سهر به خویو نازادی نه خسته ناو له شی مروغه وه.
ههتا له روژی ۲۹ کانون الثانی ۹۴۶ (۹ بهمن ۳۲۵) نالا ی حزبی. له دی
په گانه وه برا بو دی [یهک شه وه]

من شخصا اشتراکی نهو نالا بردنم کرد. روژه که ی زور سارد بو به فریکی
له و او روی زهوی دا پوشی بو. منیش پالتو. قاپوتم له بهرا نه بو زورم سه رما بو.
په لام بو خطبه خوننده وه ناچار یان کردم که بچم نالا یان له گه لا به رم.
سواره کان ۷۰ سوار بون که هه مویان له عشیره تی فیض الله بگی و دیبگری
وه پانه ی پیک هاتبون. لهوی تورکومان کنده وه چوین بو بوکان.
له گهل ناغایانی سلیم آغای ایلخانی زاده و نه فسر هاشمی - دامان کوتایه

خطبه خوننده‌وهی نالا له ناو نیروی به‌فرا.
 وه به دهوله زورنایکی زور دل گیر. نالا که مان له حزبی بوکان هینا ده‌وه
 به‌وه یهک شه‌وه - که‌وتینه ری.
 شه‌وی ۹۴۶/۱/۳۰ له‌دی [آلبلاغ] نالامان هیشتوه. و آغایانی عزت
 خان و محمد خان و علی خانی دادخواه له لاین ناغایانی نه‌و دی یه وه زور
 به‌خشنده‌یی له ژیر قدومی نالا که‌دا کرا. وه زور به هونه‌رمندانه نه‌رکی
 په‌زیرایی نه‌و ۷۰۰ سواره‌یان به شانازی نالا وه گرته مل خویان.
 وه له‌وه خوشتر نه‌وه بو که - محمد خانی دادخواه ناغای دی [آلبلاغ]
 شایی ژن هیسانه‌که‌ی له‌گه‌ل شایی آلا تیکل کردبو. شایی بوکو شایی نالا به
 یه‌که‌وه نالقه‌ی دایه‌وه وه به سه‌تها کچ و ژنو کوپ و پی‌وانو لوانو که‌نجان
 ده‌ست یان خستو ناو ده‌ستی یکتر. وه به خویان گه‌رمی و گوشه‌ی دل‌داری هه‌وه
 لایک وه کویه‌ک مه‌ست وه سه‌رشیاو بو یون
 وه به زورنا و ده‌هوله‌وه له‌لاین چند گوینده‌یک نه‌و گورانیه‌یان نه‌وت.
 بای ده‌دا بای ده‌دا گیل گیتله‌که‌ی با ده‌دا نیستا نه‌بوه به خانم چون نیفاده‌م
 لی ده‌دا
 جا له‌سه‌ر راویژ و له‌جه‌ی کوردی ئیران بو نه‌و دل دوراوانی ناو شایی نه‌و
 گورانیه‌یان نه‌وت.
 ناغای حمه رشید خانیش - له تالاری شیانویه‌که. له‌گه‌ل احمد خانی
 فاروقی - و حمه امین خانی قادرخان زاده - وورد وورد سه‌یری به‌زمو شایی نالا
 و بوکیان نه‌کرد. به‌لام ریزی ناوبانگ لی قه‌ده‌غه کردبون که نه‌وانیش وه‌کم
 جحیله‌کان بال بگرن وه خویان بخه‌نه ناو شایکه‌وه.
 و آغای حمه رشید خان - له ژیر پی نالا که‌دا سویندی خوارد که هه‌تا دو
 تنوکی خوینی به‌ریه‌ره‌کانی له‌گه‌ل نه‌و گه‌لانه بکات که بو داگرتنی نه‌و نالا
 خه‌ریک نه‌بن.
 وه له‌لاین اسماعیل خانی فرخی وه - نه‌و خطبه‌یه نیره‌رایه سا‌بلاغ له

روژنامه‌ی کوردستان ژماره [۱۶] دا چاپ کرا.

تەرزى چاپ خانەى کوردستان

پيش نه‌وهى كه روداوى ديمكرات له ئيرانا ناشكرا ببى. له لاین چەند
هه‌ینده‌وارىكى سابلانغ په‌وه. به‌ناوى [نیشتمان - گوڤارىك يان دەر نه‌هینا. وه
به‌رگه‌كه‌ى به‌ دروشمى [صلاح الدين ايوبى - وه رازاندره‌ بووه.
نه‌و گوڤاره مانگى جارىك دەر نه‌چو. له سابلانغ مقاله‌كانى رېك نه‌خراوه
له ته‌وريز به‌ دزى وه چاپ نه‌كرا.

به‌لام له‌و دوایه‌دا چاپىكى به‌چكولانه‌يان به‌ هوى زه‌بىحى - هيمن - همزار -
ازجلى - پيا كردبو نه‌و گوڤاره‌يان پى دەر نه‌هینا. هه‌تا زه‌بىحى و هيمن له‌سه‌ر
له‌و گوڤاره ۶ مانگ له تاران به‌ندى کران. به‌لام له‌ دواییدا روسه‌كان چاپىكى
گه‌وره‌يان به‌ قازى محمد به‌خشى. وه نه‌و چاپه به‌ کاره‌با نیشى نه‌کرد. هه‌تا
هواروژى ده‌وله‌تى قازى محمد نه‌و چاپه نیشى پى نه‌كرا. وه له گيرانى
سابلانغا نه‌و چاپه‌ش كه‌وته ده‌ست ده‌وله‌تى ئيران.

ده‌وله‌تى ئيران له وهختى خویا سكالای نه‌و چاپه‌يان به‌ سفاره‌تى روس
راگه‌يانند.

نوماز على نوف - كه يكيك بو له روسه سياسيه‌كان و له به‌سه‌ره‌اتى
گوردا نیشى نه‌کرد به‌ نوماينده‌يكى سياسى له ميانداو دا نه‌نیشت.
بو لابردي ته‌مه‌تى نه‌و چاپه. له كه‌وبونه‌ويكى گشتیدا له قازى محمدى -
پرسى نایا نه‌و چاپه‌ت له كوى چنگ كه‌وتوه. قازى محمد - له وه‌لاما ووتى
له‌و چاپه چاپىكى تجارىه وه له ته‌وريز كه‌پومه. نه‌گه‌ر باوه‌ر ناكه‌ن به‌چن له
ته‌وريز له فلان توجار پرسىار به‌كهن.

نه‌مجا نوماز حلى نوف - چه‌پله‌ى بو قازى محمد لیداوه زور سپاسى كرد
وه نه‌و پرسىار و ده‌لامه‌ى نوماز على نوفو قازى محمد. له روژنامه‌ى ۶ - ۷
كوردستان به‌چاپ گه‌یشت.

قازى محمد به‌ناوى كوردستانه‌وه روژنامه‌يكى له سابلانغ دەر نه‌هینا

ژماره‌ی نه‌و روژنامه‌یه گه‌یشته ۱۱۲. حکومت خوی سه‌ریه‌رشتی نه‌و روژنامه‌یه‌ی نه‌کرد. هیئتی نه‌لجومه‌نی نه‌یالتی خویان مسنولی ده‌ره‌ینانی نه‌و روژنامه‌یه بون.

مدیری روژنامه‌که - ناوی سید محمدی حمیدی - بو تا نه‌ندازه‌یکی باش
شاره‌زای میژو و نویسنی کوردی بو.

نه‌و روژنامه‌یه روژانه‌ی بو به‌لام زورچار به‌ هفته‌ی جاریک ده‌رنه‌چو،
مقالاتی نه‌و روژنامه‌یه له لاین هیئتی ئیداره‌ی سیاسیه‌وه زۆر به‌ ووردی
[سانسور] نه‌کرا. هر شتی که موافقی سیاسه‌تی روس نه‌بوایه نه‌نه‌بو چاپ
بکری.

زیاتر نه‌و روژنامه‌ خهریکی مدحی روس و شکانی نه‌مریکا و انگلیس و
ناغاو ده‌وله‌مه‌ند و کۆنه‌په‌رست بو -

نوسه‌رکانیان پتر مه‌لای ووشکه صوفی متعلقی دینی بون. زیاتر نویسنه‌گان
یان له‌سه‌ر نه‌و په‌یتانه نه‌پراوه - امپریالیزم - اقطاعی ره‌جعی - انگلیس و
نه‌مریکا مستبدن - خائن نه‌بی بکوژی. بژی ناستالین - بژی نوردوی سور.

پی نوس و زانیو زمان - له‌ناو نه‌و حکومته‌دا نازاد نه‌بو. ژیانی نه‌ویش
وه‌کو ژیانی تیره و ابو. نه‌بو [خوری خۆت به‌ ته‌شی] خه‌لکی به‌رسی.

خوینده‌وار نه‌ی نه‌توانی به‌ ته‌واوی مه‌به‌ستی نازادی خواجه‌تی خۆی ده‌ر
ببیری. له‌ویش هر نه‌بو له ژیر په‌رده‌ی درو و پریایی دا شت بلاو بکه‌یه‌وه له
غیری روژنامه‌ی کوردستان گو‌فاری ناله‌کوک - هه‌لاله - ش هه‌بون مانگی
جاریک ده‌ر نه‌چون.

وزاره‌تی قازی محمد

تشکیلاتی وزاره‌تی قازی محمد له سه‌ر شیوه‌یکی وه‌ختی و نازموده‌ی هیز
و نفوزی بو. نه‌ک قابلیه‌تی سیاسه‌ت و خوینده‌واری. هر وه‌کو هیتندیک له
وه‌زیره‌کانی قازی محمد هه‌لیان نه‌نه‌گرت که ناوی وه‌زیریان لی بنراهه.
هه‌روه‌هاش هه‌تا دوایی وزاره‌ته‌که‌یان ئیشیکیش یان - پی نه‌سپیره‌را بو که به

نه لجامی بگه یین.

قازی محمد له بهر دروشمی سیاسی و مهدهنی ثقهی خستبو سهر نهو چند گهسانه که به ناوی کابینهی وهزارهتی کوردستان ناوزه د کرابون. هیشتی نه لجامه نی نه یاله تی - به سهر همه مو ئیشیکا هه ل نه وهستا وه نهو وهزیرانهش لهو لیژنه یه دا نه ندام بون. قازی محمد و حمه حسین خان سیف لهو هکومه ته دا ریز و جیگیان زۆر بهرز بو وه تیکۆشانیکی زوریان له خه رج دا بو.

وهزارتی جهنگ

به هوی نه وهی که چند نه فسر یکی عراقی به فراری چوبونه ناو تشکیلاتی سهربازی کوردستانی مه اباد.

ریز و ریکویی کتی دایره ی عسکریان زۆر له دایره کانی تر پیش که وتوتر بو. له وهزاره تی جهنگا ۴ یارمه تی دهه معاونی وهزیری جهنگ بو وهزیری جهنگ دروست کرابو. صلاح الدین کاظم نوف روس یان به ناوی کاک اغاوه گرد بو به مشیری دیوانی جهرب.

۲- نانه وازاده به معاونی سیاسی هیز

۳- جعفری کریمی معاونی سیاسی

۴- جعفری ئیلخانی زاده به معاونی مالیهی جهنگ.

و غیری نهو هیشتش لقیکی تر له وهزاره تی جهنگ جیا کرابو وه ناویان لی ناو پولی ۳ ناوهندی نهو دایره له همه وینه سزا و فرمانی چاک و خهراپی لشکر مسئول بو.

ابراهیم صلاح - که پی یان نهووت بر ایم خانی [1] ساروقا همیشه به دهه جهی مایۆزی نهو دایره یه ی سهر به رشت نه کرد نهو بر ایم خانه - به بی هوبندنی مکتب زمانی روسی انگلیسی، فرانسوی - نهلمانی تورکی عربی فارسی کوردی فیر بو بو. به همه ترکیب و قاعده یک یه وه.

بهلام نهو فرماندهیه زور زو له وظیفه که ی دهه کرا به تاوانی نه وهی که گوا یا فرماندیکی توره یه.

له جیگای نهو مصطفی خوشناو [به روتبهی پات پولکونیککی کرا به فرماندهی پولی ۳ ناوهندی ههتا تیک چونی دهولهتی کوردستان.

تشکیلاتی جهبهه و قطعات

ناوچهی عسکریان دابهش کردبو به ۳ قول. به ناوچهی میانداو - ساینقلا - تیکان - محمود جغ - یان نهووت پولی (۱) که مهرکهزهکی میانداو بو. بوکان سقزبانه سنه و صاحب - ههتا مهرزی [دیواندهره پی نهووترا پولی (۲) که مهرکهزهکی [سهر - بو] سهردهشت سابلاغ نغده سندوس ماکو، مریوتی پولی (۳) ناوهندی بو که مهرکهزهکی سابلاغ بو له ناوچهی مهاپادا نمونهی چوار لشکر دامهزرا بو.

وه سهرلشکرهکانیان به روتبهی جنرال مایۆری کرابون به مسنولی ادارهی لشکرهکان

۱- جنرال مایور حمه حسین خانی سیف

۲- " " عمر خانی شکاک

۳- ملا مصطفی بارزانی

۴- حمه رشید خانی بانهیی - دانیشتوی داروخانی عراق.

بو ههر چوار لشکر تا نه اندازهیک ریزی سهربازی پیک هینرا بو.

۱- حمه حسین خانی سیف - به علاوهی وظیفهی وهزیر جهنگیهیهتی

فرماندهی لکی ۱ و ۲ بو که مهرکهزهکی سابلاغ بو.

۲ عمر خانی شکاک - فرماندهی لشکری شکاک و جلالی و عشایری

ناوچهی ماکو بو -

۳- ملا مصطفی فرماندهی هیزی بارزنی وه نهو نهفهراته فراریانه بو که

له عراقهوه چوبون بو ناو مهاپاد.

۴- حمه رشید خان - فرماندهی هیزی بوکان و ناوچهی سقز که بارهگای

لشکرهکی [سهر او سهرچاوه] بو لشکرهکی بریهتی بو له بانهی . فیض الله

بگی. هندی عشائری جافو سهرشیوی.

بهلام له عینی کاتا. حمه رشید خان فرماندهی مسئول گشتی بو. وه نهو به قاندى گشتی تهماشا نهکرا. له قیادهی لشکری حمه رشید خان چوار معاون. یارمهتی دهري بو تعین کرابو.

۱- مهنگوری به رئیسی ستادی لشکر تعین کرا بو

۲- احمد خانى فاروقی به معاونى جهنگى نیشان درابو

۳- معاونى سیاسى و مالی جاری هر له عهدهی خویا مابووه له بهر لهواو نهکرانى لشکرهکەى و بی جگه لهم چوار یارمهتی دهراشه. تشکیلاتی هینتیکی نهکرانى جهنگ یان بو قیاده کردبو. که بریهتی بون له چوار نهندام .

۱- میر حاج پات پولکونیک فرماندهی لکی [۲]

۲- پات پولکونیک فرماندهی لکی ۴ بکر کریم حویزی.

۳- پات پولکونیک فرماندهی لکی [۱] مصطفی خوشناو

۴- مایور نوری احمد طه فرماندهی لکی (۳)

۵- وه رئیس حزبی یهک شهوه لکی (۵) علی بگی شیرزادی که به نهندامی نیحتیات بو نهو فرمانه دیاری کرابو. له بهر نهوهی که نهو تشکیلاتی سهریازی به تهواوی پهري نهساندبو هر وا به جلی عشائریهوه پیش مهرگه و دهره جهدارهکان فرمان یان نهدی. بهلام جنرالهاکان لگل هندی له لهفسرهکانی عراقی و سابلاغی جلی رهسمی عسکریان دروست کردبو.

لباسی عسکری له بهر کردن پهی وهندی به دهست رویشتن خاوهن دهره جهکوه هه بو. نهوهی که دهره جهدار بوایه هیچ بی نظامیکی تیا نه بو که جلی [نیفورم] بپوشی بو دروست کردنی لشکریکی ریک و پیتک چند جار قازی محمد داوای له حمه رشید خان کرد. که ناوی دهره جهداران و نهفسهران پدا به مهاباد بو نهوهی که فرمانی هه ل گرتنی دهره جهیان بو رون بکاتهوه. بهلام حمه رشید خان له وهلاما نهی ووت هه تا سقز نه گرم نامهوی دهرهجات لاشکرا بکری. وه لهسهر ههوا نهخشه ناکیشم.

حمه رشید خان لهو باره رودا بو که له پیش گیرانی سقز و بانه و سردهشت دهرهجات بلا کردنهوه له عیبداری زیاتر هیچ سودیک تامین ناکات

وه به دهرجه بلاو کردنه وهش سیاستی لشکرکه‌ی پئی تیک نه چوره
نازاهه‌یک نه کهوته ناو خه لکه وه. لشکرکه‌ی حمه رشیدخان همسوی له
ناغوات وه خانوبه گ پیک هاتبو. همویان چاویان له دهرجاتی گهوره بو وه
دهرجاتی گهورهش له لشکریکا هر ۴ سره‌هنگ و ۴ نایب سره‌هنگ و ۴
مایور و ۴ معاون جنرالی تی نه کهوت و ۱۵۰ نفریکیش به دهرجاتی ۱ و ۲ و
۳ نه‌ستیره‌ی دهرجاتیان وه نه‌گرت.

بهم نسبه‌تهش تقریبا ۲۰۰ نفریک له ناغایانی ده‌سته‌ی حمه رشید خان
به بی منسب نه‌مانه وه. که له عین وه‌ختا نزیکه‌ی ۱۰۰ آغا خوی بو
سره‌هنگی و پولکونیک‌ی و مایوری هه‌ل گرتبو
نه‌گه له پیش‌گرتنی سقزا دهرجات دیاری کرابایه نیوه‌ی لشکرکه‌ی
تورای جبهه‌یان چول نه‌کرد و نه‌گه‌رانه وه. بوچی وه له سرچی؟
له‌سر دهرجه بهر نه‌کهوتن. له‌سر ره‌نج دانی بی سه‌مه‌ر.
حمه رشید خان. نه‌ی نه‌ویست خوشی جلی ره‌سمی له‌بهر بکات هه‌تا سقز
نه‌گیریت. به‌لام هندی تنقیدات و ره‌خنه‌ی بی جی بو بو به هوی نه‌وه‌ی که له
پیش له‌شکرکه‌یا جلی ره‌سمی عسکری له‌بهر بکات.
جا له‌بهر نه‌و دورنه‌ندیشی و لیک دانه‌ویه. هه‌تا تیک چونی کومه‌له. نه
سقز گیرا وه نه لشکر و دهرجه‌داریش دیاری کران.

ویلی لشکر شاک

هیزی شاک زور بی نیظام و ریز بون. خوینده‌واریان تیا نه‌بو هر له‌سر
ره‌ووشتی عشایری و راوو روت نه‌یانه‌ویست بچولینه وه.
ناوبانگی لشکر دیمرات و مده‌نیه‌تیا سوک کردبو. نه‌و خوراکه‌ی که
قازی محمد - بوی دانا بون نه‌یان فروشت وه خویان به خه‌لکی نه‌و دیهاتانه
به‌خیو نه‌کرد که لشکر به‌زیان تیا گرتبو.
زور که‌سیان وه‌لاخی یه‌ده‌گ لگل خویانا هینابو جه‌بهه بوچی. بو تالان لی
بار کردن له کاتی گرتنی شاریک. لایان و ابوهر زه‌مانی سمایل آغای

سمکویه که تالانو راوو روت لی نه پرسیتته وه. ناژاوه یکی زهر ناشیرین یان لهو
 ناوهیه نابووه. به هیوای دهرجه و مه نسهب له وپه پری وه لاتته وه هاتبونه ناو
 لشکری دیمکرات. لشکری شکاک ته خمین نه کرا به ۲ هزار سوار. چند
 له فسریک یان به دهرجهی سهرهنگ و سرگورد نیاشان کرابون.
 له کاتیکا که حمه رشید خان داوا کرا بو بو سا بلاغ فهرماندهی گشتی سقز
 به وه کالت به سهرشانی منه وه بو.
 ژنیک خه لکی [نایچی] لای سقز هاته سهر اووتی نه و سواره شکاکه -
 ماینیکی لی ساندوین نه و له گه ل خویا نهی باته وه بو وه لاتی خویان بوم
 وهر بگروه چونکه هه تیو بار و فه قیرم.
 منیش زور به ساده یو ناسانی به عبدالله ناوی ناموزام ووت لکل نه و ژنه
 بچو ماینه که ی بو له و پیشمرگه شکاکه وهر بگروه وه بیده روه با پروا.
 هه رکه داوای پیره ماینه که له کابرای شکاک نه کاته وه کابرای شکاک لی
 راستو چهپ نه بی که عبدالله ناو بکوژی هه تا نیشه که مان وه کو خوی لی
 گرده وه زوری پی وه ماندو بوین ماینه کهش هه لای کابرای شکاک مایه وه.
 که حمه رشید خان هاته وه نه و باسه یان بو گیرابووه. زور توره بو بو که وا
 داوای حقی پیره ژنه مان له کابرای شکاک کرده ووتبوی من دلی ۳ هزار
 له فسر شکاک به دلی پیریرنه یک نادم. نه و قانونی دادگریه جاری به
 مهنگوری - تطبیق ناگری.

له لشکری بانهی

لشکری بانهی فیض الله بگی سهرشیوی گهورکی - دولی میره دی که
 دهستهی حمه رشید خان بون. نه وانیش وه کو لشکری شکاک بی انتظام بون
 به لام نه وان وه کو لشکری شکاک دزیان نه نه کرد. تا نه ندازه یکیش گیانی
 له ناعت یان تیا هاتبون. - حمه رشید خان - چند گه نجیکی کرد بو به سهر پهل
 و سهرلق و نامیر هیتز. که نه وانه تا نه ندازه یک سلیقهی خوینده وار بو فهرمان
 به پروه بردنیان هه بو ههست یان به مسئولیه تو شهرمه زاری نه کرد. به لام له

مهركزی سهرا له قیادهی فرمان بهرایهتیدا رهسمیات وه دهفتردار یو شیوهی
نوسین و مخابراتیان زۆر تهواو بو بههوی پیکویتیکی دهفتردار یو مخابرات
یانهوه کهم نیش به غهلهت نهکرا که لی نهپرسریتتهوه.

لشکری بارزانی

تشکیلاتی لشکری بارزانی زور پیشکتهوتو بو. چونکه نهفسرهکانیان له
نهفسرانه پیک هاتبو که له لشکری عراقا وهرزشی ناداب وه رهووشتی
سهربازیان وهگرتهبو وه به هوی نهو نهفسهرا نه زور نیشی پیکویتیکی له
لشکری بارزانییدا به نهنجام نهگهیشته وه له زور کاتا تعلیمی سهربازیان به
هیزی بارزانی نهکرد. نهو نهفسهرا نهش بریهتی بون له ناغایانی

۱- میر حاج ۲- مصطفی خوشناو ۳- بکر حویزی ۴- عزهت عزیز ۵-
محمد محمود ۶- خیرالله ۷- عبدالرحمن مفتی ۸- حمه صالح زاژهلهی ۹-
جلالی امین بهگ ۱۰- شهوکهت عزیز - وه زۆر نائب ضابط و عریف و نائب
عریف و باشچاوهشی تریشی تیا بون.

لشکری بارزانی کرابو به چوار لک که تمشیلی چوار فهوجی نهکرد. هر
لکهی له ۲۵۰ نهفهریک پیک هاتبو. هندی جار نهگهیشته ۳۰۰ نهفهر
فرماندهی لکی (۱) مصطفی خوشناو بو.

" " (۲) میر حاج

" " (۳) نوری احمد طه

" " (۴) بکر آغای حویزی

له ههمو لکیکا تهرز و شیوهی سهربازی به تهواوی پیک هاتبو. به بی
ویست اگروبان و سهرجوخه - له لشکری بارزانییدا دیاری کرابو لهو دواپه
لشکری بارزانی به تهواوی جلی سهربازیان لهبهر کردبو دوکتور و دهزمانانو
خواردنیان زۆر باش بو.

نهفسر و نهفسرهکانی لشکری بارزانی زۆر شهر کهر وه شارهزای پی لانو
نهخشهی جهنگ بون.

له غیرهز ئهفسه ره کانی عراقی ئهفسه ری تریشیان له هۆزی بارزانی هروست کردبو و جلی ئهفسه ریان له بهر کردبو که له کاتی خۆیا باسیان ئهکهین. ئهفهراتی بارزانی زور هیمن و قانع بون به نازار و جهفای برسیایه تی وهکو ئهفهراتی لشکره کانی که نه ئهکهوتنه شین و شیواویه وه بارزانیه کان زور ههزیان به تیکلاوی غیره خه لکی خویان نه ئه کرد. گیانیکی نارام و نه ترسی له ریان تیا موجود بو. نه گهر کرده وهی ههندی زابطه کانیان نه بوایه. ههتا دوایی ملله تی بارزان هه ر به خوشه ویست ته ماشا نه کران له ناو ملله تی ئیرانا. بهرام بهر به ملا مصطفی ئه و عشیره ته - روحیکی عبادت وه په رستن یان لیا هه بو. نه وه کو به ناوی ناغا و کرمانجی ملا مصطفی یان خوش ویستی. روحا هه زیان له بنه مالتی شیخانی بارزان نه کرد. وه نه و باوه ر و ایله یان هه ر له کۆنه وه به میرات یۆ به جی ما بو.

ره نجانی شیخانی بارزان له ئه فرادی نه و عشیره ته شتیک بو که هه ر له بیر نه چوبایه وه. وه بو خوشه ویستن و ره زامندیش یان هه ر وابو جا به هوی یهک بهر و باوه ری و یهک روحی ملله تی بارزان ئیشی ملا مصطفی له هه مو بهتیکه وه پیشکه وتو تر بو له ئیشی فه رمانده کانی تر.

له وانه بو نه فه ریکی بارزانی روژی به دو نانی ووشک رای بواردبایه به لام له فه ریکی عشائره کانی تر نه بو چیشتی برنجی صدی بولی بنری به مه رچی که گوشتی مه ریشکیشی به سه ره وه بوایه.

لشکری مه اباد

پیش مه رگهی مه ابادیش به نسبه ت لشکری شکاک و بانهی متمدن تر بون. ره ووشتی سه ربازیان نه زانی. چونکه گه نجه کانیان هه مویان له لشکری ئیرانا چوبونه ناو کوری سه ربازیه وه.

به لام لشکری سا بلاغی به قه ت شکاکو بانهی نازا نه بون. چونکه نه فه رات و ئهفسه ره کانی سا بلاغی هه مویان له سایه په ره رده وه خه لکی ناو شار و ناز لالوده ی بون. زیاتر نه فه راته کانیان هه زیان له خۆ جوان کردن و پاکو خاوینی

نه کرد. به که لکی نه وه نه شیان که له شاره کان دور بخرینه وه بخرینه باو چلکو موریانی جه بهه و نوردوگا.

نه فسر و نه فراهه کانیاں به زوری خوینده وار بون زوریه یان که لاسی ۶ سه ره تایی و ۱ و ۲ و ۳ متوسطه یان ته او کردبو. چونکه له سابلایغ هر هه تا کلاسی ۳ متوسطه ناوه نجی خویندن هه بو.

چه کو خواردنو جلو بهرگ وه خه رجیان له لشکره کانی تر باشتر بو. لهو لشکرانه دا ته نیا هر پیشمرگه ی سابلایغی موچه ی نه درایی. لشکری سابلایغ به ۱۰۰۰ کهس تخمین نه کرا.

لشکری سابلایغ له ناوچه ی سه ره دهشت چوینه ناو پیشمرگه ی شه رکه ره وه حمه حسین خانی سیف خوی مسئولی سه ره ره شتی لشکری سابلایغ بو. به لام زیروی بهادری هه رکی - له جیاتی حمه حسین خان ته ماشای نیداره و سه ره ره شتی لشکری سابلایغی نه کرد له ناوچه ی سه ره دهشتا به پروتبه ی سه ره هه نگی.

ده ره جاتی سابلایغی له سه ر حساب و پی ویست نه بو. به پی ناره زوی خویان ده ره جات یان هه ل نه گرت. لهو چوار له شکره دا ته نیا بارزانی و سابلایغی جلی سه ریازیان له بهر کردبو. لشکره کانی تر هه ر به جلی شارستانی و عشائره وه وه وظیفه یان به نه انجام نه دا.

قازی محمد و عشائره کان باوه ریان به یه کتر نه نه کرد.

له کاتی شهردا فیشک نه درا به و کسانه ی که تفنگی برنه ویان پی بوایه نه فراهتی چکداری ۳ تیر سالدات انگریزی - فیشک یان چنگ نه نه که وت چونکه فیشه کی نه وینه تفنگانه یان نه بو.

له بهر نه وه ی که قازی محمد زور به عشائره کان دل خوش نه بو چه که کانی بو نه نه گوپینه وه به برنه و.

قازی محمد نه گه ر بوی بکرایه به زوترین کات ناغواته کانی له ناو نه بردن. جا نه و بی باوه ر [دردو نگیه] بویو به هوی نه وه ی که عشائره کان سه ر له

له‌رمانی قازی محمد بپیچ نه‌وه وه بو نه‌مانی تی بکۆشن.
له زور روداو و متینگا قازی محمد نه‌ی ووت هه‌تا نیستا به‌سه‌ر چوار شتا
سه‌ر که‌وتوم.

۱- هه‌ل کردنی ئالای نازادی کوردستان

۲- بی هیز کردنی ناغایه‌کان.

۳- دامه‌زاندنی دایره‌ی فه‌ره‌نگ

۴- کرینی چاپ

جا به‌م هویه‌وه ناغواتی عشان‌ره‌کان هه‌ست یان به‌ پاشه‌روژیکی خه‌راپی
هه‌وان کردبو. به‌ ته‌رزیکه‌ی نه‌ینی ده‌رگای مخابرات یان له‌گه‌ل حکومه‌تی ئیرانا
گرده‌بووه.

له‌و باوه‌رده‌دا بوم. نه‌گه‌ر له‌ ترسی روس و ملامصطفی و حمه‌ رشیدخان
له‌ه‌وایه‌ هه‌ر زو ناغایه‌کان له‌ قازی محمد رانه‌په‌رین و قازی محمد و
له‌له‌جومه‌نی نه‌یاله‌تیه‌که‌یان له‌ناو نه‌برد. حاشایان له‌ هه‌زار کورد و کوردستان و
له‌دی نه‌کرد. چونکه‌ بو ده‌وری ده‌ربه‌گیه‌تی و ناغایه‌تی جارانیان زۆر
په‌شیمان بوونه‌وه.

که‌ کچی کرمانج به‌ پاره‌ بفروشن و شیربایی ژن نه‌وان وه‌ری بگرن. وه‌ له
هه‌مو شتی‌کا برابه‌ش و شه‌ریکه‌ برا بن له‌گه‌ل کرمانجا. دار داری نه‌وانو په‌شت
په‌ستی کرمانج بی.

هه‌تا راده‌ی لێک هه‌ل به‌زینه‌وه‌ی قازی محمد و ناغایان گه‌یشه‌ نا‌قاریک
که‌ عه‌رخانی شکا‌ک - که‌ یه‌کیک بو له‌ سه‌ر لشک‌ره‌کان و کرابو به‌ پارێزه‌ری
ئاوچه‌ی سقز به‌شی باشور جنوبیه‌وه له‌ ژیره‌وه له‌گه‌ل حکومه‌تی ئیران که‌وته
مخابره‌وه نه‌گه‌ر [۷۰ هه‌زار تومانی بده‌نی جبهه‌ی جه‌نگ چۆل بکات.

کا‌ک الله‌ آغای حسن اغای - [قولقوله‌] له‌ هه‌مان کاتا. له‌ ژیره‌وه ده‌رگای
مخابراتی لگ‌ل حکومه‌تی سقزا کرده‌بووه موچه‌ی [۸۰] نه‌منیه‌ی به‌ دروستی
هه‌مو مانگی‌ک وه‌ر نه‌گرت.

له‌ هه‌مان کاتا علی آغای اسعدی - رئیس عشیره‌تی دیبک‌ری و حاجی بایز

آغا و حاجی محمود آغای ئیلخان زاده حکومتی ئیرانیان هان نه‌دا که هیرش به‌رسته سهر قازی محمد. که له وهختی خویا نه‌و باسه‌تان به دریزوی نه‌خه‌ینه به‌رچاو.

مام عزیزی قره‌نی اغای - رئیس عشیره‌تی مامه‌ش - عبدالله خانی رئیس عشیره‌تی مه‌نگور - ملا خلیلی گوپه‌ مهر - محمد آغای عباسی - حاجی ابراهیم آغای گهورک. نه‌و سه‌روک عشیره‌تانه له روی بی مبالاتی قازی محمد‌ه‌وه. هه‌مویان له‌گه‌ل حکومتا که‌وتنه وووتو ویز و به‌لین و په‌یمان به‌سان واداری به‌ مه‌نسه‌ب و ده‌سه‌لاتی گه‌وره‌تر.

هه‌ندیکیان هه‌لاتن چون بو تاران و هه‌ندیکیش یان له ژیره‌وه به‌رگی سیخوریان بو ده‌وله‌تی ئیران له‌به‌ر کردبو له دژی قازی محمد.

هه‌ندی ده‌ست کارنی سا‌بلاغیه‌کان و پیلان هه‌ل به‌سترای عشائره‌کان بو به‌ هژی نه‌وه‌ی که نیوانی قازی محمد و حمه رشید خانیش تیک بیچی. حمه رشید خان ناچاری نه‌وه بیسته‌وه که خوی فری بداته‌وه باوشی پولیس و به‌نده‌بو دورخانه‌وه‌ی بو‌رمادیه و کرکوک.

بی سیاسه‌تی قازی محمد بو به‌ هژی تکینه‌وه‌ی زوریه‌ی عشائره‌کان. قازی محمد چاوی له نازربایجانیه‌کان نه‌کرد که توانیان زور به‌ گورجی روحی نیقطاقی و ده‌ره‌بگیه‌تی له ناوچه‌ی خویانا نه‌یلتن وه یاسای توده و شیوعه‌ت تا نه‌ندازه‌یک بگه‌ینه جی جا نه‌و چاو لی کردنو ده‌سه‌ی نازربایجان له قازی محمد نه‌نه‌وشایه‌وه. چونکه موقف و جیتگا و ریگا و روژی سیاسه‌تی قازی محمد و نازربایجان زور لیک دور بون. قازی محمد وهختی نه‌وه هه‌نگاوه‌ی نه‌بو که له گه‌ل عشائره‌کان تیک بدا و یاسای شیوعی بخاته‌ بازارنی کوردستانه‌وه.

ناوچه‌ی نازربایجان له‌گه‌ل ناوچه‌ی کوردا نیوانیکی زوری هه‌بو نازربایجابه‌کان هه‌ر نه‌وه‌نده‌یان وه‌لات هه‌بو که چنگیان که‌وتبو وه به‌ ته‌مای هیچ وه‌لاتیکی تر نه‌بون که داگیری بکه‌ن.

به‌لام ده‌وری قازی محمد زور قوناغی گه‌وره و منزلی دورتری مابو که به‌یان

په‌ری. وه‌کو نازادی. عراق سوریا کوردی تورکیا نفوزی عشائره‌کان له‌و کاته‌دا بو
قازی محمد زور پی ویست بو چونکه به‌ پرویاغنده و هیوای نفوز بلاو
گردنوه‌ی عشائره‌کان زۆر هه‌نگاوی قازی محمد جی گیر نه‌بو.
له‌ناو کوردستانا روحیه‌ی عشائره‌ی زور زیندو وه به‌ تینه بو بو‌په‌ینی
هه‌ندی مراحلێ نیشتمان په‌رستی.

کورد و نازربایجان فه‌رقیه‌کی زوری هه‌یه. نازربایجانیه‌کان ناچار بون که به
گورجی یاسای توده‌ سه‌ر پی بگرن - به‌لام کورده‌کان جاری نیشیان ته‌واو نه‌بو بو
که کالای شیوعیه‌تیاں به‌خستایه‌ته‌ بازاره‌وه. به‌ دو ملیون کوردی نازادکراوی
مه‌هاباد [۱۵] ملیون کوردی غیره نازاد کراو به‌ترسیان.

جا له‌به‌ر نه‌وه نه‌توانین به‌تین که قازی محمد نه‌ نه‌بو به‌م په‌له‌په‌لیه یقه‌ی
ئاغوات و خانو بگه‌کانی بگرتایه و نیعلانی شه‌ری له‌گه‌لا بگردنایه. چونکه
له‌و کاته عشایره‌کان به‌ هیتز بون پی ویستی به‌ کۆمه‌گی نه‌وانه هه‌بو رزاشاه.
مصطفی کمال - له‌ ده‌وری خویانا به‌ هه‌زاران وینه‌ فه‌و فیتل و هیز و راهه‌پین.
له‌یان توانی روحی عشائری و ناغایه‌تی له‌ناو به‌رن. وه به‌ چند په‌یمانی
فه‌لاوی وه‌کو په‌یمانی سه‌دآباد و - کاخی سفید و گلستان - ویست یان گیانی
عشائره‌ی بی هیز بکه‌ن بویان نه‌کرا.

عشائره‌کان زو نه‌بن به‌ کومه‌گ وه‌ زوش نه‌تورین - به‌لام که زانایکی
هونه‌رمه‌ند هه‌بی نه‌توانی به‌ سلیقه و میتشکی عشائری له‌گه‌لیانا به‌جولیته‌وه
نا نه‌ندازه‌ریکیش باری ته‌ماعیان نیشان بدا. زۆر له‌و سه‌ربازانه‌ باشتر شه‌ر
نه‌که‌ن که به‌ موچه و یاسای زۆر به‌ هیتز په‌روه‌رده کرابن.

عشائره‌کان سافیلکه و خوش باوه‌رن. نه‌گه‌ر له‌ ریگای راستا له‌گه‌ل یان
به‌دوی زور به‌ ئاسان دینه‌ سه‌ر نه‌و باره‌ی که کورد پی ویستی پی نه‌بی.

عشائره‌کان به‌ ته‌ماعیه‌کی که‌م نه‌توانن له‌و حکومه‌ته‌ بده‌ن که وا خاکی
کوردی داوه‌ته‌ به‌ر له‌پ - چونکه نیسته‌قلالی کورد. یا نه‌بی به‌ خوتن ره‌زی وه
پا به‌ هۆی قه‌لم و نه‌حزاب گه‌ریه‌وه تامين بکری.

خوین ره‌زی چه‌کو پاره‌یه‌کی زۆری نه‌وی که نه‌و مه‌به‌سته‌ی پی به‌ریته سه‌ر.

وه هیزی حزبی دیمکراتیش لهوکاته دا نه و ندهی تهوانا نه بو که به پیشمه رگی
حزبی له دهوله تو عشائره کان بدات جا که وابو نه بوایه قازی محمد
عشائره کانی به گران و هرزان له حکومت هاندا با.

پیگایکی وای نه هیشتبایه وه که عشائره کان پیا روشتبان بولای
حکومت. چونکه له روزه لاتنی ناوه ندیدا. عشائره کان دهستیکی بالایان
هیه له چه کرداری و شه کردنا. له زور دهورا دهوله تانی عرب و فارس و تورک
سودیان له نفوزی عشائره کان کرده بو سهر شور کردنی نه و دهوله تهی که
ویستویانه شهری له گه لا بکن.

عشائره کان له شهری ناو خویی وه شهری لابه لایی چه تهیدا زور له سهر بار
باشتر شه نه کن.

روت کردنه وهی عشائره کان له چهک وه دامالین یان له ملک بو هوزیک
نه گونجی که دهوله تیکی سهر به خو و دامه زراو بی وه له همو باویکه وه
خواهنی هیز و چه کو تهوانا بی. له پر و پاگندهی دهر وه پشت نه ستور بی. وه پا
حزبیک نه توانی نفوزی ناغوات و خانو بهگ نه هیلتی که له سهر هیلتیکی
راست و دیمکراتیهت مهودایکی زور بی له خهبات وه تی کوشانا بی. همو
فلاح و هرزیر و رهنج بهره کانی نه و عشیره ته له ناو حزبو سیاستا قال بو بیته وه.
به تماعی دابهش کردنی زهویو زاری ناغا ملله ته که هستابیته سهر پی وه
هیزی دهر بهگ بی تین بو بی.

بهلام قازی محمد - له دهوریکا داوای نه هیشتنی آغاواتو دهر بهگی نه کرد.
که هیج تقریری مصیری پون نه کرابو. کهس نهی نه زانی به سهر به خویی نهژی وه
یا نه خریته ژیر حکمی نازربایجان. دهوله تی نیران نیعتراف بهم کیانو ژبانهی
نهکات وه یا لی نه دات. جا پیش نه وهی که قازی محمد نه و قوناغانه ببری.
له سهر نار هزوی شیوعی و شیوعی په رسته کان جاری له گه ل آغایه کان معره که و
قرهی میراتی دابهستیو. له زورترین کاتا - عشائره کان جتیگایکی مه ترسی بوون
بو دهوله ته کانی بیگانه. چونکه چهکی عشائره کان به همیشه ی بوته
کوسپه یک له ری په لاماردانی دهوله ته کانی بیگانه.

دهوله تانی بیگانه مه ترستیکی گه وره بیان له چه کداری عشائره کان کردوه
پهونکه نهو هیزه‌ی ههتا نیستا له دهوله تانی عره بو تورکو فارسو روسی دابی -
هه‌ر عشایر بووه. وه یا به هیوای عشائره کان نهو حکومتانه له په‌کتریانداوه
له زۆر کاتا.

به‌لی نظامی سوسیالیستی - له دژی چینه و ته‌به‌قه‌ی آغواتو
ده‌ره‌به‌گه‌تیه.

به‌لام نیمه که کوردین جاری له‌م کاتو روژه‌دا هیچ سو‌دیک له‌م تطو‌ر و
نالو‌گۆره‌ ناکه‌ین چونکه هه‌رچی که بی‌که‌ین بی‌گانه سو‌دی لی وه‌رنه‌گری نه‌ک
گورد.

گورد نه‌بی تی کوشانی بو کورد بکات نه‌ک بی‌گانه. کورد نه‌بی شو‌رش بو
به‌رزی کوردستان بکات نه‌ک به‌رزی وه‌لاتانی ده‌ره‌وه هه‌ر ملله‌تیک که ده‌ست
له‌داته چه‌ک وه له دژی حکومته‌که‌ی خۆی رانه‌وه‌ستی. مانای نه‌وه‌یه که
ناسی‌ریک وه دل شکاوی و ناره‌زایه‌تی یاسا‌چ زۆرداری نه‌و حکومته‌ نه‌و
ملله‌ته‌ ناچار بوه که به‌رگی هه‌ل گه‌رانه‌وه و شو‌رشی له‌به‌ر کردوه.

بۆ ده‌وریکی خۆشتر و ناسایش تر هاتوته میدانی شو‌رش و خوتن ریژیه‌وه.
به‌لام که دی ده‌وری حکومتی پیشوی له ده‌وری نه‌م حکومتی نیستایه‌ی
دا خۆشتر و ناسان تر و به‌سو‌دتر بووه. ناچار نه‌بی بو‌بادانه‌وه بۆ لای نه‌و
حکومه‌ته‌ی که لی هه‌ل گه‌راوه‌ته‌وه جا له ئیرانا عشائره‌کان و ناغوات و خان و
به‌گه‌کان نه‌و مسره‌حه‌یان‌دی. له‌و شیانوی سینماییه‌ی مه‌ه‌ابد به‌ ته‌واوی که‌وتنه
به‌رچاوی وه‌لاتان.

جا له‌به‌ر نه‌وه‌ی که هیچ وینه نی‌حترام و ری‌زیک بۆ ناغواتو خانه‌کان
له‌مابووه له ده‌وری قازی محمدا، ناچار بون که با بده‌نه‌وه بولای حکومت وه
هه‌ولتی له‌ناو بردنی نه‌و حکومته‌ بده‌ن که له هه‌مو باریکه‌وه سه‌ر و
مالیانیان خستوته مه‌ترسی و نه‌مانه‌وه.

من له‌گه‌ل نه‌و باوه‌ره دانیم که بلیم ته‌به‌قه‌ی ناغواتو ده‌ره‌به‌گ مانه‌وه‌یان
شتیکی باش بی. به‌لام من نه‌لیم له وه‌ختیکی ناوا ناسکو ته‌سکا لاوانه‌وه‌یان

له توران یان پی ویست تره. چونکه نیشیان پی تیک نهچی. لهو باوهره دام
نهگه قازی محمد توانی بای دلی عشائره کان رابگرتایه وه به مستقبالی
داهاتو ته ماسدار و دل خوشی بگردبانایه. هیچ آغایک نه نه بو به لاینگری
حکومه تی نیران چونکه جه فا و ره زاله تو سوکیکی زوریان له نیرانیه کان دی بو
به لام له دهوری قازی محمدا - زورتر سوکی مه ترسی یان چاو پی کهوت به
به تیکرایی بایاندایه وه لای حکومت. چونکه له زهمانی حکومتی نیران
هر دهوله تو دارایه که یان له ژیر مه ترسی دابو.

به لام له زهمانی قازی محمدا سر و مالتو ناموسیش یان کهوت
مه ترسیه وه. بو نمونه ی مسال نهو چند روداوهی خواره وه تان به عرض نه که
که من خوم شخصیا رئیس حزبی جه وانان بوم له ناوچه ی سرا و ناوچه ی سقرا.

حزبی جه وانان.

له ژیر سه روکایه تی علی خسره وی سابلایه وه به مستشاریه تی نه سدنوب
- ناوی مملتی سیاسی روس. حزبی که له ناوچه ی مه ابادا پیک هات به ناوی
[حزبی جه وانان - گه نجان - نه ندان و مرشحینی نهو حزبه هموی نه بوایه له ده
رقت وه گه نج پیک هاتبایه.

راپه رینه که یان زور به سام و مه ترسینه ر بو. نهو حزبه له حزبه خۆین ریژه کانی
نه وروپایی نه کرد. هر فرمانیک یان که پی سپترابایه نه بو به بی گیروگرفت
پیک یان هینابایه.

نه فدراتی نهو حزبه نیمتیا زیکی تای به تیان هبو له همو راپه رین و تی
کوشانیکا. نیشه کانیان وه کو بروسکه و ابو. نابیو ناکری له بریاره کانیان نه بو.
نیشانیکی زهره و سوریان به سهر سینگه وه دادرو ابو هندی نیشان یان له
مفره ق وه هندیکیش یان له پهرو دروست کرابو. له روزی ۳۱ / تموزی ۱۹۱۶
عبدالرحمن ویس و سید بابانی حسینی - هاتنه مه رکه زی سرا تشکیلاتی
حزبی جه وانیان له سهر کرده وه به ناوی حزبی جه وانانی [سقز و سهر وظیفه ی
سه روکی نهو حزبه یان به من رهوا دی.

نهو باسه له روژنامه‌ی کوردستان ژماره [۷۰] دا بلاو کرایه‌وه به‌لام له گه‌رانه‌وه‌ی حمه رشیدخان بۆ عیراق من نهو وه‌زیفه‌ی سه‌روکی حزبی جه‌وانانهم دایه ده‌ست محمد محمود - که له قه‌به‌که‌ی محمد قدسی بو جا نهو حزیه له‌ناو کوردی نیرانا سامیکی زۆری په‌یدا کردبو

نه‌گه‌ر نازریایجان له‌و چه‌ندانه‌دا تسلیم به نیران نه‌بویایه‌وه هه‌رچی ناغوات و خانویه‌گی کورده‌واری بون له‌سه‌ر دیهاتو شوینه‌کانیان ده‌ر نه‌کران. به‌لام به‌ختی ناغا و زۆرداری دوباره ناغا و ناغازنیان هینانه‌وه سه‌ر حکم وه دار و فه‌راقه‌یان بو مسکین و کرمانجه هه‌لگراوه‌کانیان دانایه‌وه. نهو حزیه هیچ گۆی نه‌نه‌دایه سوکی و بی نه‌زاکه‌تی به‌رامبه‌ر به ناغایه‌کان. آغایه‌کان له هیچ کاتی‌کا خۆیان به‌خواه‌نی سه‌ر و مالوژن نه‌نه‌زانی. بو ده‌وری نیرانی و نه‌منیه - سوت خۆره‌کان په‌شیمان بوینه‌وه.

وه له په‌نای نهو حزیه‌شا حزبیکی شیوعی نه‌ینی له دی یاسی که‌ند [له ژیر سه‌روکایه‌تی عزیز خانی ناغای یاسی که‌ند] کرابووه که پی یان نه‌ووت پاله پستی حزبی جه‌وانان - به‌لام وه‌کو حزبی جه‌وانان نهو خوی ناشکرا نه‌کردبو. هه‌ر وا له په‌ناوه ده‌ستی نه‌خسته ناو نیشه‌کانی سوسیالیستی - دروست کردن.

سه‌ربه‌خۆیو نازادی بۆ چینه‌ی ده‌ره‌به‌گ و شوئینی - نه‌مابووه. هه‌تا مجبوری مزگه‌وته‌کانیش به هیوای به‌شو میراتی ناغا خۆیان خستبو ناو حزبی جه‌وانانه‌وه.

قازی محمد هه‌تا ره‌شو روتیکی له چینه‌ی کریکار و فلاح نه‌هینا ژیر فه‌رمانی حزبی‌ه‌وه وه چه‌کداری له لاین ناغا‌گانه‌وه وه‌لی ته‌فره نه‌درا وه پستینه‌ی به‌ریه‌ره‌کانیان له زد نه‌به‌ست.

قازی محمد نه‌وه‌ی به‌راوورد کردبو که کورستان له ۵۰ هه‌زار [دی] پترة. نه‌گه‌ر له هه‌ر دی یکا دو آغا و سه‌ چوار که‌سی سه‌ر به آغای لی به‌رنجی ده‌سته‌ی ره‌نجاو توراوان نه‌کاته نیو ملیون که‌س.

بی گومان په‌روپا‌غنده‌ی نیو ملیون که‌سی چه‌کدار و پاره‌دار معده‌ی باقی

دانیشتوانی کوردستان تیک نه‌دا. نه‌گهر تیکیشی نه‌دانه و مه‌به‌سته نه‌شیتوینی که قازی محمد و ده‌سته‌ی جه‌وانانی حزبی سوسیالیستی به‌قونه خشکی بۆی نه‌چون.

چونکه ده‌وله‌مند و ناغایه‌کان له پیش نه‌و نینقلابه‌دا لایان و ابو‌که میده‌نی سوسیالیستی ده‌ست کاری سه‌روه‌تو نفوز ناکات خه‌لکه‌که به‌گه‌وره و بچوکیه‌وه ناماده بون بو‌نیستقبالی روس به‌لام له دواییدا که چاریان کرایه‌وه، ته‌ماشایان کرد هه‌ر آغازنو‌کاره‌که‌ریکیان به‌ده‌ست به‌راه‌حیکو‌بره‌تی کوشه‌ریکی پیشه‌سازی وه جه‌وانیکه له‌و جه‌وانانه‌ی که قازی محمد چه‌کی داونه‌ته ده‌ست بو‌پاریزگاری کوردستانی مه‌زن وه کوردستانی هه‌مو کوردیک، له پیش دروست کردنی کوردستان جاری په‌لاماری ناموسی ناغایان نه‌دا به‌لی ملله‌تان به‌له‌ناو بردنی ثیق‌طاعیه‌ت وه رجعی و ده‌ره‌به‌گیه‌تی - پیشکه‌وتون شورشی فرانسه له سالی ۱۷۸۹ و شورشی اکتوبری روس له ۱۹۱۷ دا به‌لگه‌ی نه‌ویه که به‌توانه‌وه‌ی نه‌و خانو‌به‌گو‌ناغواتانه روسیا و هه‌ندی وه‌لاتانی پورته‌لات پی‌گوشتون.

به‌لام نه‌وه‌نده‌ی هه‌یه نه‌و راه‌پینه جاری بو‌کورد ده‌ست نادا چونکه کورد له مرحله‌ی ژبانو‌کیانی نیستقلالیتا هیچ قو‌ناغیکه نه‌به‌یوه. که جاری له پیش هه‌مو شتیکا به‌گه‌ر آغا‌کانا بچیت. نفوز و مه‌به‌ستی سوسیالیستی له وه‌لاته‌که‌یا بلاو بکاته‌وه که نه‌و به‌یره ته‌نها بو‌سودی شیوعیه‌ت ته‌واو نه‌بی نه‌ک کوردیه‌ت قازی محمد - بو‌خویو محمد حسین خان سیف و صدوری قازی برای [۱۲] دی‌یان له ناوچه‌ی مه‌بابادا هه‌بو. قازی محمد نه‌ی زانی که ژبانو یاسای ده‌ره‌به‌گیه‌تی چۆنه وه‌ج ده‌نگیک له‌م به‌سه‌ره‌اته دیته‌رو. به‌لام وا‌ده‌ر نه‌که‌وی که په‌نجه‌یکه‌ی ناچاره‌ی نه‌و نیشه‌ی پی‌کردبی که ناچار بو‌ه به‌سه‌ر نه‌م نه‌خشه‌ی غه‌له‌ته‌دا به‌روا. وه هه‌ر نه‌و په‌نجه‌یه‌ش بو‌که داری نازادیه‌وه هه‌لی ناوه‌سی دیسان نه‌و یاسا و نظامه‌ی حزبی جه‌وانان و حزبی شیوعی وه له‌ناو بردنی آغا و ناغازن له‌م وه‌خته‌دا بو‌روسیش هه‌ر هه‌له بو‌روسه‌کانیش نه‌بو‌ایه باریکیان تعقیب بکردایه که دوربایه له‌قره و غه‌وغای ناو‌خویی. نه‌و راه‌په‌رینه

أما و آغاکنه دهرکردنه یان ههڵ گرتبا بو وهختیکی نارام تر و پی ویست تر بهلام روسهکان نهو نیشه یان بو پهراوه دامه زرانده بو. نایا نه گهر ئیرانیهکان بهلینهکانیان نهبرده سهر تا چه نه ندازه یک نه توانن به یاسای شیوعیهت له ئهرا نا پهیرهوی بکهن. وه کوردهکان تا چه ئاقاریک ههز له ژبانی سوسیالیست نهگهن وه نهرون لهگهلیا.

جا بو ته دهره کاتی نهو پروژه نهو [مه ته له یان] له قازی محمد دا هیناوه پهراوه که یان به قازی محمد کرد.

له سهر راپهوری حزبی جه وانان. پاور ناغای گهوره له سابلاغ زیندانی وه خانه نشین کرابون. له و باوه رده دا بوم نه گهر نهو حکومه ته تا مه و دایکی تر بهو له رزه مابایه وه. نهو ناغایانه یان هه مو له داری سیاسه ته نه دان. بهلام بهختی ناغوات له بهختی کاکای فلاح به ههتتر بو.

دادگای کوردستانی قازی محمد

له بهر نهوهی که رودای نازادی مه آباد به ته واری رون نه بویه لیژنه ی وه زیران نهی توانی بو ههچ وینه قانونیک دا بن.

ته نیا به عرفو عادهت ره وشت و شرع - محاکمهاتی مدنی حقوقی جزائی شرعی نه کرا -

حاجی بابه شیخ سه رهک وزاره تی کوردستانی قازی محمد - له بابهت ژنو ژن خوازه وه - وینه مه رسومیکی دانا بو وه له روژنامه ی کوردستانی شا بلاو گرابوه

بهلام له بهر نهوهی که نهو ده ستوره ی حاجی بابه شیخ دای نابو. له گهڵ عاده تو عرفی ژنو ژن خوازی پیشوی نهو ناوچه یه کتری نه نه گرت وه دانیش توانی لهو ناوچه یه نهو مه رسومه یان بلاوه شتیکی زور ستم و ناخوش بو چونکه ده ستوراته که ی حاجی بابه شیخ ریگای له سه رهستی دل داری چاو باشقالی و ههز لی کردن شایو رهوش به لک و ژن ههڵ گرتن بستبو. عاده تا جیتیگای راپاردن دل داری نه مابو. گه نجی کردبو به ووشکه صوفی وه جیهانی دل داری

لی شاردبونهوه. که نهم یاسایهش هرگیز بو مللهتی نیران بهتای بهتی بو
کوردهکان دهستی نه‌دا. به پی نظامه‌کی حاجی باباشیخ - ژن ره‌دوا که‌وتن
هرگیز قه‌ده‌غه بو جا له‌بهر نه‌وهی که ره‌دوا که‌وتن و هه‌ل گیران له‌ناو
عشائری نیرانا شتیکی زور باو و دساده و ئاسان بو.

نهو باسه له‌ناو ژنو پی‌اوانا بویو به جیگای لاسایی و ره‌خنه. چونکه ره‌دوا
که‌وتن چه بوژن وه چ بۆ کچ له‌ناو عشائری [منگور - سویسنی - زهرزه -
مامه‌ش - پیران - دیبکری - گهورک] نیم‌تیاژیکی شه‌رفی هه‌بو.

نه‌گه‌ر ژنیک وه یا کچیک به درێژیی ته‌مه‌نی جاریک ره‌دوا نه‌که‌وتایه
له‌ناو ژنانا نه‌و ژنه‌ رێژیکی نه‌نه‌بو. پی یان نه‌ووت نه‌گه‌ر به که‌لک هاتبای
جحتلیک بۆ خۆی ده‌بردی.

دیسان بۆ پی‌اوانیش نه‌و تانه و ته‌شه‌ره هه‌ر هه‌بو. نه‌گه‌ر پی‌اوێک ژنی هه‌ل
نه‌گرتایه. پی یان نه‌ووت تو پی‌او نی نه‌گه‌ر پی‌او بای ژنیکت بۆ خۆ هه‌ل
ده‌گرت. جا ده‌سکوره تازه‌کی حاجی بابه‌شیخ غه‌وغایکی له‌ناو گه‌نجانا هیناو
پو. چونکه نه‌ی ویست کتوپر نه‌و عاده‌ته‌ کونه‌ی چه‌ند هه‌زار ساله‌ی کورده له
ناو به‌ری که کورده‌کان له به‌ختیاری میژویی دا ته‌نها ده‌ست که‌وتی دل‌داری و
علاقه‌ی جنسی و آزاد په‌رستی یان بو به‌جی ماوه. که له‌م فه‌نه‌دا له هه‌مو
نه‌وروپایک کون تر و پیشکه‌وتوترن.

هه‌ر چه‌نده تاسیراتی مه‌لا [هه‌ره‌شه‌ی مارو] دویشکی گوپ وه خۆشی و
کامه‌رانی به‌هه‌شت] تا نه‌ندازه‌یک ساردی به‌سه‌ر نه‌و (مبده‌ الحریه)
سه‌ربه‌ستی ژبانه هیناوه. به‌لام له‌گه‌ل نه‌وه شا له باره‌ی دل‌داری و ده‌نگو
بالۆره] له وه‌لاته پیشکه‌وتوه‌کان به جی نه‌ماون.

بو دامه‌زراندنی ره‌گیزه - پایه‌ی دل‌داری و اثباتی سه‌ربه‌ستی جنسی له
کورده‌ستانا نه‌و نمونه‌یه‌تان پیشکه‌ش نه‌که‌م که له‌م سه‌فری دیمکراتی قازی
محمددا - من خوم شخصاً دیومه

له کاتیکی که حکومه‌تی قازی محمد تیک چو. له هه‌مو لایکه‌وه
حکومه‌تی نیران ده‌ستی دا به خنکاندنێ تاوان باران و فه‌رمان به‌رانی نه‌و

نېشه. وه دهوله تي عراقيش به چاو لی کهری نیران. چهند زابتيکی عراقیان
خنکاندبون. و زور کهسپش یان لهو کهسانه بندی کردبو که نیشترکی شورش
قازی محمدیان کردبو. و منیش لهم وهخته دا چه له عراق وه چه له نیران به
ناوان باریکی قورس نه زانرام. زیاتر نیرانیه کان نه گه پان به دواما. لهو ترسه
ژنو ماله کهم له دی [کنده سوره ی] نیران له به شی گهورکی میره دی به سهر
هما آغای جهوان مهردی ناغای نهو دی یه دا به جی هیشت. به هیوای هه تا
ناسایش و نارام نه گه ریته وه بو نهو ناوچه یه. له گهل [سلیمی] ناموزام به
چه کداری چوم بو ناو عشائری منگوری به شی سابلانغ.

چونکه لهو کاته دا تشکیلاتی ناو عشائری منگور نه کرابووه. نهو کوشتار
و بهرین و غهوغایه ی که له ناوچه ی سقزا هه بو له ناو منگورایه تیدا نه بو.
پیش نه وه ی که بگه مو ناو منگوران - روم کرده ناو گهورکی مهاباد چومه
[دی سویناس] که نهو دی یه جی نشینی سه روکه کانی عشیره تی گهورک بو و
ناغایه کی نهو دی به ناوی حمد آغای حسینی آغا بو.

له وهختی خویا له باوکم زانی بو که چهند خزمیک مان لهو دی یه هه ن
له سهر ناو و نیشانی باوکم له خزمه کانم پرسه. له راستیدا چهند مالیکیان
لهو خزمانه بو هه لدام. که برا گهوره که یان ناوی کویخا [حسنه مشکه - بو.
له بهر بچوکی و بی چم سزی ههر به منالی نهو ناوه یان لینابو.

به راستی به چاو پی که وتنی نیمه زور شادمان بو. منو سلیمی آموزامی برد
بو مالی خویان. وه خذمه تیکی زور شایسته و خزمانه ی کردین.

شش روز لهو دی یه گلی دای نه وه نه ی نه هیشت پروین زور ته ماسی
له گه لا کردین که ههر لهو دی یه بی نینه وه. وه مالو مناله که ش مان له [دی
کنده سوره] بو بگوزیته وه بو دی سویناس -

به لام له بهر نه وه ی که نم نه زانی مصیرمان چون نه بی وه چه وینه روزیکی
رهش مان به دواوه یه گویم نه دایه داخوازه که ی کویخا حسن -

کویخا حسن - کچیکی بالا به رزی ریکوپیک چاو برو ره شی ده م به
پیکه نینی هه بو. که می ده مو چاوی به نیشانه ی ناو له ی ووردیله دیاری نه دا.

وا دهرنه کهوت که کچه کهی کوپخا حسن - سکی هه بی له مام کوپخا
پرسی - نهری مام کوپخا - نایشی کچت شوی کردوه یان نا.

ج - نهری والله - نهم سال [رهدوای] هه تیوه یکی پیشمرگه ی سابلاخی
کهوتوه. پی چی سه ری پی ده چاوان خستوم. نیستاش نهوا. وه سه ریان کردومه.
هه تولی پره و هه تهلایش در...

س - جا بو نهوه ی مام کوپخا ته ریق نه بیسته وه له به سه رهاتی کچه که ی.
ووتم. خو مام کوپخا نهو روداوه یه عیب نیه بو چی بوم به سه رهاته تیک
چووی. رهدوا کهوتن له ناو کوردایه تیدا زور باوه. شتیک که عرفو عادهت پی
نابی به عیب و شوره ی. ژنیک که ردوا نه کهوی هه ر له ژن ناکا.

ج - کوپخا حسن - کوره خو ده زانم عیب نیه - هه تا نیستا نایشی کچم سن
جاری [ده دی] رهدوا کهوتوه. هیچ پیم ناخوش نه بوه. چونکه هه مو جاری
هاتونه سه ر به ره کهم وه ده ست یان ماچ کردوم وه مه سه له تم له گهل کردون به
خوین و شیریا یکی زور چاک. هیچ پیم ناخوش نه بوه. دایکی شی به ره حمه ت
پی له میردیم هه ل گرتبو له پیش منیشا جاریکی دی رهدوا کهوتبو. به لام رهدوا
کهوتنی نهو جارهم زور له شانان گران بو چونکه نهو پیشمرگه ی هی من
(دهدایی) ناوه هیچ گوئی نه دامی مه سه له تی له گه لا نه کردم. منیش له ترسی
قازی محمدی نهو یرام هیچی پی بلیم.

جا قضیه ی ده ستور و یاسا تازه که ی حاجی بابه شیخ نازاوه و ده نگیکی
کهوره ی له ناو کچ و کور و ژن و پیاوان نابوه. لهو کاته ی که حمه رشید خان
که رایه وه بو عراق. من له نیران مامه وه نهم ویست وه کو حمه رشید خان واز له
خدمه تی کوردستان بینم خو م بکه مه وه دیلی دست پولیسی عراق.

هه ر له نیران مامه وه. به لام یکدو نه فسر له نه فسه رکانی عراقی هه ل یان
لی دی بوم. له لای [اسد اوفی - روسی به سه ختی تاوانباریان کردبوم. که له
که رانه وه ی حمه رشیدخان بو عراق ده ستیم تیا هه یه. اسد اوفیش - قازی
محمدی هه ل پی چا بو بو گیرانی من. روزیک له ناکا و ده ستیک پیشمرگه له
دی [تموته] گرتیانم و بردیانم بو سابلاغ و خستمیانه زیندانی کوردستانه وه.

لهو زیندانهی که ده‌میک بو به ناواتیه‌وه بوم. نهم ووت ناخ روژیک کوردیش زیندانیکی ببوایه. و توانی بایه به عدالته‌تی خوئی محاکمه‌ی تاوانبارانی بگردایه.

نا حه‌زه‌کانم نه‌پانه‌ویست به قضیه‌ی حمه رشید خانه‌وه بم سوتی نن و منیش نهم ویست وه‌کو مه‌نجه‌نیقه‌که‌ی [یانا‌رکونی برداوسلاما علی ابراهیم] لهو روداوم لی دور بخریته‌وه.

نه‌مجا دژی حمه رشید خان ده‌ست کرا به پرسیار و لی کۆلینه‌وه له‌پانه‌ویست که من تاییدی تاوانه‌کانی حمه رشید خان بکهم وه نه‌مجا به‌ه‌لام بگهن

وه‌کو [گویلله‌که‌ی مه‌لای مه‌زبوره] ههر له گویلکی به‌ستراوه‌یان نه‌دا. حمه رشید خان یان له ده‌ست ده‌رچوو. نه‌پانه‌ویست من به‌باسی حمه رشید خانه‌وه بگهن به سینمای نه‌سه‌دئوف و بریانی ناحه‌زم -

له دوا‌بیدا بویان رون بووه که من له به‌سه‌ره‌اته‌کانی حمه رشید خان بی ناوانم و ههر ۲۰ وینه تاوانه‌که‌ی حمه رشید خانم له‌سه‌ر بناغه‌یکی زه‌میر و روداو بو ته‌فسیر کردن. که لا کاتی خوئا به دور و درژی نیشانیان نه‌ده‌ین.

به‌لام له‌گه‌ل نه‌ه‌شا [۱۶] روژ ههر له زیندانی [سید پیره‌دا مامه‌وه. به‌لام له‌به‌ر نه‌وره‌ی که ناخر و نوخری حکومه‌ته‌که‌ی قازی محمد بو نهم توانی وه‌کو چاران بچمه‌وه ناو ریزی فه‌رمان به‌ری وه خوم به مستولی فه‌رمانی گرنگ بزائم.

جا له و کاته‌ی که من چومه زیندان [۵۰] به‌ندی له زیندانه‌که‌دا بون له ناوانه‌کانم پرسین ۳۸ که‌سیان وه‌لام یاندا‌یه‌وه ووتیان نیمه ژن مان هه‌ل گرتوه له سه‌ر ژن هه‌ل گرتن گیراوین. چونکه [پی مان له کلکی گویره‌که] ناوه. به مانا یاسا و ده‌ستوری حاجی بابه شیخ مان شکاندوه.

ده نه‌فه‌ریش یان ووتیان له‌سه‌ر راپوری [عثمان دانیشی مدیری مدرسه‌ی گلاویژ - گیراوین. گوایا ههر که‌سی که له عراقه‌وه بیته سابلان ترجمه‌ی حالی لهو که‌سه له کاک عثمان دانیشی - نه‌پرسن نه‌گه‌ر نه‌و نه‌ی گوت نه‌یان ناسم

پیاوی باشن - نهوا نهگیرین. وه له زیندان نهمی نهوه ههتا نهنوسری بو عراق
وه له عراقهوه راپوری خاوینی یان دی بو سابلانغ نهو حهله بهرهلا نهگیرین.
جا نیمه لهو کهسانهین که کاک عثمان دانیشی - نامان ناسی. ۲
نهفهریش یان لهسهه قهرز بهندی کرابون.

زوریهی بهندیهکان مانهوهیان له ۴ و ۵ مانگ تی پهپی کردبو داد و
داخوازیان به هیچ لایی رانه نهگهی. وه لهو مهودایهشدا کهس هیچی لی
نهپرسی بون.
سیده پیرهی - مدیری زیندان روژی نهفهری یک تومانی جیره بهندی
نهدانی. ههمو خواردن و راباردنیک یان بریهتی بو لهو تومانه. [جا به کالی
یا به کولای] ههه نهو تومنه بو که ۵۰ فلسی عراقی نهگریتهوه.
زورم بهزهی بهم خهتکه ههژارانهدا نههات که وهکو نازال خراونهته نهو
زیندانهی پر له موریانو دل گیریه - نه مذکریه توفیقی وه نه دریری موده - وه
نه روژی لی پرسین و چونه دادگا کرانیان وه نه پرسیری ههوهلی - وه نه
حوالهی دادگا کرانیان - دیاری نهکراوه.

تهنیا لهسهه راپوری سیخۆر و یا راپورچی و مدعی کابرا نهگیرا تقریری
نهانی محقق و تصدیقی حاکم بریاری حاکمی صلح و جزائی و نیستنتاقو تمیز
بریهتی بو تنها له نیخباری مخبر

جا له مهودای نهو ۱۶ روژهدا سکالام بو ۳۸ نهفهری ژن ههنگرتو نوسی.
به زور وینهی قانون و عرف وه دهستور - سکالاکانم نهرازاندهوه. وه به هوی
[سید پیره] ردهوانهی دادگای تای بهتی نهکران. خوش بهختانه نهسهقی داواکان
نهکهوتنه بهرچاوی لی پرسهکانی شهرع و دادستین ههه ۳۸ کهسیان بهرهلا
کران. بهلام تا نهو ماوهیه دهستورهکهی حاجی بابه شیخیش نهختی سارد
بوپوهه. پتر نهوه بو به هوی بهربونیان نهک ههه تهنیا نویسنهکانی من.

بهلام ۱۰ نهفرهکهی که له لاین عثمان دانیشهوه گیرا بون هیچ یانم بو
بهرهلا نهکران چونکه به تههمتی سیخوربو سیاست گیرا بون وه له حزبی پارت
و تحریرا پرسیریان بو کرا بو. مانهوهیان لهسهه وهلامی حزهکان ناوا دوا

هیشتی قضانی - لیژنه‌ی دادگای ده‌وله‌تی مه‌باد
 هیشتیکی شه‌ریان بو‌راپه‌راندنی روداوی جزائی و حقوقی - له‌مه‌لایان
 دروست کردبو. وه‌نه‌ندامی نه‌و لیژنه‌یه‌ بریه‌تی بون له‌مه‌لا حسین - ملا
 محمد و ملا ابراهیم - نه‌و مه‌لایانه‌ تنیا له‌گرتنی خه‌لکا ده‌ستی بالایان
 هه‌بو.

ده‌نا به‌ردانی خه‌لکو نیش ناسان کردنا زور په‌زیل و چروک بون.
 غیرتی نه‌و دادگای شه‌ریعه‌تیه‌ دو دادگای تره‌ه‌بو. داوایک که‌په‌ی وه‌ندی
 له‌گه‌ل روداوی لشکره‌بوایه. نه‌درا به‌دادگای زه‌مانی جه‌نگ که‌سه‌روکی نه‌و
 دادگایه‌ پات پولکونیک مصطفی خوشناو - وه‌نه‌ندام جعفری کریمی - و نوری
 احمد طه - و خلیلی خسره‌ووی - ناوان بون.
 دادگای سټ هه‌م هیشتی نه‌نجومه‌نی ملی بو که‌بریه‌تی بون له‌ ۱۴ نه‌ندامی
 له‌ختی کامل و به‌سالا چو. که‌سه‌روکه‌که‌یان قازی محمد بو - نه‌و هیشته
 له‌ماشای هه‌مو وینه‌ داوایکی نه‌ملاک و ناخوشی نیوانو زور شتی حقوقی یان
 له‌گرد.

وه‌ بریاره‌کانیش یان قابلی په‌خنه‌ و دوپاته‌ی نه‌بو.
 له‌و هه‌مو مه‌ودایه‌دا نه‌و سټ دادگایانه‌ دو حکم یاندا بو یه‌که‌م حکمی پیاو
 گوژیک یاندا بو به‌یه‌ک سال به‌ندی و حکمی کابرایکی [دایکی خو‌گیش]
 یاندا بو به‌مردنی تیره‌بارانی - حکمی تیره‌بارانی که‌یان شتیکی زۆر جوان و
 عداله‌تانه‌ بو. چونکه‌ تاوانه‌که‌ی له‌ تاوان نه‌ه‌چو.
 گوژراوه‌که‌ له‌گه‌ل [زردایک - باوه‌ژنه‌که‌ی] ریک که‌وتبون بو نیشی خه‌راپه‌
 بی شه‌ری.

وه‌ له‌ سه‌ر نیسفاق و بریاری باوه‌ژنه‌که‌. کوره‌که‌ باوه‌که‌هی خوی کوشتبو و
 برا به‌چوکه‌که‌ی پی زانی بو ناگاداری دادگای کردبو. کوره‌که‌ گیراو ژنه‌که‌ خوی
 شارده‌بووه. وه‌ په‌سما کوره‌که‌ی پی له‌ تاوانی خۆی نا. زندانی کاک سیده‌ پیره

زۆر - پيس و ناخۆش بو. باوهر ناکری که زیندانی ئیرانیه کان نه وهنده به نهرگ و نازار بویی.

تهنیا چند [به ره یکی] تالانی مالی حسامی [دا شکستانی تیا را خرابو، نه نا هیج پی خهو و شتی تری تیا نه بو.

سابونو حمام و ریش تاشین - قه دهغه بو. به لام له هه مو شتیک باشتریان نه وه بو [ته نوریکیان] له ناو چه پيس خانه که دا دروست کردبو بو سیپال تین وه شانندن - ههر چه نده که من له بهر نه زانین شاقه لی چۆخه که ی خۆم سوتاند - به لام له مسئله ی رشکو موریان نه وه ته نوره شتیکی زور به که لک و ئینسانانه بو.

له گه ل نه وه شا که زیندانو دادگا و به ندی هه موی ههر کورد بون وه به داخوازی گه لی کورد پیک هاتبون ههر خۆش بو.

فه رهنگ - خویندن له مهابادا

له بهر نه وه ی که له وه ختی خۆیا ئیرانیه کان نه همیه تیکی وه هایان به خوینده واری کورده کان نه دا بو. خویندواری بهر زو و خاوهر شهاده و گه واهی له سا بلاغا نه بو.

زوری به ی خوینده واره کان بیان له کلاسی ۳ ناو نچی متوسطه تی په پنه بو بون. به لام له بهر نه وه ی که چند ماموه ستایکی باشیان له عراقه وه به فیدا کارانه بو هاتبو. خوینده واری حکومه تی قازی محمدیان خستبو سه ر باریکی ریکویتیک.

معاونی وزیري معارف [دلشاد رسولی -] ناوی باوک ئیرانی بو که که له وه ختی خویا باوکی هاتبو کویی. وه دلشاد له کویی خویندنی ماموه ستایه تی ته واو کردبو. به لام زور زانا و خۆ پیش خهر بو.

به هوی تی که لاویه تی سا بلاغی و خزمایه تیه که ی نه وه مه نسه به بیان ره وا دیبو. نه گه ر به نیستحقاق بوایه بو نه وه مه نسه به زۆر که سی خوینده وارتر هه بو که له عراقه وه هاتبون. له سا بلاغا ۸ مدرسه ی کور و کچ یان کردبووه. له

شارانی بوکان سندوس [نه غده] شنو - دیسان - خونندن گایان دانابو نسبت
به نیداره جاتی حکومتی قازی محمد - چینی خوننده واران له هه مو دایره یکی
تر پیشکه وتو تر بون.

مه وجودی شاگردی مدرسه کانی سابلاغ به کور و کچیوه گه یشتبو ۱۶۰۰

شاگرد

کچانی مدره سی زوریه سفور و جلی ناله فرهنگه و سه ریستی نه زیان.
جلی مدره سی کچ و کور له سه ر فورمیتیکی تازه بو به جلی ره شوکی و
ناوخویه تیه وه شاگردی کور و کچ له مدرسه وه رنه نه گیران.

کچ و کور چون یهک نه چونه ها او به زمو ناههنگ وه نومایشی مده نی و
سیاسیانه وه. هه ره وه کو کور به کچیش سه ریستی ته واو درابو. کچان دهوری
خطبه و شیه ر خوننده وه و نوسین و مقالات یان. زور به سه ریستی نه گیرا

قازی محمد - هه زی به سفوریو لینگ و قول روتی نه کرد. زور به خه یالاتی
به رزی خونندن کچانه وه سه رگه رم بو. [کوده له ی صیده لیان - و مریم خان -
ناوانی مدیری مدرسه ی کچان بون.

هه تا جاریک متینگیتک له سابلاغ گیرا. هه مو کچه مدرسه یه کانی
سابلاغی به جلی سفوره وه هاتبونه ناو نه و متینگه قازی محمد هه ستایه پی و
روتی. من که خاوه نی نه و هه مو کچه جوانه روح پاکانه بم هه رگیز ناروخیم -
ملا مصطفی بارزانی - له زور جیگا ته نقیدی نه و فره موده ی قازی
محمدی نه کرد و نه بوت.

حق و ابو قازی محمد - وتبای من که خاوه نی نه و چوار جه نه رالو لشکره بم
هه رگیز ناروخیم. چونکه روخاندن به هوی چه کو پاله وانانی میدان پاریزگاری
نه کری. نهک لینگو قولی روتی کچان.

هه تا له روزی ۱۰/۴/۳۲۵ (۱/تموزی ۱۹۴۶) مدیری گوئیاری
[خواندنیها] له تاران چاوی به قازی محمد که وتبو له باره ی خوننده وه لی
پرسی بو قازی محمد وه لامی دابووه. که له نیازمایه. ده بوستانی سابلاغ بکه م
به ده بیرستان و دانشکده -

قازی محمد ریزیکی تهواوی له ماموهستایان نابو وه له خزینهی دهولتهتی یارمهتی باش نهدران.
موچهی معلم و معلمات له ۱۰۰ تومانهوه ههبو ههتا ۲۵۰ تومان که نهه موچهیه بهرامبهه بهه روژه زۆر بو
له مدرسهکان ههه کتیبی کوردی عراقی نهخوینرا. چونکه جاری پههرا نهگهیشتهون که کتیب چاپ بکهه.
ووشه و پیتی کوردیان له روژنامهکانا بلاو نهکردهوه بو نهو خویندهوارانهی که نهیانهویست فیری نویسی کوردی بهه.
جلی ماموهستایهکان وهکو جلی نهفسههری وابو سالیانه پارهی جلی ماوهستایان له گههنجینه تهرخان نهکرا.
محمد ووردی - عبدالقادر - قانع - عثمان دانیش - محمود کریم زندی ناوان له عراقهوه چوین بو مههاباد بو درس ووتنهوه.

تههزی نویسن و دهفتهرداری

لهو وزارهتانهی که دامهزابهون تههیا نمونهی وزارهتی فهههنگ دادگستری - جههنگ - کشوهری - دارایی دیار بو. وزارهتهکانی تهههه شتیک بون وهکو پههکههههکی بی جوله -
مدیری ئیداره و نوسهههکانیان تا نههنازههیک سههلیقهیان به نویسی شیهوی دهفتهرداری نهشکا.

چایی نویسن یان به زوری پههیدا کردبو. دابهشی لق و پهه یان له دائهههکانا کردبو. قاقههز و دهفتهههکی زوریان له میراتی نهههههکان بو بهجی ماهو. وه روههکانیش ۲۰ تهه قاقههزیان دابهونی. سهههه کلیشهی نویسن و سهههه پاکهت یان به کلیشهوه دروشمی نهو دایههیه به چاپ چاپ کردبو.

نویسن یان پههه به مههکهههی جهوههه بو. پی نویسی قویهه کهه تههههکار نههههرا

نوسههههیک روژی ههه نهی توانی دو سهه قاقههز بنوسی. چونکه به دهههت

هت وه وینه لی نوسینه وهی نوسراو شتیکی زور به نعرک بو. وه کوردی
خویندنه وه بیان زور به لاهه زحمهت بو. مدیری تحریرات سه ره کی نوسرانی
پاره گای قازی محمد [یاهو] ناویکی سابلای بو. که له میرزا چاکیدا ناوی
دهر کردبو نه بو به چهند جار پهراو - ته سوید - نه مجا نوسراویکی بو ریک
له خرا.

پسته کانیاں سه ر شیوهی فارسی نه نویسی. که پی یان نه ووت شیوهی
[شکسته] نه نوسینه بو عراقیه کان نه نه خوینرايه وه. وه ده ست خه تپه
عراقیه کانیش به نعرک بو نه وان نه خوینراوه.

روژیک له [سهرا] له جیگای وه زیفه کهم دانیشبوم [میر حاج] هاته لام بو
دایهشتن. له وکاته دا نوسراویکی احمد خانی فاروقی یان بو هینا. له جیاتی
له وهی نوسراوه که بخوینیته وه. نوسراوه که له سه ر میزه که هی من دانا.

لیم پرسی بوچی نه نوسراوه ناخوی نیته وه. ووتی بوم ناخوینریته وه
فاقه زه کهم بو خوینده وه وه جوابه که شم بو نویسه وه.

احمد خانی فاروقی - که به احمد خانی خلیل خان - و سالار [ناویانگی
دهر کردبو. یه کهم نوسه ر و خوینده وار بو له زمانی فارسیدا. به لام که ویستبای
به گوردی شتیکی بنوسی. نه بوایه له هه وه له وه به فارسی نوسراوه که هی ریک
به مستایه نه مجا هه لی گیرابایه وه سه ر کوردی. به چهند سه ر شکینه یکه وه
له مجا بوی نه بو به نوسراو. نه مجا کاک میر حاجیش نه هی فه رمو نازانم بی
خوینمه وه له بهر نه وهی که نویسن و خویندنی کوردی له نیرانا شتیکی تازه به
نازه و نۆ نه خشه بو. خه لک له خویندنه وه و نویسن سه ره به ست نه بو به لام
خوینده واره کانیاں له هه مو لایکه وه ده ست یان کردبو به شت فیر بونو بن چینه ی
نویسن و ره ووشتی؟

به م هویه وه له روژنامه ی کوردستانی ژماره ۴۲ به دورو دریزی شیوهی
نویسنی دهنگو ووشه کانم بو بلاو کردبونه وه وه له زور جیگاوه سوپاسو ستایشم
بو نه هاته وه.

نه خوشخانه‌ی مهاباد

هرچهنده که حکومت‌ه‌کی قازی محمد ریک نه‌خرا‌بو. به‌لام ده‌رمانیکی زوریان له نازربایجان‌ه‌وه وه‌رگرتبو - ههندی دوکتور و برین پی چی کور و کچیان له عراق‌ه‌وه بو هاتبو که له دایره‌ی شیر و خرشیدا - صلیبی احمر - نیشیان نه‌کرد به‌رجسته و به‌ناوبانگیان دکتور سلام بخش و کمال الدین. و مندید و محمد ناوی برین پیچ بون.

له‌گهل نه‌وه‌شا جراح - برین تی مار که‌ره‌کانی لادی یه‌کانیان هینابو ناو خسته‌خانه‌کان‌ه‌وه شان به‌ شانی برین پی چه‌کانی فهنی - نیشیان نه‌کرد. و ههندی جار نه‌شیان ناردن بو چه‌به‌به به‌لام نازربایجانیه‌کان دوکتوری باشیان هه‌بو. وه به‌ تایی به‌تی خسته‌خانه‌یکی گه‌وره‌ی روس له ته‌وریزا کرابووه دکتوری تایی به‌تی هه‌مو نه‌خوشیکی تیا دانرا‌بو.

ده‌ره‌جات له لشکری کوردستانا

له‌به‌ر نه‌وه‌ی که ده‌وله‌تی ئیران میدانی نه‌دابو که کورده‌کان نه‌فسه‌ر و خوینده‌واری لی پی بگا. جا له‌به‌ر ههندی پی ویستی نه‌فسه‌ر و ده‌ره‌جه‌دار. قازی محمد - هه‌ر وا به‌ بی لیک دان‌ه‌وه ده‌ره‌جاتی به‌ سه‌ر تاغوات وه‌ خه‌لکی سابلانغا بلاو کردبووه. وه به‌ ته‌ماعی ده‌ره‌جه‌داری به‌شیکی زوری له تاغایان و خه‌لکی سابلانغ راکیشابو ناو فه‌رمان وه‌ په‌ره‌ره‌کانی لشکری ئیرانه‌وه. وه فکریکی زور سیاسیانه‌ی به‌کار هینابو. بو راکیشانی خه‌لک بو لای خۆی به‌ هیوایی ده‌ره‌جه و ته‌ماعی [نه‌خشه‌کیشانی سه‌ر ناو]

به‌لام قازی محمد له دواییدا له‌گهل عشائره‌کانا بیه‌ر و باوه‌ری گوری نینه‌قلابیکی زور سه‌یری خسته‌ ناو ده‌ره‌جه‌داره‌کان‌ه‌وه. به‌ گویره‌ی نه‌و به‌ریار و په‌ی مانه‌ی که قازی محمد له‌گهل ئیرانیه‌کان به‌ستبوی که نه‌بی ناوی لشکر بگوری به‌ [نگهبان] وه نه‌و هیزه‌ی که نه‌ش می نیته‌وه نابیی سیمه‌تی عسکری - نارته‌شی بیی - ده‌ره‌جاتیش به‌ پی نه‌و نسبه‌ته نه‌بی هه‌ل بگری جا له‌به‌ر نه‌و هه‌یه‌وه. قازی محمد له کاتیکی زور سه‌خت و ناخوشا بلاوی کرده‌وه نه‌وانه‌ی

که به شهاده‌تی به‌رز دهره‌جاتیان نه‌درابی تی وه یا به ره‌سمی له دانشگه‌ی نه‌فسه‌ری دهر نه‌چو بن. دهره‌جه‌کانیان به - فخری - لابار ته‌ماشاشا نه‌کری. نه‌و وینه دهره‌جانه‌ریزی دهره‌جه‌ی قشونی نه‌ی.

جا به پی نه‌و بیاناته له هم‌و لشکری قازی محمدا ۳۰ دهره‌جه‌داری جه‌نگی جه‌ری - نه‌مایه‌وه.

نه‌مجا بیانیکی که‌ی بلاو کرده‌وه نه‌وانه‌ی که نه‌یانه‌وی دهره‌جه‌کانیان تابعی یاسای سه‌ریازی بی - نه‌بی بچن بو ته‌وریز بو ماوه‌ی دو سال له دانشگه‌ی جنگیدا نخوین حقیقتا نه‌و بیاناته لابه‌لایه‌ی قازی محمد زیانیکی زوری له هه‌ستو تین و ته‌کانی کوردستاندا و خذمه‌تیکی گه‌وره‌ی معنویاتی نیرانیه‌کانی کرد.

چونکه نه‌و دهره‌جه‌دارانه‌ی که سالیکی بو نیشترکی نه‌و شوریشه‌یان کردبو. و نه‌و که‌سانه‌ی که سالیکی بو چوبونه ناو جه‌نگ و چول په‌رستی به هیوای دهره‌جه و مه‌نسه‌بی باش.

وه نه‌و سه‌روک عشانزانه‌ی که به خویانو پیاوه‌کانیانه‌وه به هیوای دهره‌جات و نیحترام خویان کردبو به دوزمنی نیران وه سینگ یان به گولله‌ی دوزمنه‌وه نابو.

له نه‌وه‌ل بیستنی نه‌و بیاناته ساردبونه‌وه. دهرجه و جه‌له‌کانیان فری دا. به لوت چرچی و دم پر له پرتو بۆله - ناش به‌تالیان لی کرد و هه‌ر که‌سه گه‌رایه‌وه بو شوین و جیگای خویان.

لیتره‌دا حمه رشید خان باشی بۆ چوبو که نه‌ی ووت هه‌تا سقز و بانه و سه‌رده‌شت نه‌گیری. من دهره‌جه‌داری لشکره‌که‌م ناشکرا ناکه‌م. چونکه نه‌ی زانی به فه‌شلی دهره‌جه‌داری فه‌شلی جه‌به په‌یدا نه‌بی.

قازی محمد نه‌بو له تاران به‌راوردی نه‌م باسه‌ی بکردایه که له پیش [وه‌لاخ کرینا] بوچی ناخویر هه‌ل به‌ستی. بوچی له پیش ته‌واو کردنی تشبیتی مه‌رکه‌زی حکومه‌تی کوردستان و اعتراف به هم‌و کیانیکی کورد نژاد. جاری ناری لشکر نه‌گوری به نگهبان وه له‌سه‌ر چوار لشکروه‌وه هیزه‌که‌ی نه‌هیناوه سه‌ر

۷۰. پولیسیک وه له سهربازه وه ناوی له هیزه که ی نه نا نگهبان - به مانا نه منیه - پولیس.

مادام خه لکه که به بی موچه و جل و بهرگ - به هه مو مخارجیکی خویانه وه ته نیا به خۆشه ویستنی دهره جه داری هاتبونه میدان وه و قضیه یه ی تاجیل کردبا بو کاتیک که نیرانیه کان واده کانی تریان سهری گرتبایه. نه و حه له دهسته بهری نه و بریاری جه بهه چول کردنه بو بایه.

نه بو قازی محمد - هه ره له تاران وه تی که یشتبنا که حکومتی نیران ضعیف نیه بویه بهانه ی وا که وره نه گری. جا بهر بهر کانی هیز و ته وانا. به هیزیکی که وره ی سهرباز و عشائر پتیک دی. نهک به هیزیکی داوه شاهه ی پولیس و نیشک چی ناو شاره کان.

کاتی که لشکری شکاک هاته جه بهه وه ۱۳ دهره جه داریان هه بو. به لام که لشکره که یان بلاوه ی پی کرا دهره جه داره کانیا ن که یشتبونه - ۱۵ نفر.

هه تا دو نفره ی شکاک چون بو لایی قازی محمد داوای دهره جه یان لی کرد. قازی محمد ووتی من له ترفیع وه دهره جاتی نیوه بی ناگام. هاوری یه کانتان چون ۱۳۷ دهره جه ی بی نه مریان هه ل گرتوه نیوه ش بچن دهره جه بو خۆتان هه ل بگرن.

له بهشی رادیوی تاران به گالته پی کردن بلاویان نه کرده وه که قازی محمد شه هپور - فیق فیه یکی چنگ که وتوه هه ره به فو پیا کردن نه فسه ره و دهره جاتی لی دهر نه پهری له ناو لشکری قازی محمد ا - نه فسه ریو دهره جه هه ل گرتن بو بو به خولیایی وه موده یکی زۆر سه یر.

چونکه خه لکه که نه وهنده تی نو بون بو سه ره به خویه تی و دهره جاتی دهوله ته که یان. نه گه ره نه ستیره یک به گیان بکراهه وه ته و او بو بایه نه یان کهری.

چونکه خه لکه که نه وهنده نازاری دهست نه فسه ره کانی نیران یان دی بو. نه یانه ویست به روتبه و مهن سه بی حکومته که ی خویان و دهره و نازاره له بیر بهر نه وه. جا روتبه وه دهره جه نرخیکی زور بالا و خۆشه ویستنی هه بو له ناو عشایر و ناو شاره کانا.

بو نمونه‌ی مسال.

اسماعیل خانی فرخی - نه‌فسه‌ریکی ۳ نه‌ستیره بو وه رسول نه‌غده‌یش -
له‌فسه‌ریکی دو نه‌ستیره‌دار بو هه‌ر دوکیان - له‌مه‌رکه‌زی سه‌را - له‌پیزی
لشکرا نیش یان نه‌کرد وه به‌فه‌زمانی وه‌زیری جه‌نگ نه‌و نه‌ستیرانه‌یان
دراوی.

به‌لام نه‌گه‌ر رسول نه‌غده‌ی - له‌سه‌راوه‌چویا بو بوکان بو فه‌رمانیکی میری
وه‌هۆیه‌تی. نه‌ستیره‌یکی له‌نه‌ستیره‌کانی اسماعیل خانی فروغی - دانه‌گرت
وه‌نه‌ی چه‌سپاند به‌سه‌ر شانی خویا وه‌نه‌ستیره‌کانی خوی نه‌کرد به‌سێ نه‌ستیره
وه‌هی نه‌کانی اسماعیل خانی نه‌کرده‌وه به‌دو نه‌ستیره‌هه‌تا نه‌گه‌راپه‌وه وه
له‌گه‌ر اسماعیل خانی - چویا بو بوکان نه‌ستیره‌یکی رسول نه‌غده‌ی له‌گه‌ل
هۆیا نه‌برد - نه‌ستیره‌کانی نه‌و نه‌بون به‌چوار نه‌ستیره و نه‌ستیره‌کانی کاک
رسولیش - نه‌بون به‌یه‌ک نه‌ستیره‌هه‌تا نه‌گه‌راپه‌وه.

جا خۆشه‌وستی ده‌رجات گه‌یشته‌بو به‌م نه‌ندازه‌یه له‌و باوه‌ره‌دابوم نه‌گه‌ر نه‌و
هیز و کوبونه‌وه و جه‌ماوه‌ریه له‌ژیر فه‌رمانی که‌سیکی زانا و قال کرای
دوروش دا بویه هه‌ر به‌م لشکر و هیوای ده‌ره‌جه‌داریه هه‌مو کوردستانی ئیرانیان
له‌گرت. به‌لام داخی گرانم سیاسه‌تی سوسیالیستی وه‌شه‌ریکه‌ی تامیمی
له‌وتی ئیران. شتیکی وه‌ای کردبو که‌ زمانی هه‌مو زانا و کاربه‌ده‌ستیکی
درونی بو.

په‌لای زانا و بلیمه‌ت خرابو ژیری نه‌زانو به‌سه‌ر نه‌هاتو جا هۆی له‌ناو چون
و شکانی عمودی فه‌قری - تی غه‌ی پشتی کوردستان شکان. بلاو کردنه‌وه‌ی
لشکر وه‌ره‌نجان وه‌دل شکانی عشائر - و شعور بریندار کردنی ده‌سته و
به‌سته‌یک بو که به‌خاوه‌ن دارایی وه‌نه‌شرافی وه‌لات ناویان ده‌رکردبو. وه‌له
لاین ده‌سته‌ی حزبی جه‌وانانه‌وه به‌سوکی ته‌ماشانه‌کران.
هه‌ر نه‌وه بو که بو به‌هوی تیک چونی کوردستانی قازی محمد وه‌پاش
له‌وتی سیاسه‌تی کورد به‌مه‌ودایکی دور.

ناخوشی نیوانی حمه رشید خانو لشکرکھی

له بهر نه وهی که له نیوانی لشکر و نیداره ی قازی محمدا تربیه یکی
سه ریازی پتک نه هاتبو. راپور و راپوه کاری له نیوانی هیزه کانو نیداره دا زور
بو. ناکوکتیکی زور ته و او که تبو ناو لشکره وه. له ره غمی نه وهی نه فرادی حزبی
ته لاقو سویندیان خوارد بو که خدیانته له کوردستان و یه کتر نه کهن به لام نه و
سینده له لای کهم کهس نرخی ما بو. نه فسر و نه فسر و فرمانده و مالک و
فلاح وه کویهک له دژی یه کتر نه دوان

هه تا جنرال کانیش له جه بهه دا نیوانیان باش نه بو. قازی محمدیش - پین
خوش نه بو که نیوانی ملا مصطفی و حمه رشید خان خوش بی. نه وه کوله
هندی فرمانی سه ریبه خویه تیدا به ریبه کانی بگری.

قازی محمد له و کاته دا به زوری باوه ری خستبو سه ر حمه رشید خان وه
کردبوی به سه ر لشکری هه مو جه بهه کان.

ملا مصطفی - له باری لشکر و هاوری خوینده واری و بی ته ماعیه وه له
حمه رشید خان پیشکه وتوتر بو. به لام حمه رشید خان له باره ی ناسینی
عشائره کانی نیران وه ره و وشت وه سابقه ی راپوردوی خه لکی نیران له مه لا
مصطفی شاره زاتر بو. حمه رشید خان - زور سه رکیش بو هه مو به سه ره اتیکی
جیهانی به بی نرخ ته ماشا نه کرد. زور له گه ل ده سته ی خوینده واری و قه له ما
ناشنا نه بو.

دوستایه تی عشایری له خوینده واری به لاهه باشتر بو. به لام مه لا مصطفی
هیزی خوینده واری تفضیل نه دا به سه ر چه کدارا. حمه رشید خان زور بی
مبالاتانه نه جولاهه. لای و ابو راستی ژیر درو و بوختانو ناپاکی ناکه وی له
هه مو کاتیکا هه ر راستی پیش نه که وی. بازاری ناراستی و پی چه وانه هه ر تا
سه ر یک بازاری نه بی.

پتر نه فسر هه فراریه کانی عراقی له نا قاری حمه رشید خان درو و پیلان یان
ریک نه خست که دلی ملا مصطفی و قازی محمد له حمه رشید خان به ره نجیب
و سلطاتی روسه کانیش له شوین خوی بهم راپورانه ناگادار نه کران.

به‌لام حمه رشیدخان به غروری پشتیوانی قازی محمد و حمه حسین خا
پشتی کردبو نهو همو نویسنه پر ناژاوه‌یانه. هه‌تا گه‌رانه‌وه‌ی بو عیرا
شکایه‌تی له هیج نه‌فسه‌ریکی عراقی وه سابلایغی نه‌کرد. وه هیج وینه
دفاعیکیشی له خوی نه‌نه‌کرد.

دهست پی کرانی ناخوشی

۱- حمه رشید خان بو فرماندهی هیزی ۴ بارزانی لکی سه‌روچاوه [به
آغا] نوسی که نوردو به‌زه‌که‌ی له سه‌رچاوه بگیتزیته‌وه بو تاوه‌تران - صالح نا
- دوزه‌خ دهره - بو نه‌وه‌ی که بتوانن به ته‌واوی گه‌ماروی سه‌قز بدهن. وه
بنکه‌کانی هیتزه‌کانی تری بارزانی نزدیک بیته‌وه.

رونوسی نهو داخوازه‌ی دا به مه‌لام‌مصطفی. وه وه‌زیری جه‌نگ.
به‌لام فرماندهی ناوبراو سه‌ری له فرمانی فرمانده حمه رشیدخان پ
چایه‌وه. بو نه‌وه‌ی که سه‌ر پی چانه‌وه‌که‌ی سه‌ر شتیکی علمی بی. تشکیل
کومیسسیونیکی عسکریان کرد له نیوانی میرحاج و مصطفی خوشناو و بکرا:
و نوری احمد طه... وه حمه رشید خانیان له‌م برپاری کومیسسیونه ناگاد
کرده‌وه.

۱- له‌به‌ر تاقی نه‌کردنه‌وه‌ی جیگا و شوینی نهو شوینانه‌ی که ته‌با
کردون بو نوردوبه‌زی. وه له‌باره‌ی تامینی خوارده‌مه‌نی و شتی سه‌ریازی
وامان به چاک زانی که نوردوبه‌زه‌که‌مان هه‌ر له [سه‌رچاوه] بی. هه‌تا کاتیک
پی ویست به‌لام هینتی ناوبراو برپاریکی زور ناله‌بار و به پی چه‌وانه‌یان داب
چونکه. تامین خوراکی بارزانی له ری [سه‌رچاوه نه‌بو. سه‌رچاوه له ریگا
ماشین زور دور بو.

۲- شوین گای تسلیمی خوار باریان دی [آخ کند] بو که ۷ کیلومتر بو نا
شوینه له سه‌رچاوه نزدیک تر بو.

۳- نهو شوینه‌ی که حمه رشید خان داوای نوردوبه‌زی لی کردبون ه
[۵۰] ده‌قیقه له مه‌رکزی سقز دور بو به‌لام سه‌رچاوه و نهو شوینه ۳۰/۳ کا.

لیک دور بون.

۴- نه فهراتی لکی ۳ زور له نوردوگا که یان دور که وتبونه وه بهم گوازتنه وهی شوین گایه باشتر نه که وتنه وه ژیر سرکه شی و تامین خواربار.
۵- نه گهر پیش دهستی نه کرایه بو داگیر کردنی نه و شوینانه دوژمن زور به ناسانی نهی توانی له قولی [سلیمان کندی] وه بچیته سرچاوه و [نوردوگای سورا].
چونکه به گوازتنه وهی نوردوبه زبالی پاکوری سقر - به لشکری بارزانی نه به سترایه وه.

۶- وه بو پاشه وه گه رانه وهی - عقب نشینی - پینج جیگای گه وره به دهسته وه بو که پاشه نشینی لی بگری - وه کو [مامه شا - نالتون] ملقره نی - ناخ کند - سورا -

به لام وا ده رکه وت که لیره دا مه به ست ته نیا نه وه بو که واریداتی دی سرچاوه - نه که ویته دست حمه رشید خان گوايه - حمه رشید خان له و داخوازه یا مه به سستی واریداتی نه و دی په بووه نه وه کو دلسوزی باره گا و سربازی.

۲- نه فهریکی بارزانی له شهریکی نیرانا دو تفنگی تالانی چنگ که وتبو و فروشتبوی به پیاویکی بوکانی. فرماندهی لکی چواری باسکراو - کابرای تفنگ کر دارکاری نه کا و تفنگ و پاره کهش لی ساندبو.
کابرای تفنگ کر سکالای به سه رها ته که ی له دی سورا [دا به حمه رشید خان. وه حمه رشید خانیش بو فرماندهی ناوبرای نوسی به وینه ی خواره وه.
فرماندهی لکی ۴ بارزانی پات پولکونیک [بکر ناغا]

له بهر نه وهی که هیچ فرمانیکی ره سمی به دهسته وه نیه که چهک فروشتن له ناو دانیشتوانی نیرانا قه دهغه بی. چونکه چهک کرانی عشائری نیرانیش شتیکی زور پی ویسته له ریزی دوهه ما نم پیاوه هم کاسب و هم کورده. بو نه وهی که نه و نه فهره بارزانیه هه ژارهش سود له پاره ی نه و تفنگانه وه بگری که به خوینی خوی چنگی که وتون. جا تکایه تفنگ و پاره که بو خاوده نه کانیا ن

روت بکهوه با زهره رهن نهبن، محمد رشید قادر خان زاده
 فرماندهی هیزی بوکانو ناوچهی سقز
 فرماندهی ناوبراو لهسەر ئهو نوسراوه توپه بو بو وه تیر و پری له کابرا
 هه لدا بو. وه پاره و تفنگه کانیشی زهوت کردبو
 ۳- دیسان سیدیک - هاته لای حمه رشید خان و وتی فرماندهی سهروچاوه
 ۴- ته نه که نهوت وه یهک تنکه رونی لی ساندوم. حمه رشید خان به وینهی
 خواره وه نوسراویکی بو نوی. بو پات پولکونیک فرماندهی ۴ لکی بارزانی له سهروچاوه
 نه گهر ئهو سیده سکالا کهی راسته جهز نه کهم معذوری نه کهی چونکه سیده
 و سیدیش لهم ناوه دا محتره من. فرماندهی ناوبراو له بهرام بهر وهلامی ئهو نویسنه. تیر تیری له کابرای
 سید هه لدا بو. سیده که به هه لاتویی هاته وه سهرا. نه مجا حمه رشید خان به رسمی
 سوالی له فرماندهی ناوبراو کرد بو هوی وه لام نه دانه وهی نوسراوه کهی له گهل
 هزی لیدانی ئهو سیده. نه مجا نه وه وهلامی فرماندهی ناوبراوه که له خواره وه
 پیشکش نه کری.

بو فرماندهی هیزی بوکان و ناوچهی سقز
 آغای جنرال مایور محمد رشید خان
 وهلامی نوسراوه تانه.
 له بهر نه وهی که من فرماندهی ئهو ناوه ده سه لاتم هه یه له خه لک بدهم.
 به هه ل گرتنی گومانی سیخوری جاسوسی نه وهم کردوه.
 پات پولکونیک
 فرماندهی هیزی سهروچاوه
 له ۲۰ / مایسی ۱۹۴۶ ده حمه رشید خان و عمرخانی شکاک بو هه ندی ووتو
 ویزی رسمی چون بو سابلایع. وظیفه ی فرماندهی لشکری سقز و بوکان به ره و

روی من گرایه‌وه وه نهم وه کاله ته‌یهم به ههمو هتیزه‌کان راگه‌یاندره.
له‌وه مه‌ودایه‌ی که من وکیل بوم دو نه‌فهری سه‌ریازی ایرانی له هیلتی
قاره‌وا [خویان به دست هیزی نه‌وه فرمانده‌یه (سه‌ریه‌خویه دابو. وه نه‌وه
فهرمانده‌یه‌ش یه‌ک سه‌ر نه‌وه دو نه‌فهری نارده‌بون بو سا‌بلاغ. و نیسه‌ی
له‌به‌سه‌ره‌اتی نه‌وانه ناگادار نه‌کردبو.

بو تکرار نه‌کردنه‌وه‌ی نه‌وه وینه هه‌لانه - به پرواری ۲۲ مایسی ۹۴۶ به‌ریه
جی خواره‌وه نوسراوم بو فرمانده‌ی ناوبراو نوسی

بو فرمانده‌ی هیزی ۴ بارزانی سه‌رچاوه آغای بگری کویم ناغا
نه‌وه سه‌ریازانه که تسلیمی نه‌فسی یان بو نیوه کردبو چیان لی هات. نا‌پا
لیتان پرسپون که به هۆی چه فشاریک له سه‌ریازانه‌ی لشکری ایران فراریان
کرده.

وه له‌باره‌ی معنویاتی هیزی دوژمن و چونی و چه‌ندیه‌تییان چه وینه
ناگاداریک یان کردون بومان بنوسن.

بو خۆت نه‌زانی که ژبانی سه‌ریازی له خوی ماشینی‌کدایه له یه‌ک که‌وتنی
پارچه‌یکی بچکولانه‌ی نه‌وه مکینه گه‌وره‌یه له‌کار نه‌وه‌ستی.

وه پیشکه‌وتنی گیانی سه‌ریازیش دیسان به نی‌تاعه‌ت و یاسای سه‌ریاز
په‌رستن پیک دی. نیوه به که‌سیکی خاوه‌ن ته‌وانا و شاره‌زای سه‌ریازی ناوتان
بلا‌بوته‌وه. هیوادارین که له داهاتوشا هه‌ر به‌م ناوبانگه گه‌شه‌بدن

میرزا محمد امین مه‌نگوری

له جیاتی فرمانده‌ی هیزی بوکانو سه‌فر

رونوسیکی بو فرمانده‌ی هیزی ناوه‌ندی مه‌باد - بو ناگاداری

فهرمانده‌ی ناوبراو له‌سه‌ر نه‌وه نوسراوه زور توره بو‌بو وه قسه‌ی ناشیری
ده‌رحه‌ق کردبوم. وه رونوسی نوسراوه‌که‌شی دابو به ملامصطفی له سا‌بلاغ.

به‌لام من گوتم نه‌دایه ووته پر و پوچه‌کانی. چونکه نه‌م زانی نه‌م نه‌فسه‌ره
له داهاتودا توشی لی قه‌ومانیکی نه‌بی. که بو نه‌م قسانه زۆر په‌شیمان
بیته‌وه.

بهلام سرکیشی وه ناله باری نهو نهفسره روژ به روژ پی هه لانه چو.
نه مجا حمه رشید خان نوسراویکی خویه تی - خصوصی بو مولا مصطفی
نوسی که نهختی به سر نهو فرمانده یه یدا بی. چونکه زور لاری نه روا.
جعفری کریمی معاونی وزاره تی جهنگ بو لیکولینه وهی نه م باسه هاته
سرا. بهلام حمه رشید خان بو بازرسی وه سرکیشی جه بهه کان له سرا دور
که وتیووه.

هه مو مخابره کانم نیشانی جعری کریمی دا. که تا چه نه ندازه یک نهو
نهفسره له خوی باهی بوه. نه مجا به خلاقی نومید فرماندهی ناوبراو
گویزرایه وه بو [آلتونی سرو] وه فرماندهی هیزی ۳ نوری شیردل له جیگای
نهو بو به فرماندهی لکی ۴ بارزانی له سرچاوه - وه له دوایشا نهو
فرمانده له خویا باهی گویزرایه وه بو سردهشت به گیری نه وهی که به رامبر
به قیادهی حمه رشید خان سرکیشی و سر پی چانه وهی لهو فرماندهی به
نه بنرا. دایره گه وره کانی سا بلاغیشی دیسان هه ره نه جانده بو.

به برواری ۵ کانونی نه وه لی ۹۴۶ عبدالله ناویکی سایق راهوری دابو که
فرماندهی ناو براو له جهه ی سردهشتا ۱۵ هزار فیشک چوار فدره شگری
ناردوته وه بو سا بلاغ که بوی بفروشن له سر نهو نیخباریه له سردهشته وه
هینرایه وه بو سا بلاغ لهو کاته شا نه ملا مصطفی وه نه قازی محمد له سا بلاغ
نه بون چوبون بو ته وریز وه کاله تی سه روکی نه نجومه نی نه یاله تی درابو به
صدری قازی.

چهند جار له لاین صدری قازیه وه داوای نهو فرماندهی به کرا که بچته
مهرکزی پولی ۳ ناوندی بولی پرسینی له باره ی نهو فیشکو شکرانه وه. هه تا
نیستا حاضر نه بو که نیفاده بدات هه نه یگوت که ملا مصطفی له ته وریز
که رایه وه دیم بو نیفاده دان هه تا ملا مصطفی له ته وریز گه رایه وه حکومه تی
قازی محمدیش تیک چو. نهو نیفاده و پرسیارگایه هه پتیک نه هات.

وه سائقی مخبریش - هه ره له زیندانی سیده پیره دا روژی به تومانیکی
جیره بندی رای نه بوارد. چونکه پهرده ی له نهینیه کانی فرماندهی ناوبراو هه ل

مالیوه. ریزی سه‌ریازی پی شکاوه.

دهستی هاندان له دژی حمه رشید خان

له جبهه‌دا په‌نجهدی درو و ده‌له‌سه و هه‌ل به‌ست زۆر بو. راپوری غرزکاری له
دژی حمه رشید خان نه‌نوسرا بو روسه‌کان. هه‌ندی له نه‌فسه‌رانی لشکر
خلکیان هان نه‌دا که بچن شکایه‌ت له حمه رشید خان بکه‌ن
و آغایه‌کانی دیبکری به تیکراییی حمه رشید خانیاان خو‌ش نه‌نه‌ویست
چونکه نه‌یان زانی که حمه رشید خان له دوا‌روژا لی یان نه‌بی به به‌لایکی
ره‌ش وه کرده‌وه‌کانیاان رون نه‌کاته‌وه.

له ۲۲ تشرینی ثانی ۹۴۶ له نوردوبه‌زی سه‌را چاوم به فرماندهی هیزی
بارزانی عزه‌ت عزیزی نامیدی - کهوت.

فهرماندهی ناوبراو زور به روسوری و خدمه‌ت گوزاری نه‌زانی که هوی
گیرامه‌وه تا نیستا ۳ راپوری له دژی حمه رشید خان نویسه‌ بو روسه‌کان
نه‌گه‌ر قازی محمد هیشتبای حمه رشید خان له‌سه‌ر نه‌و راپورانه
نه‌خنکاندرا.

له‌گه‌ل نه‌و هه‌مو سوکی و به‌د ناویه که نه‌فسه‌ره‌کانی بارزانی له‌گه‌ل حمه
رشید خانیاان به نه‌نجام نه‌هانی. حمه رشید خان هه‌تا ایستا شکایه‌تی له هه‌چ
کامیکیان نه‌کردوه. وه زور خدمه‌تی نه‌فه‌راتی بارزانی و عانله‌کانیاانی نه‌کردن
به زور خواردن و سوته‌مه‌نی و شتی تری بو له ناغایه‌کان نه‌ساندن جا به هوی
نه‌مه‌وه که من له‌گه‌ل حمه رشید خاننا بووم وه له یه‌ک جبهه و فرمانده‌یدا
نیشی لشکرکه‌شی و فیداکاری کوردستانی مه‌ابادمان کرده‌وه. نامه‌وی له
راستی و پاکی لا بده‌م. به پی روداو و واقع چم دیوه وه چیم بی ستوه نه‌ی
نوسمه‌وه.

من به ره‌وی یه‌ی خومی نازانم که لاین گری حمه رشید خان بکه‌م وه
عیبه‌کانی بو بشیرمه‌وه. وه یا نه به ناحه‌ق شتی دروو ده‌له‌سه‌ی له‌سه‌ر بکه‌م
به مال.

روداو چون بووه نه مهوی بهم پی یه بی نوسمه وه کهس به تاوانی کهس
بهبدار نه کم.

بو نمونه می مسال نهو باسه می خواره وه تان بو نه نوسمه وه بو نه وه می ده ریکه وی
که من گله می له دهسته و دایره می همه رشید خان هه یه دیلی هیچ وینه چاکه یک
پان نیم که بیته هوی داپوشینی ناوانه گانیان.

به لام له ری راست و رهوان لا نادهم زهمیری خوم بو ماده وه هندی شتی تر
بهبدار ناکم. راستیم له ماده و ریایی به لاهه خوشه ویست تره.

له مه و بهر عزم کردن که من له نورد و بهزی [سه رادا] رئیس ستادی لشکر
بوم به ناوردی [پولکونیک] و بی جگه له وهش رئیس حزبی جه وانانی
ناوچه می سرا و سقز و بوکان بوم.

به لام له سه ر نیعمادی همه رشید خان - من دو چاری نهو روداوه بوم که له
بندیخانه می سا بلاغا ۱۶ روز بگیریم و سزا بدریم.

له پاش نه وه می که حکومتی قازی محمد داویی پی هات. من به روسی
مراجعه تم به آستانداری سلیمانی - حسن طالبانی ناو کرد بو به خشین وه
گه رانه وهم بو عراق له تاوانی سنور بهزی و هاتنه ئیرانم. به لام آستانداری
ناوبراو - به مهرجی داوای گه رانه وه می نه کرد بو عراق که بم دات به دادگا له
تاوانی سنور بهزی و داوایی که به سه رمه وه بی.

هه تا سالی ۹۴۸ له ناوچه می دولتی میره دی [مامه وه. به ناوی گوراو -
مستعاری - محمد امین خره می] له لاین محمدی جه وانمردی سه روکی
عشیره تی گه ورکی میره دی [کرام به نوسنده می سه ریهرستی نگهبانی - دولتی
میره دی مانگی به ۱۲۰ تومان.

به لام له ناکاما به هوی ناخوشی [آغای محمدی وکیلی] آغای دی
قه باغلو] و آغای جه وانمردی. هیلانم لی تیک چو وه ناشکرابوم ئیرانیه کان
دهست یاندایه سورانه وه به دواما.

جا بو نه وه می که به تاوانی همه رشید خان و قازی محمد - نه بم به

پیشه‌کیشی ئیرانیه‌کان.

به هۆی مدیری ناوچه‌ی پینج‌وین - کاک عزت نه‌فندی ته‌لچی - داوای گه‌رانه‌وه‌م که آستاندار سید علی حجازی کرد. ئاستاندارى ناوبراو به‌لینی به‌خشینی داہوم وه به نوسراوی خواره‌وه‌ی کاک عزت یاگاداری کردم که بگه‌ریمه‌وه بو عراق.

بو جنابی میرزا محمد امین مه‌نگوری

بلا قید و شهرت بگه‌ریمه‌وه بو سلیمانی. وه خۆت بیاریزه له مخالفانی قانونی. که اثباتی بی طرفی خوت کرد. نه‌و وه‌خته توظیفیش نه‌کریمه‌وه. سعاده‌تی متصرف به‌م پی یه ابلاغی کردوم که وه‌لامت بده‌وه.

عزت محمد

مدیری ناحیه‌ی پینج‌وین ۹۴۸/۴/۱۲

له‌پاش نه‌و هه‌مو تی که‌لی و به‌سه‌ره‌اتانه‌ی که له پیناوی کوردیه‌تا به‌سه‌رمان هاتوه نه‌و ده‌ریه‌ده‌ریه‌ی که له ریگای کوردستانی نازاد چیشتومانه. له لاین خزمه‌کانی حمه رشید خان نوسراویکی ناوام بو هات

محتره‌م کاک میرزا

نه‌لبته ئاگاداری وه‌ضعیه‌تی تا ج نه‌ندازه‌یک مشبوهه و نیمه‌ش هه‌ر وا له ژیر مراقبه‌ داین. به بی معلوماتی حکومه‌ت مانه‌وه‌ی ئیره‌ت نه‌بیته هوی زه‌حمه‌تیکی زۆر. تکایه له‌و باره‌وه خۆت تی فکره و مه‌ی به‌ره سه‌ر شتیکی تر.

فلان ۹۴۸/۴/۸

له کاتیکا که له ئیران به ماله‌وه گه‌رامه‌وه بو عراق له دوایله‌ی سه‌رکه‌وتنی هه‌رورازی نیوانی ئیرانو عراق که پی یان نه‌ووت هه‌رورازی دی [هه‌نگه ژال] مه‌فره‌زه‌یکی ئیرانی مان هاتبونه سه‌ر ری له ناکاو که‌وتین به‌سه‌ریانا. دایان گرتین به تفنگ له‌به‌ر نه‌وه‌ی که من چه‌کم پی نه‌بو شه‌رم بو نه‌کرا. وه له ریگای عراقیشم لی گیرابو ناچار بوم که هه‌لیم. من هه‌لاتم و ماچو مناکه‌م یان له‌گه‌ل چند سیدیکی نه‌و دی یه به دیلی برد بو مخفیری [نه‌نورا] به بارمه‌ی ۳۰۰

تومان لهو دی یه رایان گرتبون. منیش که نهو خه بهرم وه رگرت کهوا به ۳۰۰
تومان بهرله نه کرین.

به پهله پهله هاتمه وه عراق چوم بو لای خزمه کانی حمه رشید خان له گهوره و
هچوکیان داوای نهو پاره یه م کرد که بنیرین بو وی [نه نور] بو نامر مخفهره که ی
نهوی. بو نهوی مالو مناله کانم نازاد بکات به داخه وه هیچ کامیکیان دهسته
بهری نهو پاره یه نه بون نهو نوسراوه شیان لی نوسی بوم.

جنابی میرزا

نوسراوه کهت وه رگیرا. به داخه وه له ریگای ملیهت دو چاری نهو حاله ته
هوی. نایی گله ی له نیمه بکه یهت. چونکه دوچار بونت له ریگای نیمه وه
نه بوه. پارهش مان به دهسته وه نیه والا دریغ مان نه کرد. نیتر نیحترام

۹۴۸/۴/۳۰ فلان

حمه رشید خان خوی له ناوه نه بو - له [رومادیه] دهست به سه ر بو نهو
ناگاداری نهو روداوو به سه ر هاته نه بو لهو باره وه هیچ گله ی لی ناکری.
له هه مان روزا چوم بو لای شیخ قادری چویسه بو نهو پاره یه وه کو ریویه کم
لی هات که کلکی برابو. هه ر ساته نه یان نارد بو شوینیک بو نهوی کلکه که ی
به نه وه.

شیردا بو دایه پیردا دایه پیر کلکه قولی وه مام ریوی دا.

شیخ قادر به گورجی ناردی بو لای [نه حه دی مینه رهندانی له نگه دی] نهو
پاره یه ی پیک هانی وه به ده رویشیکا ناردی بو کو یخا عزیزی کیله - که بیدات
به نامر پۆستی نه نور - بو بره لا کردنی منداله کان به لام به دبه ختانه هه تا نهو
ریسوگوریسه کرا - مناله کان به ری کرابون بو شاری بانه [وه لهوی] حاجی
صا دقی خندانی [له پیاهه به شه ره فه کانی شاری بانه نه بی به کفیلی ۱۲
هه زار تومان یان وه نه یان باته مالی خوی. و کاک عبدالله نعلبندیش یارمه تی
باشی دابون. نه مجا ده رگای مخابرات له نیوانی حکومه تی عراق و سلطانی
نیر انیدا کرایه وه بو وه رگرتنه وه ی نهو ۶ نه فه ره ی خواره وه.

۱- بهی - خیزانی میرزا مهنگوری

۲- احمد کوری میرزا مهنگوری

۳- ناسوی کچی "

۴- ایران " "

۵- رحمةی خسوم

۶- صبری ژن خوشکم

له پاش ۷ مانگ امجا عراق توانی نهو ۶ نفره وهر بگریتهوه به سئلنو قولتی.

نیرانیهکان نهو خیزانهیان له بارمتهی نهو پیوا کوژراو و ژن ههلگیراوانه گیرابوه - که آغای نهنوهریگی کوری حمه رشید خان بو ابراهیم یگی مامهی - له دی بیبانهدهی - سهرشوی نیران به نهنجامی هینابو. له پاش نهو ههمو دهوری بی مروهتانه نهنجا خیزانهکم له پیناوی نهوان خانهبهند کرابون. جا نگهه لهبارهی کم همهتی نهو ناغایانه وه من تۆلهستینی بکم مانای نهویه که من هرگیز خدمهتم به نیشتمان و راست ویزی نهکرده. وه له ریگای نهدیسی و نوسری و بوژی لام داوه.

جا نههوی ههمو روداویکی نهو بهسهرهاتی کوردستانه. به گویرهی روداو بگیرمهوه وه لاین گری راست و نینصاف پهستی بکم نهک ماده پهستی و پایو خهیانهت کاری. نههوی وهکو پهسامیک به کامیرای واقع سات به سات وینهی نهو کهسانه بگرم که لهگهله نهو شورشانه تیکل بوون.

ناوبانگی ملا مصطفی و حمه رشید خان لهو کاته

۱- خزمهکانی حمه رشیدخان زۆر بهتتماع بون، وه به هیوا و نومیدی

تتماع بو حمه رشیدخان نههاتنه جبههوه.

زوریهی لشکرهکهی حمه رشیدخان له بگو ناغوات پیتک هاتبو نهوانهش

نهو ههمویان له مالی خهلک باخلیان پر کردایه.

راو و روتوبی فهری نهوانه بویو به هزی ناوبانگی ناشیرینی

حمه رشیدخان.

لهو دهوردا حمه رشیدخان بویه کیتی له خزمه کانی دی [گزلن] نویسیو که به خزیو دهسته و دایره که یه وه له نیران نیلتحاقی پی بکات. آغای او بر او له وه لاما بوی نویسی بووه نه گهر دی یکم له [دی یه] کانی حما آغای سهره نه دیتی نهوا دیم بولات وه له پی چه وانهی نه ودها پمان به خشه.

به لام لشکری ملا مصطفی له غیره ز ملا مصطفی زیاتر دم راستی تریان نه بو. شیخانی بارزانی نیستیازیکی دینی وه مقدس یان هه بو به سهر هه مو عشیره ته که یانه وه.

ملله تی بارزان بهرام بهر خۆشه ویستی خانه واده ی بارزان - لهو پهری پهرستن دا بون. مصالحی ملله تی بارزان پیشکه وتن وه سهره رزی خانه واده ی شیخانی بارزان بو نه ک شتیکی تر.

دهسته ی حمه رشیدخان له سهر ۲۰ کیلو شکر محاسبه ی حمه رشیدخان یان نه کرد. به لام ملله تی بارزان له مقابل ۲۰ هزار تومان داوای نان تیک یان له ملا مصطفی نه نه کرد.

۲- له ناژاوه ی شهری وه ری ۱۹۴۱دا به هژی هندی کرده وه ی ناشیرینی خزمه کانی حمه رشیدخان. ناوبانگی حمه رشیدخان به تالان چی و پیاو خه راهو نه ماع کار بلاو بویوه. عشائره کانی نیران حه زیان به نفوزی حمه رشیدخان نه نه کرد له نیرانا.

بو نه وه پله قازیه یان نه کرد که حمه رشیدخان له حکومتی قازی محمدا پیش نه که وی چونکه حمه رشیدخان شاره زای هه مو هه ستونه سستیکی عشایره کان بو که تاج نه ندازه یک دهستی فروفیتل یان هه یه.

ملا مصطفی تازه هاتبو نیرانه وه. هیچ که سیتیکی توشی تیار نه کردبو ناو بانگیکی مللی تازه به تازه ی به دواوه بو.

عشائره کانی نیران ملا مصطفی یان هان نه دا که شتیکی و ابکات که حمه رشیدخان نخریته ژیر چاره دیری حکومتی مهاباده وه. بو نه وه ی که له بازاریکی شیواوا دزی بکن. وه له ناوی لیلا ماسی بگرن.

۳- حمه رشیدخان - بهرامبهر به دهستهی خویندهواری زور ناشنایه تی نه بو. وه گیانیکی سه رکیشی و غروری تیا هه بو. هه مو شتیکی به بی نرخ هه ل نه گرتوه.

به لام ملا مصطفی به پیچه وانهی نه بو. هه ره له زووه له شتی بچوکی نه کولیه وه نهی نه ویست زل بی. وه له گه له دهسته و دایره ی خوینده واریدا زور ناشنا بو. وه له هه مان کاتا رئیسی حزبی دیموکرای کوردستان بو که له و کاته دا به نیضافه ی هیزی لشکرکشی و ته وانای خوینه وه. حزبیکی گه وره ی دیموکراتی کورد پشتیوانی له ناو بانگو بیر و باوه ری نه کرد.

۴- حمه رشیدخان علاقه یکی ماده په رستی هه بو نه یه ویست شعور و دهسه لاتی عشائری و دهوله مندی خوی بهاریزی. و ملکو دیهاته کانی ناوه دان وه زۆرتربکات.

به لام ملا مصطفی ناوبانگی مدنه ی و قومیه تی پی له و شتانه باشتر بو وه زور به تنگ دهوله ت و ملک و [مه ر] داریه وه نه بو. چونکه ته بیعه ت وای هینا بو که شیخانی بارزان خوین له گه ل دیهات و ملک داری نه بی. هه تا به هه مو شیخوکانی بارزان. له بارزانا باغیتک - یان هیه. نه هه میه تیان به دهوله مندی و ناغایه تی نه داوه. چونکه هه مو ملله تی بارزانی خوین به ملکی شیخانی بارزان زانیوه. وه شیخه کانی بارزانیخ خوین به مالی ملله ت زانیوه به بی فه رق و نیوانی.

نه و شتانه ی خواره وه بو نه ته هوی نه وه ی که ناوبانگو بیر و باوه ری حمه رشیدخان و ملا مصطفی - به یه ک ته رازو نه کیشیرین له و کاته دا. ملا مصطفی بی ملکه - حمه رشیدخان خاوه نی ۱۲ دی یه. ملا مصطفی جهنگی لکل عراقا کرده - حمه رشیدخان هه یج ته متیکی عراقی به سه ره وه نیه.

ملا مصطفی - حکمی اعدامی عراقی بو ده رچوه - حمه رشید خان هه یج تاوانیکی عراقی به سه ره وه نیه

ملا مصطفی - بوچونه روسیای ناچار بو - حمه رشیدخان هه یج حکمیکی چونه روسیای به سه ره وه نه بو. خوی به ناچاری نه و کوچه نه زانیوه.

هاتنه‌وهی حمه‌رشیدخان بو عراق - وه چونی مه‌لا مصطفی بو روسیا هه‌ر
 یکه‌یان به‌ستراوه به سه‌هاتیکی قولو درێژ. وه په‌نجه‌یکی نجباری و ناچاری
 هه‌ر دوکیانی به‌م ریگایانه‌دا برده‌وه به‌پیدا. که نه‌ویان که‌وتوته ناو ده‌ولتیکی
 سوسیالیستی. و نه‌ویشیان هاتوته‌وه ناو باوه‌شی ده‌ولته‌تیکی استعماری و
 امپریالیزمی. له‌وه زیاتر به پی ویستی نازانم که نه‌و باسه‌ لیک بکیشمه‌وه. و
 محکمه‌ی ناوبانگی نه‌و دو جده‌نه‌راله‌ی قازی محمدی پیشه‌وای کوردستانی
 مه‌هاباد لکه‌م.

تاوانی حمه‌رشیدخان له‌ناو کوردستانی مه‌هابادا
 حمه‌رشیدخان له‌ نیرانا له حکومه‌تی قازی محمدا - به‌م تاوانانه‌ی خواره‌وه
 تاوان بار کرا بو.

۱- سێ هه‌زار تومان و سێ تفنگی له‌ ناغامامندی یازی بلاغ] ناوچه‌ی
 سقز ساندوه

۲- شه‌ش تفنگ و هه‌زار تومانی له‌ علی رضا خانی ئارده‌لانی - ساندوه

۳- هه‌زار توانی له‌ شیخ اسعدی ئاغای دی که‌س نه‌زان - ساندوه

۴- سیصد سه‌ر حیوانی له‌ ناغواتی ناوچه‌ی گهورکی سقز - ساندوه

۵- ده‌ هه‌زار پوت که‌مفی له‌ حما آغای سه‌را چنگ کوتوه‌ له‌ گه‌ل واریداتی

[۷] دیتا.

۶- ۲۰۰ لباد و ۱۰۰ لیفه و ۴۰ بره‌ی له‌ خه‌لکی ده‌ور و پشتی ناوچه‌ی

سقز ساندوه.

۷- زه‌خیره‌ی ۱۵۰۰ نه‌فری وه‌رگرتوه‌ لشکره‌که‌ی نه‌وه‌نده‌ نه‌بوه

۸- دار و سوته‌مه‌نی [ته‌پاله‌ی] له‌ خه‌لک ساندوه

۹- که‌مفی حمه‌ امین خانی ناخ‌کندا] و حاجی سلیم خانی قشلاغ] و امیر

خانی مرخوز] و ناغا مامندی یازی بلاغی - ده‌ست به‌سه‌را گرتوه.

۱۰- نزیکه‌ی ۵۰ تفنگی له‌ نه‌هالی ناوچه‌ی سقز ساندوه

۱۱- حما آغای سه‌رای تالان کردوه.

- ۱۲- تفنگ و فیشه‌کی دیمکراتی خواردوه. فیشکی ته‌واوی به‌سه‌ر لشکرا
دابه‌ش نه‌کردوه
- ۱۳- له ۲۹ نیسانی ۹۴۶ دا نه‌ی هیشتوه مصطفی خوشناو [که‌لی
بالتوقای احمد ناوا] به‌جی بیلی و بچی به‌هاواری بکر آغا - مانای نه‌وه‌به
که لگل قازی محمدا راست نه‌بوه
- ۱۴- له ۱۶ حزیرانی ۹۴۶ دا که شه‌ری [مامشه] کراوه له‌گه‌ل
ئیرانیه‌کانا. حمه رشید خان فیشکی نه‌داوه به‌فرمانده‌ی نه‌و ناوچه‌یه کاک
مصطفی خوشناو. بو نه‌وه‌ی ئیرانیه‌کان سه‌رکه‌ون و لشکری بارزانی شکست
بی نی.
- ۱۵- به‌برواری ۲۸ تموزی ۹۴۶ نویی اویکی گیراوه که بو سه‌ره‌هنگ
فیروزی - نوییوه بو سقز.
- ۱۶- به‌برواری ۱۰ / آبی ۹۴۶ چاوی به‌[سید علی حجازی]
فرمانده‌ی پولیسی بافستیانی - عراق که وتوه له‌دی [سیران به‌نی - ئیرانا
- ۱۷- ناغا صالحی سلطان په‌ناه - گه‌وره‌ی ناوچه‌ی سه‌رشییوی سقز - که
نه‌هاتوته ناو هیزی دینکراتی کوردستان - له‌به‌ر حمه‌رشیدخان بوه
- ۱۸- ناغا رشیدی - تازه قه‌لا - به‌فرمانی حمه‌رشیدخان تفنگی پی وه
نراوه
- ۱۹- حمه‌رشیدخان به‌فرمانی انگلیسه‌کان چوته ناو دیمکرات وه به
فرمانی نه‌وانیش گه‌راوه‌ته‌وه بو عراق.
- ۲۰- مخابرات و نیخباراتی ئیداره‌ی لشکری فرمانده‌یه‌تی له‌گه‌ل خوبا
بردوته‌وه بو عراق نه‌ی داوه‌ته‌وه ده‌ست جی نشینی خوی له‌[سه‌رادا - مانای
نه‌وه‌یه که بو انگلیسه‌کانی بردوته‌وه بو عراق.
- جا حمه‌رشیدخان له‌پاش نه‌وه‌ی که گه‌راپه‌وه بو عراق نه‌و شتانه‌ی
سه‌ره‌وه‌یان بو کرد. به‌تاوان وه به‌تار و موسیقای هم‌مو کوردیکی ئیران لی
نه‌درا.
- جا له‌به‌ر نه‌وه‌ی که من ناگادار بووم به‌سه‌ر نه‌و روداوانه‌دا نه‌وا وه‌کو

روداوہ کانی تر لہ ریگایکی راستوزہ میر پهرستیدا بوتانی رون نہ کہمہوہ. ہر وہکو کہ لہ مہابادا بو دایرہی پرسیری تای بہتی قازی محمد رون کردوتہوہ.

بہرگری لہ تاوانہ کانی حمہ رشید خان.

۱- آغا مامندی یازی بلاغ - کہسیک بو نیرانی پهرست. وا بلاو بویوہ کہ موچہی سیخوری و نہینی لای حکومتی سقرہ ہیہ. لہ روداوی شهری و ہری ۱۹۴۱دا کہ حکومتی نیران نیعادی تشکیلاتی بانہی کردہوہ لہ ۹۴۴ دا نہو آغایہ پیش لشکری نیران کہوتبو لہ گہل عشائری [تیلہ کو] دا دیہاتی - نہ نور - کیلہ - خورپادا - یان سوتاندبو. کہ نہو دی یانہ پی و ہندیان بہ حمہ امین خانی قادر خان زادہ - و حمہ سعید بگی - مامہی حمہ رشیدخانہوہ ہہبو.

لہ کاتی کہ حمہ رشیدخان لہ ۹۴۶ دا ہاتہ سہرا و ہ بو بہ فرماندہی لشکری دولتہ تی قازی محمد. عشائری و پیاوہ ناسراوہ کانی نہو ناوچہیہ ہہمویان بو پیروزبادی نازادی کوردستانو تشکیلی لشکریان لہ وناوہ، ہاتنہ سہرا. بہ لام آغا مامند گوی نہدایہ نہو مراسیم بہ جی ہینانہ.

بو چاو ترسانی نہو وینہ دولت پهرستانہ حمہ رشیدخان نہو پارہ و تفنگانہی لی ساند. پارہ کہی کرد بہ مصرہ فی لشکر و تفنگہ کانیشی دا بہ شہرکہرانی بی چہک.

۲- علی رضا خانی ناردہ لانی - ناوی بہ نیرانی پهرست بلاو بویوہ. بہ لام حمہ رشیدخان لہ لای قازی محمد زہمانہ تی پاکی بو نہو آغایہ و ہر گرت و کردیان بہ رئیس حزبی دیکرات لہ ناوچہی سقر. و ہ بہ دوستایہ تی حمہ رشیدخان نہو آغایہ بہرز بویوہ.

لہ سہر ریز و عادہ تی نیرانی بہ ناوی مہمان پہزیریو نہرکی یارمہ تی ہر لہ خویوہ ہزار تومانی بو حمہ رشیدخان ہینابو. و ہ بو حسابی تفنگہ کانیشی لہ روزی ۳۰/۴/۹۴۶ دا میر حاج و بکر آغا فرماندہ کانی لشکری بارزانی

راپوریکی دو و دریزیان بو حمه رشیدخان نویسیبو. که خه لکی مهرخوز - آخ کند
- نالتون - یازی بلاغ - قشلاق - له شهری روزی ۲۹ / ۴ / ۹۴۶ به هاوپی
یه تی لشکری ده وله تی شاهنشاهی جهنگیان له گهل لشکری دیمکراتا کردوه.
له بهر نه وهی که پروا به چه کداری عشائری نه و دی یانه ناکری. وای به باش
نه زانین که چکداری نه و دی یانه له چهک روت بکرینه وه

نه مجا حمه رشیدخان نه و راپورهی به هندی ده ست کاری وه نارد بو قازی
محمد وه داوای لی کردبو هه تا چونی حزبی دیمکرات بو نه و ناوه وه داخل
کرانی خه لکی نه و دی یانه بو ناو حزب وای به باش نه زانم که چهک له
چه کداری کانی نه و دی یانه وهر بگریته وه.

له ناکاما نه وهی چو ناو حزبه وه تفنگه که ی بدریته وه. و رونوسی نه و
نوسراوه شی دا به فرماندهی هیزی بانهی عبدالله بگی سرحدی که له گهل
آغای میر حاجا - ده ست بکمن به کو کردنه وهی چهک. به پی مستند وه
تسجیلی ژماره و ناو نیشانی تفنگه کانیان.

به لام له پیک هاتنی تشکیلاتی حزبی تفنگه کان بو خاوه نه کانیان اعاده
کرانه وه ته نیا ۱۵ تفنگی محمد امین خانی ناخ کند و امیر خانی مرخوز -
نه پی هه روا لای حمه رشیدخان مانه وه. هه تا قازی محمد دو سن جار بو نه و
تفنگانه حمه رشیدخانی هه ل پی چا. به لام حمه رشیدخان هه ر گوی نه نه دایه نه و
باسه چونکه نه و تفنگانه ی دابو به پی اوه کانی خوی و نارد بونی بو جبهه هه تا
له روزی ۱۴ / ۶ / ۹۴۶ دا له [که مارو] درانی پوسطی امیره دی - ۷ پی او ی له
هه لگری نه و چه کانه شهید کران و چه که کانیش یان که و تبونه ده ست سه ربازی
ایرانیه کان و هه لگری ۸ تفنگه کانی تریش هه ر یه که یان به لایکا بلاوه یان پی
کرا بو. له وه ختیکا قازی محمد داوای نه و چه کانه ی له حمه رشیدخان کرده وه که
لشکره که ی حمه رشیدخان بلاوه ی پی کرا بو. نه ی توانی نه و ۸ تفنگه ده ست
بخاته وه.

نه صلا له کاتی خویا حمه رشیدخان بو قازانجی لشکر نه و تفنگانه ی به سه ر
خه لکا دابه ش کردبو. له دواشا که له گهل قازی محمد نیوانیان روی کرده

ساردی پی رانه‌گه‌ی که تفنگ چیه‌کان بدوژیتته‌وه و چه‌کیان بکات نه‌و تاوانه له مل خوی دامالی.

۳- له دی که‌س نوزان - له ناوچه‌ی سقز - حمه‌رشیدخان هندی زهوی کشتوکالی هه‌بو [شیخ اسعد و شیخ حامد] ناوان ده‌ست یان به‌سه‌ر نه‌و زهوی یانه‌دا گرتبو. چه‌ند سال بو وارداتی نه‌و زهویانه‌یان نه‌دابو به حمه‌رشیدخان هه‌زار تومان یان له جیاتی واردات بو هینابو - نه‌م هه‌زار تومانه وارداتی ملک بو نه‌ک تعدا و زۆره‌ملی.

۴- حمه‌رشیدخان ۳۰۰ سه‌ر حیوانی له ناغواتی گهورکی ئیران ساند به‌ناوی یارمه‌تی لشکروه. وه له وه‌زیری جه‌نگیش موافقه‌تی کو کردنه‌وه‌ی نه‌و حیوانانه وه‌رگیرابو.

میرزا هاشمی همزه‌ی [فه‌رمانده‌ی هیزی گل‌ولان] ماموری کو کردنه‌وه‌ی نه‌و حیوانانه بو. له‌و حیوانانه ۵۰ سه‌ر درا به لشکری بانه‌ی و ۲۵۰ سه‌ریش به لشکری بارزانی. به موری ناظر خه‌رجی بارزانی آغای میرزا حسین نالبندیان - تا وتو‌کرا.

۵- حما آغای سه‌را که دیهاته‌کانی خوی به جی هیشت وه چو بو ناو حکومه‌تی ئیران. نزیکه‌ی ۱۰ هه‌زار پوت گه‌نم و جوی له‌سه‌را و دیهاته‌کانی ترا به جی هیشت. به‌لام له‌به‌ر نه‌وه‌ی که حمه‌رشیدخان میوانداریکی زوری لشکری به‌سه‌ره‌وه بو. و هیچ وینه موچه و به‌راتیکیشی له لاین قازی محمده‌وه بو دیاری نه‌کرا بو پی ویستی سه‌وقی سه‌ر نه‌وه‌ی کرد که ۳ هه‌زار پوت له‌و گه‌مه‌ه بفروشی هه‌ر پوتی به [۵] تومان بو مخارجی قوناغ و میوانداری نوردوبه‌زه‌که‌ی.

وه به‌ر ماوه‌ی گه‌مه‌که‌ی تریش بو لشکری بارزانی بانه‌ی فیض الله بگی ته‌رخان کرد، و هندیکیشی له جیاتی موچه و به‌رات دابه نوکه‌ر و ده‌ست و پی په‌کانی لشکر.

حمه‌رشیدخان - بو صرف و قبض نه‌و گه‌مه‌ه لیژنه‌یکی له نه‌ندامی حزبی سه‌را پیک هینابو که سه‌روکه‌که‌یان قازی عبدالرحیم ناو بو. نه‌و لیژنه‌یه له‌و

فەرمانانە مستول کرابون.

له وهختی خویا خیزانی حمەرشیدخان و براو خزمەکانی له عراقه وه فرارا هاتنه نیران له سالی ۹۴۵دا قازی محمد نهو دیهاتانە ی بەره و روی حمەرشیدخان کرده وه که واریداته که یان وه ریگری بو خوی. به لام له واریداتی نهو سالیه بقایکی کهم له لای خەلک ما بووه. له سهه نیعترافی مختار وه وکیلی حما آغا نهو بقایه یه له خلک وه ریگری که نهوه رسمیاتیکی نیوانی آغا و فلاح بو. که داب بو له هه مو دیهاتیکی نیرانا. وه کو [فروجانه] رونا نه سالی له ۳ تومانه وه هتا ۲۰ تومان - به پی نسبه تی چاکو خهراپی زهوی. جا نه گهر له وه پترشت وه ریگری نه دراوه به حمەرشیدخان نهو لیژنه یه مستولن له م تفت و توانایه -

۶- وهختی که بارزانیه کان خرانه جبهه وه نه وه لی بهار بو زور سهرما بو. بارزانیه کانیش زور پوشته نه بون. نه خۆشی و هه ژاریان زور بو. حمەرشیدخان ناچاری نه وه کرا که ۲۰۰ لباد و سهت لیفه و ۴۰ بره و ۲۰ فه ره نجی و هندی سهرین وه که لویه لی پی خه ف به ناوی نه مانه ته وه له خه لکی نهو ناوه وه ریگری و بیدات به لشکری بارزانی. نهو شتانه هه تا نه ایهت هه ره لای لشکری بارزانی مانه وه. به لام له بهر نه وه ی که به ناوی حمەرشیدخان وه ریگری بون عیبه که ی به ناوی نه وه وه بلا و بو بووه. له بهر هندی ظروفی ناهه موار نه توانرا نهو شتانه بدریته وه به خاوه نه کانیا.

۷- له هه وه له وه قازی محمد له حمەرشیدخان داوا کرد که زه خیره ی ده وله تی بو لشکره که ی وه ریگری. به لام حمەرشیدخان نهوی ویست نهو نه ره که نخاته سه ره که نجینه ی کوردستان. له شکره که یان هه ره به خه لکی نهو ناوه به خه یو نه کرد به لام له دوای ۶ مانگ حمەرشیدخان داوا ی زه خیره ی له قازی کرد بو نه وه ی خه لکه که نهختی ووچان بدات.

نه مجا قازی محمد نازر خه رجیکی سابلاغی به ناوی [خاته می] ناره ده سه را له ده وری نه وه لا بو ۲۰ روژ خواروباری ۹۰۰ که سی دا به حمەرشیدخان به ناوی لشکری بانیه ی و فیض الله بگی - گهورک - غه واره وه له جاری

دوهمما بو ماوهی ۲۵ روژ خواردنی ۱۵۰۰ نه فهری وه رگرت. اصلا خانه وادهی حمه رشیدخان له داخلی مالی خویانا ۷۵ کەس بون بی جگه له میوانداری که تیکرایسی روژی نانی دوسهت کەس له مالی حمه رشیدخان دروست نه کرا.

حمه رشیدخان هیچ وینه یارمه تیکی له لاین قازی محمدهوه نه نه درایی تنها نه و واریداته نه بی که له دی یه کانی حما آغا وهری نه گرت. و جاریکیشی ۳ هزار تومانی نقدی له قازی محمدهوه بو هاتبو. جا ناچار بو که له خواردنی لشکر تامین نه و خوارده منیه بکات که له مالر دیوانخانه که یا بو لشکرچیان و علاقه داری فرمانی دیکراتی به خش بکات که بو نه نجامی فرمانی ره سمی نه هاتنه سەرا.

لشکری حمه رشیدخان نه گه ۱۵۰۰ کەس سیش نه بویی شتیکی وای فەرق نه بوه چونکه نه و موجوده له سەر تقریری فرمانده کانی جه بهه نیشان نه درا. حمه رشیدخان له مه وادی ۹ مانگا ته نیا ۴۵ روژ خوارده مه نی له قازی معمد وه رگرتوه. باقیه که ی یا له سەر حسابی خوی وه یا حما آغای سەرا وه یا نه هالی دیهاته کان ژیاوه.

۸- له ناوچهی بوکانا - داری سوتاندن نیه. هه مو خواردنیک به ناگری (ته پاله) پتیک دینن. جا مادهی سوتهمه ر و له و ناوه دا شتیکی گرنکه هه مو مالیک دهسته بهری نه وه کراوه که سالی (چه ند تغار) ته پاله بدات به ناغا. جا بهرماوهی ته پاله ی - حما آغا له سەر دیهاته کانیه وه چی مابووه حمه رشیدخان لی ساندن که فرمانی خواردنی لشکری پتیک بی نی. جا ناحهزه کانی حمه رشیدخان له دواروژا نه و باسه پوچه یان بو کرد بو به شهید کرانی [حسن و حسین]

شورش له هه مو کاتیکدا شیرازهی هندی یاسا و عاده تی پساندوه. نه لمانیا بهم هه مو قانونو صنعت کاری و کۆنیه وه. فەرن یان بو خەلک دانا بو پیرو منالو دیلتی وه لاتانیان نه خسته ناوه وه. وه تالانی مجوههرا توشتی به نرخی ملله تانیان نه کرد.

نعم همو تالانو کوشتار و خه لک و وه لات سوتانه یان به قه در ته پاله کانی -
حمه رشید نه همیه تی پیدا نه کرده که بو فه رمانیکی پی ویستی سه ر بازی و
شورش به کار هینراوه.

۹- فه رمانده ی هیزی بارزانی لکی [۲] میر حاج راپوریکی دا که
آغایانی امیر خان - حمه امین خان - حاجی سلیم خان - هه لاتوون بو سقز - له
دی یه کانی گه نم هه یه . که به ناوی خویانه وه کردویانه ته چال حمه رشیدخانیش
بوی نوسی که گه نمه کانیان دهر بهین وه له ژیر ماموری دابهش کردنی
خوارده مه نی دهوله تی [حسین نالبندیدا] بو بارزانیه کان بکه ن به نان .
حمه رشیدخان لهو باسه هه ر به نوسین ناگادار کراوه بو نه و فه رمانه نه ک به
عمل.

۱۰- چک ساندنه وه ی خه لکی نه و ناوه له سه را راپوری فه رمانده کانی
بارزانی بو وه له ماده [۲] دا نه و باسه مان به عرض گه یاندن .

۱۱- حما آغای سه را له هه وه لی شهری وه را زور کومه گی به نیرانیه کان
کردبو و زور [شاه] په رست بو . چهند که رت له گه ل حمه رشیدخانا په یانی
هاو بییری به سستیو به لام تیکی دابووه .

له ۵ مارتی ۹۴۶ دا حمه رشیدخان له سه ر فه رمانی قازی محمد به ۲۵۰
نه فه روه له دی [تورکمان که ندیه وه] چو بو دی سه را . به لام پیش نه وه ی که
حمه رشیدخان بگاته نه و دی یه . حما آغای سه را هه ر چیکی نهخت و پوختی
هه بو رای گو یزتبو . چهند شتیکی نیوداشتی له مالتو دیوانخانه دا مابووه .
شته کانی بریه تی بون له ۱۲ تفنگی پیوا ه کانی و ۱۲ تاک فرش و به رده ی
نیوداشت ۱۰ تاق لیفه و دوشه که و سه رین و هه ندی کورسی و سینی و
مه نجه ل و صندوقی پولا و صندوقی دار و هه ندی فخفوریات و که لو په لی نان
خواردن .

که نیمه چوین بو سه را خیزانه که ی حما آغا - له سه را مابو نه و ژنه زور به
ویلیکی ریزدارانه خدمه تی نه و ۲۵۰ نه فه رده ی کردین وه نانو خوراکي مره ته یی

۳ جهمی نه دایینی بو مهودای ۴۰ روز له دواى نهو مودهیه داواى اجازهی رویشتی له حمه رشیدخان کرد. آغای حمه رشیدخان دهسه لاتی دا بهو ژنه که چی له گهل خویا نه بات بی بات.

ده گامیش ۳۰ سه ره شه و هلاخ ۱۰ ماین و نه سپ ۶ نیستر ۲۰۰ سه حیوانی له گهل خویا برد. ته نیا فرشه کانی دیوانخانه ی له گهل که لویه لی ناشخانه بو حمه رشیدخان به جی هیشت.

به لام لهو دوایه دا له زدی حمه رشیدخان جبهه ی کرد بووه. بارزانیه کانی له حمه رشیدخان هان نه دا. پیاوی مده بری دروست نه کرد سکالای پی نه نویسن له دژی حمه رشیدخانو نه پیدا به قازی محمد بو نه وهی ناوبانگی حمه رشیدخان بشکینن.

حمه رشیدخان لهو سکالا و شکایه تانه ی حما آغای عباسی ره نجا که که پراهوه بو عراق چند فرشیکی حما آغای له گهل خویا بار کرد.

حمه رشیدخان تا هه دیک به رامه بر به حما آغای سه را تاوانباره. چونکه بو که سیک که داواى زه عامهت و گه وره ی بکات جوان نیه ته ماع بکاته مالی خه لک به هه وینه یک که به دکاری له گه لا کردی هه مو تالانه که ی حما آغا پای ۲۰ هزار تومان نه بو که حمه رشیدخان بردی بو عراق. نه نه بو له بهر ریزی عشائره ی وه ناوبانگی کوردایه تی و فه زمانده ی لشکره که ی دهستی بو نهو نیشه برد پایه. به لام لیره دا حمه رشیدخان وا حالی بو بو هه رچیکی که له مالی ح، آغا به جی هیشت بایه بارزانیه کان نه بیان برد وه به ناوی حمه رشیدخانیشه وه عیب داریه که ی ته واو نه بو. حمه رشیدخان نه گه ره بهستی نه وه بوایه. نه ی توانی له کوپخا و پش سپی ناوایی لیژنه یه ک پتیک بینی شته کانی حما اغایان مقابل به مستند و مدرک بداته وه دهست وه مدره که که بخاته باخه لی وه له روزیکا حما آغا ناگادار بکاته وه بهم روداو و دهور و تسلیمه به لام سه رکیشی و له خو باهی حمه رشیدخان نهو وینه مراسم و دهورانه ی به لاوه پوش بو. هه بویه به مکروفونی پروپاغنده نهو نیشه

بچکولانه‌یان به تالانو چه‌ته‌گه‌ری بو بلاو کرایه‌وه.

هر چه‌نده حمه‌رشیدخان به و شتانه‌ی که باسمان کرد ده‌ستی له حمه آغا عباسی - وه‌شانده به‌لام حکومه‌تی عراقیش له پیناوی سه‌فه‌ری دیمکرات وه کوردستانی قازی محمدا - هه‌لی له حمه‌رشیدخان دی و مالی حمه‌رشیدخانی له وینه‌دار و خانو پینجوینا تالان کرد که زه‌ره‌که‌ی تقدیر نه‌کرا به ۳ سنی چه‌ندانی ده‌ست که‌وته‌که‌ی

۱۲- حمه‌رشیدخان له دیمکرات چه‌کی وه‌رنه‌گرتبو. چه‌ند جار بو قازی محمدی نوسی بو ۱۵۰ تفنگ که پی‌اوی بی چه‌کی هه‌یه پرچه‌کیان بکات. له به‌لین زیاتر هه‌یچ چه‌کی نه‌درایی.

به پرواری [۵] نیسانی ۹۴۶ حمه حسین خانی سیف له‌گه‌ل [وارشینوفی روسی - و کاک آغا نوا هاتنه سه‌را (۱۱) تفنگی برنه‌و (۲) تماتیریان به خه‌لات دا به حمه‌رشیدخان. وه نه‌ویش به‌سه‌ر خزمه‌کانیا دابه‌شی کردن.

له وه‌ختی خویا به هوی سه‌رکه‌وتنی بارزانیه‌کان به‌سه‌ر هیزی ده‌وله‌تی نیرانا له ناوچه‌ی [قاره‌وادا - قازی محمد چوار ده‌مانچه‌ی ته‌ماتیری بو نه‌فسه‌رکانی بارزانی مصطفی خوشناو بکر آغا میر حاج [وها‌بی حاجی علی آغای] ره‌واندزی ناردبو بو حمه‌رشیدخان که دابه‌شیان بکات به سه‌ر نه‌و نه‌فسه‌رانه‌دا. به‌رامبه‌ر نه‌و پیشکه‌وتن و نازایه‌تی‌ه‌ی که به خرج یانداوه.

به‌لام له‌به‌ر نه‌وه‌ی که نه‌و ده‌مانچه‌ه‌ی هه‌یچ وینه‌نوسین و مخا‌بره‌یک یان له‌گه‌لا نه‌بو. حمه‌رشیدخان وای زانی بو نه‌میان ناردوون. هه‌ر گورج دابه‌شی کردن به‌سه‌ر خزمه‌کانیا.

له دوایدا که رون بووه نه‌م ده‌مانچه‌ه‌ی نه‌فسه‌ره‌کانه و پدی وه‌ندیان به حمه‌رشیدخانه‌وه نیه. حمه‌رشیدخان نوسی بو قازی محمد که نه‌و ده‌مانچه‌ه‌م زایه‌کرده نیوه چوار ده‌مانچه‌ی تر بده‌ن به‌و نه‌فسه‌رانه. چونکه له‌روی سه‌وه‌وه ده‌مانچه‌کانیان نه‌گه‌یشتوته ده‌ست.

حمه‌رشیدخان [۴۵] هه‌زار فیشکی بو هات که بیدا به لشکر. له ژیر

معلوماتی [اسماعیل عارف] ناوی سلیمانی که ماموری دابهش کردنی
 خواربار و فیشک و چک بو له هیزی حمه رشیدخان. نهو فیشه‌کانه به‌سه‌ر
 لشکری عشانره‌کانا دابهش کران. به‌لام [۵] هزار فیشک درا به خزمه‌کانو
 لشکره‌که‌ی حمه رشیدخان له و ۴۵ هزار فیشه‌که. باوهر ناکه‌م که له‌وه پتر
 فیشک درابی به حمه رشیدخان له لاین قازی محمده‌وه

نهو چه‌کانه‌ی که هه‌تا دواوژی تورانی حمه رشیدخان که له سه‌ری تاوان
 پارویه بریه‌تین لهو چه‌کانه‌ی که لهو جدوله‌دا نیشان نه‌درین.

ژماره تفنگ	وینه‌ی چک	له‌کویوه دهستی که‌وتوه
۱۲	تفنگی برنه‌و	له‌حما‌آغای سراوه
۱۱	"	له‌لاین قازی محمده‌وه پی به‌خشرا بو
۱۵	ستیر و پینج تیر	که له اهالی وه‌رگیرابوه
۳	۱- برنه‌و سی تیر	آغا مامندی یازی بلاغ
۲	ده‌مانچه‌ی ته‌ماتیری ۳۱ تیری	قازی محمد
۴	" " "	عاندی نه‌فسره‌کانی بارزانی
۱	ره‌شاشی دیکراتی بچوک	وه‌ستاو و پهک که‌وتو
۱	" " "	له‌شهری تموته گیرا بو

۴۹ هه‌موی

نزیکه‌ی ۳ هزار فیشک له حما‌آغای سه‌راو وه عشیره‌ته چک کراوه‌کان
 به حمه رشید خان گه‌یشته‌وه به علاوه‌ی نهو پینج هزار فیشه‌که‌ی که
 له‌مه‌و‌پیش باسمان کردوه.

حمه رشیدخان لهو ۴۹ تفنگو ده‌مانچه و ته‌ماتیرانه ته‌نیا ۱۰ تفنگ و ۲
 ده‌مانچه‌ی برده‌وه بو عراق نه‌وانی تر چنگ عشانر و چه‌کداری لشکر که‌وت که
 هه‌ندیکیان له شه‌را کوژران و هه‌ندیکیان یان دور که‌وتنه‌وه چه‌که‌کانیان اعاده
 نه‌کردبووه حه‌ق‌وابو حمه رشیدخان نهو چه‌کانه‌ی که بردنیه‌وه بو عراق بو قازی
 محمدی ناردبایه‌وه. چونکه نهو گله‌ی و نوسراوانه‌ی قازی محمد بو نهو چه‌ند
 چه‌که خوت‌پزانه نه‌وه‌ی هه‌ل نه‌نگرت که حمه رشیدخان نه‌ونده‌ی خو پی وه

ماندو بکات. هر چنده که بوشیانی بناردايهوه له ناکاماسا هر چنگ
عجمهکان نهکتهوه. چنگه که قازی محمد تسلیم بو نیرانیهکان بیانیک
یان بلاو کردهوه بو دانهوهی چهکهکان. خهک بهار تفنگی پرنهوی بو دهولت
نهبردهوه. چهکهکانی قازی محمد هموی کهوتهوه دست حکومتی نیران.
له روزنامهی نارتشی نیرانا به پرواری ۱۵ بهمن ۳۲۵ بلاو کرابوه که
هدتا نهو تاریخه له کوردستانی مهابادا ۱۷ هزار تفنگ دراوتهوه دست
حکومت.

قازی محمدیش شتیکی بی لطفانهی دهرحق به حمهرشیدخان کرد هه
خوتیریکی راست نهبووه قازی محمد ۲۰ و ۳۰ تفنگی خهلات نهکرد.
حمهرشیدخانیکی وا خاوهن دهسته و خزمو لشکر وه فهرماندهیکی و ازلی
جبهه. باوهپی ۱۵۰ تفنگی پی نهکرد. وه همو روزیکیش نوسراویکی
نهکرده سهر بو نهو چند تفنگه قاپورتا شکاوانه.
وهخته پیوا بلی کاشهکی همو تفنگهکانی قازی محمد چنگ
حمهرشیدخان کهوتبایه. هیچ نهبایه نهکتهوتهوه دست نیرانیهکان که
کوردهکانیان پی بکوشتایه.

۱۳- شهری ۱۰ / ۲ / ۳۲۵ که ریکهوتی ۳۰ نیسانی ۹۴۶ نکات که له
[قارهوا] ی سقر له نیوانی بکر آغای لکی ۴ بارزانی و حکومتی نیران کرا
له سهر پیلانی حکومتی نیرانو عشیرهتی دیبکری - بو. عشیرهتی دیبکری
لگل حکومتی نیرانا ریک کهوتبون. هر گا حکومت توانی له جنوب وه
روزههلاتی سراهه - پهلاماری نوردوبهزی سهر ابدات. عشیرهتی دیبکری له
شمال و روزآوای سراهه پهلاماری بارهگای لشکر نهادات. و نهو هیزه نهخوش
و همزارانهی بارزانی له گهل حمهرشیدخانا له مهرکزی سهرادا بهدیل نهگرن
لهسهر پیلانی ناوبراو دهولتهتی نیران له ساتی خویا پهلاماری هیزی بکر آغای
دا له [ملقرهنی و بیژینگ بهسهر] دیبکریهکانیش سن روز پیش نهو
پهلاماردانه پردی میراوی [بوکانیان سوتاندبو. خهتی هاتوجویان له نیوانی
سابلاغ و بوکان بری بو نهمجا حمهرشیدخان تی گهیشت که نهو پهلاماردانه

له سەر دەسیسە ی دیبکریه کانه.

مه ترسی له وه په یا کرد که نه وه کو له پاشدا لشکری دیبکری بیتنه سەرا. دهستوری دا به مصطفی خوشناو که له جیگای خۆی نه بزوی وه به کومه کی میر حاج و بکر آغاوه نه چیت. له کهلی بالتوقای احمد آوا نیست حکامات بکات. نه گەر مصطفی خوشناو نهو شاخه ی چول بکردایه به ناسانی دیبکریه کان نه یۆان توانی بین بو سەرا.

دیسان چول نه کردنی نهو شاخه پشتیوانیک بو بۆ هیزه کانی میر حاج و کاک بکر. له کاتی خویا نهو باسه به جوان تری رون نه کهینه وه. حمه رشیدخان بهرامبەر بهم تخطیط و نه خشه یه تقدیر نه کری نهک ته گدیر. به لام دهستی غره ز له هممو کاتیکا به پی چهوانه شت هه ل نه گیریته وه.

۱۴- شه ری مامشاه - له روزی ۱۶ آبی ۱۹۴۶ که له نیوانی هیزی دهوله تی ئیران و لشکری دیمکرات بو به شهر. حمه رشیدخان له بیستنی خه بهر به تا قمیکی چکداره وه چو بو کومه گی مصطفی خوشناو هه تا کاتی ۱۰ نیواره نه گه رایه وه بو سەرا هه ر له نیو لشکره کانا بو.

ئیرانیه کان له چوار قوله وه په لاماری هیزی دیمکراتیان دا بو بهم هیوا یه که خه تی نیوانی سقز و بانه و سرا و سابلاغ هه ل بگرن بی فیشه کی بارزانی و لشکره کان بو بو به هوی نه وه ی که لشکری بارزانی و جبهه کانی تر خویان رانه گرن.

حمه رشیدخان له گه ل ۳۰ سواره کی خوی هاته وه سەرا بهم هیوا یه که عقب نشینیکی سه خت بکات له که لی (بالتوقا و سەرا خوشی به هیوا ی جهنگیکی گه وره بو. له بهر نه وه نه ی توانی بو فیشه کی نهو ۳۰ سواره ی خوی بدا به مصطفی خوشناو.

بارزانیه کان هه ر نه فره یان ۱۰۰ فیشه کی پی بو. بو شهر کردن له بهرامبەر لشکریکی دوزمن که به ملیون فیشک یان پی بو.

لیره دا حمه رشیدخان تا وانبار نیه که فیشه کی پیوا هکانی نه دا وه به مصطفی خوشناو چونکه نه ویش هه ر له م روزه دا به هیوا ی شهر بوو. لیره دا مسنولی

گهوره قازی محمد - بوه که نهی توانیوه چند صدوق فیشهکی نیحتیاط بنیری
بو جبهه که به هزاران صدوق فیشهکی له مخزنهکانی مهاپا داناپوسر
یک.

۱۵- حمه رشیدخان دهسه لاتیکی تهواوی درابویی که مخابره له گهل
فرماندهکانی دهولهتی نیران بکات.

جا بولابدنی مشاکلی ریگاوبان وه نیشوکاری سهربازیو پشکنین زور جار
رهزم نارا - رئیس ستادی لشکری نیران - سهرهنگ فیوزی سهرهنگ مفروری -
سرهنگ غفاری - سهرگورد خاکسار - نههاتنه سهرا. و ههندی جاریش چاویان
به قازی محمد و حاجی بابه شیخ - نهگهوت بهو بونهوه سهرا بویو به جیگای
نیصلالات و فیتلی نیرانیهکان.

و نیرانیهکان له سهروبهندهدا زور تهلاشیان نهکرد که حمه رشیدخان له قازی
محمد ههل بگه ریتهوه. و حکومت نهو شتانهی خوارهوهی بو پیک بی نی.

۱- هه مو مانگیک ۳۰ هزار تومان مرچهی هه بی

۲- ناوچهی سهرشوو و خوڤخوڤهی هه مو بدریتی

۳- که لیک نه مین بون - بانهی بو چول بکن. له سهر نهو شرتو په میانهی
که له وهختی خویا له گهل سهرهنگ نه رفعی - ریک که وتن پیک هاتوه له

۹۴۲

ههتا بو نهو باسه محمد آغای عباسی - به نهینی شهوی ۱۵ مارتی ۹۴۶
هاتبو [سهرا] وه چاوی به حمه رشیدخان که وتبو. وه نوسراوی تای به تی
حکومتی نیرانی بهم بهندانه بو هینابو

به لام حمه رشیدخان ره فزی نهو داخوازهی کردبو، ووتبوی من له غیرهز
پیشکه وتنی قازی محمد و نازادی کوردستان شتیکی ترم مه بهست نیه
نیرانیهکان زور له حمه رشیدخان نه ترسان - ناویان لی نابو [گورگی سیاه]
گورگی رهش. چونکه له به سه رهاتی [بانهدا] زهره ی چاکی له نیرانیهکان دابو.
باوهریان وابو نه گهر قازی محمدیش تسلیم بیی. حمه رشیدخان جاریکی تر نهو
هیزه ی بو نیران نه توینیه وه. ههتا نه پایت به ربه رهکانیان له گه لا بکات.

جاریک سهرهنگ فیوض - هاته سہرا چاوی بہ کوریکی ۶ سالانہی نہنودہ بہگی کوزی حمہرشیدخان - کہوت کہ ناوی نازاد - بو ووتی نازاد خان - کہ چومہوہ بو سقز - صندوقیک نوقلت - بو نہنیرم سہرہنگی ناوبراو کہ کہرایہوہ صندوقیکی بچکولانہی چیکولات - وہ شیرینی بو نازاد - ناردبو لہسہر بہلینہکھی خوی.

لہ لایکی ترہوہ حمہرشیدخان ۲۵ فہردہ توتنی سپی لہ ملکہکانی خوی لہ عراقوہ بو ہاتبو کہ توتنی ووردہی سپی لہ عراق ہی نرخہ. حمہرشیدخان نہو ۲۵ فہردہ توتنی ناردبو بو سقز کہ لہ دوخانیانی نیرانیہکان ہوی فحص بکری وہ بو نہو پاسہ نوسراویکی لہ رئیس ستادی سقز سہرگورد خاکساری نوسی بو کہ پارہی توتنہکھی بو تسلیم بہ معتمد [علی رضا خانی آردہلانی بکات]. وہ لہ مقابل سہرہنگ فیوضی - نوسراویکیشی بو نہو نوسی بو سپاسی نہو شیرینیہی کردبو کہ بو نازادی ناردوہ. کاغذہکان دراہونہ دہست مہلایک کہ بیان گہنیت.

لہ پوستی ملقرہنی - نہو نوسراوانہ نہکہونہ دہست مصطفی خوشناو بو نہوہی کہ حمہرشیدخان سوکہ بکہن. ہہر دو نوسراو نہنیرن بو ملا مصطفی و قازی محمد. و عبارہتو مانای قاقہزہکانیان ہہل گیارہوہ سہر مانایکی خہراپ.

لیرہدا حمہرشیدخان ہیچ وینہ تاوان و فیتلیکی لہو دو نوسراوانہدا نہبو نہگہر ویستبای خہیانہت بکات ریگای ناسان تر ہہبو کہ پیا ہروا. حمہرشیدخان لہ نیرانیہکان ہیچ شتیکی چہنگ نہکہوتوہ. نہوہی کہ بہ شہر لی نہساندبن.

بہلام حمہرشیدخان لہ کاتی کہ لہ قازی محمد تورا و ویستی بگہریتہوہ بو عراق. بواسطہی شیخ جلالی نقشبندی و علی جوانمردی - داوای پیک ہینانی نہو شروتانہی لہ نیران کرد کہ لہ مہوہپیش عرضم کردن. بہلام لہ پیش نہوہیا کہ نیران یہکان وہلامی بدہنہوہ حمہرشیدخان گہرایہوہ بو عراق. کہ لہ کاتی خویا بہ دور و دریزی بوتانی نہگیرمہوہ.

۱۶- به پرواری ۱۰ / ابی ۹۴۶ حمه رشیدخان ملاقاتی فرماندهی لشکری پولیسی گهروک - سیاری بافستیانی - کرد له دی سیران بهنی - بانه. له نیوانی فرماندهی ناوبراو سید علی حجازی و آغای جنرال مایور حمه رشیدخان ریک کهوتن سهری گرت. که خان بگه رپته وه بو عراق وه نوسراویک له نیوانی هه دو لالوگوری پی کرابو به مور نمضای هه دو لا که له وهختی خوبا عرضتان نهکری.

حمه رشیدخان بهرام بهر بهم ههنگاوهیهی زور تاوان بار نیه چونکه قازی محمدی له خوی دلگیر کردبو نیستقاله ی لی قبول کرابو - وه برپار و بهندهکانی نیرانیش جی باوه نه بون نه گه رهلی عراقیشی له چهنگ چوبایه نه بو چی بکا و بو کوئی چویا.

جا له دهوری ۳ هه ما ناچاری نه و مذاکره و ری پاکردنه وهیه بو بو.

۱۷- آغا صالح سلطان پهنا - له پی یان نهووت آغا صالحی رهنگه ریژان - که سیک بو باره و بارکهه. وه به هه مو هیزیک یه وه نیران په رست بو. موچهی ۶۰ نه فهر چکداری به ناوی نه منیه - له حکومتی نیران وه نه گرت. به هیچ رهنگیک دوستی دیمکرات نه بو وه حزبی به سهرکهوتنی قازی محمد نه نه کرد. به لام ههندی فروفیتلی کلاوسازی نیرانیانه ی بو نه و باسه به کار نه هینا. جا بو نه وهی که له ناوچهی سهرشیوی سقزا نفوزی نه و ناغا صالحه تهدید بکری. حمه رشیدخان هورهی ناوختی بو دروست کردبو. حمه صدیقی سلیمان خانی جافی - هینا بو بو نه و ناوه. وه دیهاتی خلوزه - دگاگا - کاوملیان - که علاقه یکی جافهکانی به سهره وه بو دایه وه دهست حمه صدیق خان وه له بهرام بهر آغا صالحی - راهستاند.

نه مجا آغا صالح کهوته په له قازه. له ژیره و نوسراوی نارد بو قازی محمد که وه ری بگرن به لاین گیری حزبی دیمکراتی کوردستان. قازی محمد - موافقه تی کرد. آغا صالح هاته دی سرا. وه لهوی چو ناو حزبه وه.

نه مجا بو نه وهی که حمه رشیدخان و حمه صدیق له بهر چاوی قازی محمد

ناشیرین بکات دهستی کرد به راپوردانو افسادات کردن له زور پیگای حساس و شاره زاوه.

روژی مرافعه بو محکمه‌ی ملکه‌کانی حمه صدیق خان و آغا صالح له سابلاغ له لاین نه‌نجومه‌نی ملی کوردستانه‌وه معلوم کرا. به‌لام آغا صالح نه‌چو بو نه‌و محکمه‌یه.

چهند مضبطه‌یکی به خه‌لکی نه‌و ناوه کرد که له‌بهر حمه‌رشیدخان دانیشتوانی نه‌و ناوچه‌یه ناهینه ناو حزیه‌وه.

له لایکی تریشه‌وه له‌گه‌ل عمرخانی شکاک کلکیان لیک هالاندبو به‌هه‌ردوکیان شتی خراب یان له حمه‌رشیدخان نه‌نوسی. و هه‌ر دوکیانیش مه‌به‌ستی تای به‌تی خویان یان هه‌بو له نویسی نه‌و راپورانده‌دا.

وه زوربه‌ی راپوره‌کانیان نه‌گیران وه له سه‌را نه‌خوینرانه‌وه له پاش رونوس و خویندنه‌وه نه‌نیره‌ران بو قازی محمد و جیگایانی تر. به‌لام حمه‌رشیدخان گوی نه‌ندایه نه‌و مضبطه و شکایه‌تانه‌ی که لی نه‌کران.

حمه‌رشیدخان له‌باره‌ی آغا صالحی سلطان په‌ناشه‌وه تاوان بار نیه چونکه آغا صالح کابرایکی ده‌ولتت په‌رست بو موچه‌ی پولیسی ئیرانی وه‌ر نه‌گرت وه له هه‌مو شهریکی ئیران و دیمکراتا نیشترکی هه‌بو.

۱۸- آغا ره‌شیدی تازه قه‌لا - له لاین فتاح بگ و محمود و حمه امین ناوانی پیوانی [عبدالله بگی سرحدیه‌وه - بریندار کرابو - له نه‌صلا عبدالله بگ داوای به‌شیکی دی] جه‌وشه‌نی له ناغا رشید نه‌کرد گوایا به‌شیکی نه‌و دی په‌هی عبدالله بگه. و ناغا ره‌شیدیش نه‌و ملکه‌ی به‌هی خوی نه‌زانی جا عبدالله به‌گ به‌غروری بانه‌یه‌تی و نه‌ستیره‌ی گه‌شی سه‌رشانی حمه‌رشیدخان - ناردبوی که آغا رشید بکوژن به‌لام بویان نه‌کوژرا بو هه‌ر بریندار کرابو.

حمه‌رشیدخان که نه‌و باسه‌ی بیست توپه بو نوسراویکی پر عتابو لومه‌ی بو عبدالله به‌گ نویسی. که حه‌ق نه‌بو کاریکی وا سه‌ر به‌خو بکه‌یت مادام

محکمه له ساپلاغ هه پیه حهقی شکایه تت هه بو نهک کوشتن. نیمه له لایکه وه بو خدمت نهو وه لاته هاتوین نه ته ناوه وه. وه له لایکیشه وه دست مان به خه لک کوشتن و راو وروت کردوه.

نهوا (میرزا کریم برین پی چی به ناویانگی پیاوی حسن خانی بداقیم) بو ناردی به گورجی به پری یه که ی بولای آغا رشید بودی تازه قه لا بوتی مارکردنی - نابی نهو جراحه بگهرسته وه هه تا ناغا رشید خاس نه کاته وه. و (تن بی تان نه که م که شتیکی ناواتان له داهاتودا لی نه بی مه وه.

۱۹- حمه رشیدخان نه له به سه رهاتی شهری وه را وه نه له به سه رهاتی قازی محمدا - هیچ په ی وه ندیکی به انگلیسه گانه وه نه بوه. لهو باوه په دام نه گهر حمه رشیدخان له شهری وه را له انگلیسه کان نزیک ببواپه وه وه توانی بای ره زامه ندی انگلیسه کان پیک بی نی. سه رکه وتنی زور گه وره ی چنگ نه که وت.

حمه رشیدخان ته نیا بو خدمته ی قازی محمد و کوردیمت هاتبو ناوچه ی مه اباده وه وه له هیچ جهتیکیسه وه نیعاز نه کرابو بو خدمت وه یا خه راهه کردن.

به لام خه لک وایان لیک نه دایه وه که حمه رشیدخان به فه رمانی انگلیسه کان چوبیته ناو کومه له وه به فه رمانی نه وانیش گه رابیتته وه بو عراق. چونکه به گه رانه وه ی حمه رشیدخان باری دیمکرات گوراهه خه لک له هیوا و نامانج دل ساردیکی په یا کرد. وه له راستیسا نهو وینه (په مل و استرلاب) کاریه له لاین ناحه زه کانیه وه پتیک نه هات. و هه ر ساته به وینه یک تاوانیان پال نه دا.

له کاتیکا که حمه رشیدخان چوبو ناو دیمکرات نهو ناحه زانه قاقه زیان بو قازی محمد و روسه کان نه نوی که حمه رشیدخان به قصه ی انگلیسه کان هاتوه بو نیران بیگرن وه باوه پری پی مه که ن.

کاتی حمه رشیدخان له قازی محمد تورا و هاته وه عراق. هه ر هه مان دهسته و تاقم راهوری دور و درتیزیان نه دا به حکومتی عراق که گه رانه وه ی

حمه رشیدخان له سه ر ئیعا زی روسه کانه پی ویسته بیگرن نه وه کو ناژاوه یکی
وه کو ئیرانیش له عراق پیتک بی نی.

کاتی که حکومت. حمه رشیدخان گرت و دوری خسته وه بو (رومادیه
نه مجا ناحهزه کانی ئه یان ووت نه و گیرانه راست نیه حکومت بو باوهر پی
کردنی گشتی وای لی نکات ئیشیکی گه وره ی به حمه رشیدخان هه یه.
جا له هه مان کاتا هه ر هه مان ناحهز بون که له سه ر سق ته ناف یاری یان به
مقده راتی حمه رشیدخان نه کرد.

زۆر شت هه یه که له نظریه ی منطقی نزدیک نه بیسته وه. به لام له هه مان
کاتیشا وایه.

به ل عقل نه ی گری که حمه رشیدخان به قسه ی انگلیسه کان چوبی بو ئیران
وه به قسه ی نه وانیش گه رابسته وه بو عراق.

وه یا نه حمه رشیدخان منسه بی جه نه رالیه ته که ی بویه واز لی هینا بی که
له عراق شتیکی تر دروست بکات بو سو دی روس.

به لام نه و نه زه ریانه و ره مل بازیه - هیچ یان راست نین. به لام ظروقی
شخص و حالاتی نا هه مواری خزمه کانی بو به هۆی نه وه ی که به سه ر نه و هه م
ته نافانه دا باز بدا وه به م پی یه خۆی بکا به جیگای تانه ی زور که س

۲۰- ده فته ر و په روه نده ی - لشکری که هینا یه وه بو عراق وه له مقری سه ر،
نه ی دایه ده ست بارزانیه کان. له وه نه ترسا که نه و نوسین و ئیقترا حانه ی که بو
مصلحه ته ی لشکری دیمکرات بو قازی محمد وزاره ته ی جه نگی نوسی بو
نیشانی خاوه نه کانیان بده یه. په رده له سه ر هه ندی نهینی گه وره ی حمه رشیدخان
هه ل مالتی. وه ناحهزه کانی رشی عامی له دژ به کار بی نن وه خۆیان به م
ناوه یه وه پیاو چاک بکه ن. له حقیقه ته ئیداره جاتی ستاد و نوسین زور به
تنظیمی ریک خرابو به هه مو شعوریککی نوسینه وه وزیفه ی ستادی له شکر پیتک
هاتبو ژماره ی صادره ی ستاد گه یشتبو ۹۴۰

به شیوه ی خوا ره وه تشکیلاتی ئیداره ی ستاد به نسبه ت وه خت ریک خرابو-

۱- میرزا محمدا مین مه نگوری رئیس ستاد لشکر بو

- ۲- اسماعیل عارف - ماموری تخشانی و چهک
- ۳- عبدالرحمن حاجی علی - معاونی رئیس ستاد
- ۴- یحیی چروستانی منشی شبت
- ۵- محمدی نهیازی - پاریزگاری نهوراق
- ۶- احمد بگی مینجهلان - منشی فارسی

بهم پتییه فرمانی نویسن ریک خرابو. جا حمه رشیدخان باوه‌ری و ابو روژیک نه‌بی که محاسبه‌ی حمه رشیدخان بکه‌ن بو تاوان وه‌یا دلسوزی نه‌ی ویست نه‌و نه‌وراقانه هه‌ل بگری که تی کوشان و دلسوزی خۆی بو حکومه‌تی کوردستان اثبات بکات.

به‌لام نه‌وی که حمه رشیدخان له محاسبه‌ی نه‌ترسا هینده‌ی به‌سه‌را تی نه‌په‌ری که محاسبه‌ی کراوه به داری فه‌نای نیرانیه‌کانه‌وه هه‌لاوه‌سرا ته‌نها تاریخ ماوه که محاسبه‌ی حمه رشیدخان بکات نه‌ک ده‌سته‌یکی تر جا تاوانه‌کانی حمه رشیدخان له‌ناو حکومه‌تی دیمکراتی کوردنستانی مه‌ابدا نه‌وه بو که عرضم کردن. من له‌و باوه‌ره‌دا نیم که نه‌و روداوانه ببیسته هۆی نه‌وه‌ی که حمه رشیدخانی پی وه به‌دناو وه گونا‌ه‌بار بیی بهم نه‌ندازه‌یه‌ی که گونا‌باریان کردبو.

به‌لی له هه‌ند جیگادا - ماده‌په‌رستی به‌کار هیناوه. وه له هه‌ندی جیگادا ویستویه‌تی ده‌ستی غره‌ز بوه‌شینی. به‌لام نه‌و وینه شتانه له‌ناو جه‌رگه‌ی شوریشا به طبیعه‌ت ظروفو زه‌مان دروست یان نه‌کات که مروف به ناچاری بکه‌ویته ناویانه‌وه.

ناخوشی نیوانی حمه رشیدخان و عمرخانی شکاک

حمه رشیدخان زور له دژی عمرخانی شکاک نه‌دوا. وه به روسمی سکالای له ده‌ست نه‌کرد. چونکه لشکری شکاک زور چه‌په‌ل و بی ریز بون. په‌ووشتی گه‌وره و بچوکیان نه‌نه‌زانی نه‌و لشکرانه‌ی که له سا‌بلاغه‌وه په‌وانه‌ی جبهه نه‌کران هه‌ر له‌وتیه جیگا به‌زیان بو دیاری نه‌کرا. وه ناگاداری حمه رشیدخانیش

نه کرا که سرکه شیان بکات.

حمه رشیدخان به ناو فرماندهی گشتی بو. به لام شکاکه کان هیچ گوی یان نه نه دایه فرمانه کانی حمه رشیدخان.

حمه رشیدخان به گله یی و ره خنه یکه وه بو وه زارته تی جه نگی نوسی که عمرخان به لای نیستاعهت وه گیانی سه ریازیدا ناچی. له سه ره نه و نوسینه عمرخانیان به همو لشکره که یه وه خسته ژیر چاوه دیری حمه رشیدخان له کاتیکا که قازی محمد له گهل نیرانیه کان سه رگه رمی مذاکرات بو بو چۆل کردنی سقز و بانه و سردهشت و نیعتراف به حکمی خودختاری کوردستان. وه فرمانی سه خستی بلاو نه کرده وه که هه تا دوایی مذاکرات نابسی تجاوهزی سنوری حکومتی نیران بکری. وه کهس له ناقاری خوی بیچیته پیشه وه.

به لام له ره غمی نه و فرمانانه. عمرخان بو خویو لشکره که یه وه (۱۰) روز که ماروی پوستی [میره دی] دابو وه له گهل سه ریازی نه و مخفره دا که وتبو ته قه کردن وه دو نه فهری شکاکی به کوشت دابو.

قازی محمد له و روداوه له حمه رشیدخان و عمرخان دلگیر بو هه ر دوکیانی له ۲۰ مایسی ۹۴۶ دا بانگ کرد بو سابلاغ. بو قازی محمد رون بویه که عمرخان سه ری پی چی له فرمانی حمه رشیدخان نه کات. نه مجا ناچاری کردبو که بو هه مو وینه فرمانیکی نه و سه ر دابنونی.

له باره ی دزران و تالانو راو و پوت کردنی شکاکه کان حمه رشیدخان زور ناموزگاری عمرخانی نه کرد. و رونوسی ناموزگاریه کانیشی نه نارد بو هیزی سابلاغ. بو نه وه ی که شهرم له کرده وه کانی خوی بکیشی. له ناکاما له لاین نه رکانی جه نگه وه له سابلاغ کومیسونیک - یان گرتبو. له و کومیسونه دا بریاریان دابو که عمرخان له و ناوچه یه دور بخریته وه. وه که ماروی پوستی میره دی - بخه نه ژیر فرمانی ملا مصطفی بارزانی.

وه له هه مان کاتا حمه رشیدخانیش که میسونیک نه گری بریه تی بون له سه روک حمه رشیدخان نانه و ازاده معاونی وزاره تی جه ننگ. بازره سی جبهه میر حاج - نوری احمد طه فرماندهی هیزی بارزانی و بریار نه دهن به دور خرانه وه ی

هیزی عمر خان و خرا نه محاصره‌ی پوستی میره‌دیش - له لاین حمه‌رشیدخانه‌وه
پکری. وه له دی ابله‌چر نه و برپاره به نیمضای هه‌مو لایکیان نه‌گات.
وهختی ملا - طفی گه‌یشته جبهه که نیستلامی گه‌ماروی پوستی میره‌دی
- له عمرخان پکات. که عمرخان دور خرابووه و محاصره‌ی پوستی له لاین
دهسته‌ی حمه‌رشیدخانه‌وه پیک هاتیو

وا ده‌رکوت که ملا مصطفی نه و روداوه‌ی پی خوش نه‌بوسی. که
حمه‌رشیدخان پیش دهستی کردبی. به‌لام نه و باسه دواپی هاتبوو ره‌بطی
شیوه‌یکی فرمانی هینتی ارکانی جه‌نگی جه‌ببه کرابو نه‌مجا عمرخان چوبو
ناوچه‌ی سه‌رشوو و خورخوره - له‌گه‌ل آغا صالح که‌وتنه راه‌وو نویسن له دژی
حمه‌رشیدخان.

به‌لام راه‌وره‌کانی عمرخان نرخیکی نه‌بو. چونکه عمرخان له‌لای لشکر و
قازی محمد نیمتخانی راستی و خاوتینی خوی دابو. شکایه‌تی هه‌زاران خه‌لکی
نه‌وناوه سیمه‌تی خویو له‌شکری شکاکی شکانده‌بو نرخیکی بۆ خویو لشکره‌که‌ی
نه‌مابووه.

چونکه کرده‌وه‌کانی نه‌م کرده‌وه‌کانی حمه‌رشیدخانو لشکری پانه‌ی داپوشی
بو. له‌به‌ر سوکی کرده‌وه‌کانی لشکری شکاک سه‌ری قازی محمدیش پی شوو
بووو.

زیروی بهادری - فرمانده‌ی هیزی سه‌رده‌شت

حمه‌رشیدخان هه‌تا ناخر به‌سه‌رهاتی سه‌ردوشت. علاقه‌یکی به‌سه‌رده‌شت و
زیره‌وه نه‌بو. له‌باری دوه‌مه‌تیشا رقیکی خونین که‌وتبو نیوانی زیره‌وه
حمه‌رشیدخانه‌وه.

پیش نه‌وه‌ی که ناغوات وه بگزاده‌کانی هه‌ویان یه‌ک بگرن وه بچن به
ده‌نگی حمه‌رشیدخانه‌وه. ده‌وله‌تی نیران هه‌لی له هه‌ندی بگزاده‌ی پانه‌ی دیبو
دهسته‌ی [حاجی نابی - کردبو به‌لاین گیری خوی وه پاریزگاری [ره‌به‌ت] وه
هیلی - هه‌ورازه‌ی دریره‌وه و [کتوو] دابونه‌ده‌ست.

لهو کاتهشا دهستهی زیرو - له دی (بانهریزا) بناویله [نهبن. محمد بگی
کوړی احمد بگ حاجی نائب - که چاوی به آلاى دیکرات نهکوهی تعصبی
قهومی دلی گهرم دانههینی. تفنگهکهی دانهنی وه به نیستقبالی نالای
کوردهستانهوی نهچی لهگهل چند پیاویکیا بهلام سهریازه ناشیهکانی زیرو. وا
نهزانن که نهو خهلکه بو گرتن نالاکه نهچن بو پیشهوه. دایان نهگرن به تفنگ.
صمد بهگ لهگهل دو نهفهری تر نهکوژن.

جا کوشتنی نهو آغا و دو نهفهری خزمی حمهرشیدخان بو به هوی نهوی
که ههتا دوا روژ حمهرشیدخان پهی وهندی لهگهل هیزی زیرودا بهری.
جا له راستیدا. له هممو باریکهوه نیدارهی سهریازی نقصان بو گهوره و
بچوک واجبی خوی نهنهزانی. نهو مهنسبو دهرهجاتانهی که ههل گیرابون لهسهر
یاسایکی نیستحقاق و بهرجهستهی نهبو. هممو لایک یان وهکو تایهری
نوتوموییل به دهوری غلط و ههلهیی دا نهسورانوه.
روسهکانیش تداخلي هیچ وینه نیصلاحاتیک یان نهنهکردن چونکه
هیوایک یان بهم وهضعه نهمابو. فشاری دهولتهی تیرانیش بو رهزاگردنی روس
و دامهزراندنی شریکهیکی مشترکی نهوت له تیرانا شقی له هممو وینه
دلسوزیکی روس ههلدابو بهرام بهر به لاوانهوه و ناموژگاری کوردهکان.

همو به سه رهاتی حمه رشید خان هه تا ۹۵۷ -

حمه رشیدخان - کوری قادرخانی بارامی - یه که بنه مالیکی گهوره له بگزاده کانی بانه. وه به بهره بایی نه وان نه ووتری بارامی - نیختیاردینی. حمه رشیدخان له دی شیوه گیزانی - عراق هاتوته دونیاوه له سالی ۱۸۹۸م دا. بهره بایی حمه رشیدخان گهوره ی بانه بیان کردوه. به بونه ی هندی فشاری نیرانیه کانه وه قادر خان هاتوته عراقه وه. وه ناوچه ی [شلیری] پیننجوینی خستوته ژیر بهره لستی خویه وه. به لام قادر خان زورتری ژبانی به شهر و ناژاوه و په لامارداتی ده وله تی نیران رابواردوه.

له سالی ۱۹۲۱دا که قادر خان وه فات نه کات حکومتی نیران به هه لی زانیوه هندی لشکری عشانری گهورک دیبکری فیض الله بگی - کو نه کاته وه له گهل سه ریازی ده وله تیدا. بو سوتان وه تالانی دی [وینه و داروخان - دینه عراق حمه رشیدخان له ره غمی نه وه ی که عمری ۲۳ سالان نه بی به ۴۲ نفر ده دسته و دایره ی خویه وه] له قه لاتی وینه و هارپ (و مران - له گهل نه و هیزه دا نه که وینه شهر.

شهو و روزیک به رامبه ر به م لشکره راته وهستی. له ناکاما لشکری نیران نه شکینی وه کوشتاریکی زوریان لی نه کات. وه تالانو مالیکی زوریان پین نه بی.

نه و سه رکه و تنه بو حمه رشیدخان نه بیته هوی ناوبانگیکی زور گهوره. به م سه رکیش و غروریه وه دست نه کات به خه راپه کردن له گهل نیرانا. حکومتی عراق له سه ر شکایه تی نیرانیه کان گرتی و دوری خسته وه بو موصل. چوار سال له دور خراوه ی موصل مایه وه.

نه مجا که گه رایه وه بو داروخان. دیسان سهر له نوئی دهستی دایه وه
راووروت و په لاماردانی نیرانیه کان. نه مجا له سهر شکایه تی نیران دوباره
حکومه تی عراق گرتی وه هینایه سلیمانی سالتو نیویک له سلیمانی خانه
نشین کرا.

به لام هندی راهوری نیرانیه کان بو به هوی نه وهی که متصرفی سلیمانی
مجید یعقوبی و مدیری شرطه سید علی حجازی له ۹۳۸ دا گرتیان وه فری
پاندا زیندان.

وه له و کاته شا چند کونه چته و پیاویکی نه و گیرابون. له زیندانا په میان
نه به ستن وه ریک نه که ون شهوی ۱۲ / ۱ / ۹۳۹ له گهل چته ی به ناوبانگ سید
عطا و مجید گلباخی - و علی آغای پزدهری و بله خزان - و شیخ رشیدی سهر
زهلی - و محمود قهویلهی - په لاماری - پاسه وانی زیندانی سلیمانی نه دهن.
۱۲ تفنگی پاسه وانه کان به سن فیشکدانه وه بیان چنگ نه که وی. له گهل ۴۲
نه فوری به ندیدا هه لدین.

وه ههر بهم شهوه له سهر فراری همه رشیدخان - حما آغای عبدالرحمن آغا -
و احمدی عزیز آغا - مدققی بلدیات و محمد امین خانی قادر خان زاده - علی
بهگ (و همه عزت بهگی برای) له گهل مجید خانی کوری نه خرینه زیندانه وه له
جیگای نه مو چته هه لاتوه کان. حزبی برایتی که له و کاته دا ناوی ده رکردبو و
علاقه یکی له گهل نه و روداوه دا هه بو. وه نه نداسی به رجه سته ی نه و حزبه
بریه تی بون له حما آغای عبدالرحمن آغا و شیخ لطیفی حفیدزاده و شیخ
جلالی حفید و ملا حسنی قازی و میرزا محمد امین مهنگوری. و نجم الدین
حاج ملا رسول - و ملا مصطفی صفوه ت ملا اسعدی محوی - اسماعیل
شاویسی - صدیق شاویسی - همه سعید بهگی همژاری جاف - عمری احمد
بهگ - شیخ لطیف دانساز - حما آغاوی خوله ی بله - په کتابگ ملا جلالی
حفیده ری - دکتور نوری فتوحی - سعید ناکام - عبدالله بهگ - سلیم بهگ -
خرشید عزیز - عارف قره چه تانی - حارس عبدالله - محی الدین قرگهی - علی

کانی درکه‌ی - ناوان

له‌سەر ئەو گیرانه حزب کەوتە فعالیتەت و خو نیشانەدان - تفنگ یان بە مالی متصرف مجید یاقویی وە نا. و دواپەدوای ئەو بومبایان خستە مالی سید علی هجازیەو. وە لە حاکم عبدالعزیز خلوسیاندان - و پالەوانانی ئەو هونەرانیەش - حارس عبدالله عارف اسماعیل - محی الدین قرگە‌ی - علی کانی درکه‌یی بون - جا تۆرەبونی حزبی بریایەتی بو بە هوی نقل کرانی متصرف و مدیری شرطە و حاکم حاجی رەمضان پاشا - بو بە متصرف و علی غالب بە مدیری شرطە و ملا صدیق بە حاکم - ئەمجا لە دەوری ئەو حکومەتە تازەپەدا حمەرشیدخان بخشرا وە نیرەرایەو بو جیگای خوی.

هەتا شەه‌ری وە ۳۲۰ آزەری کە ریکەوتی ایلولی ۹۴۱ نەکات حمەرشیدخان بە بی دەنگی لە دی داروخان لی دانیشتبو بە فەرمانی کشتوکالەو خوی سەرگەرم کردبو.

چونە سەر بانە و سقز و سەردەشت

بە داخل بونی انگلیس و ئەمەریکا و روس بو ئەرازی ئیران. حمەرشیدخان مکرۆبی تاخت و تاز و راپەرینی چونە سەر ایرانیەکانی زیندو بوو. بە دەستەیکی [۷۰] نەفریەو چو سەر بانە. لە پاش جەنگیکی دو شو و روژی توانی بانە بگری. حەوت هەزار تفنگی بێرەو نەستیرەنیشانی سالدات و دەمانچە و کەرستەیکی جەنگی زوری خستە دەست عشاتری بانە. وە بەم سەرکەوتنۆ پەلامار دانە رانەوہستا هەتا سەردەشت و سقز و دیواندەرە [نەگری بەلام سەرکیشی لشکرەکە‌ی بو بە هوی کە نەتوانی لەو زیاتر تی پەر بکات. دیواندەرە‌ی - بو بو بە [علمین رومیل - و ستالینگرادی بالوسی - نالمانی. بەد ناوی وە کردەو نەشیرنەکانی دەستە و دايرەکە‌ی خۆی بو بە هۆی ئەو‌ی کە نەتوانی هەتا نەهایەت مەرکەزیکي سیاسیانە بو خۆیو هۆزی کورد پتیک بینی. ئەو شورش و پەلاماردانە بە سامو تەوورمە‌ی بە دەست کەوتیکی راوروتو چەتەگەری بو تەواو بو. جا تاسیری کردەو‌ی ناوبانگی لشکرەکە‌ی بو

به هۆی نهوهی که انگلیسه‌کان نه‌هیتلن نهو لشکری [هه‌لاکو] یه له ناوی
خورخوره تی په‌ر بکات.

انگلیسه‌کان لهو کاته‌دا وایان نارەزو نه‌کرد که نهو ناژاوه‌یه رو بکاته
ناوچه‌ی [تیکاب ساینقلا - زه‌نگان - نه‌وه‌کو ناوچه‌ی سنه و خه‌تی نه‌وتی
کرماشان که له‌وان مسنول بو. بو نه‌وه‌ی که سیاسه‌تی روس لهو ناوه‌یه دا
بشیوین.

روسه‌کانیش له هه‌مان کاتا ملاقاتی حمه‌رشیدخانیا نه‌کرد و هان یان نه‌دا
که له‌سه‌ر دیوانده‌ره و سنه - گرتن بین گه‌رم بی له‌به‌ر نه‌وه‌ی که حمه‌رشیدخان
له فیتل و مه‌ته‌لی نه‌و دو ده‌وله‌ته فیتل‌بازانه‌یه نه‌گه‌یشت هه‌تا نه‌هایه‌ت نه‌ی
توانی له‌گه‌ل هه‌یج کامیکیان نزیک بونه‌وه‌یکی سیاسیا نه‌کات. وه نه‌و بی
تفاهمی وه که نارە‌گیریه‌ی بو به سببی تیاچونی هه‌مو پیشکه‌وتن و رزگاریکی
خزیو کوردایه‌تیه‌که‌ی

روسه‌کان له هه‌وه‌له‌وه وایان نه‌زانی که حمه‌رشیدخان انگلیس په‌رسته بۆیه
وا به سارد و سړی و بی مبالاتانه له‌گه‌لیان په‌فتار نه‌کات.
انگلیسه‌کانیش وایان نه‌زانی که حمه‌رشیدخان ستالین په‌رسته بویه وا له
انگلیسه‌کان گوریز نه‌کات.

وه له راستیسا له هه‌یج لایکیان نه‌بو. نه‌زانیایه‌تی مه‌ده‌نی نه‌و سارد و
سړیه‌ی به‌سه‌ر هه‌نا نه‌و هه‌له باشه‌ی له چنگ دا.
نه‌مجا که روسه‌کان له حمه‌رشیدخان گه‌یشتن که به که‌لکی نه‌و فکره ناشی
که نه‌وان ناوات یانه. قازی محمدیان دوزیه‌وه وه وازیان لهو هه‌نا بو
انگلیسه‌کان.

انگلیسه‌کانیش که زانیان حمه‌رشیدخان له‌گه‌ل سیاسه‌تی [سه‌تفرق
ناگوئجی وه نه‌و په‌نجیه‌ی که له‌گلیا بده‌ن نه‌وه‌نده ناهینی که زه‌ره‌که‌یان بو په‌ر
بکاته‌وه. ناچار مان که عشا‌تره‌ی [تیله‌کو - گلباخی منحس - وه خانواده‌ی
نارده‌لانیه‌کانی لی راست بکه‌نه‌وه بو نه‌وه‌ی که نتوانی نشاطی ناژاوه له
هه‌لی کرماشان پتک بی نی.

سقزیان بو جاری نه وه لى ساند هوه

گیرانی سه قز بو جاری دوه هم

حمه رشیدخان بو گیرانه وهی سقز ته ترتیبیاتی خواره وهی دامه زرانده

۱- علی جوانمردی به داروده سته ی خویه وه خوی خسته ده ورو بهری دیهاتی

نایچی - مامه شا - قشلاغی قاز -

۲- حمه رشیدخان به تا قمیکه وه - ده ورو پشته [خیده ر - کانی که وهی

خسته ژیر چاوه دیریه وه.

۳- احمد خانی فاروقی ح خوی خزانده دیهاتی - کاریزه - خرهم تو وه

ده ورو پشته صاحب.

۴- سلیم خانی کیوه رو - خوی له مامشاو - صالح آوا - دوزه دهره

دامه زرانده

بهم پی به په لاماری نوردوی ده وله تی نیرانیاندا لشکری نیران سر له نوی

شکایه وه به کوژرانو برینداریکی زور و ده ست گیری ۱۸ نوتوموبیلی جهنگی

زهره پوش سرلشکر سره رنگ نرفعیان - به پیاده ی ره تان دیسان (حمه امین

خانی قادر خان زاده) له کیتیوی حاجی تاو ادا - شهریکی زور گه و ره و

هونه رمنده نه ی له گهل لشکری نرفعیدا گرت ه وه. لهو شاخه به رزه یه دا دو توپی

نیرانی به **چهل گرت** و نازایه تیکی پالنه وانانه ی له میژوی نه و روزه ی کوردا

تثبیت کرد.

جهنگی سه هه می شاری سقز

نه مجا پاش خۆ کو کردنه وه یکی زور سامدارانه ده وله تی نیران له ژیر

فرمانده ی (سرلشکر امین) وه سرگورد جلالی شا و لشکری گلجاخی (و

منمی و تیلکوی - حمه رشیدخانیا ن له سه قز ده ریه راند وه. نه مجا

حمه رشیدخانیش له بانده دا لشکریکی زور ریکویکی ناماده کرد شهوی ۱۰ /

۲ / ۹۴۲ هاته وه سر سقز. هه تا نیستا له میژوی کوردا شهریکی ناوا به

هه‌ل‌مه‌تو قاره‌مانانه روی نه‌داوه. لشکری ده‌وله‌تی به هیتی عشان‌ره‌وه تخمین نه‌کران به ۱۵۰۰ نفر له‌ناو مالان و سه‌ختومانی حکومتی و قه‌راغی شار - سه‌نگه‌ر به‌ندیان کردبو وه هه‌رچی پی ویستیکی به‌رگری بو عجمه‌کان به‌کاریان هیتابو.

همه‌رشیدخانیش له‌گه‌ل ناغایانی خواره‌وه په‌لاماری پاسگا‌کانی دوژمن نه‌ده‌ن له ژیر فه‌رانده‌ی محمد امین خانی قادرزاده و عبدالله بگی سرحدی و قادرخانی نارمرده و احمد خانی فاروقی و سلیم خانی کیوه‌رو و عبدالله خانی شهیدی ح و علی جوانمردی و رسولی محمودی - ناوانا نه‌کیشن به لشکری نیرانا قرچه و هاژهی تفنگ و ره‌شاشو ده‌مانچه نه‌و شاره‌په‌ی کردبو به نمونه‌یکی معره‌که و کارزاری کوردایه‌تی ده‌نگی شیرانه روله‌کانی کورد جه‌رگی سه‌ربازه‌کانی نیرانی بری بو گورانی قه‌تار و نه‌لاوه‌یسی وه لاوه‌که و به‌سته‌ی پیشکه‌وتن بو پیشه‌وه‌ی لاوانو گه‌نجان به‌راستی پیاوی ترسه‌نو‌کیشی نه‌کرد به لیده‌ر و نه‌ترس.

جا بو‌راوی سه‌ربازه‌ تریاک خۆره‌کانی نیرانی روله‌کانی کورد پیشه‌رویان به مزگه‌وتو مالانو سه‌ختومانه‌کانه‌وه نه‌نا و پیا سه‌ر نه‌که‌وتن بو ده‌ست گیری سه‌رباز و عشیره‌ته خویریه نیشتمان فروشه‌کان وه ده‌سته‌یکی تریش له روله نه‌به‌رده‌کان به ته‌ور و ته‌ورداس په‌لاماری ده‌رگای قلا‌یچه و ساختومانو مزگه‌وتو ماله‌کانیان نه‌دا. وه ده‌رگا‌کانیان نه‌شکاند و نه‌چونه ناو هوده‌کان تارای زه‌رد و سوریان به‌سه‌ر ناغه‌واتی عشان‌ره خۆ فروشه‌کاندا نه‌دا. به تلی لی لی - یه‌وه نه‌فسه‌ر و خانه زوله‌کانیان نه‌برده‌ خذمه آغای همه‌رشیدخان. جا به‌م ته‌ووژمو سامه ۸ سعات شه‌ر له‌ناو شاری سقزا خایاندی. به‌م پی یه شاری ستالینگرادی [سقز بو جاری سه‌هم گیرایه‌وه. وه نه‌و گره‌وه‌شیان دیسان برده‌وه. نیرانی و نیران په‌رسته‌کانیان له مالانا چه‌ک کردن.

هه‌ر نه‌و شه‌وه له لاین احمد خانی فاروقیه‌وه سه‌ر لشکر [امین] کوژرا علی خانی حبیبی - رئیس عشیره‌تی تیلکوش - به خه‌نجه‌ری همه امین خانی قادرخان زاده له‌ناو‌چو

سهربازی کوژراوی حکومتی و عشائری گیشتبو ۳۰۰ نفره - و شهیدی
نازادی خواهه‌کائی کورد په‌رستیش گیشتبو ۵۰ نفره. وه هه‌ر له‌و شه‌رده‌دا
ناغایانی - سیف الله‌ خانی آرده‌لانی - قائمقامی سقز و آغای خانان - و
علی پزاخان - ناوانی نارده‌لانی به‌دیل گیران له‌گه‌ل چهند نه‌فسه‌ریکی
ده‌وله‌تی - وه به‌ دیلی نیره‌راه شاری بانه و نه‌و ۱۵۰۰ نفره‌رش به‌ ته‌واوی
چه‌ک کران.

|| تی بی نی

مروث نابی له‌ واقع لابدا. وه نابی به‌وه بره‌نجین که بلیم حمه‌رشیدخان
که‌سیکی زور لی هاتوو آزا و له‌شه‌ر زانه. و فه‌رمانده‌یکی زور چابکوبه
پیلان بوه

بی نه‌وه‌ی که له‌ هیچ مدرسه‌سیکی عسکری فنی تخطیط و نه‌خشه‌ سازی
وه‌رگرتبی له‌ زور پیلانی عسکریدا پیش پیلانی نه‌فسه‌ره‌کائی نیرانی
نه‌که‌وته‌وه. به‌لام به‌ختی کورد هه‌ر وای هیناوه که پیاوه گه‌وره‌کاغان تا سه‌ر له
نیشوکاری حکمداری سه‌رنه‌که‌ون وه گیانی نازایه‌تی یان له‌ گیانی خوینده‌واری
سیاسه‌ت گه‌ری به‌هیتزتر بی.

به‌لام نینصافا قسه‌ بکه‌ین. له‌ نیوانی سیاسه‌تیکی وا گه‌وره‌ی روس و
انگلیس و نه‌مه‌ریکا و نیرانا. حمه‌رشیدخان چی بکردایه وه کام لای بو‌خوی
هه‌ل بژارتایه. وه له‌سه‌ر مسره‌هی کام لا هه‌ل په‌ریبا.
لاین گری کاملای کردبایه بو کورد سودی تیا بو. کاملایان له‌ کام لا بو
کورد دلنواز و مه‌ره‌بان تر بون.

هه‌ر دو لایان نه‌و بی چاره‌یان له‌ یه‌کتر هان نه‌دا. روسه‌کان پی یان نه‌ووت
به‌رو بولای سنه و کرماشان. انگلیسه‌کانیش له‌ ناوی (خو‌رخو‌ره) نه‌یان
نه‌هیشته‌ په‌ری ته‌وه نه‌یان ووت به‌رو بولای تیکابو زه‌نگانو ساینقلا.
و هیچ لایکیان به‌رویکی راست و ره‌وان تی یان نه‌نه‌گه‌یانده که چی بکه‌ی
باشه و نیمه تا چه نه‌ندازه‌یک یارمه‌تی نامانجته نه‌ده‌ین.

جا به راستی له موقفیکه ناوا پرسیاسه تو ناژاوه رون کردنه وهی مه بهست زور گرنه گه.

به تای بهتی بو حمه رشیدخان که همو لشکره کهی بو تماع و راوورپوت به دوای که وتبون. لشکره کهی لهو ناوه گه یشتبو [۱۲] هزار تفنگ که زور به بیان سواره بون. نهو همو لشکره به نانی خه لک به خیو نه کران وه له سهر وورگی نه هالی نه ژیان

دوله تیکه گه ووهی وه کو نه لمان لهو وه خته دا نهی توانی له سیاسه تو مه بهستی روس و انگلیس بگات چه جای که سیکه وه کو حمه رشیدخان. من لهو باوه په دام نه گهر چرچل و ستالین - لهو کاته دا کورد بان وه کرابان به سهر به رشتی نیشوکاری کورد. باوه ناگری که توانی باین لهو شوینه چه وتو چوپرده له حمه رشیدخان باشتر نیشی کوردیان بپه واند بایه. له گه نه و هشا بی لاین گیره کهی لهوه باشتر بو که خوی به سهر په لیکه سیاسی دا داپایه و نهشی توانی با به په وهی بهری. چونکه آزاد بونی کورد ده ستیکه هه ره به قوهت و سیاسه تیکه هه ره قولو لی زانی نهوی.

ریکه وتنی حمه رشیدخان له گه ل ایرانا

انگلیسه کان هه ره نه وهنده ناژاوهی حمه رشیدخان بیا به لاهه باش بو تا له گه ل نیرانیه کانا نیتفاقی سن قولیان بهست. بو نه وهی که له هیلتی کرماشانا ناژاوه یک نه مینی نه وه کو له پاشه روزا به ده ست کاری روسه کان شتیکی ناشیرنی لی به ره هم بی. انگلیس که وته مشور خواردنی دامرکانه وهی نهو ناژاوهیه. سهره ننگ [ارفعی] بو جاری چوارهم به لشکریکه زوره وه هاته سهر حمه رشیدخان. بهو به ندانهی خواره وه به هوی سید فهیمی والی خراسان - چاو پی که وتنی حمه رشیدبگی بله کی و مجید خانی حمه رشیدخان و نصرالله خانی روستمی و قادرخانی آرمرده و محمود خانی کردله له مرکزی سقزا له روزی ۸/ ۹۴۲/۴ دا ریک که وتن له نیوانی حمه رشیدخانو حکومتی نیرانا مور کردا.

۱- له که لی خانه وه هه تا کورته کی سهرده شت عاند به عشیره تی پانه بی.

- له ژیر چاوه‌دیری حمه‌رشیدخانا نگهبانی بکری
- ۲- مامورینی ده‌ولته‌تی نیران علاقه‌یک یان به‌سەر ئه‌و ناوچه‌یه‌وه نه‌بی.
- ۳- جیگای دانیشتنی حمه‌رشیدخان بانه‌ بی.
- ۴- دی شوی که ملکی نه‌میریه‌ بو حمه‌رشیدخان بی.
- ۵- نیداره‌ی دوخانیات بلدییه‌ پولیس و امنیه‌ مالییه - له‌لاین ئه‌و ماموران‌ه‌وه‌ سه‌ریه‌رشت بکرین که آغای حمه‌رشیدخان ناو نویسیان نه‌کات وه‌ به‌ ده‌وله‌تیان نه‌ناسی.
- ۶- موچه‌ی مامورینی ئه‌و ادارانه‌ وه‌کو موچه‌ی مامورینی ده‌وله‌تی له‌ بوچه‌ی ده‌وله‌تی ده‌ر نه‌چی.
- ۷- خوار و بار و خوارده‌مه‌نی یان وه‌کو شاره‌کانی نیران پیک دی
- ۸- ده‌وله‌تی نیران چه‌ مافیکی داوه‌ به‌ شاره‌کانی نیران له‌ ریزی نیقتصاه و سیاسی و جامعه‌دا هه‌مان مافیش نه‌دا به‌ دانیشتوانی شاری بانه‌ و مه‌رزی ناوبراوی.
- ۹- موچه‌ی مانگانه‌یان به‌ پێ بریاری مقطوع ۲۵ هه‌زار تومان بی
- ۱۰- رسما عفوی شاهنشاهی بو تاوانبارانی به‌سه‌رهاتی شهری وه‌ر ده‌ریچی و بلاو بکریته‌وه‌ وه‌ به‌ هه‌مو ده‌سته‌ودایره‌ی حمه‌رشیدخان را‌بگه‌یندري.
- وه‌ فعلا له‌ روژی ۳۰ تموزی ۱۹۴۲ دوا‌یی به‌م نیئتفاقو تسویه‌ نامه‌ی آشتی و ریک‌که‌وتنه‌ هات وه‌ له‌ دی [گتلولان] نه‌و نه‌مه‌ره‌ به‌ حمه‌رشیدخان را‌گه‌یاندره‌.
- له‌لاین رئیس‌ عشیره‌تی دیبکری علی آغا ایلخانی زاده‌ و حما آغای عباسی وه‌ فه‌رمانی عفوی شاهانه‌ و بریاری نه‌و ریک‌که‌وتنه‌یان بو حمه‌رشیدخان هینایه‌ بانه‌.
- تقریبا له‌ سه‌ر شیوه‌یکی خودمختاری به‌ نسبت شاری بانه‌ و سه‌رده‌شت و سنوره‌کانی تشکیلاتی نیداری به‌ شیوه‌ی خواره‌وه‌ کرا.
- اولا حمه‌رشیدخان بو خوی قبولی هیچ‌گونه‌ موچه‌یک نه‌کرد.
- ۲- حمه‌ امین قزدرخان زاده - برای حمه‌رشیدخان کرا به‌ فه‌رمانده‌ی گوردان

- ۳- سلیم خان محمود خان - مدیری بانہ .
 ۴- نصرالله خانی روستمی - مدیر مالیات
 ۵- عبدالله بگی سرحدی - رئیس دوخانیات
 ۶- عبدالله خانی شہیدی - سہروکی شہرداری
 ۷- قزدرخانی نارمرده - سہرپرشتی نہ منیہ - پولیس بہم پی یہ سہروکی
 نیدارہکان بو پیک ہینانی نیشوکاری دہولہتی کہوتنہ نیش کردن. و شورشی
 بانہی - بہم تشکیلاتہ بچکولانہیہ دامرکایہوہ. نہم تشکیلاتہ لہ ۳۰ / تموزی
 ۱۹۴۲ دہست پی کرا وہ لہ ۱ / کانون دوہمی ۹۴۵ دا دوایی ہات

قرہی ناوخوی بہگزادہکان

قرہی ناوخوی حمہرشیدخان و سلیم خانی [کیوہروی بانہ] بو بہ ہوی
 نہوی کہ ہتا نہایت ناوچہی سہردہشت لہژیر حکمی بانہی دا نہبی. لہ بہر
 تہماع کاری بگزادہکانی بانہی سہردہشت بو بہ جیگای بگرہ و لی نشینی
 عشائرہکان.

لہ ہوہلہوہ لہ دہستہی قومیتہی پڑدہری باپیری باہکری محمو آغا. حسن
 رشید آغای دہروینہ و حمہ بچکولی علی آغا و درویش آغای وسمان آغا
 گہورہی سہردہشتیان نہگیرا.

دوای نہوان فہرماندہی سہردہشت کہوتہ دہست کاک اللہ آغای پاراستانی
 گہورک - دوای نہو احمدی قادری قاسم آغا و - براہیم آغای سویسنی بون بہ
 گہورہی نہو شارہ

نہمجا شیخ لطیفی حفیدزادہ لہ سلیمانہیہوہ ہللات چوبو سہردہشت وہ
 لہلاین حمہرشیدخان و سلیم خانہوہ یارمہتی درا کہ گہورہی سہردہشت
 بکات.

بہلام لہو بینہدا سلیم خانی منافسی نفوسی حمہرشیدخان وہفاتی کرد.
 میدانی رہقابہت و بہرہرہکانی بو حمہرشیدخان چوئل کرا. ہر چہندہ سلیم

خان به پوالت بهر بهر هه کانی همه رشیدخان نه کرد. به لام له بهاره ی خزمایه تی و پیشکوه تنی کوردایه تی دا لایکی زور تی گه یشتو و به که لک بو.

سیاسه تی غله تی همه رشیدخان

نه مجا له پاش مردنی سلیم خان همه رشیدخان له پهروازی خیالا وه هوش هاته وه. که سرنجی له کرده وه کانی خۆی گرت بوی پون بووه که چند هه لی گه وه ی سیاسیه تی دوراندوه وه زور هه لی پهروزی قوربانی تیلی [دلداری کرده وه. نه مجا وه کویه کتیک له کاروانی تمدونا به جی مایی. به بی هیچ لیک دانوه ی موقفی سیاسه تو روژ که وتبو تاودان به هه مو لایکدا.

نه مجا له گهل قازی محمدا ده رگای مخا براتی بو دروست کردنی کوردستانی کی نازاد کرده وه. له وه ختییکا که نه مان سه رگه رمی نه و بیر و مذاکراتانه بون. انگلیسه کانیش بو به ره لهستی بلاوه پی کردنی نفوسی روس له روژه لهاتی عراقا. وه بو نه بز گرتنی دهستی روس خواهه کان به تاری لامه رکه زیه ت هه وای کوردستانیان به گوی خه لکا نه دا. به م ناوه وه (ماجد مصطفی) ناویان کردبو به وزیرالدوله وه به هوی علی کمال و حما آغای عبدالرحمن آغا و میرزا توفیق قهزاز و بهاء الدین نوری متصرفی سلیمانی پرویا غنده ی لامه رکه زیه ت یان بلاو نه کرده وه

له سه ر پاسپارده ی ماجد مصطفی وه وزیرالدوله ی عراق له سه ر حسابی حکومت احمد تقی ناو - که یه کیک بو له نه خشه گیره کانی نه و روداوه [تویی لک دارانه] وه زۆر جار بو نامانجی نه و وینه کوردانه فیداکاری به کار هیتنا بو و هشاره زای تناف بازی نه و وینه مملاتنه بو که له سه ر مه سه رحی کوردستانی پی چه وانه دا کنی خاوه نی ده سه لاتو نه خشه ی فیتل بازیه. داوا کرا بو بغدا. وه چاو پی که وتنی رئیس الوزرا نوری سعیدی کردبو وه نه و پروگرامو ده ستوراته ی لی وه نه گری که مه بهستی خۆ پیشاندان یان پی یه تی. وه به هۆی پولیسه وه ده ست کرا به هاندان و خه لک ووریا کردنه وه بو نه م سه ربه خویه تیه خۆشه یه. وه له هه مان کاتا کاک علی کمالی تی کوشه ر و کوردخوشه ویستیش له

گهلاویژی ژماره (۷) ۹۴۴ دا نو باسه به دریزی بلاو کردهوه.

بهلام ئەک بهو تهرزه‌ی که به نهینی به گوی خه‌لکیاندا ئەدا. و خه‌لکیان پی داخ ئەکرد. بلاو کردنه‌وه‌ی نو پروپاگهنده‌یه بو به هوی نه‌وه‌ی که حزبی نازادی - هیوا - له عراقا بکه‌ونه تی کوشان وه چهنده نهمسهریکی بی تجره‌به و هیچ به‌سه‌ر نهاتو تهره بخون و بکه‌ونه ناو نو تهل‌ه‌یه‌ی که کورده فیلاویه‌کان بویان نابونه‌وه وه بهم ناوه نیره‌رانه لای کاک مصطفی بارزانی - که نه‌ویش تی وه بگلیئن وه بهم تهل‌ه‌یه‌وه‌ی بکه‌ن.

وه له ههمان کاتیشا نو‌ماینده‌یان له حمه‌رشیدخان داوا کرد که بچی بو بغدا داخلی ههمان مذاکراتو داخواز بیی.

حمه‌رشیدخانیش لهم وه‌خته‌دا نه‌یه‌ویست له‌سه‌ر دو تهناف بازی بکا. وه تول‌ه‌ی سیاسه‌ته دوراوه‌کانی بکاته‌وه. مجیدخانی کوری لکل حمه‌ امین به‌گی گوتی) و به ههمراهی حمه‌ صالح زهنگنه‌ی) ممثلی معهدی ثقافی بریطانیا له کرکوک نارد بولای (کاک ماجد مصطفی وزیرالدوله) بهلام له‌به‌ر نه‌وه‌ی که (ماجد مصطفی) پی ووتبون نو لامه‌رکزیه‌ته تهنیا بو کوردی عراق نه‌بی تاسیرناکاته سه‌ر کوردستانی ئیران و تورک و سوریه لهم کاته‌دا. نو‌ماینده‌کانی حمه‌رشیدخان گه‌رابونه‌وه. لیره‌دا انگلیس نه‌ی نه‌ویست کوردستان دروست بکا بهلام نه‌یانه‌ویست نبذی روس وه‌ریگرن. ناخو نه‌گه‌ر انگلیس شتیکی وها له عراق پتیک بی نی نه‌بی روسه‌کانیش به‌رام به‌ر به‌وه له ئیرانا سازمانیکی کوردی دا‌به‌رزین.

نهم مه‌ته‌له‌یان - تهنیا بو نو نبذه‌یه داهیتنا بو. که زور که‌سی ساویلکه و نه‌شاره‌زاشیان تی وه گلاندو نان به‌راویان کردن. بهلام نو وینه هه‌نگاوانه بو سیاسه‌تی استعماری شتیکی زور ساده و ناسانه بو سودی خویان هه‌زاران که‌له‌کی) وا دروست نه‌که‌ن نه‌مجا که له نه‌واپا و بیروباوه‌ری روس گه‌یشتن که روس وه‌کو [تیری تفنگ] ناماده‌یه بو نو سازمانه له کوردستانی ئیرانا. نه‌مجا انگلیسه‌کان پاشه و پاش کشانه‌وه [وه جانتا] پر فیله‌کانیان له کاک (ماجد مصطفی) وه‌رگرت‌ه‌وه. وه ناش به‌تالیان له‌و فکره کرد وه چش یان له‌و

نهفسه رانه کر که بهم دهنگه وه چوبونه دهره وه. له ناکامی ئهم خولیا یه دا له داری
سیاسه تی عراق دران.

په لاماردانی حمه رشیدخان بو مه ریوان.

نه مجا له کاتیکی ناوا ته نگوچه له مه و پر له مکروبی سیاسه ت و غازی
نفوزی نیستهعمار و جاسوسیه تا. آغای حمه رشیدخانیشم تازه سه ری له
هه ورازی مه به ستا دهره یتابو به گهردن که شی نه یه ویست بچیته ناو ولاتی
هه ورامانو مه ریوان. به بهانه ی نه وه ی که چند ناغایکی مه ریوانی - وه کو
(علی خانی ووله ژیر) و فتح علی بگ - وه چند ناغایکی تر له دهسته ی
حیده ره گی - په نایان بو خان هیناوه بو پرزگار کردنیان له چنگ محمودخانی -
مه ریوانی و هیندی له خزمه گانی تریان.

له عهینی وه ختا قضیه ی دیمکرات له نیران ناشکرا بو یو مانه وه ی
حمه رشیدخان له بانه. و شیخ لطیف له سه رده شت له وه زیاتر به موافقی
سیاسه تی انگلیسه کان نه نه زانرا.

چونکه شیخ لطیفیش له وه سه رو به ننده دا دهرگای مخابره ی له گه ل عبدالله
نوفی روسی کرد بو وه. وه روژ به روژ رونوسی مخابره گانی نه گه یشته ده ست
زابطی نیرتباطی بریطانیا له سلیمانی و مشاوری سیاسی قواتی بریطانیا له
کرکوک. نه مجا له ترسی گورانی باری سیاسه ت. بابه علی حفیدزاده) و شیخ
قادری حفیدزاده) چون بو سه رده شت کاکه شیخ لطیف یان هینا یه وه بو عراق.
به لام حمه رشیدخان له [داری هه ر نه نه هاته خواری] بو وه رگرته وه ی مافی
نه و ناغا دهر کروانه، لشکریکی بی سامانی برده سه ر محمود خانی گانی
سانان - که له هه مان کاتا محمود خان به روتبه ی سه رهنگی فرمانداری
قه لای مه ریوان بو له لاین لشکری نیرانه وه. نه مجا انگلیسه کان نه وه له مه تی
کتویری حمه رشیدخانیا ن به ده ست کاری قازی محمد زانی.

لایان وابو نه وه مناوهره یکه بو بلاوه ی نفوزی روس له ریگای نه وتی
کرماشانا. به هوی متصرفی سلیمانیه [مارف جیاووک - نینذاری

همه رشیدخان کرا که از لهو لشکر که شیه بی نی وه بگریته وه بۆ جیگای خۆی.
شوتر ناوی ظابطی اتخباراتی انگلیس له سلیمانی بۆ هه مان مه به ست
حه امین به گی حمه صالح بگی گولی - نارد بولای همه رشیدخان. به لام لهو
وه خته دا نهو وینه نوسراوانه له لاین آغای همه رشیدخانه وه نه نه خوینرانه وه.

همه رشیدخان - محمودخانی ده ریه راند. محمود خان فرارا چوبو سنه شوتهر
ناوی انگلیس - ناچار بو خۆی چو بۆ قه لای مه ریوان وه فلسفه فهی نهو
په لاماردانهی له همه رشیدخان پرسی.

همه رشیدخانیش به ناوی وه رگرتنه وهی مافی نهو به گزاده ده ریه ده رانه
چیروکی لشکر که شیه که ی به عه رز گه یاند. وه به م پی یه له نیوانی شوتر و
همه رشیدخانا ووتووێژ دواپی هات شوتهر - ناغای همه رشیدخان نهو لشکره
تجاوه زاتی تر نه کات همه رشیدخان - نه گه ر همه رشیدخان نه گه ریته وه بو نهو ناوه
- نه خیر

سوتانی بانه

نه مجا حکومتی نیران هه لی له آغای همه رشیدخان دی. به ناواتی چند
وه ختی له مه وپیشی خۆی گه یشته وه. له سه ر به رباری جیگایانی به رزی سیاسی
نهو وه خته ی نیران. بۆ سه ر نه رم کردنی همه رشیدخان له ژیر فه رمانده ی
سرلشکر نه فشاری - جهوت هه زار نفری سه ربازی نیران و [۲] هه زار نه فه ری
عشائری داخدا ری گلباخی و تیله کوی منمی - سه رشوی خورخوره و - مه ریوان
- هاتنه سه ر آغای همه رشیدخان له مه ریوانا.

لشکری همه رشیدخانیا به شکانیککی زور ناشیرین ده ریه راند. نهو لشکره
نه گه رایه وه هه لی کوتایه سه ر بانه.

لشکری آغای همه رشیدخان - معنویات یان بی هیز بو بو و وره یان له ده ست
دابو. تین و ته کانی جارانیان نه مابو که به پیشره دا بو سه ربازه کانی نیرانی
نه چونا و قلا و سه ختومانه کانی سقز. لشکری خان - تاک تاکو دو دو ده ست

یان به میدان چول کردن کرد. حمه رشیدخان کاتی به خوئی زانی لشکر نه ماوه دهوړی چول کراوه.

هر بهوه راگهی که شاری بانه به مزگه وتو خانقا و محرابه وه بسوتی نی. حمه رشیدخان له سوتانی بانه دا مه بهستی نه وه بو نه گهر بانه ویران بکات نیرانیه کان نه گهرینه دواوه. وه نه ویش نه توانی به ترتیبی چه ته گهری. هر روز و هر شهوه به لایکی خیه ته کانی نیرانی دا بدا و دهریان په پرنی. نه گهر بهم پی به شه پی چه ته گهری بکات. نیرانیه کان ناچار نه بهن بو چول کردنی نه و ناوه.

به لام نهی نه زانی نه و روژه نیه. که له سقزا سه رشکر امین بکوژی و علی خانی حبیبی به خه نجره هه لدپی و آغایانی [نارده لانی] به تارای بوکانیه وه بهری بو بانه. نهی نه زانی که چنگی سیاست و روز هه مو هیواییکی نه می تار و مار کردوه هر چی رونا کایی هه په له روی داخراوه. سزای چونه مریوان و نه شغالاتی هیلی کرماشان نه وهی به سه ردینی هر له و سه ر و بهنده دا حکومتی نیران فرمانی به خشینی بو هه مو وینه تاوانباریک بلا و کرده وه.

نه وانهی که چوبوشن بو عراق هه مویان له سه ر نه و به خشینه گه رانه وه وه دابارینه وه ناو شاری بانه و دهست یان کرد به ناوه دان کردنه وهی شار. وه حکومتی یارمه تی خانومال سوتوانی دا. به فورمیکی جوان تر له جاران مزگه وتو شاری بانه دروست کرایه وه.

و آغای حمه رشیدخانیش وه کونهی ویست جهنگی لابه لایی بکا بوی نه کرا. به ناچاری داوای به خشینی کرد له حکومتی عراق و فرمانی به خشینی بو وه رگیرا به شهرتیک سالتی له کرکهک خانه نشین بگری.

نه مچاله ۱/۱/۹۴۵ آغای حمه رشیدخان گه یشته کرکوک و نیرانیه کانیش به بی قره تشکیلاتی بانه و سه ردهشت یان کرده وه و انگلیسیش له غه و غای خه تی نه وتی کرماشان پشت نه ستور بژوه و فرمانده کاربه دهسته کانی حمه رشیدخانیش هر یه که یان به لایکا په رتو بلاوه یان پی کرا. احمد خانی فاروقی - هاته عراق وه له دواي به ینیک گه رایوه بو ایران له

دی (تورکومان کندی) بوکان - دانیشت.

علی جوانمردی - رئیس عشیره‌تی گهورک چو بو ناوچه‌ی مه‌باباد. و له دوایدا خۆی خسته‌وه به‌رده‌ستی میری و برایه سنه له‌وی خانه‌نشین کرا. و عبدالله خانی شهیدیش - چو بو ناوچه‌ی مه‌باباد تا مه‌ودایکی دور له‌وی مایه‌وه. وه به‌م پی یه فه‌رمانده‌کانی تریشی وه‌کو عبدالله به‌گی سرحدی و حمه امین خانی قادرخان زاده هاتنه‌وه عراق و قادر خانی نارمرده‌ش هه‌ر له ناوچه‌ی بانهدا خوی کناره‌گیر کرد وه به‌م پی یه دوایی به‌ حه‌ره‌کاته‌که‌ی حمه‌رشیدخان هات.

پرو باوه‌ری سیاسی به‌راهبه‌ر به‌ حمه‌رشیدخان

حمه‌رشیدخان له‌به‌سه‌ره‌اتی سیاسیدا زور جار خۆی پاراسته‌وه - زور جاریش له‌ ناوه‌ختا تی هه‌ل چوه. له‌ هه‌وه‌لی نازاوه‌ی شه‌ری وه‌را. چهند جار له‌ لاین - کولونیل ریج - فلیچه‌ر - روکشاد - شوته‌را له‌ ناوچه‌ی سنه‌ چاوی که‌وتنی حمه‌رشیدخانیا ن نه‌کرد. وه پی یان نه‌ووت که‌ بو لای زه‌نگان ساینقلاره‌ بچیت نه‌مجا بگه‌رپه‌ته‌وه بو لای سنه.

پی یان نه‌ووت نه‌گه‌ر هاتی بو سنه - هه‌ر ناگات له‌ هیزی بریطانیا پی. چی نه‌که‌ی نازادی - روسه‌کانیش له‌ سقز نه‌هاتن بو لای وه پی یان نه‌ووت که‌ بچت بو روسیا بو چاوی که‌وتنی ستالین - بو نه‌وه‌ی به‌ باوه‌ری خۆی سه‌ربلندت بکات.

به‌لام گوی نه‌نه‌دایه ناموزه‌گاری هیج کامیکیان. وه‌کو له‌ فه‌زایکی خارجا بی وه هیج پی وه‌ندیکی به‌م جهانی سیاسه‌ته‌وه نه‌بی. بو نه‌نه‌ی مسال. حمه‌رشیدخان که‌ ده‌ستی دایه شورش له‌سه‌ر داوای چهند که‌سیکی شاره‌زای سیاسه‌ت پروگرامی نیش کردن وه ده‌ستوراتی شوریشم بو نویسی.

نه‌ویش داوای کردم بو چاهو پی که‌وتنی له‌ شاری سه‌قزا. له‌ چوارتاوه - چوم بو لای داوای نه‌ووم لی کرد که‌ شورشه‌که‌ی له‌سه‌ر شیوه‌یکی مده‌نی به‌ریوه به‌ری. و شوریشه‌که‌ی بخاته‌سه‌ر قابه‌یکی کوردیه‌ت و نیشتمانیکی

سیاسه تهوه وه دهوله تی روس و انگلیس و امریکا لهو پیشهاته دا ناگادار بکات وه یاسایکی ناو خوی دادگه رانه بهری بهریوه. بو نهوهی که خه لک به دهنگیه وه بچن. وه نهو بیروباوه ره بیرستن که نهو نهییا به ریوه.

بو وریا کردنه وه خه لک به دهنگی شورشی زانیاری و شاره ستانیه تی. خطبه ییکی زور دور و دریزو به تاسیرم له شهوی ۱۰/۱۰/۹۴۱ دا له مزگه وتی سقزا خوینده وه به ناوی [سید حسنی کوردستانی] - وه نه م خطبه یه م تاسیریکی زوری کرده سه ر دانیشستوانی شاری سقز به لام آغای حمه رشیدخان زور گوی نه نه دایه سه ر دهنگی مده نیهت و تشکیلاتی کوردستان. لای وابو که جاریکی تر ایران زیندو نابی ته وه نه ویش به بی [وصایهت شارانی سقز و بانه و سه رده شتی] هه ر به دهسته وه نه می نی.

دیسان له ۹۴۳ دا چند نه فسه ریکی عراقی له سه ر رهوشینی و به لین و په یانیک من یان نارد بو لای حمه رشیدخان. ووتیان - فه و جه که مان به ناوی مانور تدریبه وه دینین بو پینجوین [نه گه ر به لین مان بداتی که له ژیر فه رمانده ی نه و تشکیلاتیکی مده نیانه ی کوردیهت بکه یین. نه و له پینجوینه وه له گه ل چند نه فه ر و چه کیکیه وه نه چین بو نه و ناوه.

به لام آغای حمه رشیدخان له وه لاما ووتی نه گه ر [امین زه کی به گ وزیری اقتصاد و مواصلات بیت نه و باشه. نه نا باوه ر به م نه فسه رانه ناکه م. کجا له شوینیکی ناوا نه رم و ریگا گوریزی له سیاست نه کرد که چی له کاتیکیشا که بلاو بونه وه ی تووی شیوعیهت زراوی انگلیسی برده بولشگری نه کرده سه ر مه ریوان.

حمه رشیدخان هه ر وه کو هیچ تیکلیکی له گه ل انگلیسه کانا نه بو له گه ل روسه کانیش هیچ وینه نزیک بونه وه یکی پیک نه هیتنا بو. له گه ل روسه کانیش هیچ وینه نزیک بونه وه یکی پیک نه هیتنا بو حمه رشیدخان نه گه ر هیچ علاقه یکی لکل روسه کانا بیوایه. له پاش سوتانی بانه - نه چو بو مها باد وه نه نه گه ر اوه بو عراق حقیقتا محمود خانی کانی سانان - نیرانی په رست بو نه و بو بو به هوی اعاده کردنه وه ی تشکیلاتی - ره زاوا [هه ورامانو مه ریوان له

کاتی خویا (محمود خانوقازی محمد و حمه رشید خان) ریکه و تنیکی سنی قولیان کردبو. بهلام محمود خان زو نم ریکه و تنهی شکاند و بایدایه وه لای حکومه تی نیران.

جا حمه رشیدخان لای وابو نه گهر محمود خان له و ناوه نه هیلتی هه تا مهرزی کرماشان هیچ که ندو کوسپه یک ناهیته سهر ری حمه رشیدخان. جا بهم هه وایه که و ته په لاماردانی نه و ناوچه یه به لام خیال غه له ت و بی وهخت هه مو نامالیکی تار و مار کرد وه سهر به خویه تیه که ی شاری بانه شی له قیس دا.

حمه رشیدخان بوچی له م شورشه دا تا وانبار نیه

حمه رشیدخان له به سهرهاتی بی ریز و نظامی لشکره که ی زور به تاوان بار نازانری. چونکه وه کاته که ی راپه رینیکی کتوپری بو. له سهر پیالانو پروگرام پیک نه هاتبو.

روسه کان که گه یشتنه بانه. حمه رشیدخان مخابره ی له گه لا کردن که بانه علاقهی به موه هه یه. نه گهر موافقه ت بکه ن به گوره ی بانه خوی ناوزه د نه کات. وه له پیناوی نیوه شا فیداکاری نه کات.

هه تا نوسراوکه ی حمه رشیدخان نه گاته بانه روسه کان له بانه نه گه رینه وه بو سابلانغ نوسراوه که ی بی نتیجه ما بووه. حمه رشیدخان که خه به ری وه رگرت که انگلیس و امریکا و روس داخلی نیران بوون. به په له چو بو سلیمانی چاوی که و تنی [جونسون] ضابطی نیرتباطی قواتی هه وانی انگلیس کرد له سلیمانی داوای چونه نیران وشهر کردنی له گه ل ده ولته ی نیرانا لی کرد. به لام جونسون] وه لامی دابوه نه بی بو نه و باسه مشاوه ره ی مقاماتی به رزی بریطانیا بکات له بندا. ناتوانی بی فرمانی نه وان هیچ گونه بیروباوه ریکی خوی دهر بیری.

نه مجا حمه رشیدخان له ترسی نه وه ی که انگلیسه کان مه نعی بکه ن نه گه رینه وه بو داروخان. به په له په ل چند تفنگ چیک له خزمو براو پیاو و کرمانجه کانی پیک دینی. وه رو نه کاته بانه نه ک بهم نومید و تصمیمه له

بتوانی بانه بگری. به لکو به م هیوایه که دستیک له نیرانیه کان بوه شینی. تالانو ره ویک بگری. وه توله یکی داخدارى چند ساله یان لی بکاته وه. جا له بهر نه وه له سهر ترتیب و ریزیک نه چوبو نیرانه وه. وه له ناکامیسا که به سهر نه وه همو تالانو که نجینه و نه سکناس و تفنگ و فیشکو ده مانچه ی برنه و فروشتنی نایابو زوردا که وت جهوله ی نه و بهر لایه ی بو نه گیرایه وه. وه نه ی توانی عشانزه کان دم کوت بکات حره کاته که ی بخاته قالبیکی ریکوپیتکی نیشتمانیه وه.

چونکه ههر کولکه آغا و خانیکو که گزاده یکی که نه تدی. خوی له حمه رشیدخان به زل تر نه زانی. تفنگی برنه و و فرشو تالانی نیرانیه کان به نه اندازه یک نه و لاتو له وارانه ی بهرز کردبووه هیچ [چه لانگتیک] نه نه گیشته لوتیان وه به که مترین ناموزگاری و جهله و و قهده غه گیری نه توران وه تورانه که شیان نه بو به هوی تیک چونی ریکوپیتکی خزمه کانی. جا ههر بهم پی به ژیانی نظامی له ناو لشکره که یا بلاو بو بووه.

حمه رشیدخان موچه ی نه بو که پیدا بهم ۱۲ هزار که سه ی که به دواى که وتبون نه و کومه لو هیزه ههر به ناوی آغاواتو هیوای تالانو که لاکى عجمه کان به دواى حمه رشیدخان که وتبون.

قضیه ی خود په سندی و لوت به رزی گه یشتبو نه اندازه یک ههر باسی نه کری.

نه گهر بگزاده یک هاتبايه دیوانخانه که ی حمه رشیدخان. له بهر مشغله ت که حمه رشیدخان پی نه کرابا له بهری هه لستی. نه و ناغایه خوی به سوک نه هاته بهرچاو و نه تورا. هه تا جاریک آغایک نه چی بولای حمه رشیدخان به لام که نه چی بو ژوره وه دیوان پر نه بی له میر و خان جیگا نابی نه و ناغایه لی دابنیشی. ته نها جیگایک له پایینی هه سویان ماوه ته وه. وه ههرچی له و مجلسه شا نه بی خوی له و به زل تر و خان تر نه زانی که س جیگای خوی بو نه و آغایه چول ناکا بگزاده که ش تنزل ناکا له و جیگا خواروه دابنیشی.

بگزاده که به تورای دیته دهره وه به خویو دهسته و دایره که ی جبهه چول
نه کاتو نه گه پسته وه بو نه و دی یه ی که لی وه ی هاتوه وه له عین وه ختا
حمه رشیدخان زوری پی ناخوش بوه که نه و آغایه جیگای دانیشتنی چنگ
نه که وتوه.

و قره و ناژاوه ی ناوخوی به گزاده کان بویو به هوی نه وه ی که حمه رشیدخان
هر به دامرکاندن نیوانی آغا کانه وه مشغول بی نه ک داهینانی یاسایکی
داد په رستانه.

حمه رشیدخان بوچی پیش نه که وت

نه و شتانه ی که هه تا دوایی بو به هوی پیش نه که وتنی حمه رشیدخان نه و
که ند و کوسپانه ی خواره وه بون.

۱- دوبه ره کی نفوزی سیاسیانه ی روس و انگلیس. له هر کامیکیان که
نزیک ببوایه وه نه وه ی تر نه ی هاری.

۲- ناریکی عشائر و دهره به گیه تی لشکره که ی

۳- دامه زرانی حزبی توده له نازربایجانا له دژی نه و بیروبا وهره بو که
حمه رشیدخان نه ی ویست پی کی بی نی. توده و کومه نه ی - مهاباد دژی چونه
پیشه وه ی حمه رشیدخان بون

۴- روس و انگلیس ده لالیان له بهر ئیران نه کرد هیچ کامیکیان له و کاته دا
نه ی نه ویست له دژی ئیران خوی نیشان بدا نه وه کو ئیران له ترسان خوی
بخاته باوه شی نه وه ی تر و موازه نه ی پی بگوری.

۵- لشکره که ی حمه رشیدخان له و دوایه دا دلسوزیان به کار نه نه هینا.
چونکه له هه وه له وه حمه رشیدخان بلاوی کرد بووه. هر تفنگ چیک له کاتی
جهنگا چه وینه تالانیک کی چنگ بکه وی هی خویه تی که س ناتوانی لی
بستینی.

جا نه و نومیده لشکرچه کانی تشجیع کردبو. که خه لک زور به دلسوزی و
فداکاری په لاماری دوزمن بدا بو چنگ که وتنی تفنگ و تالان. نه م دلسوزیه

بو بو به هۆی نهوهی که وه کو [باشوکه] خویان به لشکری نیران دا بدهن.
بهلام ناغا [شره خۆره کان] نه و قاعدهیان تیک دا. نه گهر شتییک چنگ
نوگهر و کرمانج و پیاوه کانی آغا بکه وتایه نه بوایه له گهل آغا دابهشی بکهن.
نه گهر نه و لشکرچییه بریندار بکرایه وه یا بکوژرایه نه بو آغا نیوه

تالانه که ی ههر لی بستینی
جا نه و یاسا و ره ووشته ته ماع کارانه یه بو به هۆی نهوهی که خه لک
نیشتراکی جبهه نه کات. وه خۆی بو آگاهه ی به گوشت نه دا که دوایشا ژنی
کا برای کوژراو ماره بکاته وه. وه یا ژنه که ی به شو بداته وه و خۆینه که ی بو خۆی
وه بگری. و مناله کانیشی چش که خویری نه بن.
جا بهرام بهر بهم روداوانه مروف ناتوانی که بهریاری نه وه بدات که
همه رشیدخان پیاویکی نینقلاب چی و سیاست گیر و تی که یشتو نه بو بهلام
له بهر نه و روداوانه وه کوتایه ی نوتوموبیلی گیرخواردوی لی هاتبو که ته نیا
ههر به دهوره ی خویا نه سوپایه وه پیشکه وتنی بو نه نه کرا.

سودی خذمه تی همه رشیدخان

هره کاته که ی همه رشیدخان له سه ر شیوه یکی عشائری بو نه خرابو قالبیکی
مدنیه تو نیشتمان په رستی. بهلام ههنگاویکی بهرز بو له ریگای کوردایه تی وه
ناسینی یان به وه لاتان.
نه و ههنگاوه پشتیوانی شورشه کانی کوردی نه کرد وه بو وه لاتانی رون
نه کرده وه که کورده کان هه همیشه حسی نینتقامیان هه یه وه بو توله ساندنه وه ی
خۆیان نامادهن وه داوای مافی نه ته وایه تی خۆیان نه کهن.
دیسان نه و شورشه بو به هۆی که له هه موی ناوچه ی کوردی نیران
نیستقراری دهوله تی نیران تیک بچی بو موده ی چند سال وه نه خشه ی هه مو
نیران بگوره ری له و ماوه یه دا و نیران دو چاری چند ملیون زیان بکات.
دیسان به سه رهاتی همه رشیدخان بو به هوی نه وه ی که قازی محمد دروست
بی و دهوریکی سیاسیه له سه ر حسابی روسه کان پیک بی نی. چونکه

پوسه‌کان له دوای ناهرمیدی حمه‌رشیدخان قازی محمدیان دوزیه‌وه وه له‌گه‌لیا پیک هاتن.

له ده‌وری چواره‌ما - نه‌و نه‌ماره‌ته بچکولانه‌ی که حمه‌رشیدخان له‌بانه و سه‌رده‌شتا پیکه‌ی هینا. زور زور ده‌وریکه‌ی بالای نه‌بی له میژوی کوردا. که له ژیر نیحترامی حکومتی ئیرانا به‌م ده‌ستوره سه‌ربه‌ستی و سه‌ربه‌خویه‌تی بو نه‌و کوردانه پیک هاتوه

(له ده‌وری دوه‌ما)

چونی حمه‌رشیدخان بو ناوچه‌ی مه‌اباد و ایران له‌سه‌ر به‌لین و بریاری که حکومتی عراق له‌گه‌ل حمه‌رشیدخانی کردبو که سالیک له کرکوک دابنیشی. حکومتی عراق به‌ تاریخ ۱۲/۳ / ۹۴۵ حمه‌رشیدخانی هینایه‌وه بو سلیمانی. به‌م هیوایه که له مه‌رزی عراقا بیکا به کوسپه‌یک له‌سه‌ر ریگای شیوعی و بلا بونه‌وه‌ی نفوزی دیکراتیه‌تی قازی محمد.

به‌لام وا ده‌رکه‌وت حکومت بو نه‌م باسه باوه‌ری به حمه‌رشیدخان نه‌کردبو و نظریه‌یان ده‌رحه‌ق به‌ گورانه بو. بژیه له‌ روزی ۱۲/۲۳ / ۹۴۵ به حمه‌رشیدخانیاں راگه‌یانده که بو مه‌ودای ۶ مانگی تر بچیه‌وه بو کرکوک. نه‌مجا حمه‌رشیدخان له هه‌مان روزا ژنو ماله‌که‌ی نارده‌وه بو پینجوبین وه خوشی له شوی ۱۲/ ۲۳ / ۹۴۵ دا به یارمه‌تی شیخ لطفی شیخ محمود له‌گه‌ل [مامه‌ به‌ی بریدا] به هاوده‌نگی قادر آغای سپیاره‌ی پیاوی شیخ لطفی له کاتی [۲] شه‌وا به ریگای شاریاژیرا به‌ره‌وه‌ی [گوله و به‌ی] که‌وته بزوتن وه له عین روزا گه‌یشتنه‌وه دی داروخان. نه‌مجا متصرفی سلیمانی [مارف جیاووک] بو ده‌ر ده‌ستی حمه‌رشیدخان که‌وته پیلان و داو دانانه‌وه. وه خۆی شخصیا له‌گه‌ل پولیس و سه‌ریازا چو بو پینجوبین بو گرتنه‌وه‌ی حمه‌رشیدخان.

به هۆی شیخ قادری چوتیسه و حمه امین بگی گولی - زۆر باری نالوگوم

کرد. بهلام حمه رشیدخان نیمانی به بلین و ووته کانی متصرفی ناو براو نه بو. نه مجا متصرف که له گه رانه وهی حمه رشیدخان ناهومیتد بو دهستی کرد به هره شه کردن وه نهی ووت به حمه رشیدخان بلین که نه و پلینگ بی من شیرم. نه گه ر خوی نه دا به دهسته وه حره کاتی عسکری نه که مه سه ر و دیهاته کانی نه سوتینم.

نه مجا حمه رشیدخان له روژی ۹۴۵/۱۲/۲۵ دا به ۲۵۰ نفر له کور و برا و خزمو پیاوه کانی خوی به دهستوریکی پر چه کو نارایش روی کرده مها باد روژی ۴ کانونی دوهم ۹۴۶ گه یشته دی [تورکه مان کهندی] ناو عشیره تی فیض الله بگی که سعاتو نیویک له (بوکان) دوره له بهر نه وهی که منیش هه ر دهست زده وه برینداری دهست مارف جیاووک متصرفی سلیمانی بوم. به مرسومی حیانه تی نه منی عام ژماره ۵۶ بو سالی ۹۴۱ سالیک حکمی زیندانی به سه ر دابوم لگل سالیک دور خستنه وه له لوای سلیمانی. وه ده رکرانم له وه وظیفه که م به ناوی له سه ر دهست کاری سیاست و تیکدانی خوشی گشتی. جا به ناچاری ساله به ندیه که م ته واو کرد. وه پیش نه وهی که دور بخرمه وه له گه ل آغای حمه رشیدخانا ریک که وتین. که هه ر دوکمان بچین بو نیران. به لام له بهر بی وه لاخی نه م توانی که له هه مان شه وا له گه ل حمه رشیدخانا سلیمانی به جی بیلم.

شهوی ۲۶ مانگی ناوبراو منیش به ریگای [نورکی. گولی. سیران به ند وه ناوچهی سه رشیاوا له هه مان روژی ۹۴۶/۱/۴ دا سن سعات پیش حمه رشیدخان گه یشته دی تورکومان کندی.

لشکری ناغای حمه رشیدخان وه کو خواره وه به سه ر دیهاته کانی عشیره تی فیض الله بگیدا دابه ش کرا.

۱- حمه رشیدخان و مجید خان وه انور بگی کوری له گه ل منوقازی عبدالرحیم و هندی له خزمو پیاوه کانی که ۳۰ نفر نه بوین له دی تورکومان کندی ماینه وه هه تا روژی ۹۴۶/۴/۵ میوانی آغای محمود خانی شجیعی رولهی خاوه ن شه رافه تو هونه رمه ند بوین.

- ۲- حمه امین خانی قادرخان زاده - له گهل هه ندی پیساری له دی
 [انگیجهی] بوکان میوانی برای به شهامت احمد خانی خسروی [بو
 ۳- علی بگی قادرخان زاده- له دی دوکچی - میوانی کریم خان - بو
 ۴- عبدالله بگی سهرجدی - له دی گۆل - میوانی بهرپرز حسام - بو
 ۵- حمو عزت بهگ - له دی یهک شهوه میوانی علی بگی شیرزاد و حمه
 امین بگی شکارچی - بون.

۶- باقی لشکره که به سه تر دیهاتی خواره وه دابهش کرا

۱- دی البلاغ - مالک عزت خان و محمد خان دادخواه

۲- حصار - سعید لشکر

۳- بوگه بهسی - حسن خان و حبیب الله خانی بداقی

۴- شاری کند - محمد امین بهگ و ابراهیم بهگ فیض الله بهگی

۵- دی یاغلوچه - محمد بگی بابه خان بهگی فیض الله بگی

۶- بهر ده زرد فیض الله خان و حمه حسین خانی امیری

۷- کله گه - احمد خانی شجیعی

۸- یاسی کند - عزیزخانی نازاد خواه

جا له و دیهاتانه دا نه و ۲۵۰ نه فیره بو مهودای دو مانگ له لاین آغاواتی
 سهروه په زراییی وه خدمت کران. به راستی عشیره تی فیض الله بگی
 ره ووشتیکی زور شه رافه مندانه یان به جی هینا. هونه ر و پیاوه تی نه و عشیره ته
 به هیچ باریک ناشیره رسته وه. کرده وه و پرزیان له هه مو باریکه وه جیگای
 ستایش و سیاسی بی پایانه. کورد نه بی شانازی به عشیره ته نجیبه یه ی بکا که
 بهم نه ندازه یه له ویلی میوانداریدا خاوه نی فه ر و سروشتن.
 وه بیجگه له وهش نه م عشیره ته خاوه نی گیانیکی پر له احساساتی
 کوردایه تی و خوینده وارین. وه له باره ی رابوردنو عیاشی و زه و قه وه له
 هوزیکی نه وروپایی نه که ن که دیلی هیچ وینه یاسا و بهر هه تستیکی قه ده غه و
 قورغ نه بن.

به تای به تی محمود خانی شجیعی - که به ۳ دانگی دی تورکمان کندی

توانی له مهودای سنی مانگا خواردنو خواردنه‌وهی سنی جهمی بو حمه‌رشیدخان
دهسته و دایره و میوانه‌کانی بکات که به تیکراییی روژی [۷۰] که‌سی نان
نه‌دا.

هر چهنده که هه‌ندیک له ناغایانی فیض الله به‌گی دهستی یارمه‌تی یان
بو محمود خان رانه‌کیشا به‌لام مصره‌فی نه‌و آغایه شه‌ره‌فداره له‌وه نه‌بو که به
یارمه‌تی نه‌و بگزادانه شتیکی وها له سه‌رشانی محمود خان سوک بکات.
به هه‌مو معنایکه‌وه خذمه‌تی نه‌و آغایه له میژوی نینسانیه‌تا ریزیکی
به‌رجه‌سته و هونه‌رمه‌ندی هه‌یه به‌نسبه‌ت نه‌و روژ و زه‌مانه.

به‌ریه‌ره‌کانی گهورک و دی بوکری له‌گه‌ل آغای حمه‌رشیدخان

به‌گه‌یشتنی حمه‌رشیدخان به‌نیران. آغایانی گهورک دیبکری که‌وته‌نه
راپوردان بو قاضی محمد و وسه‌کان که‌وا حمه‌رشیدخان تیکدانی حره‌که‌ی
کوردستان هاتوه بو نیران وه پولو پاره‌یکی زۆریشی له‌لاین انگلیسه‌کانه‌وه
پی دراوه که به‌سه‌ر عشائره‌کانا دابه‌شی بکات.

هه‌تا قاسم آغای کوری حاجی بایز آغای ایلخانی زاده له‌سه‌ر غره‌زکاریکی
له‌مه‌وه‌ریان له‌روژی ۹۴۶/۱/۳ دا خو کو کردنه‌وه‌یکی عشایری و پیشمرگه‌ی
له‌بوکانا به‌نه‌نجام هینا نه‌گه‌ر حمه‌رشیدخان به‌چیته بوکان ته‌قی لی بکه‌ن.
به‌چونی حمه‌رشیدخان بو نیران آغایه‌کانی نیران غه‌وغا و جو‌له‌جولیکی
گه‌وره‌یان تی که‌وت

چونکه حمه‌رشیدخان له‌نیرانا ناو و پایه‌یکی بلندی هه‌بو. به‌بونی نه‌و
آغایه‌کانی تر نمودیکی چه‌ندانیان نه‌ه‌بو. جا بو پاراستنی به‌قای مه‌رکز و
دهست رویشتنی یان نه‌یان نه‌ویست حمه‌رشیدخان جی گی بی.

به‌تای به‌تی [حاجی بابیه شیخی زه‌مبیل - که له به‌سه‌ره‌اتی شهری وه‌روه
[له‌سه‌ر نیسقانو راووروتی سقز که به‌دل شکاوی نیره‌رابوه مالی خۆی وه
به‌شی باشی پی نه‌درا‌بو. نه‌و له هه‌مو که‌س پتر لاین گیری نه‌وه بو که

حمەرشیدخان نکه‌وێتە بەرچاوی قازی محمد و روسەکان.
 وە بەشیکێ حزبەکانی عراقیش لەسەر ئەو باوەرێتە ئەو کە لەمەوپێش بە
 عرض گەیاندن لە دژی حمەرشیدخان ئەدوان.
 هەتا پروژنامەی ژینی ژمارە ٨١٦ بلاوی کردەووە - حمەرشیدخان بۆ کۆی چو.
 هەردی درێ و پیاچو. یا خوا حمەرشیدخان بەتەنافی سیاسەت بە خنکاندن
 بچی. حمەرشیدخان بو خیانت چووە بو ئیران ئەو کە بۆ خەمەت.
 جا لە زور لاوە دەرگای پرۆپاگاندە لە دژی حمەرشیدخان کرابوو
 حمەرشیدخانیش بە گەشتنی ئیرانی. هیئتیک کە بریەتی بون لە ناغایانی -
 احمد خانی فاروقی - احمد خانی شجیعی - قاضی عبدالرحیم - ناوانی نارد
 بو [میانداووا] ساپلاغ بولای نوماز علی ئوف و قاضی محمد -
 بەلام لەبەر ئەوەی کە لەم کاتەدا ئەو راپور و نوسینانە تاسیری کردبووسەر
 دەماگی سلطانی ناو براو. هەر ئەوەندەیان وەلامی ئەو هەبێتە دابوو. هەتا
 ئەشعاری ناخر - ناکامی دوایی - ئەبی لە دی تورکومان کەندی دابنیشی
 حمەرشیدخان بە دلشکاوی و غمگینی وە بە بی هیوا و ئومید هەتا ٥ / ٤ /
 ٩٤٦ لەو دی یە مایەووە. هەمو سینما و رابواردنی حمەرشیدخان بریەتی بولە
 - سید عزیزا ناوتیک کە وا بلاو بوووە کە ئەو سید عزیزە شیتە و لە پشیلەش
 ئەترسی لە راستیدا لە پشیلە ئەترسا کە ناوی پشیلەت هینا بایە وەرت
 ئەگەرای بە پیلاقە و چەپۆک.
 زۆر جار پشیلەیان نیشان ئەدا. ئەگەر ئەیان گرتایە لە خانوی دو نھوم خوی
 فری ئەدایە خواریووە.
 شیتیکێ عاقل پسین بو. رەووشت رابواردنیکێ زور خوشی هەبو هەمو
 لەشی هەر پی کەنین و قسە قوشمە و جەفەنگ بو -
 مروو بەناچاری بە قسەکانی ئەو پی ئەکەنی. ئەی ووت من دوزمنی خوم
 ئەناسم بەهەر ناویک ناوی بی نن ئەزانم مەبەست تان دوزمەنەکی منە.
 بلین کلک درێژ - گوئی قوت - چاو بز - توک نەرم - پرخ پرخ کەرە - بەلام
 مەلین پشیلە. بەناوی پشیلە پەست ئەبم چونکە خیلێ پشیلە بە تایفەیکێ بی

حمه رشیدخان له دژی حکومتی عراقه. وه نهو بهند و باوهی که تا نیستا پلاو کرابووه درویه.

نه مجا حمه حسین خانی سیف به پرواری ۹۴۶/۱/۲۶ هاته دی [گول] چاوی به حمه رشیدخان کهوت و تامیناتی تهواوی دایی وه له روزی ۲۴ شباطی ۹۴۶ دا حمه سعید خانی هومايون - که خوارزای قازی محمد بو بو ردهعی ههندی گومان و نیشکالات هاته دی [تورکومان کندي - وه به پرواری ۳ مارتی ۹۴۶ میرزا خلیلی خسروهوی نازر خهرجی هیزی مهاباد موژدهی تهواوبونی کاری بو حمه رشیدخان هینا.

له روزی ۵ مارتی ۹۴۶ دا فهرمانی جولان به حمه رشیدخان درا که تورکومان کندي - به جی بیلی بچیت دی سراو سهراوه بگری - که نهو شوینه به نسبت نهو روژه جیگایکی زور پی ویست بو. چونکه خهتیکی فاصل بو له نیوانی هیز و حکمی قازی محمد و حوکی نیرانیهکان. به گیرانی نهو شوینه نهستیرهی بهختی حمه رشیدخان له ناسمانی مهابادا کهوته گهشه و پرشنگ دان دوباره طبلی قارهمانی و سهراولی بو آغای حمه رشیدخان لی درایهوه. تازه به تازه ناوی فرمایندهیو سهراولشکریهکهی به گوی نیرانیهکان گه یشتهوه. خوشه ویستنی کی زوری له دلی خه لکی مهابادا پهیدا کردهوه. بهلام آغایهکانی ناحهزی بهم روداوه خوش وهخت نهبون.

دهست پی کردنی حرهکات له ناوچهی سقزا

حمه رشیدخان به تاریخ ۹۴۶/۲/۱۳ هیشتیک که بریهتی بون لهو ناوانهی خوارهوه ناردنی بو لای قازی محمد بو وهرگرتنی دهستوراتی حه ره کهت.

۱- حمه امین خانی قادرخان زاده

۲- احمد خانی فاروقی

۳- محمود خانی شجیعی

۴- میرزا محمد امین مهنگوری

قازی محمد تامیناتی تهواوی دا بهم هیشته که له مانگی نیسانی ۹۴۶

ناموس و چه پهل نه زانم هر چه نده نیمه نهو سن مانگه مان به سید عزیز
رابوارد. بلام نهویش نهو مجامه له و هاونشینیهی حمه رشیدخانی بو بو به خیر
و بهر هکت وای لی هات هیچ شایک وه بوکیک به بی سید عزیز نه کری هومو
بوکیک نه بو سید عزیزی پیشره و بی له هیچ شایو بوکیک له ۵۰۰ تومان
کمتری پاره پی نه نه گه یشت. به لام هر روزیک رابواردن له گهل نهو سیده
عنتیکه یه دا ۵۰۰ تومانی نه هینا نهو به زمه ی له هموی خوشتر بو. لای هر
کسیکه وه دانیشتا نه گهر باسی پشیله بکرایه. به بی تاوان کابرای ته نشتی
راست نه بووه و هری نه گه رای بی به شقو پی لاقه.
نه ی ووت نه گهر تو پیایو چاک بای ناگاداری منت نه کرد نه ت نه هیشت
باسی پشیله بکن هتا من نه رویشتم.

خیزانی حمه رشیدخان

له پاش نه وهی که ناستاندار [متصرفی سلیمانی له گه رانه وهی
حمه رشیدخان ناهومید بو. بو نه وهی که دورخرانه وهی ژنو مناله کانی تاسیر
بکاته سر شعور و فکری. وه لهو فکره بابداته وه.

عائله ی حمه رشیدخانی له گهل ژنو منالی حمه امین خانی برای وه کور و
پیاهه کانی دور نه خاته وه بو پینجوین. وه لهوی نه یانخاته ژیر چاوه دیری
پولیسه وه. وه به ۹۴۶/۱/۱۸ له لاین قائمقامی هلبجه وه بیان نامه یک بلاو
کرایه وه. نه گهر حمه رشیدخان نه گه ریته وه بو عراق. خیزانه که ی له پینجوین دور
نه خریته وه.

وه سزای له وه قورس تریش نه وه بو که مخفری پولیس یان ناره [داروخان]
و دی شیوه گویزان [وه همو نه ساساتیکی حمه رشیدخان یان خسته ژیر دهستی
میری وه حمه رشیدخان له وه لامی قائمقامی هلبجه دا نویسه وه که من
شهرافه تی ملیم له راگواتنی خیزان به لاوه پیروزتره.

جا گوازته وهی ژنو مالی حمه رشیدخان و هله و غله تی معروف جیاووکی
ناستاندار - بو به هوی نه وهی که بو همو لایک رون بیته وه که چونه نیرانی

حره کات دست پی نه کرى.

به تاريخ ۵ نيسانى ۹۴۶ دا [۲۰۰] نه فهرى چکدارى بارزانى
به سه ربه رستى مير حاج و مصطفى خوشناو و بکر آغا - گه يشته سه را و
سه رچاوه و دى احمد آوا

به ره به ره له ناوچهى شنو و لاجان - هيزى بارزانى نه هينرانه سا بلاغ وه به
۱۰۰ فيشک و تفنگيکى برنهوى دريژ نه خرانه ژير چه که وه. وه فيشک
دانيکى پرويان] له گهل جوتيک پيلاوى لاستيک - نه درايى وه نه نيره رانه
جيهه.

به م ته رزه له شکرى بارزان له و ناوه دا گه يشته ۱۲۰۰ نفر وه به ترتيباتى
خواره وه ش لشکرى عشائره کان کو کرايه وه.

۱- احمد خانى فاروقى به ۲۵۰ نفرى فيض الله بگى له ديهاتى يهک
شه وه - به رده زهره - سرچاوه - لشکر به زيان پى کرا.

۲- حسن خانى بذاقى عظام الملک - به ۱۰۰ نه فهره وه له دى سه را

۳- حسين ناغاي قاجر و محمد آغاي [دار به سه را] به ۱۰۰ نه فهره وه له

دى منديل به سه ر - و کوچک - قوچاغ - دامه زران

۴- احمد آغاي عباسى ديپکرى - به ۱۵۰ نه فهره وه له دى تبت - کاريزه -

لشکر به زيان پى کرا.

۵- احمدى حاجى بايز آغا و سليم آغاي محمود آغا و قاسم آغا و مارف

آغا ناوانى ديپکرى به ۴۰۰ نه فهره وه له ديهاتى بوکان کولته په کوچکى خوارو

- دامه زران.

۶- کيوانى نالتونو سليمان کندى - ملقره نى - بيژينگ به سه ر له لکى ۴

بارزانى بکر آغاي حويزى مسئول کرا.

۷- کيوى بالوقا] و نه ترافى احمد آواش - له فه رماندهى (۱) بارزانى

ناغاي مصطفى خوشناو نه ناسرا

۸- کهلى سه راش - له فه رماندهى هيزى (۲) بارزانى آغاي مير حاج

مسئول کرابو.

به لام له بهر نه وهی که حمه حسین خانی سیف چوبو بو تاران بو پیک که وتن له گهل نیرانیه کانا. له همو لایک حره کات راوه ستا بو له بهر نه وهی که لشکری عشائره کان همویان جوتیار و فلاح و خه لکی کاسب کار بون وه به زور هینا بویانن بو جبهه. له بهر دریزه ی کات لشکرچییه کان بی تاقت بویون. ووره یان بهر دابو.

بارزانیه کانیش له بهری جیگا و پیگای ناهه موار زور به یان نه خوش که وتبون. [قورنتینه ی] تندروستی یان بو داهینا بون. لشکری حمه رشیدخانیش له بهر روتوقوتی و ناگوزیری وه سه ره پای نه وهش که هیندیکیان له عراق مالیان به دیل برابو بو پینجوین - نه و شتانه زور وه رزی کردبون. لشکری آغای حمه رشیدخان ده ستیان کردبو به هه لاتن وه که پانه وه یان بو عراق له ۲۵۰ نفره وه ته نیا ۴۰ که سی به ده وره وه مابو وه لشکری دیبکریش به بهانه ی نه وهی که حمه رشیدخان فرمانده ی لشکره وه نایانه وی سه ری خذمه تی بو دا بنه ویشن. به یه ک که رهت وازیان له جبهه هینا. جا نه و کم ووره ی و برسیایه تی و نه خوشی و بی هیوایه تی یه بو به هوی که لشکری نیران وه کو ماری سر وه خوی بکه ویته وه وه ده ست بکات به بی نو گرتنو په لاماردان.

شهری بکر اغا و میر حاج له گهل لشکری ایرانا

له روزی ۷ مانگی اوردی بهشت ۳۲۵ که ریکه وتی ۲۷ / نیسانی ۹۴۶ نه کرد دهسته و دایره ی ایلخانی زاده کانی دیبکری به ۶۰۰ سواره وه بوکانیان خسته محاصره وه وه پردی [میراوا ی] نیوانی بوکان و میانداویان سوتان. فرمانده ی هیزی بوکان - آغای اصحابی - داوا ی یارمه تی له حمه رشیدخان کرد. نه ویش سعیدزاده ی فرمانده ی هیزی سابلایغی له گهل وهاب آغای په واندزی و هندی نفراتی بارزانی نارد بو کومه گیان. به لام له بهر نه وهی که وه کو ئیتفاقی له نیوانی نیرانو دی بوکریه کان کرا بو

که له هه مان روزدا نیرانیه کانیس په لاما ر بدنه. و له و روزده دا نیرانیه کان هیچ خونیشاندانیتک یان نه کرد. دی بگریه کانیس ترسیان لی په یدا بو لشکره که یان به تال کردبووه.

به لام له روزی ۲۹ نیسانی ۹۴۶ دا له ساعات ۱۱/۱۵ دقیقه ی پیش نیوه رو ۸۰۰ نفره ی سه ربازی نیرانی به هه مو وه سانلیکی جهنگیه وه له ژیر فرماندهی لشکری ۴ سنه سه رتیب هما یونی وه سه رهنگ خسره وی - له ژیر نومایشی دو فروکی کشافیدا به ناوی مانور - ره تل المسیر - هوه له ناکا و له کیوانی ملقره نی - وبیشرینگ به بهر - هوه نوردوگای سه رایان دا بهر توپ. له بهر نه وه ی که له لاین هیزی دیکر اته وه نومیدی حره کاتیکی وا دزیو مخنه تانه نه نه کرا. چونکه په ی دهریه ی فرمان بلا و نه کرایه وه که نو ماینده کاغان له تاران نه ورو په یک به ناشتی و ریک که وتن نه و ناخوشیه چاک نه کن. جا خه لکه که له خوی نه مین بو بووه. وه پشتیندی بی ترسیان لی کردبووه.

جا له بیستنی دهنگی توپه کان خه لکه که شه پرزه یکی به سه راهات به لام حمه رشیدخان به هه ول و ته قه له دیوانخانه دهریه ری وه دل خوشی لشکرچییه کانی دایه وه

له گه ل احمد خانی فاروقی و عبدالله خانی سرحدی و حسین آغای قاجر و حسن خانی بداقی - خه ریکی نه وه بون که بچن بو پیشوازی نه و جهنگه به لام له هه مان کاتا فرماندهی هیزی بارزانی لکی [۲] میر حاج به چند نفره ریکی بارزانی وه هاته لای حمه رشیدخان و ووتی.

خانی به ریز تو فرماندهی لشکری. له بهر نیتصالی هیزه کان نابی مقری باره گا چول بکهیت. من له گه ل هندی له نه فهراتی بارزانی نه چم به پیری نه و شه ره وه. وه به خوینی سه ری خوم بلینت نه ده می هه تا دو ساعتی تر دوژمنت بو یه شکینم. وه به شه ره فی کوردیش سویندت بو نه خوم هه تا گیانم له بهر دا بی ناهیتم دوژمن پی بنیته که لی سه راه -

به راستی روحیه ی بهرزی میر حاج بو به هوی گه شان وه ی ووره ی - لشکری

همه رشیدخان و ناغایان.

میر حاج به ۳۰ نفره روه چو به هاواری نهو بریانهی که له گهل نیروی
ئیرانا پشتیندی نه به ردیان به ستبو. وه له هه مو لایکه وه خوڤان خستبو ناو
ناگری گوللهی سه ریازی ده ولته تی ئیرانه وه.

له کاتیکی ناوا گرنگ و سام ناکا. که لشکری سه را به هیوای کوچ و ره و
بون. میر حاج نوسراویکی بو همه رشیدخان نوسیوو. که چند نفریک بنیری بو
که لی سه را. که خه و گایه که وی که لی سراپان بو گلته بان بکه ن بو نه وهی نیشک
چیه کان بو خوشی تیارا بچون. بو تقویه تی گیانی لشکرچیه کان همه رشیدخان
نوسراوه که ی میر حاجی بو خه لکه که خوننده وه

له وه سه یرتر نه وه بو سن نه فهری نه خوڤی له لشکری بارزان که [حجری
صحی] یان بو دانا بون، یکتیک یان ناوی [عدو] بو که گوی یان له ته قه ی
توپه کان نه بی له قوپینتینه که ده ر نه پهن.

هاتن بو لای همه رشیدخان ووتیان ده ستورمان پی بده نه چین بو شهر
همه رشیدخان ووتی نیوه نه خوشن نابی بچن. نه مانیش ووتیان نیمه هه ر
نه وه نده نه خوش بوین هه تا گوی مان له دهنگی توپ بو. نیستا [عه له م] مان
لی نه ماوه. به بی ده ستوری همه رشیدخان چون بو جبهه وه ده فریای شهر
که ووتبون.

مخابراتی فرمانده کانی جبهه له گهل همه رشیدخان

بو فرماندهی هیزی بوکان و منطقه ی سه را آغای همه رشیدخان نه مرو
دوژمن له سعا ۱۱/۱۵ پیش نیوه رو به هیزیکی ۸۰۰ نفره ریه وه. به ره و
[که لی سه را] وه بنکه کانی من له پیشکه و تن وه هه ره که ت دایه. نیستا من
له و پهری خه ته رام. به لام به پشتیوانی خوا و گیانی هوزی کورد. هه تا دوا
تنوکی خونیم ناهیلیم دوژمن پی بنیته که لی سه را. که زه فهر به مه بهستی کۆنه
پهرستی یه تی خوڤی به ری وه ده ستوراتیش تان چیه بوم رون بکه نه وه.

بکر له که لی بیشرینگ به سه ر

بو فرماندهی لکی ۴ بارزانی ناغای بکر آغای حویزی بهریز به و په‌ری
ناماده‌ی و شادی مه‌وه سپاسی هه‌ستی پر له شه‌رافه‌تی خۆتو‌برا
بارزانیه‌کانتان نه‌که‌م. به نازایه‌تی معجزانه‌ی خۆتو‌برایه‌کان پیشمرگه‌ت سه‌ر
به‌رزم. وه به شه‌رافه‌تی پیشه‌وای به‌ری کورد و کوردستان پشت نه‌ستورم که
جاریکی تر دوژمن نائلی ناره‌زوی چه‌په‌لی خۆی نه‌بیته‌وه. خوتان رابگرن بو له
ناویردنی دوژمن. پی ویستیش تان به چه‌کو‌مه‌گیتک هه‌یه هه‌تا بوتان بنیرم.
سپاسی بی پایانی من به برا بارزانیه‌کان رابگه‌ینه. داوای پیشکه‌وتن تان له
خوا نه‌که‌م.
قادرخان زاده محمد رشید
فرمانده‌ی هیزی بوکانو ناوچه‌ی

بو فرمانده‌ی هیزی بوکانو سه‌را آغای همه‌رشیدخان به‌ریز
هیزی دوژمن به‌ره‌و روی کیوانی [ملقره‌نی] و بیژینگ به‌سه‌ر و که‌لی سه‌را
- که‌وتونه‌ته جونیوش. وه له‌گه‌ل هیزی کاک بکرا که‌وتونه‌ته شه‌ریکی گه‌رم.
ناوچه‌ی من جاری له حه‌ره‌کاتی دوژمن دوره. ده‌ستورم بده‌ری هه‌تا وه‌کو
بهاواری کاک بکه‌وه بچم. سویندیشت بو نه‌خۆم جاریکی تر نالای سنی ره‌نگی
کوردستانی نازاد سه‌ری دانانه‌وی ازمن بده با منیش له‌و غه‌زایه پیروزه بی
به‌ش نه‌بم. وه [دورینه‌که‌ی] خوشتم بو بنیره

مصطفی خوشناو

لکی (۱) بارزانی له احمد آوا

بو فرمانده‌ی لکی (۱) بارزانی کاک مصطفی خوشناوی به‌ریز
دوژمن ناتوانی نه‌و قابلیه‌ته به‌کار بی نی و بیته ناو وه‌لاتی کوردستانی
نازاد کراو. لشکری کاک به‌کر و میسر حاج وه‌کوشیر به‌رام به‌ری دوژمن
راوه‌ستاون. ته‌کانو ته‌ووژمی دوژمنیان بی تین کردوه. تو هه‌ر له احمد آوا و
کیوی بالوقا [بی نه‌وه هه‌تا ده‌ستوری ثانی. زور زور سپاسی گیانی نیشتمان
په‌رستیت نه‌که‌م. سلاوی گه‌رمی من به هه‌مو برایانی بارزانی رابگه‌ینه. نه‌وا

[دوربینه‌گه‌شم بو ناردی هیوام وایه پی ته‌ماشای لاشه‌ی شکاوی دوزمن بکه‌یت. قادرخان زاده حمه‌رشید

فهرمانده‌ی هیزی بوکان و سه‌را

نه‌مجا میر حاج له نالتونی خوارو و کیوانی ملقره‌نی و سید ناوا خوی گه‌یاندبو امدادی هیزی بکه آغا. وه به همه‌تی هر دو لا لشکری دوزمنیان له ساعات ۶/۳۰ پاش نیوه‌رو زور به ناشیرینی شکانده‌بو به [۱۳۰] نه‌فهر سه‌ریازی کوژراو و ۳۹ نه‌فهر سه‌ریازی دیل له‌گه‌ل ۶ رشاش ۲ صندوق دهنه‌میتی دهستی دو دهستگای تلفونی هیلتی فرمانده ۴۰ تفنگی برنه‌و [۵] ده‌مانچه‌ی برنه‌و له‌گه‌ل چند که‌لوپه‌لیکی جه‌نگی دواپی یان به‌م شه‌ره هینابو.

بارزانیه‌کان شه‌ریکی زور قاره‌مانانه‌یان کردبو. به‌تای به‌تی کاک محمد امین امیرخان - و کاک مامند مسیح - و کاک ساکو که سه‌رلقی نه‌و هیزی جه‌نگ ناوه‌رانه بون.

نه‌و شه‌ره بو به هۆی اثباتی راستی حمه‌رشیدخان و ناشکرا بونی نازایه‌تی بارزانی وه غرور بونی قازی محمد به هیز و ته‌وانای لشکره‌که‌یه‌وه. لشکری دیبک‌ریش که له [میراواو جه‌مایان] کوبونه‌وه‌یان هه‌بو له بیستنی شکانی لشکری حکومه‌تی نه‌وانیش بلاوه‌یان به لشکره‌که‌ی خویان کرد. حمه‌رشیدخان ناکامی نه‌و شه‌ره‌ی به [بلاغی] ژماره (۳) و راهوری ژماره [۱۰۷] و روزی ۳۲۵/۲/۱۰ (۹۴۶/۴/۲۰) عرزوی وزاره‌تی جه‌نگی کوردستان کرد.

دابه‌ش کرانی هیزی دیمکرات له ناوچه‌ی سقزا

به پرواری ۹۴۶/۵/۱ سه‌رکرده‌ی لشکری بانه - عبدالله بگی سرحدی ۱- و مجید خانی حمه‌رشیدخان زاده به لشکره‌که‌یانه‌وه چون بو دی مه‌رخوز و سلسله‌ی شاخی [که‌رویشکه] وه که‌لی بنه‌وشه - قشلاغ - تموغه - دهست یان به‌سه‌ر نه‌و شوینانه‌دا داکیشا که بو حه‌رکات قه‌ده‌غه کرابو.

- ۲- لشکری فیض الله بگی له ژیر فرماندهی احمد خانی خلیل خان -
 نهویش له گهل لشکری بانهی دا نهو شوینانه یان اشغال کردبو.
- ۳- حسن خانی بداقی و حسین ناغای قاجر - چونه یازی بلاغ
- ۴- احمد آغای عباسی - چو بو ناوایی (سونج
- ۵- لشکری بکراغاش چو بو پیشه وه کیوه کانی قاره وای داگیر کرد
- ۶- میر حاجیش چو بو دی ناخ کند و کیوه کانی
- ۷- وهاب آغای ره واندزیش - نیره رایه آلتونی سهرو و کیوه کانی
- دوژمن له سهرو نهو شهروه مخنه تانهی منگلهی سقزی به ته وای دوراند.
 ریگای هاتوچوی میری له نیوانی بانه و سقزا به ته وای ههل گیرا. بنکه کانی
 میری له همو لایکه وه خرانه ژیر گه مارو پیش نهو شهروه قازی محمد بلاوی
 کردبووه که نابی له که لی سهرا تی په بگری. به لام به هوی نهو شهروه له
 همو لایکه وه ۳۰ و ۴۰ کیلومتر سنور به زی کرا.
- له مهو پیش عرضم کردن که نیرانیه کان ویستیان بی نوبک دروست بکن
 بو دریژه به مذاکرات وه نه گیشتن به ناکامی ریک که وتن له تارانا به پرواری
 ۸ مانگی نوردی بهشت که نو مایندهی آذربایجانو کوردستان بانگ کرابون بو
 مذاکره.
- نه مجا دهوله تی نیران قازی محمدیان ناگادار کرد هه تا لشکره که ی
 نه گهریته وه بو نهو شوینانهی که له مه و بهر لی بوه. نیمه ناماده نابین بو هیچ
 گونه ووتو و بیژیک. چونکه نیوه به تاوانبار و خاوهن لاپه ره ی رهش ته ماشا
 نه کین.
- لشکری نیمه بو [وه رزشی مانور] چوبون بو ناوچهی [ملقره نی وه نالتون -
 لشکری بارزانی هه ره له خویانه وه په لاماریان داون وه خوتن پیژیک کی گه وره یان
 لهو ناوه پیک هیناوه.
- نه مجا قازی محمد له سهرو شکایه تی نیرانیه کان به تاریخ ۹۴۶/۵/۲
 نوسراویکی بو حمه رشیدخان نوسی که پی ویسته زور به په له بگه ریته وه بو
 نهو شوینانهی که پیش نهو شهروه لی بوون.

فرماندهی میواندواو - ناغای نیسحاقی - بو نهو باسه هاته سەرا،
حمەرشیدخان بە دەستوری خواڕهوه وهلامی قاضی محمدی داپهوه و به
سحاقیدا - بوی ناردهوه.

له بهر نهوهی نیمه نهو شوینانه مان به شه پ گرتوه. بو سهلامهتی نیروی
وردستان ناتوانین نهو له شکره بگیری نه دو اوه. چونکه نهشغالاتی نهو شوینانه
وی پیگا برانی نیوانی هیزهکانی دوژمنه دوژمن به هه لگرتنی نهو پیگا و تی
هه یه له گهله هیزهکانیا ناچاری پتیک هاتن نه بی له گهله مانا.

نه مجا بو تقدیر خده ماتی هونه رمه ندی حمەرشیدخان به فرمانی ژماره
۲۰ و روزی ۹۴۶/۵/۳ (۳۲۵/۲/۱۳) وزارهتی جهنگ روتبهی جنرال
بایوری پی بخشرا. و ناویان لی گوپی به فرماندهی هیزی بوکان و ناوچهی
قزله سەرا.

حمەرشیدخان له هه مان کاتا شکر و تقدیریکی زور به تامو خوی وه
ستایشی نهفسه ره جنگاوه رهکانی - آغای بکراغا و آغای میر حاج و آغای
مصطفی خوشناو وه وهاب آغای نوسی بو قازی محمدی پیشه وای کوردستان.
اوای روتبه و مدالیای شهرفی بو کردن بهرامبه ره به خهبات وه تی کوشانی
بونه رمه ندانه یان هه ره یه که یان به ده ره جهی - پات پولکونیک وه یه که ته ماتیر
۲۵۰ تومان دل خوشی کران. به لام له بهر نهوهی که ته ماتیره کان نوسراوه یان
به گهلا نهاتبو حمەرشیدخان له ناوی بردن

قاعهزی آستانداری سلیمانی

آستانداری سلیمانی - حسن طالبانی به گویره ی خواړهوه نوسراویکی له
حمەرشیدخان نویبو.

نه گه ره حمەرشیدخان بیته وه بو عراق حکومت تعقیباتی قانونی له حق
پتیک ناهینی. به مهرجی بی لاین دابنیشی باری هیمنی و ناشتی بگری
حسن طالبانی متصرف سلیمانی ۹۴۶/۴/۲۸

به لام حمه رشیدخان له و کاته دا. له بهر زترین جیگا و بهختیاری دابوله
وه لامي نوسراوه که یا که شیخ قادری چویسه - هینابوی پی ووت. جاریکی تر
نه وینه نوسراوانم بو مهینه. چونکه من شهره فی جنرالیه که م به دیلی دست
پولیس نادم

مه به سته کانی حمه رشیدخانو مه لا مصطفی له ایران
له روزی ۹۴۶/۵/۲ ملا مصطفی بو سه رکه شی له شکری بارزان هاته
سه را وه له ۹۴۶/۵/۶ دا چو بو ناو عشیره تی دیبکری له ژیر زه مانه تی خوبا
- احمد آغای حاجی بایزاغا و قاسم آغا و سلیم حاجی محمود آغا و مارف
آغا و ناو رحمانی آغای ایلخانی زاده ی له گهل خوبا بردبو سا بلاغ
هر یه که یان به وه زیفه یک له حکومتی قازی محمدا دامه زرانده و عزیز
آغای کولته په - و کریم آغای قون قه لای - به نه دما می نه نجومه نی نه یاله تی
دامه زران. له گهل دیبکریه کان زور به مروه تانه جولایه وه.

به لام حمه رشیدخان نه و ریکه وتن و قه در گرتنه ی دیبکری یه کانی پی
ناخوش بو. چونکه نه ی زانی هر گاتی که لئی وه یه ک بیبری له نیوانی ملا
مصطفی و دی بکریه کان په یدا بی نیوانی حمه رشیدخانو ملا مصطفی تیک
نه چی. چونکه نه و ناغایانه ناهیتلین حمه رشیدخانو مه لا مصطفی به یه که وه
برین.

جا به م ویه وه حمه رشیدخان نوسراویکی نهیسی دور و دریزی له ملا
مصطفی نوسی به م ووشانه خواره وه.

کاک مصطفی

تو وه کو من نیهاد و کرده وه ی عشیره تی دیبکری ناناسی. آغایانی دیبکری
به ناوی دوستایه تیه وه خهرا په له گهل حکومتی قازی محمدا نه که ن.
له دواړوژیشا دلی تو له من نه ره نجیتن وه به تاوانی کوننه ی خویان نه که ن.
من وای به باش نه زانم هه تا نه و ناغایانه ته رکی نیران په رستی نه که ن. نه خرنه

به رچاوی عطفه وه.

ئەو ئاغا یانە لەناو محوهری علی آغای ئەمیر اسعد دان که گه وهری هه مو
لایکیانە. و علی آغاش نیستا له تاران خه ریکی نه خشه کیشانیکی خه راپه له
دژی دیمکرات

واش مه زانه که له غیره ز خذمه تی کوردستانی نازاد له و نوسراوه دا هیچ
مه به سستیکی ترم بیی. ته نیا نه وه نده نه زانم که ئەو ئاغا یانە خراپو ئیش تیک
دهرن.؟

حه ره شیدخان له هه وه له وه زۆر به عشیره تی بارزان نه نازی زۆر به هیوا بو
که جه بهه یکی یه ک چلی له نیوانی بارزانی وه بانه ی دروست بکات. چونکه
باوه ری وابو که عشیره ته کانی ئیران روژیک قازی محمد ئیقناع فریو نه دن بو
شکانی هه ر دو لایان. وه یا له روژیکا که هه سستی تی شکان بکری. له وان ه یه
قازی محد له گه ل ئیرانیه کانا ریک بکه ویته وه. حه ره شیدخانو مه لا مصطفی
به سه ر گه ردانی بی نه وه.

جا بو نه وه ی هک به هه ر دو لایان روژیکی ئاوا بتوانن به ر هه لستی هیزی
حکومه تی ئیران بکه ن و ته رز و شیوه ی تشکیلاته که بهاریزن بو دو ستایه تیکی
ئاوا به هیز به ته ما بو.

به لام مه لا مصطفی زور باش گوی بو نه و وینه نه زه ریانه ی حه ره شیدخان
شل نه نه کرد. پتر بو دوست و هاوپی په یا کردنی آغواتی ئیرانی له ته لاشا بو.
نه زه ری ه ی مه لا مصطفی ش وا بو که جه بهه یکی به هیز و تین له
عشیره ته کانی ئیرانی پیک بی نی. نه گه ر قازی محمه یش بییری ناشت
بونه وه ی هه بی له گه ل ئیرانا. ئەو له گه ل عشائره کانی باسکراوا ری به
حکومه تی ئیران بگرن نه و شکلو مه رکه زه بهاریزن وه نهیلن که ئیران
تشکیلاتی حکومتی بکاته وه.

به لام به داخه وه. بیر و باوه ری حه ره شیدخان چه سپاوتر بو فعلا قازی محمد
له گه ل ئیرانیه کان ریک که وه ته وه. خۆی چو به پیشوازی له شکری ئیرانه وه.
وه نه وه ل که سیککی که په لاماری شکسته ی بارزانیه کانیشی دا نه و حاجی

بایز اغای دی بوکری و آغاواتی گهورکو منگورانه بون که ملا مصطفی پشتی پی به‌ستبون وه دهره‌جاتو مهنسه‌بی بو وهر نه‌گرتن. له ههمان کاتا مه‌لا مصطفی به‌تنها مایه‌وه نه‌قازی محمد وه نه‌عشاره‌کانی ده‌فریا که‌وتن. عشاره‌کان نه‌وه‌یان به‌سهر هانی که به‌سهری هات.

لشکری شکاک بو دیهاتی دیبکری

حمه‌رشیدخان ده‌میتک بو هه‌ستی به‌وه کرد بو که عشیره‌تی دیبکری وه گهورک له‌گه‌ل حکومه‌تی نیران له‌ژیره‌وه ریک که‌وتون. ههر که گه‌یشته سهره - بو قازی محمد وه وه‌زیری جه‌نگی نوسی. له‌بهر نه‌وه‌ی که زور باوهر به‌عشیره‌تی گهورکو دیبکری ناکه‌م. به‌پی ویستی نه‌زانم که ده‌ستور بده‌ن لشکری شکاک بی نه‌جبهه‌وه له‌دیهاتی - ناچیت - دوشته‌په - حمامیان - شیخ لهر - تازه‌قه‌لا - قولقوله - کانی دریز - گلولان - دابه‌زن بو نه‌وه‌ی که نه‌وه دو عشیره‌ته له‌هیچ کاتیکا نه‌توانی به‌رامبه‌ر به‌هیزی دیبکرات هیچ سهرکه‌شیک بکات.

به‌لام له‌و کاته‌دا نوسراوه‌که‌ی حمه‌رشیدخان به‌چاویکی بی غره‌زانه ته‌ماشه نه‌کرا. هه‌تا حره‌کاتی حکومه‌تی له [قاره‌وا] ده‌ستی پی نه‌کرد. یاداشته‌که‌ی حمه‌رشیدخان بی نرخ مابووه. نه‌مجا لشکری شکاک - زهرزه - پیران - مامه‌ش - محالی شارویران - نیره‌رانه جبهه‌ی سقزو سهرده‌شت. وه بیرو باوهر به‌رامبه‌ری نه‌وه دو عشیره‌ته کز هه‌لگرا.

شهری نایچی له نیوانی میرحاج و مصطفی خوشناو

و هیزی ده‌وله‌تی ایران

له‌روژی ۹۴۶/۵/۲۰ (۳۲۵/۲/۳۰) دا حمه‌رشیدخان داوا کرا بو سابلاغه‌ی سهره‌رشتی فه‌رمانی لشکر به‌نه‌مریکی ره‌سمی به‌من سپیره‌را - نیرانیه‌کان - به‌باوهری دوری حمه‌رشیدخان بو هه‌ل گرانی هیلتی که‌ماروی ریگاگان. په‌لاماری هیزی کاک میرحاج نه‌ده‌ن له‌دی نایچی. و هیزی کاک

مصطفی خوشناویش له ناوچهی سید ناوا له ۴ ب ظ و ۵ هه تا کاتی ۷ ی
روژ آوا نهو شه ره گهرم بو. نیرانیه کان سودیان له تاریکی شهو وه درگرت وه
هیزه کانیان گیرا بو دواوه. وه لهو شه ره دا [سروان خسره وی] له گهل ۳۷ نه فهری
سه رباز نه کوژری

نه مجا کیوانی نایچی وه مامشا - که هیلکی زور سهخت بون بهم ناوه
وه چنگ لشکری دیمکرات که وتن. وه ناکامی نهو سه ره که وتن به نوسراوی ژماره
۲۹۵ وه روژی ۹۴۶/۵/۲۱ پیشکهش به وه زارتهی جهنگ کرا.

دابەش کرانی لشکر بو جاری دوهم

له روژی ۹۴۶/۵/۲۳ ظاهرخانی کوری اسماعیل خانی سمکو وه نوری
به گی ههرکی - علی بگی شیرزادی فیض الله بگی چون بو دهورهی سه قز و
سلیمان کندی - وه لشکری عبدالله بگی سرحدی و مجیدخانی رشید خان و
احمد آغای عباسی - چون بو دی قباغلو و هیجانان - بو برینی ریگای گشتی.
محمد اغای اسماعیلی و سید فهیم ناوانی شکاک - نیره رانه دی تموغه بو
پاریزگاری ریگای لشکر

مینه قاره مان - که یه کییک بو له سه ره له نازاکانی حمه رشیدخان - له
هه مان روژا خه تی تلفونی نیوانی سه قز و بانه - نه بری به یارمه تی
(فقه خانه ی) چه ته ی به ناوبانگ - تهلو [دهسته کو که لوپه لی تلفونه که دابهش
نه کهن به سه ره دیهاتی نهو ناوه دا.

جا نهو گه مارو دانو خهت برینه به ته وای فشاری به حکومتی نیران
هینا. نه مجا ده رگای مخابراتی فیتلاویان دامه زرانده وه بو هه لگرتنی نهو ری
به ندانیه .

به هری سه ره ک کوماری نازربایجان جعفر پیشه وه ره وه. پارانه وه ی
نیرانیه کان گه یشته قازی محمد. که نو ماینده ی بنیری بو سقز که له گهل هینتی
لی کۆلینه وه ی نیرانیه کان ووتووژ له باره ی مسببی نهو په لاماردانو مه رز
شکاندنه یه بکه ن.

روژی ۹۴۶/۵/۲۴ پات پولکونیک عزت عزیز معاونی ذاتی ملا
مصطفی و آغای جعفری کریمی - معاونی حربی و وزارتتی جهنگ و ابراهیم
صلاح - مایور فرماندهی هیزبی ناوهندی هاتنه سهر او له پاش
چاوپیکه وتنی حمه رشیدخان چون بو سقز.

له روژی ۹۴۶/۵/۲۵ راپوریککی دور و دریزیان به ژماره (۱) سیار گه ورک
نوسی بو حمه رشیدخان. که لشکری عمرخان چوته سهر [پوسطی] میره دی
له گه له سهر بازه کانی حکومه تیدا به شه ر هاتون. نه گه به په له عمرخان له و فکره
قه دهغه نه کری نیرانیه کان نه تورین ناهینه ناو کوری ووتوویره وه.

حمه رشیدخان ناچار بو به ژماره ۳۳۶ وه روژی ۲۵ مایس ۹۴۶ وه لامی
نه و هینته دایه وه که به لینی ته واو به نیرانیه کان بدهن که عمرخان له مه ولا
هیچ تی په ریک ناکا.

و به ژماره ۳۳۷ له هه مان روژا بو عمر خانیشی نوسی که به گورجی
مسافه ی به نه ندازه ی ۶۰۰ متر له پوسطی میره دی دور نه که ویته وه هه تا
ناگاداری دوهم

وه هه مان باسیش به هیزه کانی تر راگه یاندره. له هه مان روژا نوماینده کان
دوباره بو حمه رشیدخانیا نوسی بو که نه و هینته داوای تی په راندنی خواریار
نه کهن بو بانه و سهردهشت و داوای ناردنی سهر بازی بی چهک نه کهن بو مرکز
گه مارو دراوه کانیا ن. هه تا داوایی به و ووتوویره نه دری که له تاران له نیوانی
حکومت و دیکراتا پیک هاتوه.

به لام له بهر نه وه ی که حمه رشیدخان له فیلتی نیرانیه کان گه یشتبو به ژماره
۳۴۳ و روژی ۹۴۶/۵/۲۶ بو قاضی محمدی نوسی که نیرانیه کان فیلت مان
له گه لا نه کهن که داوای تی په ربونی خوارده مه نی و سهر بازی بی چهک مان لی
نه کهن. من هه رگیز بو نه و برپاره له گه لانیم. قازی محمد به ژماره ۳۰۴۲ و
روژی ۹۴۶/۵/۲۷ (۲۳۵/۳/۶) وه لامی حمه رشیدخانی دایه وه که منیش
له گه ل نیوه دام بو نه و مه به سته. هه تا دوژمن له جبهه کان نه گه رسته وه بو داوه
نابی خواریاریا ن بو ده ریا ز بکری.

وورده شهريکي طاهرخاني سمکو

به برواری ۹۴۶/۵/۲۷ لشکری طاهرخان و نوری بهگی هرگی هیتلی هاتوچوی نیوانی سقز و سنه یان بری بو. وه دهولهتی نیرانیش بو نازادکردنی خهتی ناوبراو له روزی ۹۴۶/۵/۲۸ به چوارسهت نهفهری سهرباز و ۲ تانک وه چند نوتوموبیلی زرهپوش چوبونه سهر تاهرخان له ریگای - لکزی - تیزآوا کریم آوا - عارهب اوغلو - سنته - صاحب - به یارمهتی ۲۰۰ سواری تیلهکو و گلباخی وه.

نهو لشکره لهو شوینانه دا لهگهل لشکری طاهرخانا نهکونه شهروه نهو قوله شهزه به کوژرانی نهفهریکی شکاک و بریندار بونی نهفهریکی هرگی وه کوژرانی نهسپیک وه کوژرانی ۸ نهفهر سهربازی نیرانی و گرتنی دو ماشین باری و یهک شهصت تیر - دوایی هاتبو. نهو روداوه به ژماره ۳۶۹ و روزی ۹۴۶/۵/۳۰ پیشکesh به وزارهتی جهنگی دیمکرات کرا.

هیزی دهولهتی نیران بو وهرگرتنهوهی ماشینه بهدیل گیراوهکان له روزی ۹۴۶/۵/۳۰ پهلاماری هیزی طاهرخان وه نوری بهگ که مشهور بو به عباسی نژاد و حمه حسین خان وه رشید خانی هرگی نهدهن لهژیر نومایشی دو تانکدا. دوایی نهو جهنگه به کوژرانی ۶ نهفهری سهربازی نیرانی و بریندار بونی نهفهریکی شکاک وه وهرگرتنهوهی ماشینهکان هات.

تانکهکان که نهزانن لشکری طاهرخان چهکی دژی تانکیان پی نیه به بی ترس هل نهکوته سهر لشکری طاهرخان وه ماشینهکان رانهکیشنهوه بو سهر ریگای گشتی.

بهلام بی فیشهکی نهو روزه وورهی شکاکهکانی بهر دابو. لهترسی پهلاماردانهوهی روزی دوایی. لشکری طاهرخان کشابونهوه بو دواوه له دیهاتی - نوبهار - قلندر - استحکاماتیان کردبو.

حمه رشیدخان بهو کشانهوهیان زور توپه بو رونوسراوی به ژماره ۳۸۹ و ۳۹۴ روزی ۹۴۶/۶/۱ بو طاهرخان و نوری بهگ نوی

رونوسی نوسراوه‌کان

میژوی سهربازی نهو کرده‌ودی نیویه زۆر به ننگ نه‌زانی. که‌وا به بهانه‌ی بی فیشه‌کی و نه‌بونی چه‌کی دژی فروکو تانک. هه‌لتان داوه به دوزمن. وه ریگا‌کانتان بو نازاد کردون.
که نهو روداوه به ته‌وای له‌که‌یکی ناشیرین به‌سه‌ر میژوی کورد و نالا‌که‌ی دا هیتاوه.

به‌تای به‌تی که‌ عشی‌ره‌تی شکاک که‌ هه‌تا نستا میژوی کورد به‌مان جوانو نارایشت درابو. زور جی‌گای داخه که‌ نهو میژو پر شه‌رافه‌ته‌ی شکاک به‌ هۆی بی ووره‌یی تا‌هرخان بستری‌ته‌وه. جا بو نه‌وه‌ی که‌ نهو له‌که‌یه - به‌ خوینی سهربازی شه‌رافه‌ت مه‌ندی شکاک بشوری‌ته‌وه. وه نهو تاریخه پر شه‌رافه‌ته‌ی اسماعیل خان هه‌ر وه‌کو خۆی به‌ جی‌گای شانازی و ستایشی هۆزی کورد بی نیته‌وه.

پی ویسته به‌ گه‌یشتنی نهو نوسراوه‌ بگه‌رپته‌وه بو جی‌گای خۆتان وه به‌ هه‌رزانو گران - پردی صاحب - تیک بده‌ن بو نه‌وه‌ی تانکه‌کان نه‌توانن له‌ چه‌می [جه‌غه‌تو] بپه‌نه‌وه.

قادرخان زاده محمد

فرمانده‌ی هیزی بوکانو سه‌قز

به‌راستی نهو نوسراوانه تاسیری‌کی زۆری کردبو سه‌ر گیانی ظاهرخان و نوری بگ هه‌ر ده‌ست به‌ جی گه‌راپونه‌وه بو جی‌گای خۆیان. وه‌کو پیتشو ریگا‌کانیان نابلو‌قه دابووه.

به‌لام هه‌تا دوایی پی ویست نه‌یان توانی بو پردی صاحب - بروخین وه خویان له‌ به‌لای تانکی ئیرانیه‌کان دور بخه‌نه‌وه.

له‌ روژی ۹۴۶/۵/۳۰ دا حاجی باب‌ه‌شیخ سه‌ره‌ک وزیرانی کوردستان هاته سه‌را له‌گه‌ل منافی کریمی وه‌زیری خوینده‌واریدا. چون بو سقز بو ووتوویری روبه‌رویی. به‌لام له‌ ۹۴۶/۶/۲ دا به‌ بی سه‌رکه‌وتن گه‌رانه‌وه بو سابلاغ.

خیزانی حمه رشیدخان که به دیلی برابونه پینجوین - به گوپزانه وهی ناستاندار مارف جیاووک - نه و خیزانه بهرله کرابونه وه بو شوین و جیگی خویان. له ترسی نه وهی که نه وه کو جاریکی تر دیل بکرینه وه. ههلات بون بو نیران. به گیشتنی یان به وه لاتی نازاد کراوی کوردستان قازی محمد دی به کانی حما آغای عباسی پی به خشین. به ناوی په زیرایو ریز لی نانه وه.

عبدالله به گی سهرحدی و سهرهنگ غفاری

له بهر نه وهی که پوستی میره دی - له لاین هیزی بانه یه وه فشاریکی زور به تین درابو له روزانی ۹ و ۱۰ و ۱۱/۶/۹۴۶ چهند تقه و توقیک له نیوانی دهسته ی نازادی خواهان و دهسته ی نیران پرسته کان پوی دابو. و فروکه کانی میری به زوری نه هاتنه سهر هیزه کانی دیکرات وه به ره شاش تیره بارانیان نه کردن. وه خواردنم فیشه کیش یان بو مخفره که مارو دراوه کان بهر نه دایه وه.

فرمانده ی هیزی میره دی سهرهنگ غفاری - نه فسه ریکی زور آزا و لی هاتوی نیران بو. عبدالله خانی سهرحدی) به ره وشتی خواره وه له گه ل سهرهنگ غفاریدا که وتبو مخابراته وه. که داوای تسلیم بونی له سهرهنگ غفاری کردبو. ۱- هیچ گونه چه کیک له سهربازان و گروه بانان و فرمانده و

نه فسه کانتان و هرناگیرته وه

۲- به ده رجه یک ترفیع نه فسر و فرمانده و نه فسر اتو گروه بانه کانتان له لشکری دیکراتا توظیف نه کرین.

به لام سهرهنگی ناوبراو له بهرام بهر بهنده کانی عبدالله بگا به تعززی خواره وه وه لامی دابو وه.

اولا - روحیه ی سهریازی منعم نه کات که به بی کوژران وه گری گولله تسلیم بیم. شرافه تی مه یهن په رستی سهریازی له که دار ناکه م که خۆم بکه م به دیلی چه ته. به لام تو که خۆت به که سیتیکی نیران نژاد نه زانی واز له براکوژی بیتنه هه تا نیمه ش پی ویستی شا و مه ی هه ن په رستی نیرانی به کار بی نین.

سهرهنگ غفاری و راهپزینی

روژی ۹۴۶/۶/۱۳ (۳۲۵/۳/۲۳) چند نهفهریک سهریازی دوژمن به پشتیوانی دو تانک بو بهره‌لا کردنی خه‌تی گه‌مارودراوی میره‌دی - له سه‌قزه‌وه هه‌ل نه‌کوته سه‌ر ده‌سته‌ی میر حاج له [نایچی] دا وه له هه‌مان کاتا سهرهنگ غفاریش له‌گه‌ل هیزه‌که‌یا له پوسطه‌که‌یان دینه‌وه‌وه په‌لاماری هیزی بانه‌ی - و محمدی جوانمردی - نه‌دهن له ناو دی میره‌دیدا.

هه‌تا نزیکي روژناوا له نیوانی نه‌و دو هیزه‌دا شه‌ر به گهرمی نه‌کری له روژناو‌ادا لشکری ده‌وله‌تی به بی هیچ سه‌رکه‌وتنیک نه‌کشیده‌وه دو‌اوه هیزی میره‌دی ۲۰ نه‌فهریان نه‌کوژری و هیزی سقزیش به ۷ نه‌فهر کوژراو میدان چول نه‌که‌نه‌وه.

به‌لام له شه‌وی ۹۴۶/۶/۱۴ دا بانه‌یه‌کان زور به توندی بو هیزه گه‌مارودراوه‌که‌ی پوسطی دی نه‌چن. و مجیدخانی حمه‌رشیدخان که له‌و کاته‌دا وه‌کیلی فه‌رمانده‌ی هیزی بانه‌ی نه‌بی. ده‌ستورات نه‌داته چند که‌سیک که‌له تاریکی شه‌وا به ته‌ماته خویان بگه‌ینه بن قولی مخفره‌که وه له‌وی سنگه‌ر هه‌ل بقه‌نن خویان بخه‌نه که‌مینه‌وه. به نه‌وه‌ی که روژ بووه میدان نه‌دهن سهریازه‌کانی ئیرانی بچن بو ناوه‌یتان وه نه‌توانن له قه‌لاته‌که سه‌ر بی نه‌وه‌وه. بلکه‌به هۆی نه‌و فشار و ته‌نگه‌ پی هه‌ل چینه‌ خویان به‌ده‌سته‌وه بدن. پیش نه‌وه‌ی که پیشمرگه‌کان له خنده‌ق هه‌ل که‌ندن بینه‌وه. روژ روناک نه‌بی. نه‌فهره‌کان خویان له‌و شوینه‌ دا نه‌ملوسکین به‌لام له‌به‌ر نه‌وه‌ی که استحقاقاته‌کانیان ته‌واو نابی له قوله‌که به‌دی نه‌کرین. لوله‌ی ره‌شاشی بی مرزه‌تانه‌یان به‌سه‌را شو نه‌که‌نه‌وه نه‌و پیشمرگه‌ نازایه جوانانه‌ی خواره‌وه شه‌ید نه‌کرین.

۱- رشید به‌گ ۲- شیخ حسین ۳- مینه‌ بگی سلیم بگ ۴- فقه‌ حسین - ۵- احمدی درویش حمه‌مرادی بانه‌ی - ۶- محمدی فقه‌ عبدالله - کنده‌ سوره‌ی ۷- مصطفی بگی محمد بگی بانه‌ی.

محمود آغای کوچی مصطفی آغای کیله‌شینی که‌لی خانیش - بریندار

نه‌کری.

جا به راستی شهید کرانی نهو پیشمرگانه بو به هوی که مروث بیته سهر نهو برپاره که حمه رشیدخانیش ههر وه کو عمرخانی شکاک و ابویق تقدیری جیتیگای سختی دوژمن نه‌کردبی که سهراپا نهو خطه‌یه شتیکی ناشیانه و نادانانه بوه.

چونکه له شوینیکی ناوا [پوته‌نوچه‌په‌کا] له غیره‌ز گه‌مارو دران و برسیایه‌تی و بی فیشه‌کی نه‌بی هیچ شتیکی تر ناتوانی جیگایکی وا سفت بهم ته‌رتیباته مندالانه‌یه بگیری که هیزیکی ههره زور و جه‌نگاوه‌ری تیا بوه. غلطی عمرخانی شکاک و مجید خانی حمه رشیدخان بو به هوی نه‌وهی که سهریازه‌کانی نهو مخفره تشجیع ببن وه ووره‌یان به هیز بیی هه‌تا نه‌یایه له‌سهر شهر و برگری پرون.

بروسکه‌یکی حمه حسین خانی سیف له تاران‌ه‌وه.

له کاتیکا که لشکری دیمکرات به ته‌رزی خواره‌وه له هه‌مو ناوچه‌یکی سقر و بانه و سهرده‌شته‌وه نیسته‌حکاماتی خویان کردبو.

۱- لشکری عمرخان و سید فهیم و قمرخان و محمد آغای شکاک و شیرو و قوتیاس - له سهرشیو و خورخوره وه تیلکو گلباغی وه - بو فرزه‌برینی ناغایانی - محمود خانی روستمان و رشید دیوانی تازه قه‌لا - و حمه علی فیضه - رضا خانی کلهر مظفر خانی علی حبیبی تیلکو - علی خانی حمه ویسی تیلکو حمه علی فیضه‌ی گلباخی - محمود خانی مله - و ناغا صالحی سلطان په‌ناه - دامه‌زرا بون وه ریگای نهو آغایانه‌یان به‌ری بو که له‌گه‌ل هیزی ده‌وله‌تیدا تی که‌لی پیدا بکه‌ن.

۲- حمه امین خان قادر خان زاده و قادر خانی نامرمرده و قادر خانی فرج خان - و نصرالله خانی روستمی - له قولی بانه‌وه هه‌تا سنوری سهرده‌شت وه که‌لی خان و سه‌به‌تلو - یان گرتبوری بندانی ده‌وله‌تیان له‌وناوه داهیتابو.

۳- لشکری فیض الله بگی له (هیجانانو) خیده‌روه - خویان قایم کردبو

۴- لشکری گهورک که بریه تی بون له ناغایانی بایزی عزیزاغا و کاک
الله آغای حسن اغا و محمدی حسین آغای سویناس رسول آغا - حما آغای
قالوی - رسول آغا و امین اغای حاجی ابراهیم اغای گتلولان. عمر آغای
عباسی آغای خرخره له دیهاتی [کەس نهزان و] خرمته [و] سلته کلتو
دامه زابون و جیگای خویان قایم کردبو.

له هه مو لایک ناوچهی سقز و بانه و سه دهشت بهم ده ستوره کما مارو درابو
هه تا سنه ریگا بهندان کرابو. جا بو هه لگرتنی نه و ری به ندانیه [په زم تارا
رئییسی ستادی لشکری نیران هاته سقز. له هه مان روژا له هیلی ته ورزه وه به
هوی جعفر پیشه وه ری وه به نیمضای حمه حسین خانی سیف له تاران وه
بروسکه یک به شیوهی خواره وه درا به حمه رشیدخان.

فرماندهی هیزی سقز و بوکان جنرال حمه رشیدخان

پی ویسته به فهوری ریگا کان نازاد بکهی. بو نه وهی که به په له
خواره مه نی بگه یزیه هیزه کانی شاهنشاهی له مه رکه زه کانیانا.

حمه حسین سیف قاضی

وزیری جهنگی کوردستانی آزاد له تاران

نه و تلگرافه روژی ۹۴۶/۶/۱۴ (۳۲۵/۳/۲۴) گه یشته سه را. به لام
حمه رشیدخان گوی خوی له و تلگرافه کهر کرت. چاوه پی نه وهی نه کرد ناخوا
له لاین قازی محمده وه تائید نه کریته وه یانا. و قازی محمد چ وینه به ندیک بو
نه و مه به سته بلاو نه کاته وه. وه کی بازرس وه سه ره رشت که ری نه و فرمانه
نه بی.

هیزی ده ولته تی له ناخر پلهی برسیایه تی و ناخوشی دا بون له وه پتر نه یان
نه توانی خویان له محاصره دا رابگرن جا حکومتی نیران هه راسان بو بو و نازاد
کردنی ریگا کان.

نه مجا ناکامی کوبونه وهی نه و دو هیته که چوبون بو تاران بو دامه زرانندی
ریگا و باریکی ناشتی. نه و هیوایه گورا به شهر و خوی پیژی. چونکه هیزی

میری ناچاری یا رزگاری یا مردن بو بون جا بویه جهنگی خواره و هیان پیک
هانی.

جهنگی قاره مانانهی کورد له گهل هیزی رهم نارادا له

هیجانان - مامهشا - آیچی میره دی و سنته

له روزی ۹۴۶/۶/۱۵ (۳۲۵/۳/۲۵)

شهو ی ۱۵ حزیرانی ۹۴۶ له کاتی ۷/۴۰ دا هیزی دهوله تی شاهنشاهی
له ژیر فرماندهی رهم نارای رئیس سستادی نارتهشی ئیران به کومه گی ۳
فروکه ی جهنگی و ۶ تانک و ۳ ههزار نه فهری پرچه کی سواره و پیاده له ژیر
یارمه تی ۷ توپی کوه نه فگه نی - جه به لی - له چوار لاره هیزی دیکرات خرایه
ژیر په لاماردانو هه لمه تیکی زور به گور. هه تا کاتی ۱۱ روز آوا نه و جهنگه
به سامو خوینینه دریژه ی به ست وه له دوا ی سه عات ۱۱ لشکری ئیران به بی
هیچ سه رکه و تنیک به ناچاری نه کشیته وه بو دوا وه.

قولی (۱) شهر له مامه شادله گهل مصطفی خوشناوا

به نه وه ی که خه تی که مارو له نیوانی سقز و بوکان و میانداوا هه لبگری.
هیزی دهوله تی به ۱۵۰۰ نه فهره وه په لاماری استحکاماته کانی مصطفی
خوشناو نه دن له مامه شاه - که نه و قایم گایه هر ۱۰ ده دقیقه له سقز دوره.
لشکری بارزانیش له وکاته دا تخمین نه کران به ۲۵۰ نه فهر. وه نه و ۲۵۰
که سه ر به سه ر چند بنکه دا به دریژی نه و شاخه دابهش کرابون خوشه ویو
مصطفی خوشناو به دهسته یکی ۵۰ نه فهره وه که وتبو بهر هیرشی نه و ۱۵۰۰
سه ر یازه هر چهنده که له هه مو لایکه وه شهر گهرم بو به لام مه بهستی تای
به تی لشکری ئیران که لگرتنی نه و کوسپه ی مصطفی خوشناو و خوشه وی بو
که مشرف بون به سه ر شاری سقزا

به بی ووچان نه و ههشت توپه قایم گاکانی مامه شای دابو بهر هیرشی
توپ. تانکه کانیش به بی راههستان هه لیان نه کوتایه سه ر سه نگه ری نه و ۵۰

که سدی که وه کو پولاً له ناو سه نگره کانیاں دارژا بون.

به بی هیچ گونه به زهی و مروهت سه ریازه پرچه که کانی نیرانی هه لمهت یان نه برده سه ر کاک مصطفی خوشناو و کاک اکبتان خوشهوی بو هه ل قه ندنی هیزی بارزانی له ملقره نی - آلتون - آخ کند - هه مو ته وانایکی شاهنشاهی روی کردبو هیلتی رئیسی مامشاه - به لام له بهر نه وهی که هیزی قاره مانانهی مصطفی خوشناو و خوشهوی بهرام بهر به هیزی شاهنشاهی هیچ نه شلژا بون. ثباتو مهردایه تی سه ربازی بارزانی - هیوا و نه خسهی نیرانیه کانی گوپی بو. نه و چه کو هیزه جهه نده میانه ی - که بو لشکری بارزان به کار هینرا بو هیچ مه به ستیکی نیرانی پی نه هاته رو.

نه و شه ره له شه ره کانی ستالینگراد - خارکوف - روستوفی روسی نه کرد که بهر مابهر به نه لمانیه کان به نه نجام نه گه یندرا.

سه ره رای هیزی دهشت و شاخیش فرو که کانیاں به بی پشودان تیردبارانی مامه شا و ده و روبه ری سه قزیان نه کرد.

هیزی بکر آغا و نوری شیردل - وه هیزه کانی تریشی له ترسی نه وهی که له هه مان روژا توشی شه ر و په لاماردان بهن نه نه ویران کومه گی بو مصطفی خوشناو بنیرن. نه وانیش هه ر وا خه ریکی خو قایم کردن بون - له قاره وا و ملقره نی نالتون - آخ کندا هه تا نه ایهت نه و دو هیزه کومگیان به مصطفی خوشناو نه کرد و هه تا نه ایهت کاک مصطفی به و ۵۰ نفره ی خویه وه بهرام بهر بو لشکره زورداره ی ایرانه بر به ره کانی اکات.

**

*

تییینی:

لیزه دا بهرگی یه کهم ته واو بو، درێژه ی نه و روداوانه له بهرگی دووه مدایه...

پیرست

- میرزا محمد ثمینی منگوری و نهم برهمنی مدهودی مدلا عزیزت
- دهرفتیک بۆ ریزلینان شترکز منگوری
- پیشه کی ۷-۳
- بشی یدکم ۳۱-۸
- ۱۰-۸ له بسمهراتی نیستعمار - لهخاکی کوردستانا لهمودای ۴۰۰ سالی
چاوبرکی دهولتانی بینگانه له گمّل عراق و نیران ۱۱-۱۰
داخوازو ناواتی روس له نیرانا ۱۲-۱۱
- ۱۶-۱۳ بهربره کانی دهسهلات لهبرانموی همرای گورهده-۹۱۸
۱۷-۱۶ نامانجی روس لهداگیرکردنی جیهانا
۱۸-۱۷ راپهرینی بولشویکی له ۹۱۷
۱۹-۱۸ چمند نیعترافیکی سیاسیانهی هتلر بهرام بهر بهم یکیته
۲۰-۱۹ نیعترافه کانی هتلر بهرام بهر بهتاوانی جنگی روسیا
۲۲-۲۰ وینهی ریک کموتنی نهلان و روس له ۲۳ ی اُبی ۱۹۳۹د
۲۵-۲۲ مهبستی روس بهرام بهر بهنهلمان بهپی نیعترافه کانی هتلر
۳۱-۲۵ تی بی نین
(۷۰-۳۲) بشی دوهم
- ۳۳-۳۲ له بسمهراتی نیران له دهوری نیحتیلالی روس ۱۹۴۱د
۳۵-۳۳ نیران لهدهورهی هتلریدا
۳۷-۳۵ په پمانی سهقوتی روس و نهمریکا و انگلیس له گمّل نیرانا
۳۸-۳۷ په لاماردانی چک له دژی هیزی دهولتی له لاین تودهوه
۴۰-۳۸ کورد و باتکوبهی روسیا
۴۱-۴۰ هه لپارتن - نینتخابات لهتموریزا
۴۳-۴۱ دهقی وینهی تلگراف
۴۷-۴۳ یادداشتی دهولتی نیران بهدهولتی شوروی

- ۴۸-۴۷ روداوہ کانی شمالی نیران وہ گیریانی هیزه کانی
- ۴۹-۴۸ بیاناتی رئیس الوزاری نیران له مجلس پەرلممانی نیران
- ۵۰-۴۹ تشکیلی وزارهتی نازربایجان
- ۵۱-۵۰ سرتیپ درخشانی فرماندهی لشکری نیران چون تسلیم بو
- ۵۳-۵۱ بیاناتی حکیمی رئیس الوزاری نیران له مجلس پەرلممانی نیران لهباری آزر بایجانموه
- ۵۳ سکالای نیران- له مجلس نوممعی متحدهدا
- ۵۴-۵۳ وزارهتی قوام السلطنه
- ۵۵-۵۴ بیاناتی تقی زاده نومایندهی نیران له سازمانی وهلاتانی یهک گرتودا
- ۵۶-۵۵ بیان نامعی قوام السلطنه بو نیعلامی دیموکراتیمعی
- ۵۷-۵۶ تشکیلاتی وزارهتی نیران
- ۵۷ سفیری قوام السلطنه بو روسیا
- ۵۸-۵۷ تلگرافی قوام السلطنه
- ۵۹-۵۸ تی کوشانی داخلی قوام السلطنه
- ۶۲-۵۹ کوچ کردنی روس له نیران مناقشمعی سازمانی وهلاتانی یهک گرتو
- ۶۳-۶۲ بیانی دو قولتی قوام السلطنه وسادچیکوفی- سفیری روس
- ۶۴-۶۳ بریار نامعی شرکمتی نعوتی نیران و روس
- ۶۵-۶۴ تلگرافی قوام السلطنه- بو ستالین- له مزگینی بریاری نعوتوه
- ۶۷-۶۵ قضیمعی نیران له سازمانی نوممعی متحدهدا
- ۷۰-۶۷ تی بی نی
- (۱۰۷-۷۱) بمشی -۳- همم
- ۷۲-۷۱ تشکیلاتی کوردستانی مهاباد وهتیک چونی
- ۷۲ ده مانچمی نازاوه له سابلاغ-دا
- ۷۶-۷۲ تشکیلاتی کوردستانی نازاد له سابلغا
- ۷۹-۷۶ پهمانی نازربایجان و کوردستانی قازی محمد
- ۸۰-۷۹ بوچی نیعتیراف به خود مختاری نازربایجان و کوردستان نه کرا

	صورتی مذاکراتی نیوانی نیران و خود مختاری نازربایجان و کوردستان ۸۰-۸۲
۸۳-۸۲	هیئتی نو مایندهی کورد و نازربایجان لتاران
۸۵-۸۳	به بیان نامه‌ی قوام السلطنه
۸۵	تقریری نو ماینده حمحسین خانی سهیف
۸۶-۸۵	نامانجی قازی محمد - له فشاری دولتتی نیران
۸۶	تی بی نی - ملحوظات
۸۹-۸۶	ناگاداری
۹۱-۸۹	تفنی نیران له گمل دولتتی قازی محمد
۹۲- ۹۱	بلازه‌ی لشکری قازی محمد
۹۴-۹۲	هدله‌ی قازی محمد - له لشکر چول کرده کهدیا
۹۴	ایران چه سوودیکی له پاسگا گمارو دراره کانی کرد
۹۶-۹۴	چونوه‌ی حوسین خانی سهیف بو تاران
۹۶	ناوه‌روکی - له قه‌بی قوام السلطنه
۹۷-۹۶	چول کردنی زهنگان
۹۸-۹۷	دوریا بونوه‌ی جعفر پیشوه‌ری و قازی محمد
۱۰۰-۹۸	بیان نامه‌ی قوام السلطنه بو تشکیلاتی هممو ایران
۱۰۱-۱۰۰	تلگرافی آنذاری قوام السلطنه بو دکتور جارید آستانداری تموریز
۱۰۱	وهلامی تلگرافی قوام له لاین دوکتور جاریده‌وه
۱۰۲-۱۰۱	تلگرافی دوباره‌ی قوام السلطنه
۱۰۳-۱۰۲	وهلامی تلگرافی قوام له لاین ناستانداری تموریز
۱۰۵-۱۰۳	داگیر کردنی تموریز له لاین سمرتیب هاشیموه
۱۰۵	سویاسی شاه - بو قوام السلطنه
۱۰۷-۱۰۵	تی بی نی - ملاحزاتیکی شخصی
	بشی چواره‌م (۴) / تشکیلاتی حکومتی قازی محمد له مه‌ابادا (۱۰۸-۱۸۷)
-۱۰۸	گه‌نجینه‌ی کوردستانی نازاد
۱۱۲-۱۰۸	واریداتی کوردستانی قازی محمد

۱۱۴-۱۱۲	خدیآله‌کافی قازی محمد بز پرکردنی گه‌نجینه
۱۱۵-۱۱۴	فروق لمنیوانی خزینه‌ی نازربایجان و مه‌آباد
۱۱۹-۱۱۵	نالای سمریه‌خوی کوردستانی نازادی مه‌آباد
۱۲۰-۱۱۹	تمرزی چاپ‌خانه‌ی کوردستان
۱۲۱-۱۲۰	وه‌زاره‌تی قازی محمد
۱۲۲-۱۲۱	وه‌زاره‌تی جننگ
۱۲۴-۱۲۲	تشکیلاتی جببه‌و قطععات
۱۲۵-۱۲۴	ریلی لشکری شکاک
۱۲۶-۱۲۵	لشکری بانمی
۱۲۷-۱۲۶	لشکری بارزانی
۱۲۸-۱۲۷	لشکری مه‌آباد
۱۳۴-۱۲۸	قازی محمدو عشائره‌کان باوه‌ریان به‌یه‌کتر نه‌نه‌کرد
۱۳۷-۱۳۴	حزبی جوانان
۱۴۳-۱۳۷	داد‌گای کوردستانی قازی محمد
۱۴۴-۱۴۳	هیئتی قضائی-لیژنه‌ی داد‌گای ده‌ولمتی مه‌آباد
۱۴۶-۱۴۴	فره‌هنگ-خویندن له‌مه‌آبادا
۱۴۸-۱۴۶	تمرزی نویسنو ده‌فتمرداری
۱۴۸	نه‌خوشخانه‌ی مه‌آباد
۱۵۳-۱۴۸	ده‌ره‌جات له‌ لشکری کوردستانا
۱۵۸-۱۵۳	ده‌ست پی‌کرانی ناخوشی
۱۶۲-۱۵۸	ده‌ستی هاندا له‌دژی همه‌ رشیدخان
۱۶۵-۱۶۲	ناوبانگی ملا مصطفی و همه‌رشیدخان له‌وکاته
۱۶۷-۱۶۵	تاوانی همه‌ رشیدخان له‌ناو کوردستانی مه‌آبادا
۱۸۴-۱۶۷	به‌رگری له‌تاوانه‌کافی همه‌ رشیدخان
۱۸۶-۱۸۴	ناخوشی نیوانی همه‌ رشیدخان و عمر‌خانی شکاک
۱۸۷-۱۸۶	زیروی بهادری- فرمانده‌ی هیزی سرده‌شت

	بش (۵)
۱۸۸-۱۹۰)	
۱۹۰-۱۸۸	هموو بسرهاتی همرشیدخان هتا ۹۵۷
۱۹۲-۱۹۰	چونه سر بانو سقزو سردهشت
۱۹۲	گیرانی سقز بۆ جاری دوههه
۱۹۴-۱۹۲	جینگگی سهههمی شاری سقز
۱۹۵-۱۹۴	تی بی نی
۱۹۷-۱۹۵	ریکوتنی همرشیدخان له گهل ایرانا
۱۹۸-۱۹۷	قره ی ناخویی به گزاده کان
۲۰۰-۱۹۸	سیاستی غلتهی همه رشیدخان
۲۰۱-۲۰۰	پهلاماردانی همه رشید خان بو مریوان
۲۰۳-۲۰۱	سوتانی بانه
۲۰۵-۲۰۳	بیروباویری سیاسی بهرامبهر به همه رشیدخان
۲۰۷-۲۰۵	همه رشیدخان بوچی له م شورشدا تاوانبار نیه
۲۰۸-۲۰۷	همه رشید خان بوچی پیش نه کموت
۲۰۹-۲۰۸	سودی خزمتهی همه رشیدخان
۲۱۴-۲۰۹	(له دهوری دوهههه) چونی همه رشید خان بۆ ناوچهی مهاباد و ایران
۲۱۵-۲۱۴	خیزانی همه رشیدخان
۲۱۷-۲۱۵	دهست پی کردنی حره کات له ناوچهی سقزا
۲۱۹-۲۱۷	شمی بکر آغاو میرحاج له گهل لشکری ایرانا
۲۲۱-۲۱۹	مخابراتی فرمانده کانی جبهه له گهل همه رشیدخان
۲۲۳-۲۲۱	دابهش کرانی هیزی دیمکرات له ناوچهی سقزا
۲۲۴-۲۲۳	قاقمزی آستانداری سلیمانی
۲۲۶-۲۲۴	مههسته کانی همه رشید خانو مهلا مصطفی له ایران
۲۲۶	لشکری شکاک بۆ دیهاتی دیبکری
۲۲۷-۲۲۶	شمی نایچی له نیتوانی میرحاج و مصطفی خوشناو هیزی دولتهی ایران
۲۲۸-۲۲۷	دابهش کرانی لشکر بو جاری دوههه

- ۲۳۱-۲۲۸ ورده شيرکي طاهرخاني سکو
۲۳۲-۲۳۱ عبدالله به گي سرحدی و سرهنگ غفاری
۲۳۳-۲۳۲ سرهنگ غفاری و راپيرینی
۲۳۵-۲۳۳ بروسکه يه کی حمد حسين خانی سيف لغتارانوه
۲۳۶-۲۳۵ قولی (۱) شهر لماممشادا له گهل مصطفى خوشنارا

ئەم بەرھەمەھى مىرزا مەنگۈپى

كۆمەلە يادو بېرەۋەرىيى و سەرگۈزشتەي مېژووييە كەزىياتر
باسەكانى بۇ سەردەمىكى پوناك لە مېژوى سىياسىي كورد
تەرخان كوردوۋە، مەبەستىم سەردەمەكەي جەمھورىيەتى
كوردستانە (۱۹۶۶). لەگەلىاندا پوناكىي خستۆتە سەرگەلى
نەينى و باسى شاراۋەي ئەو ئەزمونە سىياسىيە و بەدەرخستنى
پۆلى حمە رەشىدخانى بانە، نەك ھەر لەمەھاباددا بەلكو
لەبزوتنەۋە چەكدارىيەكانى تىرى پېش مەھابادىشدا.

خويندەنەۋەي باس و خواسەكانى ئەم بەرھەمەھى بى بەرى نىيە
لە زۆر سەرچارەي گىرنگ و ھەلھىنجانى زانىارىيەكان لىيانەۋە.
ھەرچەندە مەنگۈپى ئەو سەرچاراۋانەي لە لىستەيەكى تايبەتيدا
دەستنىشان كوردوۋە نەك لەم بەرھەمەدا.

Sulaimany
2000